



HELSINŠKI ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA U SRBIJI

DOKUMENTI

Vladan Vljaković

VOJNA TAJNA

II DEO

Vladan Vljaković:

VOJNA TAJNA — Prvi deo

IZDAVAČ:

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji

ZA IZDAVAČA:

Sonja Biserko

PRELOM I KORICE:

Vesna Srbinović

LEKTOR:

Vesna Šolti

ŠTAMPA:

“Zagorac”

Beograd, 2004.

MEDIJSKI SPONZOR:

Televizija B92

TIRAŽ:

1000

ISBN 86-7208-088-2 (knj. 2)

ISBN 86-7208-087-4 (niz)

Vladan Vlaković

VOJNA TAJNA

II DEO

SADRŽAJ

Uvod	3
Uloga vojnog pravosuđa u odbrani diktature	6
Goran Matić i njegovi hajduci	39
Uloga vojnog vrha u izbornoj krađi	51
Strah od promene režima	67
Peti oktobar	75
Nedovršena revolucija	81
Obraćanje Koštunice Miloševićim generalima	87
Osnivanje vojne televizije	97
Čuvanje Miloševićevog kadra u VJ	107
Drugo obraćanje Koštunice generalima	115
Hapšenje Miloševića	125
Osveta julovskog kadra u SDB	145
Strah od istine	149
Afera "Perišić"	179
Postupak pred Vojnim sudom	188
Umesto zaključka	195
Prilozi	201

RECENZIJAJA

U kabinetu načelnika Generalštaba VJ radio sam u vreme kosovske krize, kao i u posleratnom periodu do petog oktobra 2000. godine. Bilo mi je omogućeno da prisustvujem kolegijumima NG VJ u svojstvu tehničkog lica koji je imao obavezu da snima razgovore kolegijuma i da ih stenografiše. Prisustvujući takvim sastancima u vreme politizacije VJ od strane Miloševića, imao sam pristup informacijama koje su jasno ukazivale da politizacijom i negativnom kadrovskom politikom želi da se postigne potpuna i bespogovorna stranačka potčinjenost armije tadašnjem političkom vrhu zemlje. To je bilo potrebno da bi se eliminisali politički protivnici režima kako u Srbiji tako i u Crnoj Gori. Stalne bespotrebne tenzije i sukobi koje je po nalogu političkog vrha izazivao vojni establišment sa Crnom Gorom, kao i praćenje srpske opozicije, izazvali su u meni odbojnost prema nedelima koja su osmišljavana na takvim sastancima. Nisam imao dvoumljenja o tome da li treba da učestvujem u političkom i vojničkom sunovratu države i nacije ili da pomognem onoliko koliko moja malenkost može. Deleći mišljenje sa autorom ove knjige, lako sam doneo odluku da pomognem svom narodu da iskorači sa utabane staze koja ga je vodila ka propasti. Ne uslovljavajući moju pomoć bilo čime, potpuno svestan rizika i posledica koje me čekaju u slučaju da se sazna za moje namere, uradio sam ono što bi svako normalan učinio. Od jula 1999. godine pa do avgusta 2001. godine crnogorska vlada i srpska opozicija imale su uvid u sve ono što se dešavalo u vojnom vrhu kao i u samoj državi, zahvaljujući informacijama i dokumentima koje su mi bili na raspolaganju.

Potpuno sam bio svestan šta bi mi se desilo da su kojim slučajem samo naslutili šta nameravam da uradim sa saznanjima do kojih sam došao.

Zadatak koji sam hteo da ostvarim svojim radom bio je sprečavanje bratoubilačkog rata u Crnoj Gori i izbegavanje reprize već viđenog prvog čina drame koji je trajao 78 dana tokom proleća 1999. godine.

Potrebno je bilo svojim radom doprineti smanjenju broja žrtava, gubitku mladih života, smanjenju bede i nemštine zarad nečije osionosti i tvrdoglavosti.

Moram priznati da sam bio spreman na posledice ukoliko ispolitizovani Generalštab sazna šta mi je namera, ali nisam bio spreman da kroz tu golgotu prolazim posle dolaska na vlast ljudi i stranaka koje su bile oličenje evropskih stremljenja i kojima su ti podaci mnogo značili da bi se izbegla kataklizma koja je izgledala kao neminovnost.

Pre petog oktobra sam bio oficir sa najboljim ocenama u karijeri, imao sam sreden porodični život, bio sam pred doktoratom iz oblasti informatike, na položaju pukovnika sa vojničkom perspektivom. Danas sam udaljen sa dužnosti, plata mi je prepolovljena, bez ikakve perspektive čekam presudu onih ljudi i vlasti kojima sam tako nesebično pomagao, verujući i onda i sada da činim pravu stvar. Ne kajem se ni zbog čega što sam uradio i mogu da potvrdim pod punom odgovornošću da je potpuna istina od reči do reči napisana u ovoj knjizi i da ona predstavlja samo delić zla koje nam se dešavalo. Bez obzira na cenu koju sam platio zbog toga što sam radio,

siguran sam da će uvek postojati dovoljno časnih oficira koji će oficirsku čast i ponos izdići iznad ličnih interesa, što će biti najbolja garancija da monstruoznost osmišljena u glavama pojedinih političara i generala neće biti sprovedena, ma kako ona bila objašnjavana sopstvenom narodu.

Beograd, decembra 2003. godine
mr Miodrag Sekulić, dipl. inž.

Član 133 Ustava SRJ

“Savezna Republika Jugoslavija ima Vojsku koja brani suverenitet, teritoriju, nezavisnost i ustavni poredak...”

“Okrivljeni Aca Tomić, Mikelić Borislav i Vujičić Dragan,

Tokom 2002. godine u Beogradu postali su pripadnici zavere koju su organizovali pokojni Dušan Spasojević i Milorad Luković Legija, opisanom pod tačkom I optužnice, na taj način što je okrivljeni Aca Tomić u više navrata ostvarivao kontakte sa pok. Spasojevićem i Lukovićem, kako u zgradi Uprave bezbednosti VJ u ul. Kneza Miloša, tako i u svom stanu gde su pored razmatranja aktuelne političke situacije, kada im je davao podatke sa 'mera prisluškivanja' govorio da nakon hapšenja generala Perišića zbog špijunaže, kome Skupština nije skinula imunitet, cela vlada treba da se pohapsi i izvrši državni udar, da u svojim političkim stavovima prema vlasti treba da ostanu dosledni, inače će zemlja pasti u ruke izdajnika, da se specijalne jedinice VJ 'Kobre' neće mešati i konfrontirati sa JSO, sugerišući im da Ljiljanu Buhu, koja je čuvana od strane Spasojevića na Novom Beogradu, treba premetiti na drugo, sigurnije mesto, a da bi prilikom jednog viđenja u zgradi Uprave bezbednosti VJ od pokojnog Spasojevića dobio na poklon mobilni telefon marke 'Nokia' sa kamerom, dok je okri. Mikelić povezivao i zakazivao sastanke Lukoviću i Spasojevića kod Tomića, u više mahova odlazio na sastanke kod Spasojevića i Lukovića u ul. Šilerovu ili ih primao kod sebe u stan prenoseći im informacije o tome da li je Karla del Ponte donela haške optužnice protiv Legije i Šešelja, čije hapšenje, kako je navodio, treba da bude spektakularno, a okr. Vujičić prenosio informacije o Spasojeviću i Lukoviću, do kojih je dolazio iz kontakta sa ljudima iz vlasti kao i informaciju da će se ljudi iz JSO-a isporučivati Hagu i angažovanjem Mikelića omogućavao susrete okr. Lukovića i pok. Spasojevića sa okr. Acom Tomićem.”

Izvod iz optužnice protiv generala Ace Tomić, bivšeg načelnika Uprave bezbednosti VJ

NAPOMENA:

Originalni stenogrami su preneti bez ispravki gramatičkih i slovnih grešaka nastalih prebacivanjem zvučnog snimka razgovora u formu stenograma.

Ovu knjigu posvećujem svom tragično preminulom bratu Goranu Vlajkoviću Viragi, rođenom 14.08.1966. godine, nastradalom 28.12.2002. godine.

UVOD

”Istorija je samo popis zločina i nesreća.”

Volter

Ako je istorija učiteljica života, a jeste, onda je knjiga svedočanstvo koje pomaže istoriji da generacijama koje dolaze ukaže gde smo i zbog čega smo grešili opominjući nas da se ne spoticemo dvaput o isti kamen.” Vojna tajna” je svedočanstvo nastalo spletom čudnih istorijskih okolnosti i želje moje malenkosti da po svaku cenu i do kraja razotkrije mesto i ulogu vojnog vrha u očuvanju jednog sulu-dog i Srbima i Crnogorcima nesvojtvenog režima na početku dvadesetprvog veka. Uvučen u igre velikih službi, izvučen iz anonimnosti, a podstaknut ličnim stradanjem, zahvaljujući dobrim ljudima iz vojske i policije, bio sam u prilici da svojom malenkošću, kao i plemenitošću drugih ljudi, možda utičem na neke istorijske tokove u sada, po svemu, bivšoj Jugoslaviji. Svestan da je pojedincu država zahvalna samo dok joj je potreban, bez želje za osvetom i bez trunke kajanja za ono što sam uradio, potruđiću se da u narednim stranicama iznesem sopstvenu priču o progonu od režima i autentične dokaze o zloupotrebama funkcija i činova političara i generala na štetu naroda kom pripadaju. Knjiga se ne bavi zlom koje je naneto drugom narodu, već prvenstveno nacionalnom suicidalnošću proizvedenom u glavama generala čije su epolette stečene poništavanjem svega onog što je krasilo srpskog i crnogorskog vojnika, a to su čojstvo i junaštvo. Uz dužno poštovanje prema nekim generalima, vrlo retkim, potruđiću se da čitaocu na najautentičniji način približim mesta, ljude, događaje i odluke koje su ovu naciju dovele do ivice ponora sa koje se ne vraća lako. Prikazivanjem kolektivnog generalskog ludila, oličenog u citatima delova stenograma sa kolegijuma načelnika Generalštaba VJ, ne ispravljajući čak ni gramatičke i pravopisne greške, trudiću se da osvetlim tu tamniju stranu naše istorije i zločine protiv sopstvenog naroda izvučen ispod žiga “vojne tajne”. Knjiga je nastala posle ubistva premijera Đinđića, kao izraz gneva i očaja zbog zadržavanja ljudi iz Miloševićeve ere na visokim položajima, čiji smo danas postali taoci razapeti između umirućeg nacionalizma i nametnutog kosmopolitizma.

Da se lustrirala Miloševićeva kadrovska oligarhija, da se nije dogodilo ubi-

stvo premijera Đinđića i da su nemoralni začutili, a pametni propričali, knjiga nikada ne bi bila napisana. Prečutao bih je i onda kada bi svako razuman mahao listovima dokaza o najsravnijim danima u istoriji Vojske Srbije i Crne Gore. Zarad pružanja šanse ljudima koji su nasledili haos u državi i koji su prihvatili odgovornost za budućnost nacije, radi verovanja u mogućnost greške, iz najbolje namere, prečutao sam i kad nije trebalo i kad nisam smeo da ćutim. Da sam tada napisao ovo što sad pišem, možda bi se neko cimmuo iz debelog sna i možda bi premijer Đinđić bio sa svojim Lukom i svojom Jovanom. Pošto je situacija dijametralno suprotna razumu i nadama normalnih, odlučio sam se na najradikalniji vid izlaganja dokaza sudu javnosti, a nadam se i sudu države Srbije u koju verujem. Gospoda iz patriotskog bloka su svakom građaninu ove zemlje oduzeli po petnaest godina života, što mereno brojem građana iznosi čitavu večnost. Na žalost, mnogima su oduzeli i život.

Pored ličnih saznanja i svedočenja pojedinaca, autentičnost ovog dokumenta potvrđuje i surova stvarnost kroz koju smo prošli u poslednjih nekoliko godina.

Knjiga obuhvata period neposredno pred bombardovanje naše zemlje 1999. godine, pa sve do današnjih dana. Zato dragi čitaoče, još jedno upozorenje, otvaranjem ove knjige ulaziš u svet Vojne tajne kojom su čuvani zločini, a za šta ti Vojni sud može izreći kaznu i do pet godina zatvora. Zato budi oprezan i nikome ne pričaj šta si pročitao.

Autor

Ličnosti i funkcije koje se pominju u knjizi

GENERALŠTAB VOJSKE JUGOSLAVIJE

R.BR.	ORG.JED.GŠ VJ	ČIN, IME I PREZIME
1.	Predsednik SRJ	gospodin SLOBODAN MILOŠEVIĆ
2.	Savezni ministar za odbranu	general–armije DRAGOLJUB OJDANIĆ
3.	Načelnik GŠ VJ	general–pukovnik NEBOJŠA PAVKOVIĆ
4.	Zamenik NGŠ VJ	general–pukovnik SVETOZAR MARJANOVIĆ
5.	Savetnik NGŠ VJ PNGŠ za OŠP	general–pukovnik MIODRAG SIMIĆ
6.	PNGŠ za KoV	general–potpukovnik LJUBIŠA STOIMIROVIĆ

7.	PNGŠ za RV i PVO	general–potpukovnik BRANISLAV PETROVIĆ
8.	PNGŠ za RM	kontraadmiral VLADE NONKOVIĆ
9.	PNGŠ za PM i SP	general–pukovnik STAMENKO NIKOLIĆ
10.	PNGŠ za ŠONID	general–pukovnik ZLATOJE TERZIĆ
11.	PNGŠ za VI i ED	general–major GRUJICA USKOKOVIĆ
12.	PNGŠ za LOGISTIKU	general–pukovnik BRANISLAV OBRADOVIĆ
13.	Inspekcija VJ	general–potpukovnik NINOSLAV KRSTIĆ
14.	Uprava bezbednosti	general–potpukovnik MILAN ĐAKOVIĆ
15.	Obaveštajna uprava GŠ VJ	general–potpukovnik BRANKO KRGA
16.	Uprava za I i M GŠ VJ	general–potpukovnik MILEN SIMIĆ
17.	I uprava GŠVJ	general–potpukovnik ĐORĐE ĆURČIN
18.	Načelnik kabineta NGŠ VJ	general–major DRAGAN ŽIVANOVIĆ
19.	Načelnik Pete urave	general–potpukovnik ŽIVORAD VUJČIĆ
20.	Komandant 1. armije	general–pukovnik SRBOLJUB TRAJKOVIĆ
21.	Komandant 2. armije	general–pukovnik MILORAD OBRADOVIĆ
22.	Komandant 3. armije	general–potpukovnik VLADIMIR LAZAREVIĆ
23.	Komandant RV i PVO	general–pukovnik SPASOJE SMILJANIĆ
24.	Komandant RM	admiral MILAN ZEC
25.	Načelnik vojnog kabineta pred. SRJ	general–pukovnik dr. SLAVOLJUB ŠUŠIĆ

OSTALE LIČNOSTI

IME I PREZIME	UNKCIJA KOJU JE OBAVLJAO
Goran Matić	Savezni ministar za informisanje SRJ
Vlajko Stoiljković	Republički ministar unutrašnjih poslova
Rade Marković	Načelnik SDB Srbije
Filipović Dragan	Načelnik odeljenja za specijalne operacije
Momčilo Perišić	Bivši NG VJ i potpredsednik Vlade Srbije
Aca Dimitrijević	Bivši načelnik Uprave bezbednosti VJ
Budimir Šćepanović	Specijalni savetnik za nacionalnu bezbednost Vukašina Maraša i bivši vršilac dužnosti SDB Crne Gore
Vukašin Maraš	Bivši ministar MUP-a CG i sadašnji zamenik ministra odbrane
Dragan Leštarić	Bivši pripadnik SDB Srbije
Živadin Jovanović	Bivši ministar inostranih poslova SR Jugoslavije
Nikola Šainović	Bivši potpredsednik Savezne vlade
Miroslav Filipović	Novinar lista "Danas"
Vesli Klark	Komandant snaga NATO za Evropu
Ahtisari	Specijalni izaslanik generalnog sekretara UN
Černomirdin	Specijalni izaslanik generalnog sekretara UN
Nebojša Vujović	Jugoslovenski diplomata
Borislav Milošević	Bivši ambasador SRJ u Rusiji i brat Slobodana Miloševića
Geza Farkaš	Bivši načelnik Uprave za bezbednost VJ
Sekulić Miodrag	Informatičar u kabinetu NG VJ

ULOGA VOJNOG PRAVOSUĐA U ODBRANI DIKTATURE

Prilikom stvaranja Srbije i Crne Gore i demontaže SRJ u martu 2003. godine, postavljalo se pitanje šta raditi sa institucijama na saveznom nivou koje već postoje na republičkom, da li ih rasformirati ili ih implementirati u postojeće organe koji su već izgrađeni u državama članicama pomenute zajednice. Svakako da je najinteresantniji primer vojno pravosuđe u punom smislu te reči. Problem je višestruk, imajući u vidu da u njemu radi veoma mnogo ljudi visoke stručne spreme. Ono je bilo organizovano na principu vojnih sudova i to u Podgorici, Nišu i Beo-

gradu kao prvostepenim sudovima. Drugostepena instanca je postojala u vidu Vrhovnog vojnog suda. U okviru vojnog pravosuđa je postojalo i Vojno tužilaštvo i Vojno pravobranilaštvo. Sudije u vojnim sudovima bili su oficiri sa završenim pravnim fakultetom. Organizovano je na teritorijalnom principu i imalo je rang okružnog suda, jer su pomenuta tri suda pokrivala celu bivšu SRJ.

Sudije u vojnim sudovima je imenovao predsednik SRJ po svom ličnom nahođenju ili na predlog Ministarstva odbrane, suprotno modernim parlamentarnim državama, gde su sudije predlagane u parlamentu, uz sve primedbe i predloge poslanika. Za civilne sudove i u našoj državi glavnu reč ima parlament, ali vojni su oduvek bili država u državi. Oni su predstavljali rezervni položaj za vladajuću Komunističku partiju još od 1944. godine, a kasnije za novostvorenu političku oligarhiju višestranačja. Kadrovi su birani shodno njihovoj nameni. Uz dužno poštovanje prema dobrom delu vojnog pravosuđa, ostatak je samo za prezir i sramotu i gotovo da nisu vredni pomena. Sramna uloga ove institucije u streljanju građana Srbije po dolasku komunista na vlast 1945. godine jasno je profilisala njenu budućnost. Vojni tužioci poput Miloša Minića i njemu sličnih, trasirali su jednu novu ulogu sudstva kakva nija zabeležena ni u doba Obrenovića. Streljanja i progoni građana Beograda, oduzimanje imovine i građanskih prava, a sve pod plaštom pravednijeg društva ostavili su neizbrisiv pečat u srpskom i crnogorskom biću. Presude su pisane da bi pokrile unapred učinjene zločine, istražne sudije su bile ujedno i predsednici sudskog veća. Sve se to još čuva u arhivama vojnog pravosuđa. Ljudi kažu da nema veće nepravde od sudske nepravde, a ja bih dodao da možda na ovim prostorima ne postoji niko ko je naneo toliko nepravde kao vojni sudovi od 1945. pa do danas. Možda je Goli otok najekvivalentniji primer stradanja u režiji Vojnog tužilaštva i UDBE. O tome je rečeno dosta, ali ne i sve. Imajući u vidu sve što sam izneo, a uvažavajući stremnje naprednog dela naše nacije da nas uvede u modernu Evropu, sasvim je logično da nije moguće prići Briselu sa ovakvim delom našeg pravosuđa, pa makar se ono zvalo i vojno.

Zato ovaj vid sudstva nije mogao naći svoje mesto u Ustavnoj povelji i pristupilo se njegovoj implementaciji u postojeće civilno pravosuđe, uz upozorenje da svi ljudi iz vojnog sudstva ne zaslužuju da budu sudije i advokati, jer im dosadašnji rad i nemoral u pravnom smislu ne može biti preporuka da dele pravdu u jednoj normalnoj državi ka kojoj težimo.

Miloševićev režim video je svoju šansu kako u servilnosti "patriotskih" generala tako i u vojnom pravosuđu koje je bilo spremno na bezuslovnu podršku i onda kada su apsolutno bili sigurni da režim krši Ustav i zakone zemlje. Strašna je nepravda kad sudija na osnovu lažnih dokaza stekne pogrešnu sliku o čoveku kome sudi. Ali, to je sudijsko uverenje i pravo na grešku koju mogu da razumem. Kako nazvati sudiju koji zna da sudi nevinom u montiranom, politički inspirisanom, procesu? Koji je naziv za takav zločin? Jer, kako kažu dobri pravnici ..."kad u sudnicu politika uđe na vrata, pravda pobegne kroz prozor". Svedoci smo da su mnoge sudije koji su služili kao Miloševićevi otirači za nedela svakojake vrste sada "ugledni" advokati koji su advokatsku komoru iskoristili

kao sopstveno čistilište.

Jedna od žrtava takvog monstruoznog skupa je svakako bio i novinar lista "Danas" Miroslav Filipović, kog su se poslušnici iz Vojnog tužilaštva optužili za špijunažu, a sudije osudile na dugogodišnju zatvorsku kaznu. On je trebalo da bude primer ostalim novinarima da se ne bi slučajno usudili da pišu ono što svi u Srbiji znaju..

General Nebojša Pavković, tadašnji načelnik Generalštaba VJ, zakazao je prošireni kolegijum kome su prisustvovali ministar odbrane general Dragoljub Ojdanić i ključni ljudi iz vojnog pravosuđa, na kome se raspravljalo o dotadašnjem radu pravosuđa i smernicama budućeg delovanja Vojnog tužilaštva. Kako sam i sam osetio "blagodeti" vojnog pravosuđa, savršeno dobro znam kako su se osećali Filipović i njegova porodica. Svi oni koji su prisustvovali ovom sastanku morali bi iz moralnih razloga ako ne iz drugih da snose odgovornost. Ovo je samo detalj koji govori sam za sebe. Zanimljivo je da je isti taj Nebojša Pavković, koji je po nalogu svog šefa stavio gospodina Filipovića u zatvor, posle 5. oktobra pomenutog Filipovića primio nekoliko puta u svoj kabinet, o čemu takođe postoje zapisnici. Kada sam se posle "afere Perišić" sreo sa gospodinom Pavkovićem i upitao ga za Filipovića, on mi je rekao da su oni prijatelji i da je Filipović dolazio sa svojom porodicom kod njega kući. Naravno, sve se to dešavalo posle 5. oktobra. Opozicione novine su i o tom događaju redovno izveštavale javnost:

"Dopisnik 'Danasa' iz Kraljeva još uvek u pritvoru

Miroslav Filipović, dopisnik lista "Danas" i agencije Frans pres, u utorak je saslušan pred istražnim sudijom okružnog suda u Kraljevu. Ispitivanje je trajalo oko 2 sata, a nakon toga, sudija je odlučio da Filipovića zadrži u pritvoru do srede kada će nastaviti ispitivanja. Njegov branilac, Slaviša Vojinović rekao je novinarima da će nakon saslušanja biti odlučeno da li će Filipović biti zadržan u pritvoru ili ne.

Nezavisno udruženje novinara Srbije osudilo je hapšenje Miroslava Filipovića i zatražilo da se Filipović odmah oslobodi, ocenjujući njegovo privođenje kao najbrutalniji udar na elementarne ljudske slobode. Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji takođe je protestovao zbog hapšenja Miroslava Filipovića. "Ovim činom režim nastavlja snažnu represiju protiv nezavisnih medija i novinara koji profesionalno obavljaju svoj posao. Istovremeno vlasti nastavljaju sa širenjem psihoze straha i opšte nesigurnosti", navodi se u saopštenju Helsinškog odbora."

Potvrdu da se vojno pravosuđe koristi u političke svrhe i da se u montiranim procesima sudi nevinim ljudima, dao je i bivši sudina Vrhovnog vojnog suda Branko Stanić u svojoj izjavi datoj za dnevni list "Balkan" 28.12.2003. godine:

"Iako sam bio sudija Vrhovnog vojnog suda, smatram da bi civilno sudstvo trebalo da preuzme njihove nadležnosti. U SFRJ, SRJ i SCG više puta bio sam svedok aktiviranja vojnog pravosuđa u kriznim situacijama i mogu da kažem da su se tada, po pravilu, vodili montirani procesi, s unapred osuđenim, često

nevinim ljudima.“

Siguran sam da postoji još mnogo časnih i poštenih ljudi u vojnom pravosuđu koji će biti spremni da iskreno ukažu na sve zloupotrebe vojnog pravosuđa u političke svrhe.

U sledećoj tablici dat je prikaz ko je sve učestvovao na ovom kružoku bruke i srama:

R.BR.	ORG.JED.GŠ VJ	ČIN, IME I PREZIME	PRISUTAN ZAMENIK
1.	SAVEZNI MINISTAR ODBRANE	general–armije DRAGOLJUB OJDANIĆ	
2.	SAVETNIK SAV. MIN. ODBRANE	general–pukovnik RISTO MATOVIĆ	
3.	NAČELNIK GENERALŠTABA VJ	general–pukovnik NEBOJŠA PAVKOVIĆ	
4.	ZAMENIK NGŠ VJ	general–pukovnik SVETOZAR MARJANOVIĆ	
5.	KOMANDANT 2. AR- MIJE	general–pukovnik MILORAD OBRADOVIĆ	
6.	KOMANDANT 3. AR- MIJE	general–potpukovnik VLADIMIR LAZAREVIĆ	
7.	KOMANDANT RV i PVO	general–pukovnik SPASOJE SMILJANIĆ	
8.	KOMANDANT RATNE MORNARICE	admiral MILAN ZEC	
9.	PNGŠ za PM i SP	general–potpukovnik STAMENKO NIKOLIĆ	
10.	NAČELNIK UPRAVE BEZBEDNOSTI	general–pukovnik GEZA FARKAŠ	
11.	NAČELNIK UPRAVE	general–major GOJOVIĆ	
12.	VRHOVNI VOJNI TUŽILAC	general–major SVETOMIR OBRENČEVIĆ	
13.	PREDSEDNİK VRHOV- NOG VOJNOG SUDA	general–major MILOŠ GOJKJOVIĆ	
14.	NAČELNNIK PRAVNE UPRAVO SMO	general–major ALEKSANDAR IGNJATOVIĆ	
15.	VOJNI TUŽILAC BEOGRADA	pukovnik NIKOLA PETKOVIĆ	

16.	VOJNI TUŽILAC PODGORICE	pukovnik MIROSLAV SAMARXIĆ	
17.	VOJNI TUŽILAC NIŠA	pukovnik STANIMIR RADOSAVLJEVIĆ	
18.	PREDSEDNIK VOJNOG SUDA BEOGRAD	pukovnik ĐORĐE TRIFUNOVIĆ	
19.	PREDSEDNIK VOJNOG SUDA PODGORICA	major NEBOJŠA NIKOLIĆ	
20.	PREDSEDNIK VOJNOG SUDA NIŠ	pukovnik VUKADIN MILOJEVIĆ	
21.	NAČELNIK KABINETA NGŠ VJ	pukovnik DRAGAN ŽIVANOVIĆ	

STENOGRAM SA KOLEGIJUMA NGVJ ODRŽANOG 25.05.2000 GODINE:

Savezni ministar odbrane
general armije
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Gospodo oficiri i generali, zadovoljstvo mi je da vas pozdravim, a pre svega NGŠ, generala Pavkovića i njegove saradnike, naročito vas iz Pravosuđa, sa željom da ovaj naš današnji sastanak radni bude uspešan i obostrano koristan. Mislim da neću pogrešiti ako kažem da je ovo prvi sastanak na kome se u ovakvom sastavu sagledava rad vojnih tužilaca i vojnih sudova. Samo taj podatak dovoljno govori koliki značaj u VJ se daje radu vojnih pravosudnih organa uopšte, a posebno u sadašnjim uslovima i okolnostima u kojima se nalazimo.

Upravo kroz davanje takvog značaja radu vojnih pravosudnih organa, treba posmatrati i shvatiti ovaj sastanak na kome će svi ovde prisutni, koji se nalaze na najvišim nivoima komandovanja, najneposrednije se upoznati sa radom pravosudnih organa, njihovim postignutim rezultatima, poteškoćama, pa i propustima u njihovom radu.

Pri svemu tome hoću da naglasim da se nijednog trenutka ne gubi iz vida da su vojni pravosudni organi samostalni i nezavisni u svom radu i donošenju svojih odluka. Oni su jedino zavisni od Ustava i Zakona, ali koliko je to u određenom smislu velika prednost, nasuprot tome stoji još više njihova odgovornost i vaša odgovornost u sadašnjim uslovima, kada ne naša država, naročito VJ napadnuta i ugrožena podjednako opasno i spolja i iznutra. Zato pravosuđe treba pravovremeno da da svoj puni doprinos u suzbijanju svih vrsta kriminaliteta u VJ i njenoj zaštiti, kao i ostalih društvenih vrednosti i da pri tome postupa zakonito i pravično, nepristrasno i naravno, što nama vojnicima dolikuje, a to je odlučno. To je zadatak i obaveza vojnog pravosuđa, što predstavlja i njegov doprinos učvršćenju discipline, a rekao bih i podizanju stepena b/g na viši nivo u VJ u celini.

Očekujem, konstruktivan pristup u izlaganjima i diskusijama tokom rasprave,

sigurno to će biti solidna osnova na osnovu koje će se moći zauzeti određeni stavovi i zaključci potrebni za unapređenje rada vojno– pravosudnih organa, boljem razumevanju od strane komandi i njihovih organa, rada pravonjuđa i obratno, ovih prema potrebama i očekivanjima komandovanja i vojničke javnosti.

Koliko u svemu tome uspemo, u toj ćemo meri postići cilj, ostvariti cilj današnjeg sasatanka. Lično sam uveren da će očekivani cilj i postići. Isto tako sam uveren da delim vaše mišljenje da ubuduće treba planirati sastanke u ovakvom sastavu, na kojima bi se na ovaka, ili nešto drugojačiji način sagledavao rad vojnih pravosudnih organa i usaglašavali stavovi.

Ja sam za uvod za današnji sastanak imao toliko, sada ima reč NGŠ, general–pukovnik Nebojša Pavković.

general–pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Gospodine ministre, gospodo generali i oficiri, drago mi je što mi se pružila prilika da vas u ovakvom sastavu pozdravim. Zahvaljujem se saveznom ministru za odbranu, generalu armije Dragoljubu Ojdaniću što je prihvatio našu inicijativu za sazivanje ovog sastanka sa vojnim tužiocima i predstavnicima vojnih sudova, uz prisustvo najodgovornijih starešina iz GŠ VJ i komandanata strategijskih grupacija.

Ne umanjujući značaj i potrebu da se upoznamo sa godišnjim izveštajima o radu vojnih tužioca i vojnih sudova, što bi po meni trebalo da bude i redovna praksa, neposredni povod i iniciranje ovog sastanka bile su neke odluke pravosudnih organa koje su izazvale našu pažnju. Kad kažem izazvale našu pažnju, time hoću da naglasim da vojno pravosuđe u VJ ima izuzetno veliki značaj i da njegove odluke ne mogu ostati nezapažene i bez odraza na javno mnjenje i VJ.

Ako je tako, dozvoličete da i mi u VJ, koji se nalazimo na komandnim dužnostima ne možemo biti ravnodišni, a da o tim odlukama ne kažemo naš stav. Da postavimo pitanje. Da li su one funkcije u funkciji očuvanja i učvršćivanja b/g ili ne, i koliki je njihov doprinos u tome?

Time, što na sve to tako gledamo, ne znači da se komandovanje meša u rad pravosudnih organa i pravosuđa u donošenju svojih odluka, jer znamo da su oni samostalni i nezavisni. Međutim, ono što isto tako treba biti jasno jeste da je vojno pravosuđe veoma značajan segment koji ne može biti van funkcija VJ u celini, jer je to svrha njegovog postojanja, kao vojnog pravonjuđa. Ono treba da prati sva kretanja i zbivanja u VJ i oko nje, da blagovremeno uočava sve štetne pojave i aktivnosti koje su usmerene prema VJ, radi njenog ugrožavanja ili ometanja njenog rada, kao i svih drugih dobara i društvenih vrednosti.

S tim u vezi, organi otkrivanja i krivičnog gonjenja, svaki u okviru svojih obaveza i nadležnosti dužni su da preduzmu mere protiv činilaca kriminalnih aktivnosti. Oni kao stručni organi ne treba da čekaju na podsticanje od strane komandi i jedinica, nego da pravovremeno preduzimaju zakonom predviđene mere. Pri tome nije isključena mogućnost konsultacija. Tu se ne treba strogo pridržavati formalizma u početnoj fazi oko nadležnosti, kao što je bio slučaj oko Filipovića, novinara lista DANAS, ili nekih pensionisanih pukovnika i generala koji na svakom koraku napa-

daju VJ. Protiv njih naši organi treba da prikupe potrebne dokaze i da ih uz krivičnu prijavu dostave nadležnom tužiocu.

Na ovim pitanjima, koja za vas u stručnom pogledu nisu složena, ne treba praviti propuste, koji bi umanjivali vaše, nesumnjivo pozitivne rezultate. Svi organi koji učestvuju u otkrivanju krivičnih dela i njihovih vršilaca, moraju da usklade svoj rad, međusobno da se konsultuju i da sarađuju, da koriste stečena iskustva. Ako se tako radi, uveren sam da rezultati neće izostati i sve će manje biti neotkrivenog kriminala i njegovih počinitelja. Kao što vam je poznato, naša država i Vojska nalaze se pod stalnim pritiscima i pretnjama. Permanentno se ugrožavaju i podrivaju. Terorizam sve više uzima maha. Svim tim nasrtajima treba da se odupremo, svako iz svog delokruga rada.

Pravosudni organi, krivičnim progonom i sankcijama, a mi ostali vojnici sredstvima sa kojima raspolažemo.

Nadam se da će današnja analiza rada pravosudnih organa koju ste samim prisustvom komandanata stratezijskih grupacija i članova Ministarstva i GŠ VJ, pridaje veliki značaj, biti plodotvorna i za sve korisna, da će biti otvorena po svim poljima i pitanjima i da rezultati neće izostati

general-pukovnik
GEZA FARKAŠ

Gospodine ministre, gospodine generale, gospodo, pre svega dozvolite mi da ispred Uprave bezbednosti izrazim svoje zadovoljstvo što sam ovde prisutan i pozdravim ovaj eminentni skup. Međutim, odmah moram reći da ja o ovom sastanku, odnosno mom prisustvovanju i učešću Uprave bezbednosti na ovoj raspravi, saznao sam tek juče popodne, tako da ja ovog trenutka neću moći, odnosno neću biti u poziciji da ovako statističke i argumentovane podatke iznosim, kao što je to učinio gospodin tužulac.

No, ipak ću pokušati da ukažem na nekoliko problema s kojima se susrećemo, za koje smatramo da će biti korisni za ovaj skup.

Pre svega, o opštoj situaciji ne treba posebno govoriti, znači ne odustaje se od agresije, ono što nije postignuto sankcijama, ratom, psihološko-propagandnom operacijom, nastavlja se najgnusnijom – terorizmom.

Uz zadržavanje sankcija i svih ovih ostalih mera psihološko-propagandne delatnosti koje se dešavaju na ovom prostoru, radi unošenja maksimalne nesigurnosti između građana i VJ, stvaranja haosa i u krajnjoj liniji, u krajnjem ishodu, izazivanja građanskog rata.

Za realizaciju svega toga strane obaveštajne službe maksimalno koriste i podstiču unutrašnje destruktivne i agresivne političke snage, koji pokušavaju strašnu manipulaciju sa omladinom, nažalost, to u poslednje vreme i uspevaju. A ova omladina, u velikoj populaciji, su naši regrutni i vojni obveznici sa kojima se mi susrećemo u našim jedinicama. I iz svega toga proizilazi izuzetna složena bezbednosna situacija u zemlji, u celini, a u okviru toga i unutar VJ. Ovakva situacija zaista, u ovakvoj situaciji zaista je potrebna maksimalna saradnja i najviši stepen koordinacije između svih subjekata u zemlji, a pre svega u VJ, koje rade na zaštiti ustavnog

poretka zemlje i zaštiti VJ.

To pre svega, preko, dajući težište na preventivni rad, na brzim i energičnim okončanjem predmeta iz krivičnih postupaka, strogim kaznenim merama protiv svih učesnika u krivičnim delima. Isto je ovog trenutka, ističem da je možda najvažnije i obaveza svih nas i svi subjekti moraju ispoljiti krajnje aktivan odnos prema svim ovim pojavama koje se dešavaju u društvu a imaju dalekosežne posledice na VJ. Mislim da smo u ovom trenutku, u ovom ispoljavanju te aktivnosti smo najsporniji, odnosno da tu imamo velike probleme.

Ovog trenutka verovatno niko ne spori ogromnu društvenu opasnost što preti od krivičnih dela kao što su špijunaža, udruživanje radi neprijateljske delatnosti, podsticanje i pomaganje ekstremno–terorističkih delatnosti, a posebno krivična dela protiv odbrane SRJ i VJ.

Shodno proceni ove društvene opasnosti od ovih krivičnih dela ukazuje se izuzetno velika potreba da se primeni strožiji kriterijum u kaznenoj politici. Ovom prilikom ja na to ukazujem i insistiram na tome da bude predmet rasprave kriterijumi u donošenju presuda u pojedinim krivičnim delima.

U ovom izuzetnom složenom bezbednosnom i političkom trenutku, zadatak je sviju nas da u VJ, da budemo vrlo aktivni i da zaštitimo biće VJ i da na taj način štimo i povećamo b/g. To moramo postići maksimalno u kvalitetu rada.

Mi sada u društvu imamo, koje imaju izuzetne posledice i na VJ, javni poziv rušenje države, poziv na atentat i ubistvo Predsednika, označavaju se bandere na kojima će on da visi, javno pozivaju na ustanak, klevete VJ, izriču najgnusnije laži o navodnim zločinima što je Vojska činila u toku rata i u toku dejstva na Kosovu. Učestvuju u izdaji i optužbi i isporuku, potpomažu isporuku pojedinih pripadnika VJ i ostalih građana, učesnika u ratu, Haškom tribunalu Mi u VJ ne smemo ovo dozvoliti. Na sve ove pojave moramo energičnije delovati. Ovde mislim da tužilaštvo i kompletno naše pravosuđe treba vrlo aktivno da prati ove društvene pojave i da definiše zadatke, kako bi u startu mogli odmah vrlo kvalifikovano nastupiti mi u službi bezbednosti koji radimo pred istražnim postupcima.

Moramo povesti beskompromisnu borbu protiv korupcije. Nažalost, ta korupcija i neodlučnost postoji u našim organima pravosuđa, zahvaljujući delom objektivnoj situaciji, ovde što smo čuli, što se tiče kadrovske politike, problematike, što se tiče statusnih pitanja. Međutim, veliki broj naših kolega su napustili naše redove, odnosno redove pravosuđa, koji zadržavaju i nalažu pravo i dalje da saraduju sa postojećim na terenu, sa sudskim organima, vojnosudskim organima i najčešće imamo velike probleme što tu naše prijave i argumentacije itd. padaju. Neke od naših predmeta padaju još u istražnom postupku.

Što se tiče saradnje sa vojnim tužilaštvo, mislim da je i u toku rata i u proteklom periodu bila izuzetno dobra. Ostvarili smo dobru saradnju. Međutim, ovde fali, u daljem postupku, inicijativa, istraživački duh, odnosno namera da sem toga, što smo mi u predistražnom postupku uspeli dozakati, dovesti do materijalnih dokaza, u daljem postupku, zbog pravila i tako da kažem vojnog sudstva, ne istražuje se dalje.

Mi vrlo retko dobijamo dodatne zadatke u pogledu da istražimo još neke ele-

mente do kojih smo došli u predistražnom postupku.

Tu istražne sudije se najčešće zadovoljavaju sa onim što je tu materijalizovano dokazano i ne idu ka onom delu gde bi mogli još kreativnije ovde da postupaju, a mi smo spremni da i taj deo istražimo.

Verovatno tu postoji ta objektivna poteškoća zbog opterećenosti i tužilaštva i sudija koje smo ovde čuli, međutim, u ovom društvenom trenutku neophodno bi bila takva inicijativa i takav postupak vojnoistраниh organa da stvari dovedemo do kraja.

U saradnji, brojčano ja ne bih mogao sada ovog trenutka da iznesem cifarske pokazatelje, međutim, Uprava bezbednosti za ovih proteklih godinu dana, gde je možda i više, gde je obuhvaćen i rat, u pogledu saradnje smo zadovoljni, sem u ovim instrukcijama koje bi mogle biti obostrane, odnosno inicijative bi mogle biti obostrane i od tužilaštva i od istražnih organa ka nama koji radimo na predistražnim postupcima.

Sa Vašom dozvolom, ja bih ukazao ovde na neke probleme koji će nam predstojati u ovom narednom periodu.

Nama pristižu generacije vojnika koji su u proteklih 10 godina, u periodu sazrevanja za vojnu službu, doživele strašne lomove, traume, porodične tragedije, rat, odnosno ratove, političku torturu i manipulaciju.

Imamo sve više psihološko labilne, agresivne vojnike. Droga je sve više prisutna u našim kasarnama. Imamo podataka čak, da se na prostoru Crne Gore besplatno rastura droga među vojnicima. Deo ove populacije mladića ekstremno politički su izmanipulisani. Verske sekte su u izuzetnoj ofanzivi, a posebno satanističke.

Iz ovih stvari nama u preventivnom delu rada, a to obuhvata reagovanja na sve ove stvari koje se i u društvu dešavaju, moramo učiniti sve.

Već imamo, a imaćemo sve više poslova na ovom planu, mi u službi bezbednosti, i molimo za saradnju u tom preventivnom delu rada na bazi vaših iskustava i sudstva. Napominjem da mi u ovom prvom narednom periodu primamo preko regruta u naše sastave koji upravo pristižu iz ovih struktura o kojima sam ovde malopre govorio.

Takođe, kao što to postoji opšta sada situacija, čine se vrlo ozbiljni i krajnji napor vojnog i državnog rukovodstva na stabilizaciji standarda starešina. No, pored toga mi imamo velike probleme, veliki odliv kadra, i ogromne pritiske vojnih, odnosno stranih obaveštajnih službi da ovladaju i da uđu u naše porodice, da uđu u naše vojne sastave. Ove pritiske u preventivnom delu moramo ovladati i sprečavati.

Ja ovde, pošto nisam u poziciji brojčane pokazatelje iznosim, iskazujem svoje apsolutno opredeljenost na čelu Uprave, da kompletnu upravu bezbednosti stavim u funkciju zaštite, kao što je i uloga Uprave bezbednosti VJ, i apelujem na snažnu saradnju sa vama, da iz sudske prakse, koju imate, da nam ustupite i pozivate nas na konsultacije i na edukaciju, da bi mogli uspešno da radimo.

Nekoliko predloga. Znači svi moramo biti aktivniji, kreativniji i efikasniji u odnosu prema svim društvenim pojavama koje idu ka destrukciji i rušenju ustavom utvrđenog poretka i VJ. Ne samo onda kad već nešto se desi, onda ulazimo u sudsku proceduru. Mi zajedno, moraćemo ozbiljnije ceniti ovu političku situaciju, koja ima svoju određenu refleksiju na VJ i u smislu toga preduzeti određene mere i

zauzeti stavove, da već u postojećim zakonskim okvirima, da se pooštri kriterijum za kaznenu politiku, da se promene neki propisi, koji se pojavljuju kao administrativne prepreke, kočnica u izvršavanju i u proceduralnom radu, od predkrivičnih pa do istražnih, pa do sudskih rešenja, u čitavom tom procesu, da se razmisli o promenama pojedinih zakonskih odredaba koje bi mogli biti u skladu sa ovim novim društvenim pojavama koje su u toku. Uz to da se uvede praksa zajedničkih analiza, karakterističnih slučajeva sa tužilaštvom i organima koji su učestvovali u predistražnim postupcima. To mi i u toku vođenja procesa često i činimo, međutim, to bi trebalo ustaliti. Iako ne postoji zakonska obaveza sudova, poželjno bi bilo da Upravi bezbednosti Vrhovni vojni sud dostavi karakteristične slučajeve iz sudske prakse, vezane za aktuelnu situaciju, u cilju poboljšavanja našeg rada i preduzimanja mera.

Ja bih molio da, verovatno kroz te izveštaje cifarske to dođe, ali da komandovanjem, odnosno personalnim organima u k-dama, da oni dobijaju povratne informacije o okončanju predmeta, pogotovo ako se radi o starešinama.

Mi smo suočeni u toku personalnog razrešavanja, odnosno vođenja personalne politike, da nemamo adekvatne podatke i ne znamo da li je proces završen, da li je čovek optužen, koje su sankcije preduzete itd. To nam u neku ruku, i onda se uvek obraćaju organima bezbednosti i onda mi kopamo i dolazimo do toga, nekih možda starih podataka i to negativno utiče na rad, u vođenju personaln politike.

Gospodine ministre, gospodine generale, samo toliko.

general-major

SVETOMIR OBRENČEVIĆ

Zahvaljujući Gezinom prekoračenju vremena, ja ću da skratim.

Što se tiče saradnje vrhovnog vojnog tužioca sa organima bezbednosti, ja delim apsolutno mišljenje koje je general Farkaš izneo, da je ta saradnja bila dobra. Akcent jedan, da treba, mada te informacije, iako ne u pisanoj formi, u svim složenijim predmetima su prisutne našim saradnicima iz organa bezbednosti, šta je bilo sa tim njihovim prijavama, to može da se uradi i tu nije problem, zakonska je obaveza da se obavesti o odbačenim prijavama i mislim da to tužioci rade, ako to ne rade, onda bogami greše. Nisam imao pritužbi da ne rade.

Hoću da kažem ovo. Tamo gde smo u složenijim predmetima, startovali od početka kako treba i ispoštovali dogovoreno da tu grešaka nije bilo. U nekim i složenijim operativnim zahvatima bilo je tih prethodnih konsultacija i kažem, svugde u tim situacijama nije bilo propusta. Tamo gde izn ekih razloga dođe do kratkog spoja, pošto je ovde, kaže, poseban osvrt na određene predmete, evo ga ovaj Filipović. E, sad uz rizik da malo prekoračim vreme, u najkraćem, taj slučaj ima nekako više tih faza. Vrhovni vojni tužilac je na inicijativu Uprave bezbednosti i to je bilo prvo moje saznanje da takav Filipović uopšte i postoji, obavio je konsultaciju sa generalom Vasiljevićem. Na osnovu materijala koji mi je tad prezentiran, ja sam dao određena mišljenja koja su se svodila na sledeće: da se na osnovu onog što je utvrđeno, onog trenutka kad se proceni da je to opravdano, sa stanovišta interesa države, Filipović tretir aod strane civilne službe bezbednosti i da se privede istra-

žnom sudiji civilnog suda. Zašto, što je evidentno bilo, da je dotični, prodana duša, počinio 157. to je ona povreda, uvreda države i 218. i to na vrlo grub način. To je bilo evidentno. Bilo je pod znakom pitanja dve stvari. Jedna. Da li je neko naš i ko u tome učestvovao. General Vasiljević to u tom trenutku nije mogao da kaže. I drugo, koji je kvalitet vojnih podataka, koji je

podataka, koje su ovi skinuli sa Interneta. Ti vojni podaci kako su mi prezerntirani su se svodili na ono što svako od nas može da priča u vojsci. Juče u Politici gospodine generale recimo otvoreni naziv one brigade i tako redom. Savet moj je bio:

1. Da se podhitno razčisti uloga naših ljudi i u tom slučaju sigurno bi našli neki modus da vučemo na našu nadležnost

2. Da se paralelno sa akcijom koju će preuzeti civilni organi preko nadležne uprave GŠ razčisti šta je sa tim vojnim podacima, koji je njihov kvalitet.

Treći segment dogovora bio je da budem obavešten o danu i trenutku te akcije. Šta se dogodilo? Znam da je Uprava bezbednosti korektno dan pre izvestila kolege svoje iz Državne bezbednosti o svemu ovome. Mene nije obavestio niko. Moje prvo saznanje je bilo sa Studija B, da Studio B hvali Vojno pravosuđe zbog onoga što se tamo dogodilo. Zašto je to tako išlo? To ja zaista neznam, ali knjižim na kontu onoga što i Geza apledira da se dogovori poštuju i da saradnja bude kontinuirana, da budemo u toku zbivanja. Kada sam to saznao, dobio odgovarajuću instrukciju taj je stavljen ponovo u pritvor, razčistićemo kvalitet vojnih podataka i ulogu naših ljudi. Po onome što do sada znam taj će predmet opet da se vrati civilima, mi zakon ne možemo menjati. Možemo da se natežemo u nadležnosti to da nam padne pred Saveznim sudom, jer stvarna nadležnost je bitna, ne budeli na tom Internetu kada skidaju te podatke pa će neko u GŠ da ih proceni onoga što vuče vojne tajne, odnosno s obzirom na inostrani element one prodane duše onda to mora da ide civilno. Mi sada možemo da menjamo nešto u nadležnosti ali stanje je trenutno takvo.

Ovo sam naveo kao ilustraciju i potvrdu o saglasnosti da moramo biti u stalnom radnom kontaktu. Ja ne mogu da shvatim da prvostepeni tužilac ... Ima tu i prvostepeni tužilac nije uradio kako treba, to je kasnije otklonjeno. No o tome otom potom, to ćemo što se tiče odgovornosti raspravljati na nekom drugom mestu, ali ovo treba da nam posluži kao ilustracija da ne možemo očekivati da ja pretpostavim šta se događa, ako mi neko ko izvodi te radnje ne kaže šta se događa. U celini saradnja sa organima bezbednosti na nivou vrhovnog vojnog tužioca je dobra, koliko znam ista je takva i na nižim nivoima o tome će govoriti prvostepeni tužioci. Delim mišljenje da istražiteljskog pristupa u fazi istrage treba da bude više, a ne faktografije. E, sada nije opravdanje, a razlog jeste naše istražne sudije ja rekoh da su mi tužioci poručnici, potporučnici i kapetani e, istražne sudije su to isto, većina njih. LJudi bez iskustva, ljudi opterećeni, otvori kasu pa mu poispadaju predmeti koliko ih tamo ima. Sigurno da je korisno to sve što se ovde čulo, da grešaka ne bude. E, sada ako se negde dogode, a posledice su neinformisanosti. Ja ponovo apelujem da budemo informisani i onda toga neće biti. Ja sam imao toliko gospodine generale.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ja sam hteo da se nadovežem na ovo izlaganje koje je Obrenčević dao, oko tog slučaja Filipović ja neznam ja mislim da je odavanje vojne tajne ovde sekundarna stvar. Ovde je primarna stvar način na koji je on izneo kompromitujuće podatke za VJ. On je rekao da je napravio intervju sa nekim licima, starešinama VJ koji su mu rekli da su pripadnici vojske na Kosovu ubili oko 800 šiptarske dece i žene, da su navodno oni znali da nije bilo potrebe da vojska bude na Kosovu, da tamo nije bilo terorista, da su tenkovi VJ upotrebljeni za ubijanje civila. To je ono što je težišno. Ako zbog toga taj ne treba da odgovara, ako je izneo netačno ima da odgovara, a ako je tačno neka dokaže. To je problem.

Slučaj Vukšić⁽¹⁾, u nekoliko listova naših stranih on je jasno rekao da je VJ napravila plan Potkovića koji je podrazumevao etničko čišćenje i ubijanje civila na Kosovu.

Treba li taj Vukšić zato što je rekao da to dokazuje i ako dokaže da je tačno ili nije da odgovara ili da ne odgovara? Ko je taj ko treba da krene protiv Vukšića? Perišić koji objavljuje o Sedmom bataljonu da je to paravojska, a o vojsci da je paravojska, vojska u kojoj je on do pre godinu dana bio u toj vojsci, da je država koja mu je sve dala paradržava. Ko u ovoj VJ treba da pokrene tužbu protiv toga i da vidimo da li je tačno ili nije tačno, neka odgovara za ono što je rekao, a o ovome presuđivanju to ćemo kasnije. Evo, to su samo dva tri slučaja, ja se potpuno slažem da u ovom slučaju Filipović možda nije bilo dovoljne kordinacije, ali dovoljan je materijal bio. Mi smo jedva namolili da kažem i MUP i Državnu bezbednost da uhapsi toga Filipovića i oni su to uradili i sa 150 kucanih stranica su dostavili predmet tužiocu i on nije našao za 24 da to izučiti da donese odluku, hoće li da pokrene, ili neće i onda mene zove predsednik da ja odgovaram ono što ja neznam da mu odgovorim. To je suština.

general-major

SVETOMIR OBRENČEVIĆ

Vukšić, Perišić, Filipović za ovo što je napisao i objavio sve to zaslužuje odgovarajući krivični tretman. E, sada pitanje je ko to je nadležan da radi? Za ove stvari nadležna je nažalost tako je, da su oni vojna lica bio bi nadležan vojni tužilac i tu nema Boga da bi to bilo procesuirano vrlo brzo i vrlo efikasno. Mi Vukšiću za ove laži koje tamo iznosi može i treba da se sudi ali za širenje lažnih vesti za koje je nadležan civilni tužilac. Dakle moj kolega od Dragiše Krsmanovića kao republičkog tužioca pa naniže dok ne dođe do onoga koje nadležan, pa umesto prebivališta to je Četvrti opštinski tužilac u Beogradu. Perišić isto tako, Filipović⁽²⁾ za sve te laže, ja sam rekao evidentno je iz onog materijala jer se radi o prodanoj duši, tom sitnom mufljuzu i po parama koje je uzimao a sa velikom štetom, jer kada on sa firmom odavde i sa imenom i prezimenom koje ima kao Srbijanac piše i objavljuje to što objavljuje to je ne sumljivo štetno i za ugled vojske. Nažalost mi ne možemo da štitimo ugled vojske

1. Pukovnik Vukšić je penzionisan na svoj zahtev jer se nije slagao sa Miloševićevim režimom. Pre toga radio u vojnoj diplomatiji kao vojni ataše. Jedan od najoštrijih kritičara generalskog dodvorništvu koje je upropastilo armiju

2. Novinara Miroslava Filipovića upoznao sam pred samo izdavanje knjige. Zamolio sam ga da pročita knjigu i da napiše novinarski tekst o tome šta mu se dešavalo, kao i njegovo viđenje razloga zbog čega je nacija zapala u krizu morala i identiteta. Njegov tekst se nalazi na kraju knjige u Prilogu br.3 i prenet je u izvornom, ekskluzivnom obliku

ukoliko izvršilac nije personalno naš. Ajmo da iniciramo promenu zakona, ako nam prođe dobro jeste, ali u ovom trenutku je tako. Zato mi u ovom delu ja sam zato sa Acom Vasiljevićem se i dogovarao da nađemo nešto čime ćemo ga prikopčati za sebe. Međutim to je u tom trenutku bilo toliko tanko i ja neću da prejudiciram ali ostaće izgleda tako i to će opet otići civilima. Ja postavljam stvari drugačije, prvo mi treba nadležne naše službe pri tom ne mislim na tužioce, mislim da Gezine³⁾ organe, od strane komandovanja na službu za informisanje koja je dobro ekipirana, takve prijave treba podnositi nadležnom civilnom tužiocu za ta krivična dela. Mogu one doći i meni ako je laže, direktno meni ja ću ih morati proslediti civilnom tužiocu, jer inače ne možemo zakon menjati na žalost mi ne možemo. E, sada da li je samo krivično gonjenje jedini put, ja se sada pitam zašto Vukšić i Perišić još nisu dobili tretman na Sudu časti? Dakle, mi hoćemo i dužni smo da uradimo što brže i što efikasnije ali ono za šta smo nadležni i nezakonite stvari moramo suzbijati na zakonit način inače izlažemo mi sa svoje strane vojsku kritici i ...

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Zakon ćemo mi da menjamo ali vi ste ti koji trebate da stanete da branite interese vojske i ako je to slučaj za civilni sud vi kao institucija trebate da pripremite takav materijal, da kada on dođe na civilni sud da ne može biti oboren i da stojite iza toga suda. Vi ste majstori toga, vi ste u tome, kao što advokat zna sve rupe u zakonu pa brani i odbrani onoga koje kriv, tako i vi treba da u tome uradite.

Savezni ministar odbrane
general armije
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Ja razumem Obrenčevića ali ne može nama zakon biti zbog toga što smo mi nenadležni. Gezini i ovi naši moralisti mora dnevno da se prati, da se sve to sublimira, da se pripremi i pravno dobro oblikuje i da se ostvari kontakt sa tužiocem republičkim i da se to dadne njima ako je to u njihovoj nadležnosti da odrade, ali u svakom slučaju civilni du ne može takvoj napasti, kako to možemo mi kao vojnici koji znamo šta je vojska, šta je odbrana zemlje, šta je podrivanja ugleda vojske i šta to znači sa stanovišta ukupne sposobnosti ili spremnosti takvih istupi naših ljudi nažalost čelnog čoveka VJ i njegovog potparola Vukšića i do dan danas ni jedan nisu praktično optuženi. Prigovor za Sud časti, Sud časti je nova tvorevina u ovom našem pravnom sistemu, iniciran od strane nas u toku rata bilo je tu malo dilema oko toga da li da se sa tim krene ili ne krene i zbog toga je to malo zadržano jer se bojalo eto ne skoči reiting kod naroda. Kog naroda? Gde god progovori videće ga koliko vredi i ja sam isto potpuno na ovom stanovištu ne kršeći, ne nekršeći nemamo pravo ako napravimo proceduralnu grešku mi ćemo postupak izgubiti, ali zato moramo se sjetiti zakazati sastanak i sa tužiocem republičkim, ako treba saveznim, ako treba sa Vrhovnim sudom Srbije, sa Saveznim sudom itd. Bitno je tužiti a zna se posle po mestu čija je to nadležnost i to ćemo rešiti.

Iz ovoga proizilazi i ja sam za to da treba podhitno prostreti materijali sa kojima su

3. Misli se na generala Gezu Farkaša, načelnika Uprave bezbednosti VJ i njegove organe bezbednosti

oni napravili određena krivična dela koji imaju određenu kvalifikaciju i da se oni pojave pred sudom tim pre što su bili ono što su bili. On nas sve živo kalja. Zamislite koji je to čovek kada tako nešto govori, da je to vojska uradila, on ne sme da izađe iz ćelije dok je živ po meni, neka dokaže. Znae šta to znači kod međunarodnog javnog mjenja kada građanin ove zemlje pogotovu kompetentan čovek kaže nešto što je notorna neistina, ili ovaj govori o Potkovicu a mi dokazujemo i dokazano je sasvim drugo.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Vi morate, vi ste stručna služba koja mora da zalegne iza svakog predmeta. Mi smo tužili Perišića jel znate gde je taj predmet, koliko meseci on stoji? Ko ga drži tamo? Koje zainteresovan da to izađe u javnost? Ja sam kao komandant 3.A tužio dole vranjske novine, sve smo dobili na sudu, tužili smo Živkovića još stoji, niko ne pomera mali prst od vas stručnih organa i tužioca i kako god se zvali vi. Vi ste dužni da idete da pratite, da jurite. Obrenčević da prati za Perišića gde je predmet zastao, šta je u pitanju, šta mi treba kao stručna služba da dopunimo, da damo uz taj predmet da se Perišić osudi a ne da ih sklanjaju u fiok e i da zaobilaze. Tu se pravi opstrukcija da li je to namerna, da li nenamerna itd. Videli smo probleme koje ima, reši ćemo mi probleme. Nisu problem stanovi za sudije i za tužioce, to ćemo mi da rešimo. Dajte mi da imamo jedinstven stav u svemu tome.

Ko će da zalegne iza predmeta koji smo mi pokrenuli? Niko. Ja svaki dan se čujem sa Lazarevićem, gde je predmet za Živkovića? Vi znate šta je Živković uradio, dali smo ga na civilni sud, civilni sud znamo kako rade, gde su? Ako se mi kao institucija vojska ako se tužilaštvo, ako se sudstvo pojavi tamo traži čeprka, ide onaj sudija insistiramo kod svih pravosudnih organa to mora da se izvrti i da izađe u javnost, onda je nekome u interesu da sakrije to. Znamo da je pola pravosuđa korumpirano tamo, pitanje je u kakve su sve igre uvučeni. To je ono što mi govorimo, a mi nemamo ko može vojsku da zaštiti od ovih naših organa. Meni predsednik kaže pa to je Vojni sud. Jel vojni sud osudio onoga na pet godina?⁽⁴⁾ Zašto pet godina? (vidi Prilog br. 1 na kraju knjige.) Pet godina dokazujemo da je pripremao atentat na predsednika države, priprema atentat na ovoga, osudili su ga kaznicom koju dobije lovokradica kada uđe i ubije jelena kapitalca. On kaže jel to sud? Nisam mogao da mu objasnim. Objasnjavao sam mu nedelju dana oko toga. Kolika je kazna predviđena? Ja sam ... od tri do deset godina. Što nije deset godina pa neka se on žali, pa nek je spustimo na devet, pa neka je spustimo na osam ali to je primer ostalima da nikome ne padne napamet da to uradi. Ovako kaznio si ga pet, sada će da se žali, smanjiće mu na tri, odlusziće jednu i posle godinu dana će da izaće iz zatvora. To je logika nas koji neznamo struku vašu, ali morate vi da zalegnete.

general-major
SVETOMIR OBRENČEVIĆ

Prvo, predlažem da takve prijave neka redovno idu preko nekog. Naslovljena

4. Misli se na vođu grupe OSA poručnika Gajića koji je osuđen u Vojnom sudu na pet godina zatvora zbog navodnog pripremanja atentata na generala Nebojšu Pavkovića. Cela grupa OSA je amnestirana posle 5. oktobra, pa je kao takva bila na prijemu kod generala Pavkovića

prijava, naslovite je i na mene, ja ću je proslediti onome ko je nadležan. Meni je signalizirano za problem tog predmeta Perišića i ja sam na inicijativu generala Gojovića u četiri navrata razgovarao i sa okružnim tužiocem u Beogradu sa republičkim mislim dva puta. Dobio sam određena obećanja da će da ubrzaju taj postupak. Sada čujem opet da nisu. Koje oni probleme imaju, shvatite ja oficijalno ne mogu njima ništa, ja mogu kolegijalno da se interesujem ako prijava ide preko mene ja stičem neki oficijalni legitimitet da pitam tog mog kolegu i pismeno šta ti uradi sa tim i dalje od toga ja ne mogu. Tužilac vojni nije neki opštii zastupnik vojske. NJegova nadležnost je omeđena i on bi u okviru te nadležnosti morao da se kreće. Evo da pomerimo potrebe koje ja ne osporavam da se vrši određeni uvid. Znači nadležni organi koji su u posedu informacija preko pravnih organa, komandi, preko organa bezbednosti u takvim slučajevima neka prijave pa da to malo produžava rok, ali neka idu preko mene, odnosno onoga ko bude na mom mestu. Mi ćemo ih prosledivati onome koje nadležan da radi, a onda ćemo ga s vremena na vreme pitati šta uradi, jer se neki legitimitet stiče da ga nešto pitam.

Za prijavu protiv Perišića sam saznao kolegijalnim kontaktom sa Gojovićem i čim sam saznao ja sam zvao Andriju Milutinovića, Andrija kaže odmah ću ja opštinskog tužioca, dobićeš informaciju i onda mi kaže prikupljamo još neka obaveštenja. Treba shvatiti našu ulogu kolegijalno možemo da ispoljimo neki uticaj

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Dobro, ti možeš da kažeš nama mi ćemo da zovemo tamo, onaj će da zove tamo gde treba i istera ćemo

general-major

SVETOMIR OBRENČEVIĆ

Kod mene će to da bude zavijeno u KR imaće svoj broj

Savezni ministar odbrane

general armije

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Ja tvrdim da mogu da skupim sve te kompetente i saveznog tužioca i republičkog tužioca i ako treba gradskog okruga da sednemo ko ljudi i dođe recimo savezni ministar pravde i ministar pravde Republike Srbije i kažemo ljudi jesmo li mi odradili svoje? Jel vi želite da ova vojska i ova država bude zaštićena? Da se da prioritet takvim predmetima a ne nekim bezveznim predmetima i da savezni ministar pravde ima pravo da postavi zadatak što se tiče vremena roka.

general-major

SVETOMIR OBRENČEVIĆ

Ajmo kao zaključak neka neko sumira te prijave koje smo do sada podneli

Savezni ministar odbrane

general armije

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Ovaj savezni tužilac je ministar on jeste radikal ali ljudi znate li vi kako reže poje-

dince u Saveznoj vladi ali je potpuno u pravu koji pokušavaju da mute, da mućkaju, da ne izvršavaju odluke Savezne vlade, da uzorpiraju društvenu imovinu itd.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ima velikih rezulta ja to znam i pratim to, ali ljudi koji neznaju to on kaže osudimo vojnika, osudimo zastavnika, te uzeo konzervu, te pobegao, sve su to rezultati, sve je to otišao u zatvor, a one koje treba da osudimo koji naprave najveću štetu u ovoj vojsci mi ne možemo da ih osudimo. Oni znaju, zna Perišić, zna Vukšić znaju svi oni te slabosti u tome krugu koji se vrti zato tako i rade. Mi smo dobili zvaničnu informaciju iz Nemačke gde su za Vukšića rekli da je on tamo takve stvari napričao o vojsci i o ovoj državi, da ni jedan najokoreliji novinar njihov to nikada nije rekao, niti može da kaže, što je on rekao.

general-major
SVETOMIR OBRENČEVIĆ

Jel nešto rekao što je vojna tajna pa da ga odmah hapsimo?

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Rekao je nego šta. Upozna ćemo mi vas to je sve pokrenuto

general-potpukovnik
STAMENKO NIKOLIĆ

Stvarno nije bilo dana da ja ne naređujem Gojoviću ono što zahteva NGŠ da se interveniše kod javnog tužioca da se što pre krene u postupak, odnosno suđenje. Međutim ovo što ste i vi rekli ovde da li ima saradnje? Nije dovoljno kvalifikovan naprimer i taj pravnik kod Gojovića ili kod nekog drugog da podnosi krivičnu prijavu određenom javnom tužiocu bez onoga što je rekao general Obrenčević da ipak on kao stručno lice pogleda da li je to stvarno dovoljno jako i čvrsto da ne može biti oboreno na sudu.

Ja ne mogu da shvatim da ne može da se uspostavi kontakt sa javnim tužiocima da oni uzmu predmet u razmatranje po hitnom postupku, jer prvih meseca radili su se razni otpori fašistički i oni koriste to i doći ćemo u situaciju da sve one presude koje budu kasnije došle od strane suda kakve će biti ja neznam, da mi od toga nemamo ništa i zato kažem, prihvatam u potpunosti predlog što je general Obrenčević rekao da uđe kao zaključak sa današnjeg sastanka da se svi ovi optužni predlozi, ili optužnice, ili krivične prijave podnose njemu uz sigurno ojačavanje kadmorskog i da se prihvati kao jedan zadatak za Vojno tužilaštvo, jel ovako ne ide. Mi smo primorani da mi podnosimo krivične prijave iz GŠ.

Savezni ministar odbrane
general armije
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Ne može se ništa samo papirima ili telefonima, neposredno se ide svaku stvar koju trebamo u Vladi da proguramo, jednostavno se ode kod jednog ministra, kod drugog, trećeg završimo posao i samo formalno posle prođe na Vladu. Ja tvrdim od Saveznog ministarstva a znam saveznog tužioca da će stati iza našeg decidnog

zahteva da se ovi postupci vezano za ove krivične prijave tih najakutnijih ljudi koji su nekada bili sastavni deo ove vojske da se ubrzaju. Ja ne mislim da je to mešanje ministra pravde, ako on takav zahtev postavi tužilaštvu, tužilaštvo dole svom niže-stepenom tužiocu i odnosno sudu, jer nije mu rečeno šta će da uradi sa krivičnom prijavom, nego samo da ima prioritet u rešavanju, s obzirom na stepen društvene opasnosti koji takvim svojim postupanjem nanose ovoj zemlji i ovoj vojsci. Ja to tako mislim. Ja mogu da preuzmem obavezu nisam tu u ponedeljak u utorak sam tu u sredu neću biti ali evo četvrtak, petak ja mogu u utorak da to izorganizujem možemo i posle podne da skupimo ove ljude da im kažemo u kakvoj se situaciji nalazimo.

general-major

SVETOMIR OBRENČEVIĆ

Da ne bude da vojska poziva javnog tužioca da polaže račune. Ja predlažem da prvo se sumira, jer ja neznam, a neznaju ni moji tužioci sumiraju krivične prijave koje su podnete od strane vojske. Jedna informacija o tome neka dođe do mene ja ću kod sebe zakazati sastanak sa republičkim tužiocem od strane vojske lepo ćemo sesti i na jednom nivou koji neće biti kasnije u nekakvom Glasu ili šta ja znam čemu, neke prigovore loše, političke konotacije, saopštiti ono što treba, ili ću predložiti opet sa svoje strane ministru pravde da on zakaže sastanak sa svojim tužiocem na koji će pozvati mene i nekoga iz vojske. Što se tiče budućeg postupanja ja predlažem i preuzimam na sebe normalno ako je to geografski i praktično ... mogu i prvostepeni tužioci čim se dođe do takvog jednog podatka. Moji tužioci nemaju televizor, moji tužioci ne dobijaju štampu sem politike, jedini izvori informacija su operativni izveštaji, neka nadležne službe koje to imaju a ima ih Geza i ima ih Uprava za informisanje i moral sve to što izdvoje treba da se konsultuju sa nama. Ja stojim na raspolaganju da uvek razmotrimo šta je to, pije li to vodu, il ne pije? Da li treba ići na prekršajni postupak, da li ići na disciplinski, da li ići na krivičnu prijavu i kome? Spremni smo pomoći i u koncipiranju toga.

Dakle, to je ta prva faza koja nam obezbeđuje argumentovani nastup prema tim našim civilnim kolegama i da odmah kažem da ja nemam nikakve rezerve u dobre namere i republičkog tužioca i okružnog tužioca Andrije Milutinovića na nižim nivoima ne poznajem ljude, možda negde se i pronade neki koji je ili lenj ili ima neke druge pobude, ali kada mi tako nastupimo to ode preko tužioca, tužilac stekne legitimitet da se interesuje ja mislim da ćemo to odraditi, a za ovaj sastanak gospodine ministre ja prvo predlažem da vidimo šta imamo, da nam ne budu dva, tri predmeta koji su ovakvi ili onakvi pa da pucamo iz topa.

Savezni ministar odbrane

general armije

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Mislim ovo što dobija on kao tužilac operativni izveštaj vama takoreći ništa ne znači s obzirom na njegov sadržaj. Svakoga dana vrši Uprava za informisanje i moral analizu štampe gde se obrađuju stavovi ili istupi vezani za odbranu i za vojsku u tim iz celokupne štampe sa kojim raspolaže uprava a to je i opoziciona i ova da ka-

žem stvarna gde bi imali vi i te kako elemenata da kažete e ovo je to, pa da se to odradi kako treba i može to čak i retroaktivno pretpostavljam da se ti izvode iz štampe čuvaju oni su mnogo korisni jer onaj ko nema ni mogućnosti a ni vremena da čita, to prema tome ja predlažem da ti narediš Upravi za informisanje da dostavlja to i tužiocu ii predsedniku Vojnog suda i predsedniku Vrhovnog vojnog suda.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Daćemo mogućnost da svi dobijate štampu besplatno

Savezni ministar odbrane

general armije

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Morao bi da se da zadatak da uprava sada ono što je negativna konotacija, što predstavlja notornu laž, što predstavlja klevetu omalovažava i da ne pričam šta sve da se podvuče da bi oni to odmah pogledali i da kažu ovo je za to, ovo je za to pa da se vratimo malte ne godinu dana nazad. To bi bilo i za ovaj Sud časti za gospodina dotičnog, kako mi nemamo svoj integritet, mi smo ljudi bez mozga itd

general–major

SVETOMIR OBRENČEVIĆ

Ja bih molio i Geza ima svoje izveštaje koji su sličnog karaktera neka dođu do vrhovnog tužioca

Savezni ministar odbrane

general armije

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Prihvatam ovaj metodološki pristup oko razrešenja ovih slučajeva ali to mora da se brzo odradi. Da li se još neko javlja za diskusiju?

general–pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Jedno pitanje koje ste pomenuli kao mogućnost rešenja i predlog Vi ste ga sada izneli i o njemu nema potrebe da govorim. O pozitivnim stvarima nema potrebe govoriti Vi ste govorili, mislim da nema potrebe da gubimo vreme, tako da mi ne zamerite za ovo što ću jednu rečenicu reći. Za mene je nedvosmisleno dokazano na ovom sastanku do sada da nema dovoljno saradnje i kordinacije između tužilaštva Uprave bezbednosti i nas ukupno u GŠ i to je za mene sasvim dovoljno da se nešto uradi na tom planu i Vi ste potvrdili sada sa izjavom sa zahtevom da se dostavi takvi slučajevi Vama a već su oni preko tužilaštva išli. Prema tome znači da ni tu ne baratamo sa informacijama. Da li imamo računarsku tehniku u tom tužilaštvu, šta da radimo a imamo računare garantovano višak u ovoj VJ imamo operatera u višku ili možemo osposobiti za takvo minimalno korišćenje stvari sa srednjom stručnom spremom za dva, tri meseca da taj posao obavlja i radi. Znači očito da smo bili odvojeni a vidi se o tome što pričate o stolicama itd. da je to tako i mislim da tu moramo podhitno nešto uraditi da se to vidi jesu li to kontakti normalno kada god treba treba ali ima li nekih redovnih potreba za kontaktima međusobnih.

Drugo, mislim da, to je moje mišljenje sopstveno lično mišljenje na ličnom primeru, mislim da ne možemo da govorimo da nam je tužilaštvo, ili da su nam tužioci ili zamenici njihovi ekspeditivni u svakom slučaju i pogledu kao u nekim slučajevima. Znači, izno se slučajevi gde nismo, a ja ću vam reći gde jesmo napravili. Na anonimnu prijavu protiv mene da koristim vojne stvari xabe jer ne plaćam vojsci ništa i ako su one date po odluci NGŠ za pet dana ste dali nalog preko tužioca, organa bezbednosti 1.A da ispituju i utvrde činjenično stanje. Zaista neprijatno za generala, a interesantno za ni jedan slučaj drugi niste našli vremena ni jedan tužilac da bilo šta drugo pokrenu sami. To je samo kao primer da ipak ima mogućnosti da se brzo radi bez obzira na svu opterećenost ali da se ne radi. Ja mislim da vas, niko nikada, ni sudstvo niti bilo koga uopšte u životu nije oslobodio jednog načela da se prema stepenu opasnosti ponašamo prema bilo čemu, pa i prema tuženju, suđenju itd. Stepenu ugroženosti društva, pojedinca određuje i prioritet nekome. Nama zakazana ročišta, planovima rada, predviđen sastanak taj i taj ako se dogodi nešto što ugrožava, predstavlja veću opasnost za tu organizacijsku jedinicu on menja svoj plan rada, pa nećemo da sudimo nekome po planu kako je predviđeno, otkaza ćemo takvo suđenje ili neznam šta drugo, ali ćemo suditi onome kome treba da sudimo što pre, jer je njegovo ne presuđivanje ili ne tuženje ima štetne posledice velike, ili veće nego što je predviđeno redovno ili planski.

Mislim da u tom pogledu ima mesta za razgovor u vašem radu prema počinjenim ljudima s kojima rukovodimo ili komanduje i jedno i drugo uzmete obadvoje moramo više posvetiti pažnje. Lično mislim evo godinu dana sam zamenik ja neznam ni gde ste raspoređeni i to je sramora za mene i ja uzimam deo krivice za ovo sve skupa što ste izneli, probleme koje ste izneli da pripadaju i meni i da sam ja za to odgovoran i zaslužan, ali očito da nam stoji zaključak da moramo to pitanje ozbiljnije razmatrati i što pre i što brže i što bolje. Ovo što je NGŠ rekao ja verujem da vi ne smatrate da ste vi sudstvu, tužilaštvu, pravosudnim organima izvan vojske, ja sam uveren da vi smatrate da ste u vojsci. Ako je to tako, a jeste tako onda ne vidim razlog da se ne obratite direktno telefonom načelniku, ili zameniku koga nađete ili koga pretpostavite evo intervenisao sam tamo, radio sam po tom pitanju, pa mi to ne ide, ili ne očekujem da će ići, ako možete nešto vi da uradite u tom smislu. Znači ostali smo bez te komunikacije, vi ste išli četiri puta, odnosno razgovarali smo četiri puta, ali nema niko ovamo da bi se išlo ovim putem o čemu je govorio ministar general armije Dragoljub Ojdanić. Ja imam nekakvih poznavanja u sudu civilnom, nekih poznanstava tamo i ja znam koliko tamo ima ljudi koji to neće nikada presuditi ako ne budu pritisnuti sa ove druge strane u sudu nema šanse da sude Perišiću, to vas uveravam evo ja ću potpisati to.

Savezni ministar odbrane
general armije
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Meni se sestrić ženi i pravi svadbu u Hotel Moravi u Čačku i ono što je propisano i naređeno u smislu mera bezbednosti i zaštite otišli su kompetentni ljudi da to odrade i finale je bio da jednostavno komandir milicije nije hteo da se udostoji ni

da ustane, kontaktirao sam sa upravnikom toga hotela i jednostavno ne prihvata ni prisustvo nikakvih organa, ne prihvata kontrolu da se ne unosi oružje, ne prihvata kontrolu hrane itd. i otkazuje čoveku svadbu koju je zakazao pre dva dana. Molim vas kao da smo došli na okupiranu teritoriju. Ja sam znao da je opozicija u Čačku i ja neću da ne bi kvario to veselje ali bi bih u stanju da idem, neću da pravim glupost zbog toga, ali što se tiče mene neka uradi šta hoće. Evo dokle smo mi došli. Ja ću napisati izveštaj gospodinu ministru, pa neka gospodin ministar vidi šta se radi u tom MUP-u. Imamo u svim strukturama ljude koji ne rade svoj posao kako treba. Evo tako se ponaša čovek. Ko njega pita jer ima Šesta uprava u SMO koja se bavi isključivo tim poslom, ja to ne želim ali to moram, to je naređeno kakvi su stavovi i šta da radim, da bi na drugoj strani bio u Kosijeriću sve to elegantno odrađeno na najbolji mogući način i ja kod svog rođenog sestrića ne mogu da odem na svadbu, jer ili da otkáže ako se to provodi, taj lepo kaže mi otkazujemo ugovor, svadba se otkazuje a on pozvao ljude.

admiral

MILAN ZEC

Gospodine generale, gospodo generali i oficiri evo već se pokazuje pozitivnost ovakvih sastanaka i ja zaista smatram da ih treba održavati često pa ćemo mnoge probleme koji su nejasni predstavljaju problem komandi lakše razrešiti. Mi saradujemo sa pravosudnim organima, cenimo i smatramo naravno korisnom i potrebnom organizacijom koja mora da da neki svoj društveni doprinos ukupnom jačanju borbene gotovosti VJ. Ja se ne bih složio sa vrhovnim vojnim tužiocem o neinformisanosti. Ja mislim da ta institucija mora biti informisana iz oblasti gde je po službenoj dužnosti dužna da interveniše i da ne može da postoji, ukoliko nema relevantne informacije.

Prema tome, ja da nemam informacija mene bi smenio načelnik Generalštaba jer ne radim svoj posao. Ja to tako doživljam. To je moj način gledanja na problem kako ste ga izneli. Vi ste dužni bili da prikupite informacije kao vrhovni vojni tužilac, tekuće imate. Ko treba da vam dostavi? Neznam, ali dužni ste da ih imate. Na nižim nivoima dole težište vidim da je bačeno na najviši nivo gde su problemi koji se neposredno tiču vojnog i državnog vrha itd. Međutim isto pravilo važi i za niže nivoe, dakle za pravosudne organe koji su kod nas. Ima tu nekih problema. Odmah da se razumemo ima jako dobrih stvari koji su pravosudni organi uradili i oni čini mi se nisu tema današnjeg sastanka, pa da se ne shvati da komande imaju samo primedbe na rad pravosudnih organa. Ima zaista mnogo stvari gde su pravosudni organi zaslužili svaku pohvalu. Međutim, ja ću se ograničiti samo na primedbe. Mi mislimo da se ukupnom tom istražnom postupku mnogo više uvažava mišljenje veštaka vojnog suda, nego mišljenje komandi, odnosno da se u slučaju veštačenja uopšte ne uzima mišljenje komandi, pa tako imate slučaj kada se radi o materijalnoj šteti da veštak procenjuje predmet po godini proizvodnje itd. a ne po učinku tog predmeta na borbenu gotovost jedinica, pa tako se kamion specijalne namene koji je za borbenu gotovost jedinica neprocenjive vrednosti, vrednuje materijalno sa par hiljada dinara i onda se celi postupak vodi oko materijalne štete u toj visini što

je ne primereno šteti na borbenu gotovost koja je recimo tu izazvana.

Mi smatramo da treba uvažiti mišljenje komande o stepenu ugrožavanja borbeno gotovosti a ne o materijalnoj šteti kako je ona u novcu iskazana. Vojni tužilac i vojni sud moraju se saživiti sa mestom na kojem rade. Konkretno prostor Republike Crne Gore. Ovo što sada se događa na prostor Republike Srbije kod nas je već prisutno dve godine na prostoru Crne Gore. Ovo što gospodin general kaže za tog komandira to je kod nas notorna već stvar i svi smo se na to navikli, na apsolutno odsustvo, saradnje u bilo kakvom pogledu itd. To tim više stavlja nam u zadatak da svi shvatimo u kom momentu živimo i šta je u tom prostoru, šta u kome prostoru predstavlja ugrožavanje države i borbeno gotovosti vojske. Vi se sećate nekolicina ljudi slučaj Knežića Darka neposredno posle rata koji je vojni tužilac pokrenuo, Vojni sud naredio određene radnje itd. U momentu kada se to događalo kontra-produktivno za borbenu gotovost VJ i za ukupnu situaciju na prostoru Crne Gore i suma sumarum iz rata celoga i posleratnog perioda jedino lice koje je pritvoreno na mesec dana na odluku naših pravosudnih organa bilo je lice koje se izuzetno zalagalo u ratu da prestane trgovina robljem preko mora, a presudilo se u korist lica iz kriminalnog miljea na njegovu štetu i tu je apsolutno odsustvo sluha ili nešto drugo prisutno bilo u Vojnom sudu u Podgorici. Ja uvažavam taj sud, ali ne uvažavam sudiju Kapnića ja ni pripadnici flote, upravo što sumljamo da je taj čovek zloupotrebio položaj u ovom slučaju i ukazivao sam na to vama najvišim instancama niste uzeli u obzir komandu, pomislili ste da komanda RM hoće da dođe do materijalne koristi zaplenom broda i presuđivali ste u korist tih privatnih lica koji su kriminalci dole, mafijaši itd. Dakle, to je za mene jedan eklatantno grubi prekršaj odsustvo sluha za politički, društveni momenat kada je trebalo drugačije presuditi. Sa druge strane recimo imamo slučajeva gde se postupci otežu u nedogled, kao što je postupak naše tužbe protiv pet oficira iz komande RM jedinica koje su napravili štetu, materijalnu štetu, zloupotrebom položaja i otuđili 17 motornih vozila. Taj slučaj se minurizuje, maksimalno odlaže evo već ulazi u četvrtu godinu definitivno je pravno snažan postao i ako je presuđeno prvostepenom i to minimalnim presudama koje ništa ne znače. Taj postupak konkretno može delovati negativno na način da se poveća kriminalna delatnost i zloupotrebe položaja u RM. Znači, smatramo da je to 17 vozila neću u detalje da iznosim raznim malverzacijama otuđeno iz vojske kao rashod, kao furda a od toga su četiri vozila otišla na svoj pogon što je sve sudu ukazano itd. Nismo zadovoljni sa takvim načinom.

Na dalje angažovanje vojnih istražnih sudija, vojnih tužilaca prilikom vršenja uviđaja kada oni vrše uviđaj ima u tim slučajevima, izvrše uviđaj i nakon toga se traži ponovno pravljenje dokumentacije itd. što se više navrata ponavlja pa se i tu stekne utisak da se slučajno ili namerno žele odugovlačiti neki postupak. Isto tako kada Vojni sud nesagledava detaljno, neanalizira dokumentaciju organa bezbednosti Vojne policije koji idu kao prilozi krivične prijave, pa se često traže dopune krivičnih prijava i ako su detalji koji se traže već obrazloženi u toj dokumentaciji.

Na prosotu Crne Gore gde je VJ napadnuta nažalost od strane republičkih organa ali i od strane drugih organa na razne načine, mislim da treba Vojno pravosuđe da ima sluha za taj momenat za ukupni politički momenat i za ukupnu procenu

društvene i opasnosti po vojsku koja tamo pada iz tog konteksta, izvlači prioritete, prioritete za presuđivanje. Inače, saglasan sam i ti organi u Podgorici su zatrpani, oni su dobili, njima je delegirano iz vojnih sudova svi zaostaci koji broje na hiljade predmeta, delegira im se odnosno dostava im se gotovo svakodnevno opsežan broj predmeta i zaista treba razmisliti o mogućnosti ili kadrovska ojačanja ili stimulacija što je general Obrenčević predložio i što ja podržavam sasvim da se naprave neke novčane stimulacije.

general–potpukovnik

MILORAD OBRADOVIĆ

Gospodine generale, ovo što je Milan Zec izneo u celini se slažem i ne bih ponavljao. U praksi mi imamo podosta problema po sledećim pitanjima: prvo o nenadležnosti mnoge nam stvari zastanu, kod sudskih organa, pravnih organa i odrgana bezbednosti ko je nadležan i čini mi se da se to zloupotrebljava. Drugi problem u ukupnom radu u komandovanju susrećemo dešava se što se dešava vanredni događaji i krivična dela, mi taj izveštaj napravimo funkcijom komandovanja i napišemo istraga je u toku i ta istraga je stalno u toku. Komanda zahteva da se preduzmu mere i ja do sada nisam ni jedan slučaj dobio od tužioca da će tu biti pokrenut krivični postupak i i onda što mi pokrećemo je na neki način suvišno ili se mora eliminisati.

Treće, situacija u kojoj se nalazimo je nova situacija propisi koji su sada prisutni ja bih zamolio propisi su sigurno pisani u neka vremena kada je bilo neko normalnije stanje i drugačije se gledalo. Ja bih se založio da ovu situaciju sagledamo sa ovoga stanovišta i ako treba dograđivati uredbe, ako treba nešto se menjati, prilagođavati jer napadnuta je država, napadnuti su čelni ljudi u državi u vojsci, napadnut je sistem i sada mi to branimo sa nekim instrumentima koji ne mogu da prođu. Ja bih na neki način bio pristalica ovoga što je rečeno da ipak konkretno stanje zahteva prilagođavanje novoga i u pravosudnoj organizaciji i merama koje treba preduzimati.

U sklopu ovoga gospodine ministre mi u zoni odgovornosti 2.A odnosno tužilaštvo i kasnije u sudu problematika je toliko obimna da prosto na neki način ja neznam kako će oni iz toga izplivati kada se uzme to su hiljade i hiljade predmeta i sada je to na jedanputa stalo nerešava. Ja bih postavio pitanje kada će se okončati ta celokupna problematika tih osuđenih po čl. 114 i čl. 117 itd. To sada na neki način strahovito ima uticaja na dalje postupanje, ne odaziva se vojni obveznik, ništa nije odgovara već godinu dana, neće regrut u vojsku ne odgovara i to ide tako i neka pad pozicija koja ide u korist ovoga a mi u suštini pokazujemo svoju efikasnost ono što je malo pre NGŠ rekao ta efikasnost nama nikako ne odgovara. Mi smo tu gubitnici. Toliko.

general–potpukovnik

VLADIMIR LAZAREVIĆ

Gospodine generale želim da kažem da u komandi armije postoji procena a i faktičko je stanje da kriminalne delatnosti opadaju, one opšte poznate nakon završetka ratnog stanja i ovo što je sada već preseljeno, ali da su sastavi armija ugroženi

političkom destrukcijom koja ima elemente i terorizma. Naša ocena je da je centar destrukcije političke u čitavoj zemlji, ne samo u zoni armije Niš i mi se slabo snalazimo u ovo poslednje vreme u smislu praćenja te političke destrukcije i pokretanja nekih inicijativa za ta krivična dela. Pet, šest krivičnih prijava organi komande, armija su te političke destrukcije i pokretanja nekih inicijativa za ta krivična dela. Pet, šest krivičnih prijava organi komande, armija su pokrenuli i nekoliko tih dela je osuđeno, praktično u pitanju su novine i vranjske i niške ovih dana, pa protiv saveznog poslanika i gradonačelnika ali uopšte praćenje te destrukcije i tih krivičnih dela prema našoj zemlji prema vojsci, prema 3.A konkretno pitanje je ko to da radi, kako čime će da rade. Da li to rade obavestajni centri, organi bezbednosti, organi za informisanje, da li ja da određujem neke posebne grupe koje će dnevno dva puta ... rušilačke praktično, sa onim elementima pozivima, znate šta sve rade. Znači, taj deo mi nismo dovoljno sagledali ili će to i tužilac, tužilaštvo ili će još neko da se uključi u taj deo. Toliko toga ima šest, sedam garnizona dnevno 3.A je zahvaćena time.

Pripadnici 3.A se pozivaju ovih dana da se svrstaju na jednu ili drugu stranu. To su koliko ja znam neka krivična dela opšta i protiv zemlje i protiv vojske. Pozivanje na neizvršenje naređenja, na opstrukciju jednostavno ko je taj ko će sada da reaguje. Treba najpre dokaz pripremiti, nešto se u novinama napiše, nešto se nenapiše, neko nešto čuje pa nije dobro čuo, poziva se i komandant armije da jednostavno vidi da to kao nije terorizam. Sutra će pozvati lično i mene i sve druge i sve naše oficire i vojnike. Oni njima samo kažu stanite na čelo Pete kolone, opredelite se hoćete li na čelo crvenocrne koalicije ili Pete kolone, prolaze ulicama pozivaju vojnike, starešine itd. Zaslužuje pažnju ta destrukcija da se to sagleda šire, ja već sada vidim neke obaveze dodatne i za sebe i za organe komande armije i za jedinice, da jednostavno mi tu problematiku šire sagledavamo. Ja nemam nekakav poseban predlog, armija očekuje i sa ovoga skupa da dobijemo neke instrukcije i da se sami koliko je moguće štitimo a što se tiče organa pravosuđa, opštinskog, okružnog i sa njima saradjujemo i ja mislim da za sada ići će ta saradnja. Vodi se koliko sam ja informisan ovih dana skraćeni postupak imunitet mu je skinut, a za saveznog poslanika, podpredsednika Gradske vlade evo sada i SUP Niš podnosi krivičnu prijavu.

general-major

SVETOMIR OBRENČEVIĆ

Ovaj problem mi smo tamo na prostoru 2.A kažem mi uključujući tužioca i sud procesuirali pozamašan broj vojnih obveznika za 214 i 217. Koji su problemi? Prvo donet je protivustavno Zakon o amnestiji svih tih. Ja sam inicirao pred Saveznim sudom postupak za ocenu ustavnosti i predložio izricanje privremene mere. Ovo drugo je uvaženo i privremena mera je izrečena da to ne važi, ali postupak još nije okončan. Očekuje da će biti uvažen jer ono što je tamo urađeno ti apsolutno nema uporišta ni u ustavu ni u bilo kom normativnom aktu. Izvršenje krivičnih sankcija je u nadležnosti opštinskih sudova, ne može vojni sud da ide dalje od toga nego da dostavi pravosnažnu presudu i to opštinskom sudu po mestu prebivališta. E, tu su nama ruke s Božijom pomoću zavezane, ja sam svestan tog problema i inicira ćemo i jesmo na neki način već inicirali donošenje propisa na saveznom nivou, možda i

nešto oko izmene Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, da vojni sudovi izvršavaju sami svoje odluke zašta se uvek zalažem bez obzira ko je. Međutim, opet nam treba neko ko će te odluke da realizuje. Vojni sud može recimo Janku Jankoviću da uputi poziv na izdržavanje kazne u ... neko treba da ga odvede tamo.

Dakle, problem više nije vaš, ali jeste ozbiljan problem jer je naš rad na prostoru 2.A uglavnom sterilan. Sterilan zašto? Sterilan što izvršavamo samo ono zašta smo nadležni, a ono zašta nismo ne možemo, ali problem treba inicirati na saveznom nivou i daleko iznad i nas i vojske, a problem je evidentan. Ja iz cele ove diskusije u saradnji sakolegom Gojkovićem i još ko bude trebao neko Gezin, ako ne i Geza lično napravi ćemo mi neko upustvo kako postupati u stvarima koje nisu u nadležnosti vojnog tužioca a debelo pogađaju vojsku i segment odbrane. Da mi to izdefinišemo nadležnosti i da svako radi svoj posao, jer ako svi budemo radili sve nećemo uraditi ništa. To predlažem da uđe u zaključke kao jedna obaveza.

Savezni ministar odbrane
general armije
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Svima je jasno zbog čega je ovoliki broj predmeta u odnosu na formaciju koja je zastupljena u svim ovim pravosudnim organima. Iz ovoga se mora izaći a inicijativa bi morala poteći od vas da li ići ako je uopšte moguće na povećanje na račun nekih drugih organizacijskih celina i SMO i GŠ ili nešto drugo to neznam.

Drugo, ne vidim ni jedan razlog zašto pripadnici vojnopravosudnih organa se ne založe da stiču formalno–pravne uslove za dalje napredovanje. To je završetkom specijalizacije, magistrature i doktorata. Ja odmah sam apriori za ovu varijantu a to mora da se obratite da ide preko Uprave za sistemska i statusna pitanja ministarstva, da to proguramo, da se uradi uredba koja bi imala takvu pravnu snagu da se pravosudni ispit dobije rang neke specijalizacije ili specijaliste kako se zove kod vas, ali naravno da ne bi devalvirali stvari vremenski ograničiti do kada. Nije kvalifikacija nikakav garant kvaliteta nečijeg rada, ali sa formalno–pravne tačke gledišta jeste i nije zgodno da u pravnoj službi upravo to prinuđeni smo da kršimo.

Vi u ovim organizacijskim celinama pravosudnih organa, ali budite skromni prvo da vidite u roku od sedam dana koliko vam treba kompjutera i to ćemo koliko sutra rešiti. Oko stambene situacije optimistički možemo svi gledati da ono što je pokrenuto da će realizacija 5.000 stanova za VJ za ovu godinu. Drugo, drugu privilegiju u pravosudnim organima ne možemo dati što se tiče prioriteta. Međutim, imajući u vidu opterećenost ljudi i norme koje postoje u građanstvu mislim takođe da preko a mislim da je to u mojoj nadležnosti da možemo sve ono preko norme što čovek uradi bilo u tužilaštvu, bilo u sudu, bilo kod istražnog organa da se to izvede i da se plati. Ako trebamo malo nešto da uvećamo norme naše za razliku od normi od društva nema niko pravo da se buni na to, jer vidite koliko je veća efikasnost ili broj rešenih predmeta u odnosu na u građanstvu. Ako ste me razumeli mislim da sa ovim možemo to premostiti. To nije neki veliki trošak za ovu državu a jedan je od razloga između ostalog što nas napuštaju i to kvalitetan kadar zbog ovih primanja koja su donedavno bila zaista katastrofalna sada su morate priznati ona su

sada solidna, sigurno nemamo kao u nekim drugim strukturama ali mi moramo učiniti napor da zadržimo kadar, a pravno se može naći mogućnost da se njima nadkompenzira taj ko nosi kući predmet ili rade tamo prekovremeno pa može i prekovremeni rad, neće on da sedi a da ne radi. Uglavnom ima mogućnosti a da to ova uprava sagleda, da to prođe kroz Kolegijum ministra ja ću videti da li to mora da prođe na Saveznoj vladi.

Našao sam za shodno da u vezi sa ovim nešto kažem, jer već kada ste to dodir-nuli a što se tiče ovog opremanja to ćemo morati da vidimo. Vi znate kakav nam je situacije ali sramota je da vam dođu tamo ljudi iz vaše istorodne službe, iz građan-stva a ja ću se postarati da to obiđem da pregledam na licu mesta pa ćemo stvari konkretizovati. Hvala.

general–potpukovnik

VLADIMIR LAZAREVIĆ

Gospodine generale dva problema karakteristična za 3.A. Pitanje rešavanje zahteva građana ... oduzetih vozila i rešavanja zahteva za naknadu imovinske štete posle pogibije i ranjavanja. Kažem karakteriše 3.A jer zaista je tako preko 95% po-ginulih u vojsci bili su pripadnici 3.A. Uticaj na moral, na ono što se zove vojska u celini. Konkretno od 1.300 oduzetih vozila jedinice 3.A su podnele krivične prijave i nadležnom vojnom tužiocu u Nišu predale 680 krivičnih prijava, sa predlogom da se vozila oduzmu kao sredstva izvršenja krivičnih dela i da postane naša svojina. Zbog neblagovremenog rešavanja ovih pitanja ne mogu se efikasno rešavati ovi zah-tevi, praktično je samo četiri zahteva do sada rešeno. Neka bude i 1000 vozila po 500 maraka u proseku to je pet, šest, deset stanova gubimo jer možemo pretvoriti to ili posle prodati.

Drugi problem je rešavanje zahteva građana sa članovima porodica poginulih i ranjenih, Vojno pravobranilaštvo je primilo u Nišu 501 zahtev za naknadu štete po osnovu poginuo u ratu rešeno je 35. Ostali se i ne rešavaju jer je došlo objašnjenje u usmenoj formi da će se to rešavati na drugi način, a posle ranjavanja 345 zahtev ni jedan nije rešen. Svakoga dana porodice poginulih i teško ranjenih opsedaju i Vojni sud u Nišu u pravobranioca i komandu 3.A. Ocenjujemo da je to izuzetno težak pro-blem na nivou države i vojske jer na kraju ćemo morati da plaćamo vode se sudski postupci, moraju se naći rešenje makar za minimalne troškove, sahrane, podizanje spomenika i drugih nužnih troškova.

admiral

MILAN ZEC

Imam mišljenje da bi kriterijum uzimanja prioriteta slučajeva za presuđivanje morao biti u skladu sa vojnobezbednosnom procenom ili elementima iz te procene koji ukazuju na društvenu, vojnu i bezbednosnu opasnost po VJ.

Drugo, hteo bih reći u slučaju ovog Knežića s obzirom da general spomenu taj slučaj ponovo. Ja bih bio jako zadovoljan da ste Vi rekli da u nekoj blagoj formi ako nećete u oštroj da u najmanju ruku u tom slučaju ima čudnih stvari, ali uvažavate ono što kaže komanda a ja kao komandant koji sam tamo šest godina nego uvažava-te što vam kaže sudija Katić a ja Vas molim da izvrgnete ekspertizi taj slučaj, pa ćete

videti da tamo dosta toga ne valja u tom slučaju. Ništa više nemam.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Gospodine generale, GŠ je pokrenuo inicijativu da se ispita odgovornost toga pravobranioca i da se pronade rešenje da se on pomeri sa te dužnosti. Mi smatramo da on svojim više nečinjenjem nego činjenjem nanosi veću štetu nego što pomaže u svemu tome. Jedan od primera je i ovo o čemu on govori, a brojni su primeri o tome koliko svojom neaktivnošću nanosi štete i ne možemo da razrešimo mnoga pitanja koja smo pokrenuli čak pre godinu dana.

Savezni ministar odbrane
general armije
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Zbog toga se pred nama i vama postavljaju zahtevi i očekuje da pri svemu tome adekvatno postupate, naravno u skladu sa zakonima. Nisu isti uslovi i okolnosti u kojima se sada nalazimo i neka druga mirnija i daleko lagodnija vremena. Od pravosuđa se očekuje da te uslove pravilno procenjuje, u svakom konkretnom slučaju daje procenu i ocenu društvene opasnosti određenih vrsta krivičnih dela, pa ako ćete i disciplinski prestop. Naime, ako je sad pozitivna regulativa odmerila kaznu od 5–10 godina, društveni je trenutak i društvena je opasnost takva, da mu treba cepnuti najveću meru, Verovatno u neka druga vremena bi se išlo na niže, ono o čemu je general Pavković govorio. U to vam se sigurno niko neće mešati. No, to ne znači da vam se na pogrešne ocene i odluke neće ukazati i iskazati neslaganje. Mislim da je to dužnost svih nas. To treba da vam bude korektiv za prikazivanje vašeg sopstvenog rada koji mora biti maksimalno uslovljen sa pravnim, moralnim, rekao bi i etičkim, normalno ovog društva, i sa mestom i ulogom koje imaju vojni pravosudni organi u svakom sistemu.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ja predlažem gospodine generale, znači sutra je subota, oni u ponedeljak će dobiti zapisnik, do srede da naprave ovo.

Ja bih ovde, ako se slažete samo predložio. Predložite, podržaćemo i realizovati sve vaše zahteve u pogledu unapređivanja kadrova, unapređenja postavljenja, itd. oko stanova, evo to ćemo takođe da vidimo. Ali budite spremni na to da ćemo preduzimati mere protiv onih koji ne rade u interesu VJ. Bolje da nemamo i da nam nije popunjen taj pravnik, na tom mestu, nego da ga imamo, a da radi protiv VJ. Ali treba, po posebnom jednom planu, ići na uzdizanje kadrova u pravnoj službi, da bismo dostigli taj jedan nivo kvaliteta, i po činovima i po funkcijama.



Time se završio zajednički kolegijum u kome su učestvovali i oficiri iz vojnog pravosuđa. Sledeći kolegijum bio je posvećen približavanju izbora u Crnoj Gori i pripremama VJ u odnosu na njih. Stalni sukobi na relaciji VJ i MUP CG

iziskivali su temeljnu procenu i praćenje situacije u Crnoj Gori od VJ. Na to je trošeno mnogo novca, energije i ljudi koji su u svemu tome učestvovali. Događaji kao što su izbori uvek su korišćeni za demonstraciju sile 7. bataljona i za jasno slanje poruke Miloševića preko svojih odanih generala da se neće dozvoliti ništa što bi remetilo interese beogradskog režima.



general–potpukovnik

BRANKO KRGA

Predstojeći izbori u Crnoj Gori 11. juna zauzimaju veliku pažnju međunarodne zajednice i evidentno je da je smanjeno njihovo očekivanje da će vladajuće partije sigurno da pobeđe na šta je verovatno uticala afera oko ubistva ovog Žugića ⁽⁵⁾

general–pukovnik

GEZA FARKAŠ

Za Crnu Goru je karakteristično što za dan, dva kreće sa izborima. Tu su SAD zaključile odnosno njihove službe došli do zaključka i rečeno je crnogorskom rukovodstvu da nisu zadovoljni sa pripremama MUP–a oko blokiranja, preuzimanja vojnih objekata i od spremnosti u slučaju potrebe. U toku je razrada i formiranje Ministarstva odbrane Crne Gore.

Što se Otpora tiče to je u stalnoj ekspanziji i pored ovih pomaganja ovih opozicionih stranaka, oni težište daju na Otpor i gde preko različitih humanitarnih organizacija se vrši finansiranje Otpora.

Što se tiče našeg rada na razotkrivanju formacija njihovih u okviru Otpora mi na VMA smo došli do jedne grupacije koja je prilično jaka. Oni su otvarali kroz vođenje razgovore, tako da već imamo tri, četiri lica koji su priznali svoju aktivnost i da aktivno učestvuju u Otporu i otvoreno kažu da oni nisu za ovaj režim da će na narednom glasanju da glasaju protiv itd. Kod VMA je karakteristično i to da imaju veliki broj odnosno izvestan broj studenata koje primaju preko studentske zadruge i onda preko toga se širi čitava mreža otporaša. Mi smo predložili komandovanju da preduzme mere za otpustom ili vide ćemo šta će da odrade.

Karakteristično je i to da Otpor potpuno se ugnjezdio u namensku proizvodnju Prvi partizan, tako da tu kompletno sem generalnog direktora te namenske proizvodnje svi su ostali pripadnici opozicije.

general–pukovnik

GEZA FARKAŠ

Ovi podaci su dati Ojdaniću, tako da mi imamo širenje svega toga i ja još jednom želim da skrenem pažnju da mi smo preko službe odradili da dolaskom ovog novog kontigenta regruta da učinimo sve da bi to razotkrili i mogu reći da očekujem jednu bolju saradnju sa MUP–om i sa Državnom bezbednošću da bi zaštitili ove naše jedinice.

5. Goran Žugić, savetnik Mila Đukanovića za nacionalnu bezbednost ubijen u Podgorici ispred svog stana. Ubice nikad nisu pronađene

Perišić se odazvao saslušanju, međutim na samom startu došao je sa svojim pratiocem advokatom i odmah su dali primedbu na predsednika suda i koliko ja imam informacije da je to general Kovačević prihvatio.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Nećemo da prihvatimo. Ja sam pročitao informaciju o ovome ima dosta pojava u Crnoj Gori da se privode i hapse vojna lica. Gezo mi nalog našim organima bezbednosti trebamo da damo da oni odreaguju prilikom svakog slučaja gde se nasrće na pripadnike vojske. Nećemo da zaštitimo iz vojske one koji prave izdaju, ali mora da bude prisutan i predstavnik Vojne policije i organa bezbednosti kada se preduzimaju mere prema pripadniku vojske. To treba da razčistimo. Još jednom da upozorimo komandante da sprečavaju, ako je video da ovaj obučava vojsku pored kasarne izvodi svoju jedinicu i odmah ga tu blokira na licu mesta. Šta imam ja od toga što gledam da on obučava kako će kasarnu da zauzme? Pokazujemo svoju nemoć, neodlučnost, to su ti takvi komandanti koji nisu u stanju da donesu odluku takvu i Obradović isto priča na televiziji daj uradi nešto. Ja ću sa Obradovićem posebno da porazgovaram i mislim da tu nešto nije uredu ili će da radi svoj posao, ili ga treba pomeriti odande.

Znači tamo gde se primeti da oni uvežbavaju odmah kontra akcija, neće da dođe do sukoba pobeći će oni.

General-potpukovnik
STAMENKO NIKOLIĆ

Gospodine generale, ako mi dozvolite samo još par problemčića iz moje nadležnosti da je za generala u rezervi Perišića doneta odluka u prvom stepenu rada Kolegijuma i da mu je oduzet čin to je bilo i u javnosti rečeno, ali da se ponovi, on se najverovatnije žaliti za sada nemam podataka. Čanak je optužen od strane Vojnog suda po članu 214. Krivičnog za izbegavanje vojne obaveze i klevete protiv VJ a 28. ili 29. je suđenje Vukšiću pred Sudom časti.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

On mora da bazira ne na ovome što smo mi naveli objašnjenje, te narušio pravila pa to je spojeno čoveče, njemu treba reći da je on saradivao sa agresorom, da je davao podršku, da je napadao vojsku tako, tako i tako. To ga najviše tereti, podrivao narod. Sa tom informacijom mora da se izađe jednom jakom informacijom povodom ovoga što se on oglasio. Jer on kaže tamo da on praktično nije vojno lice jer mu je oduzet čin, ili kako on tumači, donošenjem odluke o presanku PVS. Mi moramo da ga napadnemo za ono što je davao podršku agresoru, saradivao s njim, pa se sastajao i za vreme agresije i posle agresije, sa teroristima, nije osudio agresiju, nije osudio snage koje se nalaze na Kosovu KFOR, optužuje vojsku, paravojsku itd. Ja i dalje razmišljam o statusu njegovog sina. Te dve stvari su mi nespojive. Vi mislite da će njegov sin bolje da se ponaša kad izađe kao potporučnik. Njegov sin živi sa njim, on mu soli pamet i nema od toga ništa. Treba iznaći način. Šta ti možeš da očekuješ od njega. Ima da rovari po jedinici, da truje te vojnike. Ja nisam siguran

da nije pod njegovim velikim uticajem. I što se tiče Vukšića, on se sad umirio ali kad prođe žalbeni rok za Perišića preko ovoga penzionerskog on više ne prima vojnu penziju kao general nego prosek. Pogrešili smo kod Terzića generala, pa sad, odmah kad se dogodi slučaj jasno rasčistite s tim slučajem. Terzić te penzionisan, te nije te priznaje mu se staž, te mu se ne priznaje, a svi znamo da nije se ponašao korektno. Faktički smo priznali da smo mi pogrešili. Umesto na licu mesta da mu se skreše, da mu se kaže, to je isti slučaj sa Perišićem, isti slučaj... To je dokaz da mi kao vojna organizacija nemamo hrabrosti da pogledamo istini u oči i da mu to kažemo tako, tako i tako, nego sve nešto zavijeno, pa ćemo sutra, pa ćemo danas, pa posle nedelju dana. Mi smo zauzeli stav i kod predsednika i to je stav vojnog kabineta da generali koji se unapređuju u čin general–potpukovnik a nemaju to formacijsko mesto, znači nisu trebali ni da budu unapređeni. Znači mi dajemo čin. Stav je predsednika bio da se u tome ne kaže, smanjimo vojsku, reorganizacija vojske itd. a ovamo proizvodimo generale, nego da samo idu oni novounapređeni generali jer je novounapređeni broj generali manji u odnosu na broj penzionisanih. Možda možemo da zauzmemo neki stav za postavljenje nekih dužnosti u GŠ strategijskih grupacija, što je najneposrednije na udaru javnosti ali nama niko ne saopštava da li je neko postao generalni direktor tamo u EPS–u. Ali treba organizovati sastanak sa ovim generalima da se objasni i rasčisti. Svi generali sad kod mene dolaze, Stojković sve im nešto nije rešeno. To je trebao neko da mu kaže slušaj, nemaš prava na to i molim lepo, nemoj oko toga da se više petljaš. Nego su ih zavlačili, držali ih na uzici vamo–tamo, i sad on došao vadi mi neke papire evo ja sam bio to, pa sam se odrekao, imam pravo niko mi nije dao ono i vraća se unazad 10 godina da mu rešavaš statusno pitanje, stan i sve ostalo. Moramo tako da radimo.

general–pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

I drugo oko odlaska delegacije ja sam rekao da se razmotri pitanje da se pojača ova delegacija RV, da ide još neko iz GŠ, mislim da ide Krga i Petrović. To je znači da se razmotri. Jer ima tu i pitanja šira koja treba...

To je znači još jedan primer da mi nismo u stanju da se sa ljudima obračunamo, ne obračunamo nego rasčistimo novonastale probleme. On je došao kod mene i kaže, ja sam došao da vi meni kažete zašto niste predložili da ja dobijem čin. Ja sam rekao niti predlažem niti ne predlažem nego situacija je takva, takva i takva, znači to je treba Pantelić sve da mu kaže. On je napisao da je najbolji radnik, da on izdao toliko knjiga, dok je bio to napravio je to, uzdizan, za vreme rata radio to, to, to. Ne možeš da mu pobiješ ništa. Ocenu ima dobru, i šta će da kaže mene nećete da unapredite ni vi. Da mu dam odgovor da saraduje sa ovim, on će reći ne saradujem. Evo tu je Geza ja hoću da mi se prikupe, ja sam njemu otvoreno rekao: Ima podataka da kontaktiraš sa generalima koji nisu na liniji ove vojske. I to su tvoji bivši drugovi Grahovac i ovaj i onaj. Ja nemam ništa protiv da sa njima saraduješ, ali ti saraduješ po pitanjima koji su opet usmereni protiv vojske. I dao sam tvom šefu to, i bio si tog dana, kaže jesan, a to je bilo pred Novu godinu, kad sam očekivao da ću da idem u penziju mi smo onda očekivali da je napisan ukaz da idem u penziju, ja

sam kontaktirao sa Grahovcem, moram da izbrišem kompjuter. Ja drugih argumenata nemam, ali mi moramo sad da vidimo, ako je on nešto radio pa nije dobar, jel ste svi na Kolegijumu glasali da o on ne bude unapređen. Jesmo glasali da ide iz vojske, glasali smo, a ne možemo da obrazložimo zašto. Ja ne mogu da stojim iza tih predloga. Meni je mislite lako, on mene napada, a ja njega pitam što ti nisi rešio to kad si bio načelnik Generalštaba, što ga ti nisi penzionisao. Znaš ovoga moramo penzionisati, onoga, pa čekaj bre, ne može se tako s ljudima, ja u principu nisam za to da se tako igramo sa ljudima. Moramo da budemo krektni ako ne valja nešto odmah mu reći, ako imamo dokaza. Ako ne radi dobro napisati mu ocenu, ima ljudi koje smo predlagali te za ovo te za ono pa kad je došlo kod šefa on pogleda daj mi ocenu, ima odličnu ocenu, sve okej, a ovamo, ne može tako. Molim vas, vi svi tu rukovodite sa ljudima tu mora da se vodi stroga evidencija kad se ljudi ocenjuju itd. Neću ja da se hvalim ja sam imao svoje elemente za ocenu kad sam ocenio čoveka mogao sam da mu dokažem to što sam mu dao kad god hoćeš. Samo izvadim beležnicu i kažem družu evo ovu ocenu si dobio zbog toga, toga i toga.

starešine kao što je ono imalo nekad daza odlične ocene i negativne ocene verifikuje. Predlažem da se razmotri Pravilnik što pre.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Moramo to da rasščistimo. Evo ja pravo da vam kažem ne znam šta sa Borovićem da radim. Ozbiljno vam kažem. On je izdo knjige čovek, radio, napravio ovo, najbolje dužnosti izvršavao za vreme rata, bio za vreme rata svuda na ratištu, obilazio jedinice, pomogao ovo i ono. Šta sad ja da mu kažem.

General-pukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Gospodine generale, mislim da se mnogo bavimo problemom Borovića a svi skupa imamo krivice. Najprije onaj ko mu je neposredno pretpostavljen i bio i ko je i sad. Zar nije dovoljno razloga bilo kad ste me pomerili sa jedne dužnosti na drugu da ste mi napisali zašto ste me pomerili. To je prvo moje pitanje. Drugo moje pitanje, bez obzira kakav da je Pravilnik ako imamo da oprostite svi da ja kažem mom starešini evo pišem ti takvu i takvu ocenu a ne namensku ocenu. Ne vredi nam ni taj Pravilnik. Treće gospodine generale, kakav je to moralna ličnost ako ja tražim nasilno čin on po zakonu ne mora da dobije čin, on provocira vojnu organizaciju. On vidi koje su slabosti, zar nije dovoljan argument, ja sam iskočio kada sam bio u jednoj depresiji, krizi znači ako idem u penziju ja sam protiv države. Ako ne idem u penziju ja sam za državu. A to mi nećemo sve da sagledamo. Ja da sam se pitao ja njega ne bih primio, ja bih gospodina Pantelića naterao da on to njemu sve saopšti pa neka dođe u prisustvu Pantelića. Nemojmo da izbegavamo i vruć krompir prebacujemo nekom drugom. Mi imamo svoja ovlašćenja, radimo i možemo da stanemo oči u oči sa svojim potčinjenim.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Nisam imao neraščišćena pitanja po pitanju odnosa, vamo tamo. Mi moramo

da obezbedimo da vojna organizacija funkcioniše prema postojećim propisima ne prema Pavkoviću, Nikoliću. Nećemo više oko njega da se iscrpljujemo nego da budemo korektni u tome i da to završimo, a ja on je poslao to pismo vojnom kabinetu. Vojni kabinet će tražiti od nas podatke, da se daju podaci sve što imamo i da to dostavimo predsedniku, ako odluči da ga primi, neka ga primi i neka mu kaže. Ima predsednik i svoje neke druge informacije koje dolaze sa strane. Ako on nema nekih smetnji evo dokaži se do kraja nove godine, ako nije zaslužio što ga niste skinuli sa tog položaja. Ima i taj neki postupak.

General-pukovnik
VIDOJE PANTELIĆ

Kad je došao iz ŠONIDA nije dobio ocenu, bio je revoltiran a rekao je i vas su prisluškivali generale pa nisu koristili to protiv vas.

GEZA FARKAŠ

Gospodine generale, mi smo u proteklom periodu imali veliki broj aktivnosti od GŠ do jedinica u dubini, imali smo skupove sa izuzetno visokim stepenom rizika gledano sa aspekta bezbednosti sve je to rađeno uglavnom bez posebnih problema. Sve te aktivnosti bile su izuzetno praćene od stranog faktora koji je lociran na Kosovu. Najviše nas napadaju ove nevladine organizacije koji se uglavljaju u sve institucije pa i u naše stambene zgrade, blokove, sve ih više ima, tamo gde stanuju generali iznajmljuju stanove i faktički prate sve naše aktivnosti. Posebno ističem problem OTPORA koji je sada u jednom ogromnom povelju i tek sada otkrivamo prave razmere i dimenzije te organizacije i ko sve iza toga stoji. Ističem ovde problem ovih 7.400 vojnika obveznika regruta koji su došli, nama predstoji svećane obaveze, mi radimo sada na kontraobaveštajnoj obradi Uprava za moral, ti poslovi se završavaju međutim otkrivaju se dosta problema koji će i kasnije imati i bezbednosne probleme i probleme u vezi b/g. Ovaj skup svećana obaveza da će imati elemente visokog stepena rizika sasvim propagandnim materijalima. Iz tih razloga predlažem da komandnim putem ili linijom Uprave za moral prođe jedno objašnjenje šta je to ustvari OTPOR koje to dimenzije imaju i da se to obradi i na tom nivou završi i da se preduzmu mere. Ono što se u Crnoj Gori dešava, mi imamo timove tamo koji to rade, ne bih to sad elaborirao. Mi sagledavamo situaciju i preduzimamo bezbednosne mere. Nama se jedna ekipa nalazi u 3. armiji gde rade a sve u funkciji za povratak na Kosovo i priprema teritorije Kosova za povratak.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

I ovo oko Perišića ja ne bih da se mi oglasavamo kao informativna služba GŠ nego preko TANJUGA da se napiše jedan komentar o tome da taj neki novinar piše o tome i smatra da je to potpuno jasno.

Imamo u vezi ovog poslednjeg pitanja

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ja bih ovde dopunio mi smo napravili jedan presedan posle ove agresije kada

smo odlikovali određeni broj jedinica i smatramo normalno da zaslužuju da to budu. Posle Drugog svetskog rata pa do sada bila je prekinuta ta praksa. Mi smo našim ratnim ... u našim jedinicama imali samo odlikovanja koje su one to nosile na osnovu zasluga iz Drugog svetskog rata, kao tradicija, pa smo mi uveli tu praksu i mislim da sa tom praksom to treba i nastaviti, možda ovo treba da bude praksa i zbog toga što su i posle Drugog svetskog rata u jednom dužem vremenskom periodu dodeljivana takva ordenja. Deset godina po završetka rata mi smo imali praksu da se dodeljuju i orden Narodnog heroja i pojedincima i jedinicama itd. da ne preneglimo u oceni sada. Ono što smo mogli da zaključimo za vreme rata zaključili smo i dali smo tim jedinicama. Za neke možda treba određena vremenska distanca da još određene podatke vidimo pa da im se u tom smislu oda priznanje, što ne znači da ne razmatramo ovaj predlog.

Savezni ministar odbrane
general armije
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Nisam razumeo koje su zakonske prepreke konkretno za Prištinski korpus? Treća armija je bila praktično na udaru, na težištu i različita je pozicija bila Prištinskog korpusa, različita je pozicija bila Niškog korpusa. Tačno je da je jedan veliki broj, solidan broj brigada proglašen Narodnim herojem. Oni su ne samo u periodu rata, nego period pre rata u borbi sa organizacijsko-terorističkim snagama i to je skoro godinu dana trajalo, ja ne vidim možemo li zakon da menjamo o odlikovanjima? Ja ne vidim razloga zašto ne bi mogao da Prištinski korpus dobije orden Narodnog heroja, jer više nego sigurno ne može da se poredi Niški je bio u sličnoj poziciji kao i drugi korpusi sem onaj deo dole prema granici prema Makedoniji, a Prištinski je non stop radio to što je radio, bez obzira što imamo brigade. Mislim za bataljone to bi bilo neprimereno. Najniži nivo mora biti brigada. E, sada ima istine kada se kaže ako su samostalni bataljoni kao klasifikacije ovi policajci policijski, bataljon Vojne policije on nema višu formacijsku jedinicu, ali ga zato treba rangirati nešto kao puk brigada.

Ja sam sklon da verujem da bi predsednik bio spreman da to učini u odnosu na Prištinski korpus, jer nije isto bilo biti u Niškom korpusu i u Prištinskom korpusu jer to je mnogo dug period vremena pre agresije za vreme agresije pa čak i posle prestanka agresije operaciju izvlačenja snaga sa prostora KiM. Divizije su odlikovane neke ordenom Narodnog heroja u Drugom svetskom ratu.

general-potpukovnik
BRANKO KRGA

Gospodine generale pošto su neke brigade već dobile to odlikovanje možda bi bilo rešenja da komanda Užičkog korpusa dobije

general-pukovnik
VIDOJE PANTELIĆ

Ja podržavam ovo da bude odlikovan jer su i gradovi dobijali ordenje Narodnog heroja a nije pisalo u zakonu da dobiju. Ja sam već jedanputa to inicirao zašto mi ne

idemo sa pojedincima da im se dodeli orden Narodnog heroja meni to nije jasno, zašto smo mi toliko skromni.

Savezni ministar odbrane

general armije

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Ko će da predloži našeg predsednika?

general-pukovnik

VIDOJE PANTELIĆ

Vi gospodine generale

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi smo poslali predlog da se predsedniku dodeli orden Narodnog heroja, nismo samo mi meni kažu ima hiljadu predloga i inicijativa. Ja predlažem da po ovom pitanju glasamo, da idemo sa varijantom da se Prištinskom korpusu dodeli orden Narodnog heroja, da se predloži predsedniku da se promene ... i da to praktično skinemo sa dnevnog reda.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

I u vezi sa tim i u vezi sa ovim, još jednom napisati naređenje, posebno za ove naše ustanove. institucije tamo, VMA i ovi razni instituti. Ne može da ide niko dok mu ne bude odobreno ovde. Bez obzira o kakvom se skupu u inostranstvu radi. Ko zna, bre tamo ...

general-pukovnik

GEZO FARKAŠ

I poslednja informacija, mi smo o tome pisali Vama informaciju, da se, vrlo ozbiljno je priprema ova opozicija za predstojeće izbore i da se sa strane organizuju. Za sada nosioci svih tih aktivnosti, mimo ovih već rasturenih opozicionih stranaka, glavnu ulogu preuzima Otpor i preko Otpora gde se koncentriše veliki broj intelektualaca, visokog nivoa, prema nekim podacima, tu je sad i gospodin Perišić, među njima, i formirali su asocijaciju slobodnih nezavisnih sindikata Srbije, njima je naloženo da formiraju krizne štabove, čiji je osnovni zadatak da prema diktatu, brzo, odnosno njihovoj odluci da se što pre da se okupe u datim trenucima radi vršenja određenih pritisaka



Kada je Milošević odlučio da promenom Ustava SRJ i produži svoj vek na vlasti, nije ni slutio da će to zapravo biti početak njegovog kraja. U Podgorici su vođeni tajni pregovori s pojedinim poslanicima DPS-a Mila Đukanovića, kako bi se pridobio neko od tih poslanika da glasa za promenu Ustava SRJ. Milošević je smatrao da na izbore treba da izađe kao kandidat koji će biti biran direktno, a za to mu je bila potrebna promena Ustava. Bio mu je potreban jedan glas poslanika u Saveznoj skupštini. Cena koja je plaćena, za pridobijanje glasa poslanika,

ostala je tajna. Milošević, dva dana pred glasanje, u Podgoricu šalje svoj avion koji u Beograd dovozi poslanika čiji je glas potreban za promenu Ustava. To je bio Milan Gajović sa liste DPS. U Beogradu je dobio obezbeđenje i smeštaj.

Da je neko "važan" dovezen iz Podgorice u Beograd rekao mi je Dragan Leštarić, u to vreme pripadnik SDB. Kada sam tu vest javio Budi, on me zamolio da pokušam da saznam o kome je reči. Uporedo s tim, operativci SDB Crne Gore tražili su ko bi to mogao biti. Ubrzo sam mu javio ko je u pitanju. Buda se nije iznenadio, samo je rekao:

– Dakle, uspeće da promeni Ustav!

Promena Ustava značila je samo jedno, a to je raspisivanje izbora. Poslanik Gajović mu nije doneo sreću na predstojećim izborima, a dnevni list "Blic" je pisao:

Na zajedničkoj sednici Veća republika i Veća građana Savezne skupštine juče su proglašene izmene saveznog Ustava. Amandmani na savezni Ustav, prema kojima će predsednik SRJ i poslanici u Veću republika biti neposredno birani i Ustavni zakon za sprovođenje tih amandmana, usvojeni su na prethodno održanim sednicama Veća republika i Veća građana. Izmenjen je i način izbora i opoziva članova savezne vlade, tako da će ih od sada, umesto premijera, postavljati i opozivati parlament. Za te akte u Veću građana glasalo je 95 poslanika, a sedam je bilo protiv, dok je u Veću republika predlog bez rasprave dobio podršku svih 27 poslanika koji su došli na sednicu. U Veću republika uz poslanike SPS, SNP Crne Gore, SRS, JUL za je glasao i Milan Gajović, koji je za poslanika u tom Veću izabran posle parlamentarnih izbora u Crnoj Gori 1996. godine na listi DPS.

Prema usvojenom Zakonu za sprovođenje amandmana, u roku od 60 dana od usvajanja amandmana biće donet savezni zakon o izboru i prestanku mandata poslanika u Veću republika i zakon o izboru i razrešenju predsednika Republike. Veća Savezne skupštine nastavljaju sa radom od isteka mandata poslanika u Veću građana kada će se održati izbori za poslanike u oba veća.

GORAN MATIĆ I NJEGOVI HAJDUCI

Još nam je verovatno u sećanju period kada nismo mogli uveče od 19.00 da gledamo dnevnik Studija B ili neke druge TV stanice od silnih smetnji za koje običan svet nije imao objašnjenje. "Politički monstrumi" doneli su odluku da satru i ono malo medija koji su prenosili informacije onakve kakve jesu, a ne onakve kako to želi par sa Dedinja. Vojni vrh i SDB su dobro znali da svaka istina direktno potkopava temelje Miloševićeve imperije, pa je bilo potrebno mnogo rada i truda da se spreči protok informacija. Zakon o javnom informisanju bio je samo jedan od načina kako sprečiti običnog građanina i birača da na osnovu vesti donosi prave odluke na biralištima. Tu su im zdušno pomagali "vojni eksperti", pišući tužbe protiv nezavisnih medija koji bi posle drakonskih kazni bili prinuđeni na bankrot. Drugi oblik borbe bio je zabrana rada lokalnih medija i oduzimanje

dozvole za rad kroz oduzimanje frekvencije. I treći, najsuptilniji, ali i najmasovniji način sprečavanja širenja istine bilo je ometanje pomenutih frekvencija. To je bio i najefikasniji vid jer je davao najbolje rezultate. Nije tražio sudske odluke o ukidanju medija, ali je bio jednako efikasan način da se zaštiti diktator sa Dedinja. Oformljen je svojevrstan tim ljudi sastavljen od probranih generala VJ, rukovodioca SDB i neizostavnog Gorana Matića, na koga bi i Gebels bio ponosan. Jedinice elektronskog izviđanja i protivelektronskih dejstava (EIPED) koje su locirane najvećim delom u kasarni 13. maj na Batajnici, dobile su zadatak da učestvuju u ometanju nezavisnih medija. U tu akciju uključeni su uskopojasni ometači VJ koji su kupljeni novcem istog onog naroda koji je od usta odvajao, slao svoju decu u vojsku, da bi sada i sam video efekte sredstava koje su kupovali. Grujica Uskoković, general i poslušnik taj zadatak je shvatio kao odbranu domovine od nasrtaja izdajnika i plaćenika. Deo jedinica EIPED je predisluciran u Bujanj potok i pod plaštom "državne tajne", kako reče heroj sa Kosova, u najvećoj tajnosti počeo ometanje odabranih frekvencija. Uzalud su bile žalbe nezavisnih medija odgovarajućim institucijama i ljudima da ih "neko" ometa. Odgovori koji su stizali od raznih Dačića bili su uglavnom da je "voda ušla u koaksijalni kabal" ili pak nešto slično. Što nisu mogli da pokriju ometači, pokrili su Slobodanovi batinaši koji su otimali opremu sa predajnika i carine, prebijajući čuvaru na pomenutim objektima. Dragan Filipović bio je šef odeljenja za specijalne operacije SDB, umešan u sve zločine koje je pod pokroviteljstvom dedinjskih monstura uradila pomenuta služba. Filipovićeve ometači koji su u Beogradu bili instalirani na zgradi "Ineksa" gde je posle bombardovanja premeštena SDB, radili su svoj posao danonoćno. Da li će Specijalno tužilaštvo reagovati na ovu vrstu zločina, ostaje da se vidi.

18.07.2000.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Da iskoristim priliku da vas pozdravim. Ovako u ime prisutnih iz Generalštaba mi smo za ovaj sastanak formirali jedan tim, pored mene to je Geza, general Farkaš, zatim general Stanković, general Simić – načelnik Uprave za informisanje, general Uskoković Grujica – načelnik Sektora za vezu, elektroniku i protivelektronska dejstva, Radovanović – načelnik Uprave za elektronsko izviđanje, ometanje i elektronska dejstva i zamenik načelnika Uprave veza pukovnik Jančićević.

Pozdravljam vas ovako i želim da brzo i efikasno odradimo ovaj posao, ovo je je jedan ovako preliminarni sastanak, dogovor koji bi trebao da nam posluži da sagledamo mogućnosti organizovanja kao i tehničkih mogućnosti da odradimo ovo o čemu ću kratko da vas informišem. Rade hoćeš li ti da informišes o čemu se radi?

Ne, ne, počeli ste lepo.

Dobro evo o čemu se radi. Mi hoćemo da napravimo jednu ekipu i jedan plan kojim bi smo parirali na tom psihološko-propagandnom planu, nasrtajima na nas,

odnosno sve ovo što se događa i tom medijskom i drugom ambijentu na našem prostoru. Radi se o tome da kao što znate da veliki broj i radio–stanica i televizijskih stanica emituju programe koji su praktično neprijateljskog karaktera i smatramo da trebamo da iskoristimo i znanje i tehniku koju imamo da neke potpuno eliminiramo, da neke ometamo i da kao treći segment toga plana napravimo plan za psihološko i propagandno delovanje protiv takvih informacija koje idu prema nama. Mi u vojsci smo otprilike snimili tu situaciju šta može i kako može i došli smo do zaključka da pored ovoga preduzmemo i druge mere na zaštiti vojnih veza kao i na ometanju veza na čitavom prostoru Jugoslavije koji su usmereni neprijateljski prema Vojsci Jugoslavije. Evo ja predlažem da prvo načelnik Sektora za elektroniku, vezu i on da kratko uvodno izlaganje sa kakvim mi podacima, odnosno tehnikom i mogućnostima raspoložemo na tom planu. Da napomenem da smo mi zajednički zadatak radili na prostoru Kosmeta 1998. godine kada je bila borba protiv terorističkih snaga, da imamo iskustva u vezi sa tim i da to što smo tada radili praktično treba proširiti sada i ne samo prisluškivanjem, odnosno slušanjem veza, ometanjem i jednostavno ovaj, ulaskom u to da bismo stvorili uslove da i mi plasiramo informaciju koja nama odgovara. Pa evo Uskokoviću da čujemo kratko ti i tvoji saradnici po ovom planu kako smo tamo dali.

general–major

GRUJICA USKOKOVIĆ

Gospodine generale, gospodo, jedinice Sektora za vezu, informatiku i elektronska dejstva uglavnom su organizovane i realizuju veze elektronsko izviđanje i protiv elektronska dejstva i informatičku podršku. Što se tiče praćenja veza na prostoru Republike Crne Gore, prvenstveno MUP–a, mi smo u mogućnosti da pratimo veze MUP–a, što se tiče ometanja u ovoj situaciji normalno u ovakvoj situaciji ne bi bilo povoljno barem po našem mišljenju da ih ometamo, uglavnom tu nemamo posebne snage za ometanje ni sredstva za ometanje.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Nemoj da se ograničavaš samo na MUP, na Crnu Goru i na prostor Crne Gore. Mi hoćemo da ometamo recimo radio–stanice pojedine i lokalne i stanice kao što je Slobodna Evropa, znamo na kojim frekvencijama se emituje program, prema tome.

general–major

GRUJICA USKOKOVIĆ

Te mogućnosti bi trebalo najbolje ministar za informisanje Goran Matić da iznese, on ima tu mogućnosti da na tim frekvencijama da emituje, da ometa ali više bi bilo, praktičnije bi bilo da ovaj emituje razne informacije itd., nego što bi bilo povoljno da ometa na tim frekvencijama. Što se tiče naših mogućnosti da kažem ovaj Sektora za vezu, informatiku i elektronska dejstva, da ometa kažem tu su neke mogućnosti ograničene imajući u vidu sredstva sa kojima mi raspoložemo, a inače što se tiče izviđanja, prisluškivanja to možemo u potpunosti da ostvarimo. To se isto odnosi i na prostor u okruženju.

RADOVANOVIĆ

Gospodine generale, gospodo ja bih rekao vrlo kratko što se tiče izviđanja znači komunikacija u okruženju i unutar zemlje nema nekih problema, sve ono što je otkoreno ili sa manjim stepenom zaštite može se pratiti ima dosta sistema koji se ne mogu pratiti, mislim da je ovde svima nama dobro poznato, konkretno MUP Crne Gore koristi više vrsta tih sistema od mobilne zaštićenih radio–veza itd. Što se tiče ovog udarnog pitanja, zaštita od ove informativne napasti, znači stvari su pre svega u materijalnim sredstvima koja su van vojske i merama van vojske znači i televizija i radio znači teško je reći, govoriti o ometanju, a o zaštiti našeg prostora može se sasvim govoriti i sa uspehom se može primeniti te mere znači reč je o tome da se na istim frekvencijama na kojima rade stanice u okruženju bilo da su iz Republike Srpske, Belja, sa Karpata, znači nevezano na istim frekvencijama moraju raditi naši predajnici, jače snage, znači mi svi znamo koliko sredstava tih televizijskih radio imamo, znači RTS sve lokalne stanice, Radio Jugoslavija sve radio–stanice, znači ako je to nedovoljno moraju se nabaviti sredstva, znači adekvatne ili veće snage i to se kaŕem može vrlo uspešno raditi. Šta se može emitovati? Moŕe se emitovati na istoj frekvenciji znači psiholoŕko–propagandni da kaŕem sadrŕaj neke emisije, moŕe neŕto nevezano a najloŕije je to pustiti sam čist signal radi ometanja. Postoje neke rezerve su stajale, mislim da savezni ministar Matić to zna, ja kaŕem ako je nemoguće nabaviti ne mora moŕda raditi treći kanal RTS–a, ne mora na svakom tom predajnom mestu imati rezervni predajnik ŕto RTS sada ima, znači imaju neke unutraŕnje rezerve koje se mogu angaŕovati ili nabavka sredstava. Ista situacija je ŕto se tiče radio–difuznog programa i nije vezano da ono dolazi sa prostora R.Srpske, Bosne, Hrvatske, Vojvodine, odnosno Maŕarske, Rumunije itd. Znači ukratko ja bih rekao toliko, znači iz svoje nadleŕnosti moŕemo prisluŕkivati ono ŕto nam se da kao zadatak. Za sada toliko.



Poznato nam je stanje u informativnom prostoru Jugoslavije i okruŕenju i mislim da u ovom trenutku najveći problem informativni prostor, odnosno informisanje javnosti u Crnoj Gori. Ja bih neŕto malo ponovio. Ima tu nekoliko problema. Prvi problem je uređivačka politika drŕavnih medija u Crnoj Gori. To je Radio–televizija Crne Gore i list Pobjeda. Ona je i to je poznato usmerena na glorifikovanje znači uspeha aktuelne vlasti na podrŕci i ideji izgradnje svesti o otcepljenju Crne Gore odnosno samostalnosti, dalje na podrŕku u unutraŕnjim kolagoricionističkim snagama ukljućujući i snage sa teritorije Srbije i na realizaciju propagandnih aktivnosti zapadnih zemalja. Znači tu su u potpunosti u toj funkciji. Ubedljivo na osnovu analize koje ima Uprava za moral ubedljivo najviše negativnih poruka ima o predsedniku Savezne Republike Jugoslavije, onda dolazi Vojska Jugoslavije, pa dolazi JUL, pa zatim dolazi čitava struktura vlasti u Srbiji i na kraju su opoziciona koalicija na teritoriji Crne Gore. Oni su moćni, pokrivaju celu Crnu Goru, imaju satelitski program, taj broj časova i minuta se povećava i mislim da je najveći problem u tome. Na promenu uređivačke politike sigurno mi ne moŕemo da utičemo tih medija, ali moŕemo da preko listova i medija koji se distribuiraju a na čiju politiku uređivačku ima i gospodin ministar na teritoriji Crne Gore, znači da polako raskrinkavamo i ciljeve i delovanje tih medija,

da tehničkim uređenjima, tehničkim rešenjima omogućimo barem RTS—u da se vidi na prostoru Severnog dela Crne Gore, što sad nije slučaj, i mislim da su tu mala ulaganja potrebna da bi RTS pokrio Severnu Crnu Goru, da se tehničkim rešenjem, ovo je prioritarno pitanje poboljša prijem YU INFRA, jer se za sada po našoj proceni 60% prostora Crne Gore pokriva YU INFOM programom, ali je signal nestabilan, nestalan i to je na kraju zahtev i apel i pripadnika vojske na teritoriji Crne Gore. Sledeće što možemo da opoziciono—koalicioni partneri u Crnoj Gori idu agresivnije i stvaraju svoju informativnu strukturu. Vi to znate, za sad od toga samo je u funkciji list “Dan” zbrisali su im za tren oka Radio—stanicu “Dan” i vidim tu nema nekih pomaka u stvaranju informativne strukture, može da vojska ima svoju radio i TV stanicu ali to zahtevaju nekakav reciprocitet Beograd – Podgorica, to je u nekoj eskalaciji i možemo da s našim sredstvima da se ometaju lokalne stanice, pre svega radio i TV stanice. Na teritoriji Crne Gore sada ima 19 lokalnih radio stanica, ima 6 TV stanica i ima 38 dnevnih ili periodičnih listova. Svi slove kao nezavisni, međutim uglavno ih drži aktuelna struktura pod kontrolom. To je što se tiče ovih državnih medija koji su pod kontrolom vlasti. Drugi problem to je problem uređivačke politike tzv. nezavisnih njihovih medija, oni su formalno uglavno u privatnim rukama negde je osnivač i pod kontrolom su skupština opština, ali ustvari su pod punom kontrolom vlasti i MUP—a. Finansiraju se iz inostranstva i znači različite strukture ih kontrolišu, ciljevi su im isti samo su im poruke i poruke su im iste samo su one prljavije, izuzetno prljave, ciljno se ide na predsednika pa onda na ostale strukture. One uglavnom reemituju strane programe “Glas Amerike”, “Slobodnu Evropu” i programe susednih zemalja, znači lokalne radio—stanice i tu ja vidim rešenje problema, znači pošto i na tu uređivačku politiku ne možemo mnogo da utičemo, preduzimanjem svih ovih prethodnih mera i vidim mogućnost ometanja od strane naših sredstava, znači ometanje programa vremena i ono vreme kada se reemituju programi. Mislim da tu možemo da postignemo cilj i treći problem to su sredstva informisanja jugoslovenskih snaga, ona su malobrojna, prepuštena su sama sebi i čini mi se nema koordinacije. Ja se izvinjavam ako grešim u ovim kvalifikacijama. Što se tiče našeg problema informisanja vojske, to pogađa posebno vojsku, mi smo za sad rešavamo ove probleme kroz naš sistem internog informisanja list “Vojska” i politikom koja uglavnom u većim količinama šalje jedinicama na teritoriji Crne Gore. Toliko sam imao.

general—pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Moramo da se vratimo na ovaj tehnički deo, jer mi sad moramo da znamo šta može vojska, šta može služba, šta Savezno ministarstvo, na osnovu toga da se formiraju ti timovi koji bi radili da se predloži i sastavni deo plana. Znači imamo to ometanje, prisluski vanje vezano za potrebe vojske, imamo taj praktično psihološko—propagandni rad na tome. Rade ako se slažeš

RADE ⁽⁶⁾

Kao što ste rekli gospodo, mi imamo iskustva tu, muka nas je naterala da se bavimo i tim poslovima i može se reći da smo negde 70% i uspeli. Normalno nije dobro

6. Rade Marković, šef Službe državne bezbednosti Srbije

ni sve pokriti i nekoga je trebalo ostaviti malo prostora jer to i treba da izgleda demokratski, ko je sad tu ušao u tom neredu koji divlja vezano za te privatne radio–stanice, normalno da jedni druge pokrivaju, mi igramo na to da u tom nemanju legalnih i legitimnih dozvola od strane ministarstva dolazi do tog haosa koji pravi takve probleme. Mi smo imali jedan tim, imamo već sada, tu bezbednosnu službu, delovanje to su ljudi koji su saradnici naši, stručnjaci, inženjeri, entuzijasti itd. koji će i u ovoj situaciji biti na raspolaganju samo moramo tačno odrediti naše ciljeve, znači ne možemo svaštarići, moramo imati prioritete i da vidimo sa kojim tehničkim sredstvima raspoložemo što je rekao i general, jedno su naše želje, a drugo naše mogućnosti, s tim što treba staviti akcenat na upotrebu svih

sredstava s kojima raspoložuje društvo i onda dalje da onda lociramo šta je to što će nam trebati za to, mi imamo načina ali ne može preko noći. Evo ja bih dao reč mom savetniku gospodinu Filipoviću da kaže šta je to što bismo mi mogli kao služba da odgovorimo ovom zadatku.

FILIPOVIĆ

U ovom trenutku u skladu sa naredjenjem da se ometa radio “Slobodna Evropa” i “Glas Amerike” do kraja nedelje moramo da pokrijemo 60% Srbije. Ne mogu da pokrivam samo šire područje oko Subotice i nemam resurse da pokrivam jug Srbije, odnosno Niš pa na dole. Međutim RTS ima mogućnosti sa Jastrebcu da pokrije i taj deo i praktično bi nam ostao nepokrivena samo vranjanska oblast i Subotica. RTS se već priprema da radi sa Jastrebcu.

RADE

Dobro, znači možda bi generale bilo najpametnije da mi ljude koje ćemo zadužiti za to lepo da oni sednu i da kažu: Mi možemo toliko, vi možete toliko, resursi RTS–a su takvi, mogućnosti ministarstva su te i da vidimo šta nam onda ostaje da doradimo van našeg domašaja, uglavnom, ja koliko znam vama ostaje Crna Gora sa svim, mi se tu ne bi mešali iz više razloga. Ali ovaj deo prema Bosni, prema Mađarskoj, prema Rumuniji, mi smo tu itekako u mogućnosti da odgovorimo neakvim obavezama, s tim što koliko sam ja shvatio zadatak koji smo nas dvojica dobili to je jedan borbeni zadatak, znači tu nije više ono ajde da vidimo šta možemo, nego mi to moramo da izvršimo, samo da vidimo na koji način. I zato i jesmo ovde, ovo je vrlo zatvoren krug ljudi i mislim da na ovom nivou ostaće to i informativno, kao jedna državna tajna iako je tu ministar za informisanje, nadam se da neće informisati javnost. Prema tome, zadatak si izneo jasno, mogućnosti čuo sam da imamo u Crnoj Gori, mogućnosti s naše strane u Srbiji, znači da imamo još resursa i da oformimo lepo jedan tim koji će se danas nastaviti eventualno sa ovim razgovorima, zakazati sa sutradan i tačno izvesti tebe i mene o tome šta je zaključak, s čim možemo startovati odmah, šta traži neko prolongiranje vremena i šta traži nabavku te naše posebne opreme da bismo to odradili 100% jer to je zadatak.

savezni ministar za informisanje

GORAN MATIĆ

Ja bih hteo da objasnim jedan deo koji se tiče javnog opsega, znači korišćenja radio–difuznog opsega koji se koristi za oblast radia i televizije. Mi smo imali glavni

problem za vreme rata kada je uništeno preko sa osnovnom namerom da se naše područje ...radio–televizijskim signalima iz okolnih zemalja koje su trebale na lošem srpsko–hrvatskom našim građanima sugerišu NATO interese. Nakon agresije osnovni zadatak našeg sistema je bio da obnovi porušene te komunikacione sisteme i da obezbedi u prvom trenutku da funkcioniše državni sistem informacioni na području pre svega Srbije, a koliko je to moguće i Crne Gore u skladu sa zadacima tamo. U ovom trenutku mi smo na kraju tog posla, osim problema koji RTS ima na području Bosilevgrad i Dimitrovgrad koje je jedno veoma složeno područje, gde im predajnici stalno iskaču i što oni to još nisu rešili, RTS praktično pri kraju završetka mreže u Srbiji i izlasku na pozicije prema pokrivanju Severnog dela Crne Gore. To je pitanje meseca. To je ono što se u ovom trenutku radi. U toku jednog meseca bi trebalo da se završi. To je ono što oni rade. Međutim, paralelno sa tim procesom mi smo još pre agresije u okviru zajedničkog rada sa Saveznim ministarstvom telekomunikacija napravili strategiju telekomunikacionog pokrivanja Savezne Republike Jugoslavije u čemu smo posebno definisali i telekomunikaciono pokrivanje pograničnih područja sa naročitim zadatkom i zahtevom da sprečimo upad stranih talasa. Prema tome, ja mislim da konceptijski i strateški ovde treba koristiti opet iskustva naroda u odbrani. Šta to znači, to znači da iskoristimo ljude koji su patriotski orijentisani, strukture koje su patriotski orijentisane, a koje su što se kaže u posedu telekomunikacionih uređaja, žele da se bave medijima, a nalaze se u pograničnim zonama da oni praktično dobijanjem frekvencije imaju određene uslove prema državi reemitovanjem određenih državnih emisija, to je i sad praksa, pazite na teritoriji Vojvodine udružene radio–stаницe imaju obavezu da reemituju dnevnik u 6, u 3 popodne i u 6 večer, radio–programa ili centralni RTS–ov dnevnik u 19,30 časova. To funkcioniše i sada, ali mi moramo sada razviti jednu dopunsku delatnost ovih stanica, šta to znači, mi smo na UKT području dosta toga zapušili i zatvorili. Razvijaćemo UKT područje na graničnim područjima još više, s tim što moramo prema Rumuniji i Bugarskoj i prema Bosni i Hrvatskoj taj potez ojačati. I to radimo, to je u postupku. Međutim, problemi koje imamo sa kratkotalasnim stanicama se mogu prevazići veoma jednostavnim, veoma jednostavnom korekcijom Uredbe o dodeli po privremenom zakupu TV frekvencija za emitovanje time što bi vlasnici radio–stanica za koje imamo garancije da su patriotski orijentisani da im damo jedan uslov da pored UKT programa koji oni emituju ukoliko nabave KT predajnik emituju KT program svoj taj isti paralelno na datoj frekvenciji koju mi dajemo a na bazi proračuna koja nam najviše smeta iz tog pravca kao frekvencija “Slobodna Evropa”, “Glas Amerike”, ovog, onog, da ih oslobađamo od naplate frekvencije, tako da bi stimulisali njih da urade ono što bi morala država organizovano da uradi, znači, da ih oslobodimo takse za uzvrat s njima da napravimo jedan mali dil da oni emituju svoj program i na kratkim talasima a ne samo na UKT što je njima komercijalno ustvari najbitnije KT je malo komplikovaniji za emitovanje i ne daje taj rezultat u njihovom medijskom nastupu, tako da bi ustvari rasteretili državu toga da ide obodima naše zemlje i postavlja KT predajnike, šta bi time dobili, ne bi predajnike i resurse trošili na ometanje nego na produkciju našeg programa pa bi taj program dodatno njima smetao i Rumuniji i okolnim zemljama. Tako da bi ustvari imali ofanzivnu komponentu u razvoju telekomunikacionih naših javnih resursa na

graničnim područjima. To je što se tiče tog pokrivanja. Mi se tu možemo uspešno razviti, evo Ivana Markovića, i još grupu iz Telekomunikacija i mi za nekoliko dana možemo usvojiti jednu Uredbu koja će biti državna tajna, kojom ćemo regulisati taj odnos, i mislim da bi to bilo veoma korektno. Znači time bi uslovili patriotske stanice u graničnim područjima da pređu i na KT i paralelno ono što emituju na UKT idu i na KT i time reemituju programe Radio-Beograda u datom trenutku i sve ostalo i dodatno ih ojačamo. Kad je u pitanju YU INFO i pokrivanje Crne Gore koji je praktično jedini naš elektronski medij u Crnoj Gori ja moram da priznam što taj posao u Nikšiću, Kolašinu i delu Pljevalja nije završen finansijski i da mi imamo stravične probleme sa Saveznom vladom oko finansiranja naših potencijala, ja znam da i Vojska ima slične probleme i da se mi svake nedelje svađamo oko para koje su toliko sitne i koje nama suštinski ništa ne rešavaju. Mi imamo kapacitet određen Buxetom, shvatate ja uopšte ne mogu da ga realizujem. Znači meni treba u ovom trenutku za 100 hiljada maraka mi završavamo kompletan Nikšić i taj potez, ja ne mogu to da dobijem nikako jer se u ovom trenutku rešavaju stanovi da ne pričam imena SNP-a i tako redom u saveznoj vladi dele pare skromnim i poštenim radikalima i tako za stambena pitanja, ministar pravde dobio 4 miliona, meni ta 4 miliona rešavaju strateške stvari u Crnoj Gori, ja ne mogu da ih dobijem i u ovom trenutku postoje političke neke stvari koje preusmeravaju pare tamo gde one ne daju rezultat, ja mislim da i mi ovde moramo da se dogovorimo da se izvrši dodatni pritisak na saveznu vladu u kojoj ja kao Don Kihot stalno juri stalno neke pare za rešavanje državnih pitanja. I to je osnovni problem. Znači sa 10–15 miliona dinara na koje mi imamo pravo mi ćemo završiti pokrivanje Crne Gore 90%. I paralelno sa tim ćemo proširiti program 24 časa i informativne sadržaje u toku celog dana. Znači mi time završavamo elektronsko pokrivanje. Drugo, moram da kažem ono što je general Simić lepo rekao. Mi smo SNP-u napravili 4 radio-stanice u Crnoj Gori i oni imaju dve stanice u opštinama gde oni vrše vlast, to su Pljevlja i Andrijevića. Imaju radio-stanice koje kontrolišu njihove opštine i još 4 smo im mi napravili. Podgorica i tako redom. Oni te 4 stanice puštaju muziku i neće da emituju informativne sadržaje. I mi s njima ne možemo da se nagodimo da oni pređu da krenu na informativne sadržaje. I postoji jedan ovo je baš za ovaj skup, gospoda koja tamo vode politiku, vode veoma jasnu i principijelnu politiku protiv Mila kada gostuju na Palmi Plus u Jagodini, kada dođu na Jugoslovensku televiziju i znaju da ih gleda 60–70% građana Crne Gore oni tada pričaju druge priče. Ja ne znam šta pesnik time hoće da kaže. I mi moramo s njima da se dogovorimo da ne može YU INFO i ne može vojska da se bavi politikom da se bavi u Crnoj Gori, nego se politikom bave oni a mi stvaramo uslove da ta politika dopre do građana. Jer prevažhodno je tamo politika SNP-a, jugoslovenska politika i sličnih snaga, a ne politika kako oni to kažu iz Beograda i oni moraju taj dil da vode tamo, ja mislim da osim ovih razgovora kada se tiče medijskog pokrivanja Crne Gore mi moramo da obavimo jedan politički deo koji nije za ovaj skup, ali moramo toga da budemo svesni, evo to je general Simić lepo konstatovao da i ono što imamo potencijala nije u dovoljnoj meri korišćeno u funkciji jačanja Jugoslavije i odbrane Jugoslavije, institucije Jugoslavije i svega dalje. Mislim da je to isto problem jer te 4 plus 2 stanice moraju da rade informativni program koji je u funkciji, oni ga ne rade i tada ispadne da mi iz

Beograda treba da vodimo politiku i da vojska treba da vodi politiku da bi se situirali interesi Jugoslavije u Crnoj Gori. Što se tiče telekomunikacionih resursa u Crnoj Gori mi ćemo završiti tu televiziju u skladu sa dinamikom dotura para na koje imamo pravo po Buxetu i odlukama savezne vlade, oni ih koče stalno i ta kočnica je jedan od razloga što ta televizija nije brže napredovala, ja znam da su takve kočnice, ima i besparice, ali očigledno ima i drugih razloga. Ja bih molio da tu se još jednom zajednički založimo da se to do kraja isprati. To tačno se zna koliko tu šta košta i tu nema nikakvih fikcija, to su sve stručnjaci proračunali i nema podvala nikakvih, prema tome da bi pokrili Nikšić, Kolašin i deo Severnog dela Crne Gore, to vaši stručnjaci isto znaju, radimo zajedno sa vojskom pošto je to jedino moguće zna se šta tu treba, mi predajnike imamo i treba obavimo još neke linkovske stvari, drugo ovih dana smo tek rešili pitanje linkova na Jadovniku gde je bio glavni ulaz u Crnu Goru, znači to smo rešavali tako što smo emitovali program sa Jadovnika, pa je taj program dalje išao linkovskom trasom, sada smo i to prebacili na linkovsku trasu, tako da tu više neće biti problema o onom osnovnom ulazu u Crnu Goru i radimo druge stvari preko Rudnika. Ja mislim da imamo još jedan problem kad su mediji u pitanju, to je pokrivanje medijsko–glavnih opozicionih gradova, Kragujevac, Niš, Čačak i neki drugi, ti gradovi nisu medijski adekvatno pokriveni mi ne koristimo dovoljno potencijale koje imamo. Lokalne televizije tamo se bave komercijalnim aspektima i dalje ne žele na pravi da situiraju neke naše interese, Niš je klasičan primer gde naše televizije uopšte ne obavljaju našu funkciju i gde se ne bave promocijom naših interesa, to je pitanje takođe koje moramo, znači i tamo gde imamo kapacitete da ih ne koristimo na adekvatan i politički i informativni način i to je pitanje koje takođe moramo razraditi.

Znači moj prodlog je ovakav, da završimo razvoj telekomunikacija u graničnoj zoni, da probamo sa izmenom Uredbe kojom ćemo definisati da korisnici frekvencija koji su patriotski koji su nama naklonjeni dobiju i KT predajnike ili da ih oslobodimo da ih oni nabave i da im to omogućimo dodatnim servisom a po zahtevu ili po merenju koju frekvenciju je najkorisnije i da u Crnoj Gori završimo mrežu, a imamo samo još jedno pitanje stanice koje nisu u funkciji ove države, stanice koje preteraju uvek možemo zatvoriti i tu milosti neće biti. Kad je Studio B mogao da ode, kad je Blic išao sa one rotacije, kada smo obrnuli bez ikakve povika i buke i talasanja onda možemo to isto da uradimo sa stanicom SOKO u Sokobanji ili bilo kojoj drugoj stanici u Srbiji, milosti neće biti, i treba da nastavimo tempo laganog gašenja i gušenja stanica koje su antidržavne i koje vode antijugoslovensku politiku, tu ćemo nastaviti.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

To će biti jedan od zadataka u tome planu, mi bi trebali da znamo radi tog planiranja i tog orgnaizovanja šta je to što možemo da koristimo od kapaciteta RTS–a, dakle u funkciji kompletiranja čitavog sistema ovoga koji hoćemo. Na primer sad će Geza da iznese šta mi imamo, šta Uprava bezbednosti ima od tih

RADE

Prvi je ometanje, znači tehničke mogućnosti za direktnim ometanjem. Drugi je

razvoj lokalnih područnih mreža, pokrivanje teritorije sa legitimnim zakonskim ... Po meni nije funkcija ometanja ako se prvi program televizije vidi u Crnoj Gori. To je da crnogorski narod vidi državnu televiziju, znači to nije ometanje to je informisanje. Treća stvar je naše delovanje, informativno delovanje na tom prostoru u smislu onoga što mi hoćemo da bude informacija, to je potpuno jedan drugi pristup, znači da pozovemo gospodina Gerlosa u pomoć i da se koristimo već onim što je on otkrio, jer su ta sredstva s njihove strane uperena prema nama izvolite vratimo im istom merom. Znači za ovaj treći to je Ministarstvo informisanja zaduženo. Za omogućavanje produkcije programa na teritoriji Crne Gore, potrebna je Vojska Jugoslavije. I za treći onaj za ovo što si ti rekao da će televizija za mesec dana da pokrije taj deo, da ćemo dodeliti frekvencije pod uslovom da reemituju programe, itd. to si direktno nadležan ti i Televizija Beograd. Za ometanje direktno ometanje ulazak u njihova frekventna područja, to smo nadležni mi i vi da uparimo ta sredstva koja imamo. Mi 60% možemo da ometamo da pokrijemo Srbiju, da vidimo još tih 40%, i da definišemo jedan projekat, ti definiši drugi projekat, zajedno medijski što moramo da nastupamo to je politika da se uključi u taj rad preko tebe, to je treći projekat ali da vidimo sad na čemu smo. Ja bih da mi napišemo ko šta...

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Da čujemo i Gezu pošto on ima deo tih sredstava koja treba i dokompletirati da bi sve to ušlo u sistem.

GEZA

Rade to zna da mi imamo sad neku tehniku jedan deo je kod nas, drugi kod vas. Reč je o satelitskim vezama i satelitskim emisijama koji se može ući u te njihove sisteme prenosa i ometati te sisteme, to je sada jedan kompletan koji je tu toku rata bio zarobljen, sad se nalazi na dva mesta i to treba mi ovih dana da se dogovorimo da to kompletiramo. Imamo jedan najsavremeniji komplet što se tiče mobilne televizije i prenosa televizijske i ostalih signala preko satelita što omogućava sada ulazak linkovno ili ne znam kako se to ulazi, ulazak u satelitske programe, ometanje ili nameštanje u njihovo ime što je već sad dalje taktika ili tehnika našeg informativnog rata, suprotstavljanje tom njihovoj delatnosti. Znači što se tehnike tiče to je to. Mi to ovih dana Rade mi vrlo brzo možemo. Tako da je onaj stacionarni deo kod nas, zna se kako je do toga došlo, kako je to sad odrađeno, mi smo njih otkočili, Englezi to sad traže nazad, tako da smo uglavnom to završili to je taj sistem koji mi možemo. Drugo što se ometanja tiče, mi možemo jedan drugi aspekt sad otvoriti tu, znači funkcionisanje njihovog izveštavanja i prenosa signala direktno tih novinara sa lica mesta itd. Tu postoje neki sistemi sa kojima mi možemo preko tih sistema koje smo mi razvili do određenog stepena znači iz jedne oblasti krizne odakle oni sjate se da mi njih možemo ometati da oni ne mogu preko satelita, sa lica mesta rešavati i izveštavati i eto to je dodatno ovome što mi možemo na svim frekventnim područjima u spektru ono što mi možemo.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Znači težišni zadatak jeste ometanje ovoga programa svih programa koji dolaze na naš prostor, emituju se ovde kod nas i ovaj ja mislim da mi tu za formiranje tog dela da formiramo jedan tim gde bi bio Geza, čovek za tehniku i Radovanović general za ometanje, Filipović i Slavko, znači dvojica.

RADE

S tim što sa početnim tim rezultatima sigurno nećemo završiti posao, jer neprijatelj zna šta mi radimo i on se prilagođava i menja tehniku, tehnički se usavršava.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Znači Filipović, Slavko, Geza, Radovanović i trebao bi nam čovek kako je potrebno da uključujemo nekog iz RTS-a ono što, Topalović, znači vi ste ti koji treba da razradite sad kompletno uvezivanje sistema i da postavite na osnovu do tih mogućnosti da postavite zadatke šta treba da uradite, kao jedan deo toga opšteg plana koji bi trebali da uradimo. To je što se tiče toga. Što se tiče ovog drugog zadatka prisluškivanja veza tu opet mi trebamo da napravimo jedan zajednički tim, a to je taj isti tim, nije to ćeš Radovanoviću ti da stupiš u kontakt sa njima da se dogovorimo kao što smo uradili ono na Kosovu zna Milotić kako je to bilo, da vidimo da se tu definišu zadaci i da se tu preuzmu mere oko toga, jer mi znamo da na prostoru Crne Gore nas MUP sluša, sluša deo vojnih veza, deo civilnih veza, sve ono što zapravo ide preko njihovih pošta, njihovih razdelnika, mi na tom planu radimo da se izvrši zaštita toga ali u isto vreme hoćemo i mi da idemo na kontra meru i u tom pogledu Radovanović je već dobio zadatak, s tim što on treba da se uveže sa tvojima. Mi treba da idemo i na slušanje mobilnih telefona i na tome planu nešto radimo, tako da i to treba uključiti u taj plan. I ovaj treći deo taj psihološko-propagandni, ja mislim da tu nosilac treba da bude iz Saveznog ministarstva, koji se bavi time i vojske pa naravno, tu je general Simić koji je na tom planu radio, da vidimo šta je to. Dobar deo zadataka će proizaći ovo što je govorio Matić, na tome planu, uključujući znači i ja ne znam da li da uključujemo radio-amatere. Molim vas mi nemamo puno vremena mi za izradu toga plana koji bi izučili pa verifikovali na jednom sastanku, mi imamo narednih 5–6 dana, više nemamo. I to je mnogo.



Mi ćemo verovatno u toku ometanja naići na situaciju kao što smo već nailazili na savršenija sredstva koja ćemo teško ometati, da se pripremimo, da u slučaju da ne možemo da ometamo te programe, da krenemo da ometamo mobilnu telefoniju zemalja iz kojih nam dolaze ometajući signali. Znači da idemo baš ofanzivno.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Živanoviću ti ćeš da koordiniraš ovaj rad ovih timova, ja bih vas molio da vi sami zakažete gde kad možete, sad, sutra, ja mislim danas je 18. mi bi trebali najkasnije 25 da još jednom izađemo sa tim planom, a u međuvremenu da počnu materijalne tehničke pripreme za realizaciju plana onog momenta kad se on prihvati da u najskorije vreme počne realizacija tih mera. Mi ćemo onda da idemo sa tim planom kod predsednika da ga upoznamo šta radimo, još jednom bih skrenuo pažnju da je

ovo zatvoreni sastanak, znači pitanje državna tajna i molim vas nemojte da bude ispadnemo da budemo neozbiljni i da pričamo o ovim stvarima pred nepozvanim licima i onima koji ne treba da budu uključeni u to. Dobro Rade ako nema ništa zaključujem sastanak.

ULOGA VOJNOG VRHA U IZBORNOJ KRAĐI

“Čast se ne može oduzeti, ona se može samo izgubiti.”

Čehov

general–potpukovnik

OBRADOVIĆ

Gospodine generale samo kratko, priprema materijalnih sredstava za popunu 3 odreda specijalne namene odvija se po planu, razrešen je problem boja koji je bio a problem je bio zato što taktičko–tehnički zahtevi koje je postavio VTI nisu odgovarali kvalitetu boje pa je kluburila osnovna podloga, danas stiže pošiljka iz Zorke i počinje farbanje tih vozila, pa pripremamo negde oko 50 . Preduzeće “Mile Dragić” isporučio sve ove delove opreme specijalne namene i u toku je distribucija. Ja tu imam strukturu ovoga sve što je isporučeno, šlemovi 6.000 komada, šlemovi, prsluci, jakne, pokrivači ... pokrivači balističkih

general–potpukovnik

BRANKO KRGA

Situacija u Crnoj Gori i dalje u u žiži interesovanja Međunarodne zajednice, a pre svega jedna teza, o navodnoj ugroženosti Crne Gore od strane VJ. Interesantno je da posete koje smo imali proteklih dana tamo, nisu nešto posebno izazvale, bile povod za nekakve analize, mada i dalje ostaju i množe se ideje o svojevrsnoj operacionalizaciji te tvrdnje da preti opasnost Crnoj Gori od VJ. Kako su se javljale ideje o uvođenju zone zabranjenog leta, zatim upućivanje posmatrača, a moguće je da se narednih dana pojave i neke nove.

Od aktivnosti stranih oružanih snaga u okruženju, nema nešto posebno, nekih vežbovnih aktivnosti, to je inače za ovo doba godine uobičajeno

general

ĐAKOVIĆ

Što se dalje tiče ovih stranaca, da upoznam ovde Kolegijum. Ova četiri držana protiv kojih se vodi postupak⁷⁾, mi smo sad u jednoj fazi, general Pavković je upoznat, sad smo u kontaktu sa ministrom, gospodinom Matićem, za informisanje, i videćemo sad u kom pravcu će se ovaj događaj kretati, jer nemamo argumenata za krivično delo za špijunažu, pokretanje za krivično delo špijunaže, jer je ovaj general, ja mislim Gojović, on je to nametnuo, iako sam ga ja upozoravao odmah

7. Misli se na kanadske državljane, njih četvoricu, koje je uhapsila Vojna policija i čije hapšenje je objavio Goran Matić

u početku da nemamo dovoljno materijalnih dokaza za to krivično delo, sad moramo tražiti neki manevar u tom pravcu, da ovaj problem dovedemo do kraja, na način koji ne bi remetio neke odnose i sa ovim zemljama, odnosno sa Kanadom i zapadnim zemljama, da ne ispadne da ljude hapsimo, jednostavno, a posle nemamo dokaza. Tu moramo voditi računa i slušati i stručne ljude koji rade na tome, a ne samo sa pravnog aspekta i da procenimo, da jednostavno uđemo u situaciju, a da posle ne možemo da izađemo iz te situacije. Izačićemo negativno. Međutim u svemu ovome možemo reći da je nešto i pozitivno, što smo od MUP-a Crne Gore dobili jedan dokumenat sa kojim oni tvrde da ta grupa nije ušla na Čakoru, to nama u suštini odgovara sada, što potvrđuje da su oni verovatno negde ušli na drugom pravcu, ili MUP Crne Gore ne zna, ili daje lažne podatke, ali u krajnjem nas to ne interesuje, mi sada idemo sa tom tezom da oni nisu ušli na Čakoru i da su ušli na nekom drugom pravcu, čime su povedili državnost i suverenitet SRJ. Videćemo u svemu tome, taj akt je i verovatno akt u smislu ovoga razgovora koji smo vodili sa Duškom Markovićem, Vukom Boškovićem, da se situacija smiruje i da na neki način saradujemo po svim pitanjima.

U vezi ove krivične prijave protiv Nataše Kabić koja zbog davanja lažnih vesti, iznošenja lažnih vesti, u listu "Danas", kada, možda sve starešine ne znaju, kada je iznosila neke podatke uopšteno o tome da su na Kosovu vršeni zločini itd., znači, general Pavković je naredio da se pokrene krivična prijava i ja sam uradio ovde za generala Simića, dao neka saznanja vezano za Natašu Kandić, pa ću dati Vama, da se može eventualno koristiti pri objavljivanju u sredstvima javnog informisanja, a radi se o osvedočenom neprijatelju SRJ, novinarki, koja je član Fonda za humanitarno pravo iza koje stoji SOROŠ fondacija. Prema tome, da znamo ubuduće da svi kontakti od strane novinara moraju biti pod nekom kontrolom ili bar uz saglasnost generala Simića i Uprave bezbednosti, da se ne dešava da neko kontaktira, uglavnom to ide dobro.

I evo, sad imamo još jedan slučaj novinara koji se predstavlja kao prijatelj Srba, a za kojega smo u evidenciji imali podatke da je u Čupriji i u Kragujevcu prošle godine takve stvari iznosio, da je trebao biti krivično gonjen, a on se sad predstavlja kao prijatelj Srba, da bi ostvario svoje ciljeve. Mi kad smo dali sad tužiocu podatke, sad uglavnom proveravamo te podatke, da li se radi o tome, stvarno novinaru, jer su slični neki, prezime i ime, ali predpostavljam da se radi o tom novinaru. A on želi da ostvari svoje ciljeve, da ostvari kontakt sa tim novinarima, verovatno da im nešto saopšti, a nama se predstavlja kao prijatelj. Znači sve bi trebalo da se radi u dogovoru sa upravom. Mislim da nije nikakav problem da šta god sumnjamo da se pozovem ja, ili gore general Nikolić, ili general Simić i da na neki način ostvarimo kontakt u ovakvim pitanjima.

Evo, toliko ja, ja ću uvek dati, vidite da smo spremni dati uvek podatke koji su od interesa za komandovanje.

Evo toliko

general-potpukovnik
MILEN SIMIĆ

Održan je sastanak sa pomoćnicima komandanata za moral na temu "Aktuelna pitanja morala i obaveze u sprovođenju izbora". Usaglašeno je sve oko izbora sa Savезnom izbornom komisijom i u završnoj fazi su izrada naređenja NGŠ, Uputstvo, plani informisanja i teza "Informisanje". Problem je bio u tome što je za izbor Predsednika i saveznih poslanika sva dokumenta

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Molim te, recimu da ne prikazuje, ne znam kome treba reći, pa recimu da je dosta "Kozara", iritiramo narod sa "Kozarama", te sa "Kadinjačama" i tim stvarima. Na JU INFO. Samo to prikazujete.

Pokrivena je Podgovrica, a u kasarnama ne možete ni da gledate JU INFO.

To je naš vojnički problem.

A oko problema programa, rekao sam šta je. I onda ti prikazuje samo ove naše stare filmove, prenese nešto od vesti. I ako sad TV Beograd nema petnaest ljudi koji bi mogli da rukovode s tim, što su se uhvatili u kolo da igraju. Što su odredili nekog starijeg vodnika odredili da bude glavni i odgovorni urednik, direktor.

Mi sa tim smo nezadovoljni od kako je pušten program, i to traje dva-tri meseca. I to sve ide.

trebalo da distribuiraju Savezna izborna komisija. Pa su onda posle toga odredili svoje predstavnike po izbornim jedinicama, itd. gde su ti predstavnici, kome treba da upućujemo zahteve, itd. To je gotovo.

Održan je radni sastanak sa saveznim ministrom za informisanje, Goranom Maticem po pitanjima tehnike za JU INFO, tehnika je obezbeđena i plaćena, tako da mi ne treba ništa da interвениšemo i u toku, do 30. avgusta biće pokrivena cela Crna Gora sa ovim programom i praktično cela Srbija.

Razgovarali smo i o prezentaciji Vojske i jednoj specifičnoj vojnoj emisiji na JU INFU, Radio Crne Gore. Za sada ide reemitovanje emisije "Dozvolite da se obratimo" na programu JU INFU. I radi koordinacije nekih propagandnih aktivnosti.

Za Kosmetski odred ...

STAMENKO NIKOLIĆ

Za ovo što je general Đaković rekao za ovu krivičnu prijavu protiv granice, da li ta krivična prijava ide preko vojnog tužioca protiv ovih dela koja su regulisana zakonom, da ide preko vojnog tužilaštva, jer je naređeno da ide i da se tuži preko ovoga sudije za prekršaj. Da li će paralelno ići.

general

ĐAKOVIĆ

Ide preko okružnog, nadležnosti okružnog suda i preko njih ide. Međutim, ako on ne odradi, mi smo njemu dali kopiju toga što, on to nije ni gledao verovatno, nije ga mnogo ni interesovalo, iako je dužan da to čita i da pokreće. A MUP je isto pokrenuo tu inicijativu za to. Ako okružni tužioc ne pokrene krivičnu prijavu, mi pokrećemo preko vojnog tužioca. Znači onaj ko dobije zadatak da to pokrene, najbolje je predati vojnom tužiocu, preko njega, i onda da on uruči tamo okružnom, jer je to u njihovoj nadležnosti.

*general-pukovnik***STAMENKO NIKOLIĆ**

Zato što je ovde na Kolegijumu zaključeno da, kad je bio onajsastanak sa Vojnim tužilaštvom, Vi niste bili tu, rečeno je pre nego što se ove krivične prijave šalju sudovima, obavezno preko vojnog tužioca.

To ću ja sa Živadinovićem da vidim ko je to radio, pa to da pogleda, da vidi malo ...

Što se tiče ovih kadrovskih mera, to smo odradili samo treba videti još ako ima nešto, ono što smo ...

Evo za kadrovski, ono što je rečeno sa područja Crne Gore, to je sve odradeno. Ne dajem ja dogovore, govorim da je to odradeno.

*general-pukovnik***SVETOZAR MARJANOVIĆ**

Ali na to upozoravam što imamo, po mom mišljenju olako, neke stvari. Ili otpišemo ili pripišemo. Na primer olako otpisujemo te pare, u Crnoj Gori i uopšte delovanje na ljude. U situaciji kad ljudi preživljavaju, kad teško žive, ko mu god da pare, čovek kad je u situaciji da treba prehraniti porodicu, on ih uzima. I to nemojte da se zanosimo da to nije tako. Ja sam i Gavri Peraziću rekao kad sam tamo bio: "Gavro, Vaša Zeta, koju sam ja gledao kada ste držali govor pre izbora u Podgorici, 531 ili 536 glasova dobio Milo Đukanović više nego Momir Bulatović, u Vašoj Zeti, u Srpskoj Zeti kako Vi kažete". "Pa dali oni pare"! Morate i Vi nešto smisliti, nešto raditi. Pa tako, da u tom smislu da se ne zavaravamo nešto mnogo. To je vezano i za ono pitanje, verovatno, materijalli razlozi starešina koji se angažuju za rad špijunaže. Pa i nikada nije drugačije bilo nego plaćeno parama. Svaka informacija je plaćena parama. Veštiji je bio onaj obaveštajac koji je prikupio sa manje para. Prema tome, samo nama treba da zaključimo iz toga da su naše starešine sada podložnije tome, nego što je to bilo pre, kada su bili materijalno potpuno situirani. Sad su podlegli. Znači da mora biti veći rad, svih, pre svega komandovanja ukupno, a u komandovanje spada sve i organi bezbednosti i morala. Ali pre svega mislimo na organe morala.

Mislim da, Simiću, bez obzira što visoko ceniš, i ja se s tim slažem, kod nas se sada, ja mislim, iskristalisalo da jedan manji deo, ima onih koji snama su, ali nisu za nas u potpunosti, makar ne znali kud će, i ima veliki deo koji je sa nama

E sada, kad sabereš to sve, izade procentualno veoma visoko, ali su karakteristične indikativne neke izjave. To boli glava od toga. Od pojedinaca koji popunjavaju te obrasce. A to treba videti u sredinama gde je to i šta je to. Mislim da ono što sam video u 2. armiji i RM, nema Simiću rada sa ljudima, nema. Nije dovoljan rad. To mislim na komandira voda, komandira čete i sve komandire, na komandante bataljona, to mislim na organe za moral itd. Ima informisanje ustaljeno, na televiziji je ovo bilo ili ono je bilo. To ne može da bude informisanje. To u ovoj situaciji ne može da bude informisanje. Različito je pitanje za mene u ovom trenutku informisanje i rad sa ljudima. Sa ljudima mora neko u popodnevno vreme da sedi, kad ima vremena i da priča, ne sat vremena, nego tri sata, ako treba da priča sa ljudima.

I ne vidim potrebu da organi za moral rade prepodnevno puno radno vreme. Ja mislim da dobar deo, i najveći deo ljudi za moral mora da rade od 10 ili 12 sati i da rade sa ljudima u popodnevnim satima, večernjim satima. Da rade sa ljudima u kasarnama, inače ćemo imati situacija, uveravam vas, u najvećem broju slučajeva, koji se kasnije pronađu da su krenuli, jer je sve ovo zbog toga što nije imao prave informacije. Nema navike da starešina porodicu informiše, znači da svojoj porodici ja objašnjavam situaciju, i onda imate, sin u klin, žena u ploču, a muž nikud, ne zna kud će.

Mislim da u tom smislu ima puno posla i rada i ja ne kažem da ne treba ova istraživanja izvršiti, nego treba i njih raditi, ali E sada, kad sabereš to sve, izade procentualno veoma visoko, ali su karakteristične indikativne neke izjave. To boli glava od toga. Od pojedinaca koji popunjavaju te obrasce. A to treba videti u sredinama gde je to i šta je to. Mislim da ono što sam video u 2. armiji i RM, nema Simiću rada sa ljudima, nema. Nije dovoljan rad. To mislim na komandira voda, komandira čete i sve komandire, na komandante bataljona, to mislim na organe za moral itd. Ima informisanje ustaljeno, na televiziji je ovo bilo ili ono je bilo. To ne može da bude informisanje. To u ovoj situaciji ne može da bude informisanje. Različito je pitanje za mene u ovom trenutku informisanje i rad sa ljudima. Sa ljudima mora neko u popodnevno vreme da sedi, kad ima vremena i da priča, ne sat vremena, nego tri sata, ako treba da priča sa ljudima. I ne vidim potrebu da organi za moral rade prepodnevno puno radno vreme. Ja mislim da dobar deo, i najveći deo ljudi za moral mora da rade od 10 ili 12 sati i da rade sa ljudima u popodnevnim satima, večernjim satima. Da rade sa ljudima u kasarnama, inače ćemo imati situacija, uveravam vas, u najvećem broju slučajeva, koji se kasnije pronađu da su krenuli, jer je sve ovo zbog toga što nije imao prave informacije. Nema navike da starešina porodicu informiše, znači da svojoj porodici ja objašnjavam situaciju, i onda imate, sin u klin, žena u ploču, a muž nikud, ne zna kud će.

Evo, oko tužioca, ja mislim da smo se razumeli i ako je krenulo tim putem da ide preko okružnog tužilaštva, onda ako ne bude podneo, ovo kako je Nixa rekao, ja mislim da je to funkcionalno, s tim da znate, možda nije loš ni ovaj put, da ide prvo tužilaštvo, jer i onaj tužilac je neka institucija, pa on kaže kad ste vi pokrenuli ovako, onda odustali, pa kad mu date, pa on odustao, pa ovaj put nek ide, pa onda on to mora da uradi, ali moram vam reći ministar unutrašnjih poslova je zvao, vezano ne za taj slučaj, nego za slučaj pisanja u "Monitoru" protiv Predsednika Miloševića i Đorđevića, odnosno gde je iznet neki intervju od Klarka, itd. pa je ovaj zvao tužioca, pa tužilac baš nije bio naklonjen da to, bilo šta tu priča i kaže, kako sam video to.

Hvala vam na pažnji.

general-pukovnik

STAMENKO NIKOLIĆ ?

Da ja ovde ne bi posebno obrazlagao šta je to novina i kako je. Načelnik GŠ VJ naredio je da se odmah pristupi realizaciji rešenja iz ovoga pravilnika i ja molim ovde odgovorne starešine da ovaj upitnik koji budu dobili, pošto su nastale neke

promene da se menja po strukturi stana, to će biti samo jedan papir koji se treba popuniti i dostaviti, neće više biti onih dokumenata silnih da bude stambeni dosije, veći nego onaj personalni. Ja bih molio da to što pre dođe, jer moramo objaviti u listu "Vojska" koja su lica dobila stan i biće obezbeđena potpuna javnost i tačno će lice znati gde je dobilo stan, da li je on završen ili nije i kad će biti useljiv. Takođe, gospodine generale, da vas obavestim da je ministar odbrane prihvatio predlog naš, odnosno general Žike Vujičića kad je predlagao da se poveća naknada u Crnoj Gori za 50 posto i ona je doneta i sada samo radi vašeg saznanja ja sam napravio jedan pregled da vidite koliko otprilike iznosi plata pojedinih kategorija oficira na određenim dužnostima u Crnoj Gori u odnosu na profesionalne pripadnike koji se nalaze na teritoriji Republike Srbije.

general-pukovnik

STAMENKO NIKOLIĆ

Gospodine generale, samo u prilog ovom da kažem da ovu naknadu 50 posto ostvaruju lica koja imaju porodicu na teritoriji SRJ privremeno su upućena u druge jedinice van sastava R. Srbije. To su ove oko 400 starešina koje se nalaze na tom prostoru. To je o tome toliko gospodine generale, sledeće, još povoljnije, a to je objavljeno preko sredstava javnog informisanja u petak je doneta odluka da se Direkcija za razvoj Srbije uključi u program izgradnje 3.000 stanova za potrebe Vojske u garnizonima na teritoriji Crne Gore. To je nešto što stvarno možemo pozdraviti, i oni će odmah sada početi, mi smo im dali i lokacije zajedno sa Sektorom za GUD, mornarica dobija više nego što imamo ovde, a takođe i podgorički korpus, jer užički korpus je sad faktički ušao u ovaj program razvoja ovde u Srbiji. 3.000 stanova za potrebe Vojske, što znači da mi za sledeću godinu 2001. ako se ovako nastavi, ako ostane ova vlast mi možemo očekivati da ćemo iduće godine rešiti probleme ove koje smo imali do sada i to treba koristiti preko sredstava medija, ja sam to i načelniku GŠ predložio da se to preko službe za informisanje i moral proprati da ljudi shvate šta se sve čini na tom planu što se tiče i R. Crne Gore jer smo počeli da dobijamo molbe da se ljudi premeštaju na prostore R. Srbije. Sledeće, gospodine generale, imaćemo jedan problem i to ovako otvoreni, ja sam juče razgovarao i sa načelnikom GŠ, takođe i sa generalom Đakovićem, upozorenje generala Simića, načelnika Štaba Vojske R. Srpske da će poslati studente, odnosno slušaoce u Školu nacionalne odbrane i GŠŠ bez obzira na naše odluke koje mi ovde zauzimamo, pa neka se dogodi određeni incident. Ja sam bio primoran da priprelim i telegram za načelnika GŠ VJ gde ga je ponovo upozorio da to ne čini, pa u tom smislu nadležne službe treba da preduzmu odgovarajuće mere, a osnovni razlog koji je ovde naveden u telegramu su kapaciteti i drugo, povećane potrebe vojske Jugoslavije za kadrovima, što smo i učinili, s obzirom da smo vodili borbu protiv NATO agresije. Tako da svaki iz svoje nadležnosti da otprilike očekuje šta se može dogoditi ako se neka druga odluka bude donosila, to će načelnik sigurno zauzeti stav.

Dalje, što se tiče vojnog pravobranioca, ovo je četvrti put upozorenje koje smo pripremili za načelnika GŠ, ministra za smenu pravobranioca i za postupke, i drugo, napravili su informaciju jednu detaljnu, na kraju krajeva došli smo do inform-

acije kojim putem, to je bila moja muka, kako je milicija rešila probleme za obeštćenje lica van spora i da ne govorimo za ove druge stvari. Da li je zakonito, da li nije zakonito, oni su sve rešili. Ja sam to pripremio za načelnika GŠ i daću mu da pogleda, a daćemo i ministru. Pa da se vidi, milicija je sve to rešila, nikakvih problema nema, ne idu na sudove, a naši zahvaljujući pravobranioocu odlaze na sudove, jer mi ne možemo vojno pravobranilaštvo nije kod nas, nego ono se otrglo i od ministarstva, kao posebni funkcioner i ako smo upozoravali on nije smenjen niti se preduzimaju neke mere da se poboljša tamo stanje na tom planu, pa zbog toga treći put upozorenje načelnika Generalštaba. Evo ga tu je kod mene, ne bi da posebno obrazlažem.

Gospodine generale, predlog imam jedan, mi smo juče vršili jednu analizu, oko racionalizacije vozača u pogledu korišćenja vozila upotrebu vozila i njihovo obezbeđenje i ugrađivanje u formacijski sastav. Jedna karizma košta 60.000 maraka. To je 40-to godišnja plata jednog civilnog lica. Imam predlog jedan, da se na račun profesionalnih pripadnika VJ ugrade civilna lica ili aktivno lice koje bi bilo stalni vozač uz vozilo. I nikakvih problema nema da zna i zbog sigurnosti i zbog bezbednosnih i zbog ekonomičnosti i zbog svega. I ja bih vas molio da podržite ovaj moj predlog i onda ćemo imati jednu izuzetnu racionalizaciju u smislu kadrovanja i možemo odmah pristupiti donošenju izmena formacija i ugraditi ta mesta u postojeću formaciju jedinice. U koliko smatrate da je to ispravno. Što se tiče zadataka, toliko gospodine generale, da iskoristim sad i ovo. Pošto smo odložili ovaj Kolegijum za postavljenje pukovničkog kadra i razmatranje penzionisanja lica po članu 107. i 147. Pa bih vam predložio da koristimo istu metodologiju rada kao što smo ranije dobili na vremenu. Mi smo materijal dostavili pravovremeno osim admirala Nonkovića koji je dostavio dopunski materijal 25. sa nekim svojim obrazloženjem, on će ga konkretno dati za dva lica, ja bih vas molio da što pre pristupimo tome da ne bi gubili vreme.

genreal-major

MILAN ĐOKOVIĆ

Gospodine generale, težište delatnosti stranog faktora izraženije nego u prethodnom periodu posebno sa prostora KiM, BiH i preko humanitarnih organizacija na teritoriji R. Srbije i Crne Gore. U funkciji delovanja stranog faktora su i nastupi bivših oficira VJ i penzionisanih starešina među njima ima i Boška Đuričkovića, general-pukovnika koji otvoreno podržava crnogorsku vlast i napada VJ. Vrlo oštre izjave ima u crnogorskim vjestima i mislim da tu nešto se mora učiniti. Živi u Crnoj Gori. Govorio je da smo okupatori, od predsednika, vojske, Srbije, dominacije, evo ima čitava stranica, da je ova vojska izdala narod, da ona nema šta da traži u Crnoj Gori, politika komanduje vojsci. Dvojica su ga kriminalaca najverovatnije pripadnici rezervnog sastava MUP-a presreli, prebili ga i teške telesne povrede mu naneli. Smatram da k-da 2.A i RM moraju energičnije delovati posebno u slučajevima direktnih napada na pripadnike vojske i da iste zaštite odnosno da se utvrdi stvarno činjenično stanje. Evo već nekoliko slučajeva zadnjih mislim da je čak da je od onih susreta naših sa MUP-om taj intenzitet još i pojačan od naših sastanaka .

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Treba da i mi interвениšemo ako neće RM i oni tamo da mi interвениšemo da uhvatimo te. Ja sam vam dao odrešene ruke.

Ili da se daju odrešene ruke policiji to sam ja rekao Markoviću da ja dignem njega pa ko pogine pogine. Oni će otpor pružiti. To su Raspopovići ⁽⁸⁾ društvo kriminalci koji su zaduženi za takve poslove i mi računamo na to.

Nek se razmisle ti Raspopovići da li će da uđu u sukob sa vojskom, a mi treba da uradimo stupite u kontakt sa Marašem, Markovićem. Mi smo bili na razgovoru dogovarali se, te pojave su učestale.

Oko one četvorice. Ima druga pozadina te grupe. To treba ja mislim da je izučavao Nikolić. Oni su ubačeni tu oni su zločinci koje je naši državljani koje je strana obavestajna služba Francuska (9) koristila za izvođenje zločina na njihov račun, a onda su to prikazivali kao da to rade Srbi. Oni su u Srebrnici izvodili masakr koji je snimljen postoji dokaz, kaseta i kao takvi su ubačeni ovde. Ima tamo tačno izveštaj kako su se ponašali dole u 125. brigadi. Ima da sam ih ja primio, da sam ja bio itd. Nema blage veze sa tim. I oni dolaze tamo kao glavni svedoci pukovnik načelnik bezbednosti bio prištinskog korpusa završio ŠNO, Đurović načelnik bezbednosti i sad prištinskog korpusa, ovaj prima ovu brigadu PVO, Savović u 125.mtbr., oni se ljube sa zločincima koji su došli ovde da ubiju predsednika i kaže mi njih ne smatramo optuženim nego smatramo da su oni naši ratni drugovi.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ti znaš ko je njega odveo dole. Na kraju krajeva onaj šef francuske obavestajne službe nije xabe smenjen kad su oni uhvaćeni. On mora da ima sluha, pukovnik završio Stojanović (10) ti je ljut zato što nije izašao iz organa bezbednosti drugo zato što nije dobio ono šta hoće.

Meni je ličo Kuzmanović doneo ovaliki štos materijala i doneo na sto i dao. Evo ovo su kaže sve izveštaji koje Stojanović slao za vas u Prištinu, za mene. On je mene uvek izveštavao da to nije tačno. On meni dođe i kune se ni jedan izveštaj nije poslao. I ti znaš kakav je moj odnos bio prema njemu. I on jeste dole radio a jeste i mutio. I čim je otišao sa te dužnosti svi organi bezbednosti u tom prištinskom korpusu za njim drvlje i kamenje. Neće da ga vide. Ako on dođe mi svi idemo iz organa. To ti treba da raščistiš. Evo meni Laza sinoć kaže da on nije normalan čovek. On je

8. Raspopović, komandant Specijalnih jedinica MUP-a Crne Gore, ubijen na trgu Ivana Milutinovića u strogom centru Podgorice. Ubica nikad nije pronađen.

9. Misli se na grupu PAUK koju je predvodio Jugoslav Petrušić koja je bila u sastavu 125. brigade VJ na Kosovu i Metohiji za vreme bombardovanja SRJ. Neki oficiri koji se ovde pominju svedočili su u njegovu korist na suđenju, što je izazvalo negodovanje vojnog vrha

10. Pukovnik Momir Stojanović, sadašnji načelnik Uprave bezbednosti VJ koji je prozivan od jednog svedoka na suđenju Miloševiću u Hagu da je umešan u ratni zločin na Kosovu. Nalazio se na listi osoba kojima je zabranjen ulazak u zemlje Evropske ekonomske unije. Bio na visokim funkcijama vojne bezbednosti u Prištinskom korpusu u vreme bombardovanja SRJ. Na sadašnju dužnost došao sa mesta komandanta brigade

otkačio. Dok je bio potpukovnik tamo bili mi komšije. Neću ja njega da postavljam za komandanta. Da me boli glava, on će da digne brigadu tamo. On je bolesno ambiciozan čovek.

general-potpukovnik

MILEN SIMIĆ

Ostanju morala, u vezi ovog slučaja ja bih da se ovaj postupak malo odugovlači što se tiče i sudskog i informativnog dok prođu ovi izbori o grupi "PAUK", jer to bi sada vrlo brzo došlo u funkciju. Što se tiče stanja morala u sadašnjem trenutku ono je stabilno. Na osnovu izveštaja iz jedinica od jutros nema nekih bitnih problema u k-dama i jedinicama. Ja ponovo ovde ističem neke pokazatelje posebno za ovaj odred koji ukazuje na jedno dobro stanje morala u odredu bez obzira na neke disproporcije na ostale jedinice. Drugo informisanje javnosti je bilo u ovoj sedmici. Objavljeno je 74 priloga od čega 49 pozitivnih i sa neutralnim porukama a 25 što je povećanje negativnih i uglavnom se radi o porukama koje prenose mediji u Crnoj Gori. U inostranstvu je objavljeno 11 priloga uglavnom o odnosu vojske R.Crna Gora instrumentalizovanosti vojske itd. Intenzivirana je psihološko-propagandna delatnost protiv SRJ i posebno vojske. Sada smo došli u nekakvu ravnopravnu poziciju kao ciljna grupa sa pretnjom. Već je Đaković istakao znači u Crnoj Gori je to posebno karakteristično a okolo su se pojavili timovi i to brojni timovi za između ostalog i za propagandna dejstva u svim zemljama okolo. Oni su pri ovim centrima i telima koja su formirana za navodnu pomoć demokratskih snaga. Mi smo pored ovog generala Đurkovića on je ima 86 godina, general-pukovnik, rekao je sve ovo što je Đaković sada izneo, pojavio se i general Martinović ponovo i on je izneo, osnovna teza mu je da će Crna Gora da se suprotstavi ukoliko bude ugrožena od Miloševića. Mi smo preduzeli konkretne mere u Crnoj Gori organi za moral su ojačani, dve novinarsko-televizijske ekipe jedna RTS-a jedna YU-INFA je u funkciji

k-de 2.A, "Dan" je maltene polako postaje naš bilten ponovo smo stavili u funkciju RT "Elmag" i neke konkretne aktivnosti. Sada forsiramo pomoć koju vojska pruža a i neke odgovore oko graničnog pojasa i hapšenja novinara. Težišne aktivnosti u k-dama i jedinicama koje utiču na moral su u ovom trenutku pripreme za prijem vojnika septembarske partije, one na onsovu izveštaja i pokazatelja idu dobro i nema razloga da vojnici septembarske partije ne budu u visokom procentu kao i prošli, ističem da 92% vojnika je izuzetno zadovoljno sa prijemom, dalje realizacija ovih vežbovnih aktivnosti i realizovanje izrade planova i informisanje od strane starešina koje ste vi naredili na proširenom kolegijumu i taj proces ide sada. Oko vežbe povratak 2000. vi ste i konkretno ovoj ekipi izdali zadatke nema nekih bitnih problema Neki stanovi se već završavaju, nama trebaju prva rešenja o dodeli stanova da krenu i ovo što smo rekli da to bude praćeno i u listu "Vojska" da se vidi ko je kako dobio stanove, molamo biti obazrivi da nas ne bi nasankale ove ostale strukture, a pre svega mislim na MUP. Što se tiče ovih stanova u Crnoj Gori ja ne znam još ništa nije krenulo videćemo. To mora da bude. Oko ove Kandičke da se napravi tužba, naše pravo je da tražimo zaštitu redovnim putem kod redovnih

sudova. Znači on misli da postoji samo jedno pravo za njih. I oko onog gvožđa ja sam gledao onaj izvještaj da li je to mnogo ili malo. I posljednje pitanje oko ove aktivnosti sutra. Imamo li mi tačan spisak ljudi koji idu iz GŠ, ko ide ko ne ide itd. Da se to vidi da se napravi. Živadin Jovanović ne dolazi, ali dolazi njegov zamenik neki Novaković Zoran ja mislim.

Septembar 2000

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Možemo li da počnemo. Pre nego što pređemo na ovo zašto smo se skupili danas general Simić ima potrebe za par minuta da saopšti ovu naredbu i još neke stvari. Ima li još ko od vas potrebe da nešto kaže za ovaj skup. Da ima normalno van ovog pitanja koje ćemo raditi.

general-potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

Ja mislim da bi trebalo pitanje izbora da se danas rasčisti, ja ne znam da li je general Simić jel tu. Ali nije još stigao iz armija i po mojoj proceni ili će kasniti deo ili će doći u zadnjem momentu. Tu mora hitno da se vidi šta je. Znači armije su trebale dobiti materijal i dostaviti nama ono što treba sad disperzija da se izvrši. To ništa nema znači. A ako ne reagujemo danas mislim da će biti sutra kasno. To je jedno od vrlo bitnih sad pitanja posle ovoga koje se mora rešiti. Jer dok stigne iz Podgorice dva materijala, ne znam ja, iz vojnih okruga, vojnih odseka trebalo je doći armijama, armije da prime da jave samo nama da preuzmemo, nije problem da dodemo do njih, znači treba da dođe iz cele Vojvodine u 1. armiju, treba da dođe iz dole iz Crne Gore, problem verovatno, tu će još najveći problem biti. Vreme i sve ostalo, i ako, da vas podsetim da sam na dva Kolegijuma na to upozoravao. Ali je kasno materijal i ovo sve poslato dole, tu je problem, u kratkom vremenu sve. Treba videti da pošaljemo vozila, ako treba u Niš, u Podgoricu, treba po meni ako to nije u funkciji vojni okrug, vojni odseci, sve na noge da danas ide da rade

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Ajde molim te otiđi ti tamo u kancelariju i vidi, nazovi Simića, koga ima u Upravi neka nazove pa neka vide dokle je stigao taj materijal, ta distribucija do vojnika nije stigla, znači do jedinice nije stigla.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Nema roka, to izborne komisije opštinama dostavljaju te materijale u jedinice, kako smo do sada radili

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Znamo put, ako su jedinice dostavile vojnom okrugu, gde su koji su vojnici u kojoj jedinici. Pa vojni okrug je trebao na osnovu toga da dostavi svim izbornim jedinicama za sve vojnike ime i prezime i gde se nalazi. I oni sad treba da šalju poštom,

ako to izborne jedinice, komisije nisu poslale poštom one su morale nekoga naći ko će to da nosi. Da li je to oficir vojska da organizuje ni sam ne znam. Ali ako to ništa nije urađeno do sada onda od toga nema ništa.

general-potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

Gospodine generale, ovde može biti sporno druga da se kasni objektivno zbog vremena, a može biti i druga varijanta da se namerno nekim mestima ne daju listići zbog opozicije, otpora i svega drugog.

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

To je opstrukcija, ali tu ne možemo očekivati, ali tu ne možemo ništa da uradimo

general-potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

Možemo, možemo, ima da ide iz vojnog okruga organ bezbednosti i prisiliti da daju materijal koji treba da daju, prisiliti, nije to nikakav problem. Mi ne tražimo ništa oko glasanja, nego da daju ono što su po zakonu dužni. Nije uradio svoj posao, pa nek se vidi.

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Ali tamo u komisiji nisu samo organi vlasti, nego su izborne komisije su članovi iz svih.

general-potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

Vi možete papir kad dobijete stavite u ladicu, i niko ne zna

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Znam, ali komisija izborna nije jednočlana i nije jednostranačka

... ne govorim vam ja napamet, budite sigurni

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Znam da ne govoriš napamet, ali ja ne mogu da stignem ako ništa niko ne radi, sad da vidimo gde je zapelo.

general-potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

... ja upravo za ove moje nisam dobio, zato govorim, znam o čemu se radi,

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Dobro to će da sada pukovnik da ispita gde je to i šta. Dobro, ajmo Simiću

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Prije nego što pređem na ovo što je sinoć odrađeno i poslato, ja shvatam u vezi sa ovim što Đaković kaže, možda smo napravili jedan mali pogrešan međukorak, mogli smo da imamo sve u vidu ovo da negde u tim opozicionim opštinama i gradovima da će taj materijal od tih organa teško ići u naše jedinice. Nije kasno ni sad sada tu nam treba Simić da razmislimo. Možda bismo mogli za sve naše vojnike da povežemo vojno–teritorijalne komande i da ode na izbornu mesto to i to, nije dobio vojnik moj taj i taj, daj dupliraj poziv i da prikupimo i da pošaljemo i to. Ali kažem to je jedan način da ispravimo sve to sada, da sagledamo sada. E sad ovako, sinoć, odnosno noćas su otišla dva naređenja komandama jedinica. Jedno u vezi sa podizanjem borbene gotovosti a drugo u vezi sa izborima na prostoru Crne Gore. Čitam prvi, a to je u vezi obezbeđenja normalnim uslova za sprovođenje izbora na prostoru Crne Gore. Ja čitam izvorno naređenje, vi ćete ga dobiti u toku dana, ali bolje da se odmah upoznate. Raspoložemo podacima da će snage MUP–a Republike Crne Gore raznim metodama ometati izlazak građana na glasačka mesta, sam tok glasanja, kao i da se pripremaju za krađu glasačkog materijala. Kako na mestu glasanja, tako i u toku njegovog prevoženja do izborne komisije. Radi sprečavanja takvih neustavnih aktivnosti, a u cilju stvaranja normalnih uslova za obavljanje građanskih dužnosti, svih građana na teritoriji Republike Crne Gore sprečavanja mogućih incidentnih situacija na glasačkim mestima i sigurnog prevoženja glasačkog materijala, savezna izborna komisija obratila se Vojsci Jugoslavije za pomoć radi pružanja adekvatne pomoći i stvaranja normalnih uslova za sprovođenje izbora naređujem. Prvo, u cilju neprekidnog praćenja toka izbora, uočavanja problema i preduzimanja odgovarajućih mera formirati u Generalštabu tim sastava, zamenik načelnika Generalštaba VJ i pomoćnici NGŠ u prilogu. Drugo, u armijama tim sastava: načelnik štaba i pomoćnici komandanta. U Ratnoj mornarici isti takav sastav. Vezu između formiranih timova održavati korišćenjem postojećih sistema veza. Izveštavanje o sprovođenju glasanja vršiti redovno na svaka dva sata, a vanredno po potrebi. Gotovost timova za rad 24.9. u 07,00 časova. Drugo, Komanda 2. armije i Ratne mormarice izvršiće procenu svakog glasačkog mesta i potrebnih snagama 4. bataljona vojne policije, 7. bataljona vojne policije specijalne namene i 27. bataljona vojne policije na pogodan način izvršiti obezbeđenje istih radi sprečavanja incidentnih situacija na izbornom mestu i krađe glasačkog materijala. Na svim komunikacijama, na teritoriji Republike Crne Gore sistemom punktova i patrola obezbediti da glasački materijal stigne do odredišta. U slučaju da snage MUP–a pokušaju da ometu normalan tok izbora i dostavljanje glasačkog materijala, najpre ih upozoriti a potom primenom sile onemogućiti ih u tome. Stupiti u kontakt sa izbornom komisijom i upoznati se sa mestima prikupljanja glasačkog materijala i našom namerom da pružimo neophodnu pomoć kako bi se izbori sprovedi u normalnim uslovima. Prikupljeni glasački materijal organizovano i bezbedno prevesti avionima i helikopterima. Treće, komandant 2. armije neposrednim kontaktom ili obaveštenjem preneće predsedniku Vlade i ministru unutrašnjih poslova Republike Crne Gore odlučnost državnog rukovodstva i VJ da će po svaku cenu obezbediti normalne uslove za glasanje svih građana Republike Crne Gore, a u slučaju ekscesne situacije, preduzeti energične mere prema nosiocima. Isključivu krivicu

u slučaju incidentnih situacija snosiće Vlada i MUP Republike Crne Gore. Četvrto, Komanda RV i PVO za potrebe prevoženja glasačkog materijala kako sa jednog glasačkog mesta u centralu tako i ukupni izborni materijal sa aerodroma Golubovci na aerodrom Batajnica Savezna izborna komisija obezbediće dva aviona T-70 i dva helikoptera HT-40. Upotreba aviona i helikoptera po odluci komandanta 2. armije i Ratne mornarice a u dogovoru sa komandantom RV i PVO. Gotovost helikoptera za upotrebu E 24.9. u 08,00 časova. Peto, komandanti 2. armije i Ratne mornarice odlučiće koje starešine se mogu uputiti u mesto stanovanja radi glasanja a da pri tome ne dođe do narušavanja naređenog nivoa borbene gotovosti. Komanda RV i PVO obezbediće 23.9. dva aviona T-70 za prevoženje starešina 2. armije i Ratne mornarice na maršruti aerodrom Golubovci aerodrom Batajnica. Komandant 2. armije i RM odrediće vreme polaska starešina kao i vreme povratka sa glasanja. To je potpisao načelnik i noćas je to otišlo, oni su primili i već su reagovali, videćete kroz kasnije njihove zahteve.

viceadmiral

VLADÉ NONKOVIĆ

Može li ja nešto samo malo. Ako se ja sećam dobro šta je načelnik naredio juče za obezbeđenje mesta, izbornog mesta da u krugu na udaljenju od 100 metara vojska vrši obezbeđenje. Nisam čuo da je to regulisano.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Jeste, ali nismo baš precizirali 100 m, na pogodan način, tako sam shvatio da mu ja, al on je u razgovoru sa njima objasnio da ne budu vojnici na glasačkom mestu nego malo na udaljenju i da stupe u kontakt. To je on njima u razgovoru objasnio, a ja sam na pogodan način. Tako mi je on rekao da im je on objasnio, sve ja da stavim ono da budu na udaljenju od 50 metara da prate i to. Ali ja to nisam mogao sada, možda obavimo još jednom razgovor sa njima pa ... Ja sam smatrao da i njihovi pomoćnici

general-potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

Biće stranih posmatrača mnogo, zvanično inkognito, tako da se ispostavi 100 metara i dalje.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Drugo naređenje u vezi podizanja mera borbene gotovosti. Raspoložemo podacima da ekstremne opozicione partije pripremaju proglašenje pobede na izborima pre zvaničnog saopštavanja rezultata i već su javno zakazali proslavu pod znacima navoda pobede u večernjim časovima 24.9.2000. godine. Ovo ukazuje na već planirane scenarije izazivanje incidentnih situacija i nereda i neprihvatanja zvaničnih rezultata izbora. Radi održavanja naređenog nivoa borbene gotovosti i sprečavanja svih mogućih oblika iznenađenja naređujem: Prvo, jedinice vojne policije, izviđačke, izviđačko-diverzantske i bataljone – čete za specijalna dejstva 72. specijalnu, 53. padobransku i 56. zmtbr imati u gotovosti za upotrebu do 30 minuta. Upotrebu

63. padobranske brigade vršiti po odluci načelnika Generalštaba. Ono što je rekao da izuzima iz nadležnosti 3. armije. Gotovost jedinica za upotrebu 18,00 23.9.2000. godine. Drugo, po odluci komandanata strategijskih grupacija organizovati komandovanje formiranjem timova za komandovanje zaključno sa operativnim nivoom. Treće, zastave u gotovosti do 6 sati po naređenju o posebnim merama stalne borbene gotovosti u jedinicama A klasifikacije prevesti u jednočasovnu gotovost do 18,00 časova 23.9.2000. godine. Četvrto, stavljaju se van snage tačke 1, 2 i 3 naređenja NGŠ str.pov.broj taj i taj. Ovo se radi da se stavlja van snage da se 72. pretpočinja 3. armiji. Peto, komandanti strategijskih grupacija organizacijskih jedinica GŠ u skladu sa procenom regulisaće i sva ostala pitanja iz svoje nadležnosti. Šesto, izveštaj o realizaciji naređenja dostavljati u okviru dnevnog operativnog izveštaja, vanredne po potrebi. U vezi sa ovim načelnik Generalštaba je noćas naredio da jutros organizujemo i da sve jedinice koje su po ovom naređenju prevedene u jednočasovnu odnosno polučasovnu borbenu gotovost na prostoru Beograda i bliže okoline proverimo ekipno, pukovnik Lukić je izvadio iz naređenja o posebnim merama stalne borbene gotovosti gde šta imamo, samo bi trebali da se brzo organizujemo i da poklopimo. Najjednostavniji način da svako svoju jedinicu poklopi. Hoću reći da KoV poklopi jedinice KoV—a sistemom starešina iz uprava idu i prekontrolišu. Da recimo, Branko prekontroliše gde ima izviđače, Đaković svoje jedinice vojne policije, jer drugačije ne možemo tako brzo se organizovati. A on je naredio do 17,00 sati da ima izveštaj kakvo je stanje u tim jedinicama. Pa prije nego što bi Lukić saopštio gde šta imamo predlažem vam da pročitamo zahteve komandanata 2. armije i Ratne mornarice u vezi sa ovim naređenjem. Ovako, kabinet komandanta Ratne mornarice poziva se na ova naređenja i kaže: a na osnovu ukazane potrebe u cilju uspešnog izvršenja zadataka praćenja toka izbora, sprečavanja ometanja izlaska građana na glasačka mesta, te onemogućavanje krađe glasačkog materijala molimo da nam pretpočinite 6. četu 7. bataljona vojne policije specijalne namene u vremenu od 18,00 časova 23. do 08,00 časova 26., odnosno do otpremanja izbornog materijala na aerodrom Golubovci. Tu je Đaković pa sada, možemo da odlučimo o tom zahtevu. Drugo, Ratna mornarica kaže poziva se na svoje telegrame, radi se o popuni i zahteva: urgiramo da nas hitno popunite navedenom strukturom profesionalnih vojnika i obučenih vojnika. Tu je Nonković, tu je Nikolić, šta nismo uradili morali bi hitno da odreagujemo. Obzirom da imamo 2 aviona danas za prevoz ovih starešina mogli bi da se nađe brzo rešenje. Opet ratna mornarica. Cenimo da naređenjem određene snage nisu dovoljne za potpuno i kvalitetno izvršavanje zadataka u zoni odgovornosti Ratne mornarice. Predlažemo da pored naređenih snaga angažujemo još i vod vojne policije 83. motorizovane brigade izviđačko—diverzantski vod 81. motorizovane, rezervni sastav iz Herceg Novog i deo snaga 82. pomorskog centra. Tražimo odobrenje da na osnovu odluke komandanta Ratne mornarice upotrebimo u skladu sa razvojem događaja i druge komande i jedinice ratne mornarice. U svim varijantama angažovanja snaga nemamo mogućnosti da odvojimo snage za angažovanje na teritoriji opštine Cetinje, to je zona odgovornosti 2. armije. Predlažemo da se izvršenje zadataka na teritoriji opštine Cetinje angažuju deo snaga 2. armije. To je u vezi sa sve tim, pa bi vam predložio da admiral Nonković

sa Đakovićem, odnosno Nikolićem razmotri, predlože šta da radimo dalje. Toliko gospodine generale sam ja imao u vezi sa ovim.

...Praktično, što sam malo prije rekao sve ove zahteve koje uzimamo zadnja dva tri meseca. Mi smo ovde i vi ste gospodine generale rekli da ono što se moglo moglo se da više popune nema, a to se svelo na onih 48 vojnika plus 8 starešina i plus 8 ovih vojnika vozača tenka. I sad ne znam da li bi bilo i pametno ako sa nekim obučenim vojnicima, danas tovariti ostale jedinice. Stvarno ne znam mislim da li je to moguće kad se već ko zna koliko puta rekli da je nemoguće, bez obzira što su potrebe zaista za dole. To se trebalo napraviti najzadnje u julu mjesecu, a ne sad praviti 2 sata pred izbore. Što se tiče ovih to ćemo kasnije, što se tiče ovih jedinica mislim Đaković ovih izviđačkih i Krga i ovih policijskih da oni to procjene

...Jedan novi element dole za mornaricu, neke informacije da bi mogli Hrvati zajedno sa amerikancima oko Prevlake nešto da urade ukoliko dođe do ... da posjednu tamo i tako dalje. Evo ja ću da pošaljem informaciju, to će zahtevati dodatno angažovanje.

...I ovo je po meni najkrupnije pitanje,... .. tokom agresije NATO dali tu teritoriju Cetinja i onda bi logično bilo da sad u vreme izbora obezbedi 2. armija sa svojim snagama, bez obzira što je ta jedinica 85. brigada Zecova, ali kad znamo da ima 20 ljudi, što će ona da napravi. Znači mislim da bi ovo trebalo 2. armiji da ona preuzme to, njezina teritorija i da obezbedi ovo za vreme glasanja.

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

... da vam kažem ovako, znači prvi njegov telegram vezan za 6. četvu, to je ona četa šesta koja se nalazi u Ulcinju, Kumboru, Tivtu, ona tri voda, znači ti vodovi su u njegovoj zoni, i to je onaj od problema što sam ja govorio. Mislim, kad pišemo naređenja, pišemo dajemo zadatak računamo na taj bataljon a nikada ne računamo da je četa tog bataljona u zoni ratne mornarice. I sad imaju dve mogućnosti po meni. Jedna je da stvarno napravimo naređenje da se ona pretpočinu za ovaj zadatak, znači da njegov zahtev uslišimo i druga je da damo komandi 2. armije zadatak da taj zadatak za račun ratne mornarice izvrši. Šta predlažete, to da vidimo

general-potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

... Gospodine generale, predlažem po predlogu angažovati komandanta ratne mornarice i taj predlog komandanta ratne mornarice nek direktno dostavi komandantu armije, mi ovlastimo da on to i to je najjednostavnije. Ona će i tako morati biti angažovana.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Mislim da nam je Milane taj put spor, nego mi ako se slažemo sa time i ovo, pošaljemo komandantu 2. armije na znanje, komandantu RM prihvata se naš predlog i pretpočinjava se 5. četa 7. bataljona i gotovo. I on neka ga planira.

... i jedan vod da ode na Cetinje da bude iz ovih snaga iz Podgorice.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Znači 6. četu da, Cetinje preuzima 2. armija.

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

... šta ima da preduzima kada je Cetinje u zoni 2. armije. Šta ima to sada, šta se on koprca oko Cetinja, njegova brigada, laka brigada, 30 ljudi nalazi se u zoni 2. armije, to je isto kao da se sad javi Smiljanić i da kaže traži zahtev da aerodrom mu obezbedi 2. armija. Tamo je komandant 2. armije u zoni njegovoj, nek radi što treba da radi. Šta ima da priča, šta spominje Cetinje, kad smo Cetinje u ratu izvukli iz njegove zone u bombardovanju i dali ga 2. armiji. To što je locirana brigada mirnodopski tamo živi i radi, ništa drugo nema. I ne vidim ja tu neku potrebu. Nego ovaj telegram vezano za popunu. Od 24.8. telegram i od 17.9. telegram. Znači može mu se odgovoriti. Ono što ste dobili dobili ste i nema više.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Ali tu moraju još jednom da sagledaju da li dobili ono što im je ...

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Jel to stiglo ili nije stiglo, samo to treba proveriti, ako je stiglo treba mu odgovoriti na taj telegram, znači nema ništa više.

... ja vas molim da budemo ipak jasniji prema 2. armiji što se tiče Cetinja, oni su gore tutnjaju sve jedinice i oni su vidili da im je jedinica pretpostavljaju u Cetinju ugrožena i da ovaj nije preduzeo po njima ono što je trebalo. Zato oni to reaguju, zato bi mislim trebalo nešto jasnije biti prema 2. armiji.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Jasno, teritorijalna podela podrazumeva sve što je u zoni 2. armije odgovara komandant 2. armije

...zašto gospodine generale, ako dozvoljavate što se ta 83. laka i njena zona ne pretpočini u ovoj situaciji 2. armiji

...jedinica nije pretpočinjena

general-potpukovnik

NINOSLAV KRSTIĆ

... i on sad iz komande 2. armije naređuje 83. i ako treba ojačava i sve u redu.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Krle, ne možemo to Krle da uradimo, to bi ispalo da sve jedinice Ratnog vazduhoplovstva u zoni 2. armije pretpočinjavamo komandantu armije. To ne može. On posle odgovara i za mobilizaciju, nego da idemo teritorijalni princip ne narušavamo subordinaciju, ne narušavamo ništa, odgovara

... nego da vidimo ovde sada. Predlažem da pored naređenih snaga angažujemo još i vod vojne policije 73. motorizovane brigade, ...vod 83. ... 81., rezervni sastav iz Herceg Novog i deo snaga 82. pomorskog centra, jel misli rezervu ili misli ono što

ima. Ne znam šta mu je. I ovde je stavio u zagradu... a ovde i deo snaga 82. pomorskog centra.

... pretpostavljam da ovde ide i izviđačke i vojna policija, s obzirom da naredjenje načelnika Generalštaba od 14.9. da je bilo da je regulisano da se samo isključivo namjenski koriste ove jedinice. I onda on pretpostavljam da traži neku slobodu u odnosu na to naredjenje.

... namenski komandant armije angažuje vojnu policiju svoju sam samo je bilo naredjenje da se angažuje namenski. Znači nije mu uskratio pravo angažovanja nego mu je uskratio pravo da ih upotrebi za ribolov, nego samo za lov. Razumeš. Prerna tome nije tu uskraćeno pravo, njega muči to rezerva, sad je pitanje da li da

... on treba da postupi u skladu sa razvojem situacije, tako mu treba odgovoriti, neka procenjuje, to su njegovi sastavi

... načelnik je tamo zabranio pozivanje rezerve do izbora i zato on to pita, njemu treba odmah, on to hoće odmah.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

On pita verovatno nije računao da će mu damo 6. četvu pod njegovu komandu, sad smo mu dali 6. četvu, sada trenutno gore rešavamo taj problem, a u daljem po završenom izboru i u skladu sa situacijom dozvoljava se i to. I nema ništa više.

... al treba mu reći sve snage znači naše mirnodopske snage može upotrebiti po svojoj odluci.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Sve mi je jasno, generale, sve mi je jasno samo da admiral i ovo reše za ovu popunu, ako je to stiglo

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Ali to sad pazite, sada dok mi ovde budemo 2 sata radili, ovo treba rešiti jer vreme teče njima, neka ide Lukić neka rešava... Nonković i Lukić neka vide ovo, neka reše i

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

To treba da vidimo da se pripremi Simić i sa načelnikom moramo da se konsultujemo.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Dobro načelnik će doći oko 10 sati, ali ja mislim da će to i otići u javnost a dobro je što Krga kaže da to idemo prije mi nego da oni.

... da imamo saznanja tako i tako al da u cilju obezbeđenja toga biće preduzete određene mere.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Jer stigao je i zahtev savezne izborne komisije ovde,
... ja sam proverio, Uprava za informisanje kaže da je materijal sav dobijen, pre-
uzele su ga strategijske grupacije i komanda 2. armije juče preuzela materijal.

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Ali nema u Kabinetu ovaj zahtev savezne izborne komisije za pomoć armije,
pored vozila znači da vojska obezbeđuje, trebao je sinoć da stigne, sinoć me je zvao
načelnik oko 10 sati.

general-potpukovnik

STAMENKO NIKOLIĆ

... i ovaj telegram je otišao juče načelnik se saglasio da znaju svi, telegram je
otišao jedinicama strategijskim komandama da se slušaoci ŠNO i Generalštabne ak-
ademije znači ne vraćaju kao što je rečeno 24. nego prvog do 24,00 da bi 2. počeli
sa nastavom u cilju obezbeđenja baš borbene gotovosti. I sledeće, da bude radi vas
ako bi tu došlo do nečeg do angažovanja starešina i ostalo GŠŠ se razrešila dužn-
osti i ostalo biće angažovano dobićete tačno broj po grupacijama koje bi bile even-
tualno ako dođe do nečega da se angažuju po jedinicama da znaju evo i ukupno
koliko imamo. Iz GŠŠ 127, završilo ovi koji sada završavaju studenti 325. to je
ta rezerva, da tako kažemo zlatna i sledeće 4 godina negde oko 350 i iz ŠONID*-a
nastavnici i ostalo što je prošle godine angažovano negde oko 800 ljudi. To je sve
pripremljeno da se u slučaju potrebe angažuje.

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

E sad ćemo da krenemo na zadatak. Juče ostavljeni zadatak i sad dajem reč gospo-
dinu generalu, jednom od 129 plaćenih.

STRAH OD PROMENE REŽIMA

“Strah životu kalja obraz često.”

Njegoš

28.09.2000.

Prošao je i 24.09.2000. godine, dan od koga su strahovale i pozicija i opozic-
ija, svako iz svog razloga. Rezultati su bili krajnje kontradiktorni. Lično mislim
da se prava istina nikada neće saznati. U to vreme sve je bilo haotično. Atmosf-
era napeta sa svih strana. Nije bilo moguće u takvim uslovima voditi racionalnu
predizbornu kampanju. Neposredno pred same izbore ubijen je bivši predse-
dnik Srbije Ivan Stambolić, pokušano je ubistvo jednog od lidera opozicije Vuka
Draškovića. Imajući u vidu ko je bio u Saveznoj izbornoj komisiji, kao i sve ono
što se dešavalo posle izbora, sasvim je sigurno da je pokušana i izborna krađa.
Uostalom, Slobodanu to ne bi bilo prvi put. Tih dana sam često putovao u Podg-
oricu. Svi smo osećali da se bliži “dan D”, a i Pavković ga je već najavio. Na mom

poslednjem sastanku s gospodinom Marašem pred peti oktobar glavna tema razgovora bilo je praćenje namera vojnog vrha ukoliko gospodin Koštunica ne prihvati drugi izborni krug. Situacija je bila previše napeta, pa je potreba za dokumentima koji kazuju šta vojska namerava bila sve veća. Gospodin Maraš me je zamolio da sa Budom budem u neprekidnom kontaktu. Diskete sa podacima i procenama smo šifrovali i takve slali Vladi Crne Gore.

Laki, koji je nosio podatke radio je to besprekorno. Uvek je imao ideju kako da najbezbednije prenese disketu do Podgorice. Nekada bi je izolovao i ubacio u teglu sa pekmezom ili u sendvič. U Crnoj Gori bi kupio neku bezveznu robu i tako se vraćao da ne bi neko posumnjao zašto ide svake sedmice u Crnu Goru. Tih dana, na povratku iz Podgorice, na aerodromu su mu prišla dvojica u civilu, pokazala mu službenu legitimaciju i od sto putnika izabrali baš njega da pođe s prtljagom

– Podite molim Vas sa nama – obratili su mu se, pokazujući rukom kuda da ide.

– U redu – odgovorio im je i krenuo za njima. Pomislio je da je kanal provajljen.

Jeste da je bio na povratku iz Podgorice i da nije imao ništa kod sebe što bi ga moglo kompromitovati, ali je pomislio da su saznali koja je njegova uloga. Nimalo mu nije bilo svejedno, pogotovu što policajci nisu ništa govorili. Došli su u kancelariju i onda je jedan od njih gledajući ličnu kartu rekao:

– Otvorite torbu. Šta imate unutra?

– Imam pet boksova cigareta i neku garderobu – odgovorio im je Laki.

– Vidimo stalno putujete, čime se bavite?

– Pomalo svačim da bi se preživelo.

– U redu, možete da idete, ali nemojte više da nosite cigarete.

Posle pregleda su ga pustili da izađe iz aerodromske zgrade. To nam je bio možda i najveći kiks za sve vreme delovanja. Smatrao sam da ne treba ništa da menjamo jer nismo bili ničim ugroženi, a potreba i nužnost delovanja je nalagala da se radi, bez obzira na rizik.

Na početku našeg “druženja” Budimir Šćepanović, savetnik ministra MUP-a CG, došao je avionom bez pratnje u Beograd. Na aerodromu su ga pretresli bukvalno do gole kože. Kada ga je službeni vozač povezao sa aerodroma, za njima je krenula i pratnja SDB Srbije. Nastala je svojevrсна trka gradom u želji da se izbegne nepoželjna pratnja. Bilo je tu i “slučajnih” preprečavanja puta, tako da je Buda izašao iz službenog auta i ušao u prvi taksi koji ga je dovezao do cilja. Pre Lakija, informacije na disketi za crnogorsku vladu o namerama režima nosio je jedan službenik njihove vlade. Ali, i to smo promenili jer sam želeo da u “lancu” ne bude niko ko bi mogao biti sumnjiv Miloševićevim uhodama.

28.09.2000. godine održan je kolegijum načelnika Generalštaba VJ na kome se raspravljalo o stanju u državi posle “iznenađujućih” izbornih rezultata:

*general***BRANKO KRGA**

Gospodine generale posleizborbi periodi uklađuju svoje aktivnosti usklađuju na po političkom i vojnom planu prema SRJ s jasnim ciljem pružanjem demokratske podrške Demokratskoj opoziciji. U očekivanju zvaničnih rezultata izbora koji su kao kao što smo čuli jutros saopšteni ima brojnih špekulacija ali i uzdržanost u ocenama zvanbičnika pre svega Evropske unije i ako Zapad otvoreno podržava opoziciju u evropskim zemljama nagoveštava se drugog kruga izbora.

U SAD je prisutno insistiranje da se drugi krgu ne prihvati i da se insistira na tome da se pripadnici MUP-a i Vojske pridobiju na stranu Demokratske opozicije, u suprotnom se sugerise da pristupi masovim protestima, što je kao što smo videli Đinđić je to sinoć već na neki način najavio.

Istovremeno snage KFOR-a i SFOR-a u susednim zemljama bi u tom scenariju preduzimala demonstrativna dejstva prema granici SRJ radi odvratanja VJ od mogućeg angažovanja. Ceneći da bi ishod u SRJ mogao da bude u korist opozicije i uticao na promenu odnososa Zapada prema Cenoj Gori u poslu te dve republike intezivira na ostvarivanju svog pravnog statusa i s tim u vezi nastavlja se plasiranje teza o vanustavnom delovanju vojske radi pridobijanju bezbednosti garancija Zapada. Pokrenuta je inicijativa i za približavanju Crne Gore Evroatlanskim strukturama putem potpisivanja sporazuma po asocijaciji sa Evropskom Unijom.

Na vojnom planu i dalje su u suštini prisutne već ranije pretnje u ovom trenutku nepostoji klima međunarodne zajednice za eventualnu vojnu akciju protiv SEJ osim ako bi se stvorili za to povoljni uslovi koji su definisani u tri slučaja: U slučaju da VJ ispolji dejstvo po KFOR-u i SFOR-u, u drugom slučaju da dođe do sukoba MUP-a i Vojske u Crnoj Gori i treće da se vojska pojavi kao arbitar u eventualna sukobe unutar Srbije. I dalje ostaje otvorena opcija ulinitarne akacije SAD eventualno uz pomoć Velike Britanije koji neki izvori pominju mogućnost otvaranja iračkog scenarija i prema našoj zemlji ali to opt u slučaju ove tri opcije.

Milismo da je sasvim jasno da u inostranstvu postoje neki centri moći koji žele da se kod nas dogodi krvavi scenario i ne samo da to žele nego čine da ga unapreg izprovociraju. Za sada ne uočavaju indikatori neposrednog ugrožavanja SRJ međutim ukupne aktivnosti u okruženju i jačina stranog faktora ukazuje da to veoma brzo može da bude aktuelno ukoliko bi unutar zemlje došlo do nepovoljnog razvoja događaja. Pošto su jutros saopšteni zvanični rezultati mislim da je sada sve jasno i svodi se u suštini na dve opcije: prva da Demokratka opozicija prihvati prvi krug izbora i tu bi reagovanje vojske bilo pojednostavljeno i druga opcija je da se ne prihvate i ono kao što su v sinoć najavili otpočnu sa masovnim protestima širom zemlje što bi znatno ukomplikovalo situaciju, pa predlažem da se težišno u tom kontekstu vodi ova rasprava na Kologijum.

*general-pukovnik***NEBOJŠA PAVKOVI**

Dobro mi ćemo raspravu da vodimo, ali ja mislim ovo što si ti rekao ono što smo mi raspolagali sa onim podacima o čemu smo pričali da se scenario tako i odigr-

avao. Zbog čega neki u tim državnim institucijama nisu to uvažavali i preduzimali odgovarajuće mere ja neznam ali očigledno je da sve ide po tome. Mi imamo sada tu jasnu situaciju i Savezna izborna komisija je saopštila rezultate, ni po kojoj osnovi opozicija nema razloga da bude nezadovoljna, dobili su u lokalnu, stanje za predsednika Jugoslavije potpuno jasno, jasni su rezultati. Znači priznat je regularnost tih izbora i regularnost tih rezultata prema tome nema razloga da se ne prihvati sve što sada izlazi iz tog konteksta nije u duhu niti demokratskih promena, niti inicijativa da se mirnim putem to završi.

E, sada šta znači ti potesti? To znači da se odstupi od propisa i da se prizna nešto što nije ostvareno. Naravno mi moramo da ispoštujemo do kraja odliku Savaezne izborne komisije i mislim da je ona što se tiče pozicije povoljnija u odnosu na ovo, jer oni će naravno pokušati verovatno znaju kakvim se mahinacijama služili i pitanje je da li to mogu da ostvare u drugome krugu i dali neće doći do otrežnjenja naroda pa da se to pokrene, možda i hoće možda i neće, ali ako su toliko sigurni nema razloga da se ne ide u drugi krug. Jedino može da izkomplikuje situaciju to njihovo odbijanje da se ide u drugi krug.

Ja mislim da mi bi trebali da napravimo jednu procenu kratku naravno kada čujemo i Đakovića da se ovde formira jedan ti sa Marjanoviem na čelu da napravimo jednu kratku procenu šta može dalje da se dogodi u tom smislu i šta može našu vojsku da očekuje. Mi sigurno se nećemo uključivati ni u kakve sukobe ako ne budemo napadnuti ni mi ni naše državne institucije. Mislim da bi trebalo posle ovoga da se ovaj štab sastane, da odemo kod predsednika dami izložimo našu procenu jer očigledno da neko nije uvažavao što smo mi slali tamo, bez obzira te informacije iz kog su izvora dolazile, odiravaju se po tom scenariju (11).

general-potpukovnik
MILAN ĐAKOVIĆ

Gospodine generale, nekoliko napomena po pitanju delatnosti stranih baveštinskih službi i stanja na teritoriji u odnosu na raniji period nema nekih bitnijih promena. To su ovako opšte poznate stvari.

Ono što je karakteristično da rukovodioci dosta procenjuju da su učinili jedan previd što su pre dveremana najavili odnosno dali rezultate izborne, što po činja je stovirilo uslove Saveznoj izbornoj komisiji i za manipulaciju. Sada traže razloge zbog čega je došlo da oni praktično sa 49% nisu dobili u prvom krugu i traže razloge na drugoj strani.

Što se tiče daljih kretanja može se reći da prema podacima koje imamo oni tvrde da neće izaći na izbore u druom krugu i po našoj proceni se može očekivati dalja destabilizacija stanja i pritisak na vojsku i MUP uglavnom jer tu im nije situacija u dovoljnoj meri jasna, oko toga kako će se Vojska i MUP u određenoj situaciji ponašati. Napominju da imaju kao navodno neka lica u samom vrhu vojske i za sada mi

11. Najavljeni sastanak je i održan u Belom dvoru kod predsednika Miloševića, dan uoči petog oktobra, a o njemu je govorio general Milen Simić u listu "Svedok" od 07.10.2003. godine, o čemu će biti reči u narednim stranicama knjige

procenjujemo da je prisutno određeno interesovanje pojedina lica, pripadnike VJ, SMO na svim nivoima itd. ali za sada u tom pravcu pratimo tu situaciju i videćemo kako se to interesovanje kreće. Ima saznanja da pojedina lica iz pojedinih krugova se interesuju takođe i u tom smislu treba preduzumat mere zaštite svih lica uključujući komandante u prvom redu generale od eventualne terorističke delatnosti.

Što se tiče stanja bezbednosti u vojsci ako posmatramo broj reagovanja u odnosu na raniji period nema povećanja. Mi danas treba da dobijemo izveštaje od organa bezbednosti, procene govore da jedan broj pripadnika vojske je glasao za Demokratsku opoziciju Srbije, da ima pojedinih istupa, ali da je još kompaktnost jedinica takva da to ne utiče bitno na borbenu gotovost.

Procenjujemo da bi mogli naredni dani imati određenog uticaja na ponapanje pojedinih pripadnika i mislim da je vrlo bitno da se sada ovo informisanje koje se sprovodi da se vrlo brzo reaguje, da se pojedinačni slučajevi kroz informisanje spreče i ja bih predložio s obzirom da ima različitih nastupa komandanata pri informisanju i da neki iritiraju dole starešine bilo bi dobro da se napravi okvirni plan informisanja

starešine, komandante armija i korpusa i iz tog plana ne bi trebali da izlaze, da oni sada ne procenjuju duboko šta će se desiti za mesec dana nego da kažu da vojska će raditi svoje zadatke i obaveze i da ne nasedaju na provokativna pitanja jedinica. Posebno je to karakteristično u Crnoj Gori da je kod civilnih lica izrazito izražen broj tih lica koja su naklonjena rukvodstvu Crne Gore.

To se poklapa sa onim podacima što je kontrolisano u okviru mobilizacije vojnim odsecima, vojnim okruzima itd. da je taj broj civilnih lica koji se praktično plaše za svoju sudbinu u slučaju da dođe do ocepljenja Crne Gore jer neki iznose neću ja da oni mene zapale kuu itd. Prisutna je ta bojaznost kod tih lica koja su rođena u Crnoj Gori. Ja bih upozorio na jednu moguću problematičnu situaciju to je kod pripadnika rezervnog sastava koji se pozivaju na vežbe i aktivosti da tu malo moramo veu pažnju obratiti jer su kod tih lica moguća reagovanja nego kod profesionalnih pripadnika.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Bez obzira na sve vojsa je ostala kompaktna po tim pitanjima, sigurno da ima pojedinačnih slučajeva raznoraznog nezadovoljstva koji se vuče ko zna od kada no to nisu slučajevi koji treba da nas zabrinjavaju, ali su slučajevi koji i treba da evidentiramo i da sa tim ljudima se ozbiljno radi. Mogue da se razlozi tome što nisu svi popuno informisani o ovoj situaciji i takve reakcije mislim da komandantu moraju da razčičšćavaju u svojim jedinicama a potpuno se slažem se sa tim da komande svih nivoa nisu učinile ono što smo mi ovde naređivali kako da se informiše sastav i kako da se organizuju izbori u jedinicama. Ta struktura o kojoj mi govorimo penzione bez obzira što su vezani za nas nisu u našoj nadležnosti. Ja sam to i predsedniku juče rekao da mi imamo jedan manji broj penzionera možda 5.000, 6.000 koji su organizovani u Udruženje penzionera i sa kojima se održava kakav takav kontakt u svim gradovima u svim centrima. Videli smo njihov odziv, ali to je samo

6.000 ali ostaje još 50, na kraju krajeva i 50, 60 i 1000.000 nije glasačko telo koje je moglo bilo šta da ugrozi, to treba imati u vidu. Ja mislim da su oni izbacili nekoliko kandidata jedan je Blagoje, drugi je Grahovac on je već provomisan na nekim skupovima i Dimitrijević Aca. Mislim da je Grahovac najozbiljniji kandidat. U čitavoj toj stvari možete da vidite šta će sve da se dogodi kada dođe Grahovac i kakav će revašizam da oni sprovede, jer mi imamo pokazatelje u nekim firmamama kako će se oni ponašati onim svojim neistomišljenicima, oni to ne kriju. Mi mislimo da se ovo sve dešavalo po scenariju zapada i da je to scenarijo kako treba da se razbije Jugoslavija, odnosno destabilizuje do kraja itd.

general-potpukovnik

MILEN SIMIĆ

Očito je da je i u predizbornoj kampanji, ali sada izvedena klasična vojna psihološko-propagandna operacija pod jurisdikcijom Zapada sa glavnim ciljem da se otvore ratni ciljevi i to je suština, da je bila klasična vojna operacija govore podaci da je pri NATO-u formiran centar, da su svuda u ovim centrima koji imaju različite nazive ugrađeni ustvari vojni stručnjaci, da su upotrebljene vojne snage za psihološke operacije, da su angažovane vojne snage za pritisak klasične i da je ubačen veliki novac. Nažalost na domaku su da postignu ratne ciljeve. Nažalost jedino smo mi uočili to i jedino smo mi to nazivali pravim imenom i jedino smo mi delovali kroz naše angažovanje u cilju zaštite jedinice, svi ostali relevantni subjekti su se ponašali mirnodopski.

Ovde ovo što Đaković ističe nije bitno to kako su se opredeljivali pripadnici vojske, na kraju pripadnici vojske su malo biračko telo da bi mogli odlučujuće i ukoliko se politički subjekti budu i dalje bavili raznoraznim špekulacijama kako su se opredeljivali pripadnici vojske onda to ništa se ne postiže. Delimično smo se i mi ponašali mirnodopski, pa i sada se ponašamo mirnodopski. Mi imamo ponovo nekakav dan gde je zadnja mogućnost da se ciljevi ostvare, imamo nekakva ponašanja gde razmatramo nekakva pitanja koja uopšte nisu bitna.

Ja predlažem što se tiče informisanja mi smo dali teze za informisanje i nema nikakvih novina da bi se te teze obnovile, jer bilo je da neki naši ljudi to shvate ozbiljno i da ozbiljno uđu među svoje sastave, ozbiljnije nego do sada. Cenimo svi da se radi o ostvarenju vojnih ciljevi, na državnom nivou treba formirati neko telo za supsrastavljanje tim vojnim ciljevima i da malo više slušaju i naše procene i naše predloge.



Na osnovu iznetih predloga oformljen je poseban tim koji je pratio razvoj situacije i davao predloge državnom rukovodstvu šta bi valjalo činiti da na vlast ne dođu "domaći izdajnici i strani plaćenici".

Taj period karakteriše i jedna do sada neobjavljena analiza koju je vojni vrh s Pavkovićem na čelu dao predsedniku Miloševiću 04.10.2000. godine, dakle noć pre revolucionarnih promena. Na tom sastanku, koji je održan u Belom dvoru i kome je prisustvovao veći broj generala VJ, izneta je procena koja je zahtevala

angažovanje vojnog vrha u sprečavanju dolaska pristalica DOS–a u glavni grad SRJ. Bilo bi zanimljivo da general Simić bude do kraja iskren, pa svom narodu objasni da li je vojni vrh predlagao Miloševiću blokade puteva prema Beogradu, kao i izlaze iz svih većih gradova po Srbiji. Takođe bi bilo zanimljivo da objasni da li se policijski vrh pobunio protiv predloga VJ i koga je Milošević poslušao. Posle tri godine od 5. oktobra, general Simić je za nedeljnik "Svedok" ispričao da je zaista došlo do pomenutog sastanka s Miloševićem, ali nije ispričao suštinu i cilj sastanka. U tekstu koji je objavljen u oktobru 2003. godine, između ostalog, piše:

"Na sastanku u Belom dvoru 4.oktobra 2000. Milošević je više verovao ocenama ministra policije Vljajka Stoilkovića nego ispravnim procenama načelnika Generalštaba VJ, Nebojše Pavkovića." :

"Referisali smo mu veoma iscrpno po sadržajima i strukturi predviđenoj za takvu vrstu aktivnosti. Najznačajniji zaključci su bili da je situacija u zemlji veoma teška zbog paralize svih značajnijih sistema i mogućnosti unutrašnjih sukoba, da postoji realna opasnost od spoljne intervencije, da je stanje borbene gotovosti stabilno i da su sve preduzete mere bile neophodne. Referisali smo i našu procenu da će se sutradan 5.oktobra, u Beogradu okupiti kritična masa, da će verovatno zgrada Savezne skupštine i Radio televizije Srbije, i nekih drugih državnih institucija, biti cilj u radikalnom obliku, da postoji mogućnost sukoba naoružanih grupa i da policija neće moći to da spreči. Mirno nas je slušao bez komentar i dodatnih pitanja.

Pošto smo završili s referisanjem iznenadio nas stavom da će on ostati predsednik države do kraja mandata bez obzira na rezultate drugog kruga predsedničkih izbora...

....Što se tiče naših procena za 5. oktobar, rekao je da nema takve informacije od nadležnih službi, verovatno misleći na policiju i zamolio da sačekamo desetak minuta. Veoma brzo je došao ministar Vljajko Stoilković. Sa nekoliko svojih pomoćnika. Milošević je kratko prepričao ono što smo mi referisali. Stoilković je reagovao veoma oštro, i optužio nas da na osnovu netačnih činjenica preuveličavamo stvari i da se mešamo u nadležnosti policije, da je stanje u policiji dobro, i da bi se pre moglo zaključiti da je stanje u vojsci čudno. Ubeđivao je Miloševića da će policija sa tri prstena sprečiti masovni dolazak građana u Beograd i da će zaštititi sve institucije od eventualnih nasrtaja."



general–pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Oni sada kroz ova okupljanja koja su počeli pa to je svojevrsan pritisak na celokupno javno mnjenje u Jugoslaviji. To postaje prisutno svaki dan u narodu. Nema nikakvih kontramera. To je sve stvar koju mi moramo da stavimo sa procenom i da vidimo. Ovde je samo bitno da za nas zvanični rezultati Savezne izborne komisije a da ne zaboravimo u Saveznoj izbornoj komisiji sede pripadnici svi. Znači ne može

da kaže sada on da nije prisutan ako su članovi DOS–a i članovi ostalih stranaka prisutni tu.

Idemo dalje.

Komanda RM predložila je da se brodovi i flote prevedu iz jednočasovne gotovosti u dvočasovnu gotovost radi uštede resursa svih brodarskih sistema. Naime, zbog veoma kratkog vremena gotovosti svakih pola sata moraju da startuju motore, pale brodove, da bi bili spremni da obezbede jednočasovnu gotovost oni predlažu da se prevedu u dvočasovnu gotovost tako da ne pale svakih pola sata motore.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ja bih to podigao na šestočasovnu gotovost.

general–potpukovnik

ĐORĐE ĆURČIN

U subotu 30–og je zakletva u svim jedinicama. Vašim ranijim naređenjem zabranjem je izlazak svim vojnicima u grad, predlažem da pošanjemo dopunu naređenja da se u u subotu i u nedelju mladim vojnicima odobri organizovan izlazak u grad.

Gospodine generale preduzetim merama za izvođenje vežbovnih aktivnosti u prostoru i naređenja za jačanje mera borbene gotovosti, skraćivanja mera gotovosti pojedinih sastava obezbeđeno je sprečavanje iznenađenja i ugrožavanje bezbednosti SRJ. Nesmemo dozvoliti da naše sastave neko izprovocira da ne primereno odgovore i reaguju. Ako ste prihvatili ove predloge mi ćemo pripremiti u toku dana a već smo pripremili neka naređenja.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ove predloge možemo da prihvatimo. Da se vratim na ovo šta znači ako je Savezna izborna komisija jednom saopštili 7 i 800 a drugi pu 7 i 200, gde se tu šta muva? Ja mislim da mi ne bi trebali da mi ulazimo u sve to.

general–potpukovnik

LJZBIŠA STOIMIROVIĆ

Večeras gospodine generale u 21 čas ova sistem F65 krenuće prema 3.A obezbeđena je popuna 38 brigade sa vojnicima na odsluženju vojnog roka tako da u buduću nezavisino od rezervnog sastava za ovaj sistem, idu starešine i rezervni sastav. Treća armija i dalje vrši pozivanje rezervnog sastava i ako su to pouzdani ljudi to je dobro, ako nisu pouzdani mogli bi da nam stvore u ovoj situaciji neke probleme.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

To odmah da se kontaktira sa Lazom a i ja ću da mu kažem a i vi ne bi trebalo to više da se poziva. Mi nemamo tamo neke pokazatelje na Kosovu. Znači prihvataju se ovi predlozi ovakako kako smo rekli s tim za RM da idemo na šest, tu se radi samo o paljenju tih sistema i motora nema potrebe da se pali svaki čas.

general–major

GRUJICA USKOKOVIĆ

Gospodine generale što se tiče pozadinskog obezbeđenja sve mere koje ste naredili u vezi obezbeđenja kontinuiteta komandovanja mi smo preduzeli. Sastav je upoznat sa ovim što je trebalo, radimo po planu, nema posebnih negativnih odstupanja u odnosu na izbore ali dozvolite mi da istaknem da posle ove informacije oseća se neko olakšanje kod svih pripadnika sektora i neposredno počinjenih što se ide u drugi krug, nadaju se pozitivnom rešenju. Inače stanje pozadinskog obezbeđenja u celini funkcioniše uspešno, izuzetno teško i suština je u tome što nemamo novčanih sredstava ali to je poznati problem.

PETI OKTOBAR

“Ko neće kad može, neće moći kad bude hteo.”

Rable

Zbog osetljivosti materijala koji obrađuje Obaveštajna uprava VJ, objaviću samo delove iz obaveštajne procene 4.i 5. oktobra, noć uoči promena, da bi dočarao kako se odnosio “svetski faktor” prema nama. Ovakve procene stizale su do Slobodana Miloševića i on je na osnovu njih donosio odgovarajuće odluke.



INFORMACIJA OB.BR. 190 OD 04.10.2000.

1. Stavovi i aktivnosti u vezi sa situacijom u SRJ

Izborna kriza u SRJ, nastala ne priznavanjem zvaničnih rezultata od strane DOS-a, sa svim mogućim implikacijama, i dalje je najaktuelnije pitanje relevantnih međunarodnih faktora i država. SAD nastoje (kako smo i predviđali ranije), da period nakon izbora iskoriste za ostvarivanje svog prvog cilja prema SRJ, tj. smenu aktuelne vlasti. Zbog toga, podržavaju opoziciju u SRJ, priznaju njenog kandidata za porednika u prvom krugu izbora i traže od ostalih zapadnih zemalja da podrže takav stav. S druge strane, Rusija, bez tako moćnih mehanizama političko-vojnog uticaja, svojim nastupom želi istovremeno da: (1) zadrži status značajnog faktora u regionu i (2) iskoristi krizu u SRJ za svoje političko-ekonomske interese prema Zapadu.

Američki predsednik B. Klinton je, na bazi sugestija svojih savetnika (pre svih S. Bergera), dao instrukcije svojoj administraciji o daljem nastupu prema SRJ u vezi sa izbornom krizom. Suština nastupa SAD je, da se prizna pobeđa opozicionog kandidata (V. Koštunice) u prvom krugu i u tom pravcu će nastaviti sa pružanjem podrške opoziciji. S tim u vezi, Državnom sekretaru (M. Olbrait), dat je zadatak, da tokom putovanja u zapadnu Evropu, usaglasi stavove i nastup zapadnih zemalja prema izborima u SRJ sa američkim.

Rukovodstvo Ruske Federacije, za sada se decidno ne izjašnjavanja u vezi sa izbornim rezultatima u SRJ. U saopštenjima najviših predstavnika ruske vlasti ističe se njihovo zalaganje za: (1) očuvanje mira i stabilnosti u Jugoslaviji; (2) izbor

legitimnog predsednika koji bi bio priznat od strane međunarodne zajednice i sopstvenog naroda i (3) približavanje pozicija suprostavljenih strana. S tim u vezi, Rusija podržava celovitost SRJ i protivi se mešanju i pritiscima sa strane. Međutim, s obzirom na stalne kontakte i učestalost poseta uticajnih zvaničnika sa Zapada, neizvesno je, u kojoj meri ruska administracija, svoj nastup prema izbornoj krizi u SRJ usaglašava sa Zapadom. Ruski analitičar navodi da, rukovodstvo njegove zemlje zvanično ne podržava niti priznaje bilo koju stranu kao pobednika u prvom krugu izbora, jer želi dobre odnose i saradnju sa državom, a ne sa strankama i kolicijama. U tom smislu, ističe spremnost ruskog rukovodstva za posredovanjem u rešavanju nastale situacije nakon prvog kruga izbora. Predstavnici parlamentarnih organa i ruska javnost, imaju podeljene stavove, zavisno od političke orijentacije i oni se kreću od ocene da je drugi krug izbora legitiman do priključivanja zapadnim optužbama, da su izborni rezultati lažirani na štetu opozicije.

Analitičar zapadne obavestajne službe, procenjuje, da u aktuelnoj situaciji ne postoji mogućnost stranog vojnog uplitanja u događaje vezane za izbore u SRJ, bez obzira što su u njih uključeni raznovrsni interesi, koji unose dodatni rizik od provokacija i incidenata.

Vojno-diplomatski predstavnik V. Britanije smatra da, Zapad (Evropa i SAD) sem otvorenih verbalnih izjava podrške opoziciji i priznavanju pobede njihovom kandidatu u prvom krugu, od strane njihovih državnih zvaničnika, za sada nemaju jasnu koncepciju i jedinstven pristup kako raeagovati u slučaju da unutrašnja situacija u SRJ izmakne kontroli. S tim u vezi, navodi da, dosadašnji politički i vojni promašaji prema SRJ, primoravaju Zapad da zauzme obazriviji pristup prema sadašnjim događajima.

Prema podacima dobijenim operativnim putem jedini kompromis na koji bi Zapad pristao, u vezi sa izbornom krizom u SRJ, je prebrojavanje glasova prvog kruga, uz prisustvo njihove delegacije. U slučaju da rukovodstvo SRJ ovo ne prihvati, zapadne zemlje će intenzivirati diplomatske, političke, ekonomske i druge pritiske u cilju potpune izolacije SRJ.

Aktivnosti kopnenih, vazduhoplovnih i pomorskih snaga susednih zemalja, kao i međunarodnih snaga u okruženju su uobičajenog intenziteta i za sada ne ukazuju na mogućnost neposrednog vojnog ugrožavanja bezbednosti SRJ.

INFORMACIJA OB.BR. 191 OD 05.10.2000.

1. Stavovi i aktivnosti u vezi sa situacijom u SRJ

Vojnodiplomatski predstavnik Japana ceni da, trenutno, nema pokazatelja o eventualno novoj vojnoj intervenciji NATO-a protiv SRJ, a izjave o tome se namerno plasiraju iz političkih razloga. Bez obzira na "nejasnoće" oko konačnih rezultata predsedničkih izbora, prednost opozicionog kandidata u prvom krugu "izbila je adut i najekstremnijim protivnicima SRJ da za rešavanje postizborne krize treba uzeti u obzir i upotrebu sile". U vezi sa situacijom na KiM, ističe da SAD, već sada, nije u interesu da se bavi konačnim rešavanjem krize i polako se udaljavaju od tog problema. Americi odgovara sadašnje stanje, odnosno postojanje kriznog područja i poligona za međunarodne mirovne snage, što će nastojati i da održe. Međutim,

izraženiji su interesi SAD za prostor Crne Gore, zbog strategijske potrebe za potpunom vojnom kontrolom tog prostora. Preuzimanje kontrole nad Crnom Gorom mogao bi da predstavlja završni korak ostvarivanja prisustva SAD na Balkanu.

Više vojnodiplomatskih prestavnika kritikuje mešanje zapadnih zemalja u izborni proces u SRJ, jer nastoje da eventualnu promenu vlasti iskoriste kao opravdanje za dosadašnju antisrpsku politiku i agresiju na SRJ. Pored toga, izražavaju bojazan da bi "događaji u SRJ mogli da slede one iz rumunske revolucije iz 1989. godine". S tim u vezi, sugerišu da VJ ne dozvoli da bude isprovocirana, jer bi se u suprotnom situacija još više iskomplikovala i neminovno bi došlo do velikih žrtava.

Prema podacima dobijenim operativnim putem, "predsedništvo" DOS-a ceni da bi do prvih sukoba između snaga bezbednosti i pristalica ove političke grupacije moglo da dođe 05. o.m. na ibarskoj magistrali, kada će pripadnici MUP-a intervenisati, odnosno sprečiti organizovan dolazak pristalica opozicije iz unutrašnjosti u Beograd. U ovom gradu, opozicija "namenski provodi neredne slabog intenziteta radi čuvanja za kasnije", zbog čega dolazi do određenih "nesporazuma" sa radikalnijim pripadnicima DOS-a iz unutrašnjosti. S druge strane, Zapad/SAD zahteva od makedonskog državnog rukovodstva da javno podrži "demokratske promene u SRJ" i izrazi očekivanja da će to dovesti do poboljšanja odnosa dve zemlje u svim oblastima, a posebno u privrednoj.

Aktivnosti kopnenih, vazduhoplovnih i pomorskih snaga susednih zemalja, kao i međunarodnih snaga u okruženju ne ukazuju na mogućnost neposrednog vojnog ugrožavanja bezbednosti SRJ.

NAČELNIK
general-potpukovnik
Branko Krga



Svanuo je i taj "dan D": Pavković ga je dugo najavljivao. Od mnogo faktora je zavisilo kako će se završiti. Iz informacija kojima sam raspolagao, a i iz razgovora sa ljudima iz Crne Gore, bilo mi je jasno da je ovo preloman trenutak i da od njega zavisi kojim putem će nastaviti Srbija i Crna Gora i da li će opstati na mapi Evrope.

Kolone građana kretale su se ka Beogradu. Sve je bilo besprekorno organizovano. Moralo se ići do kraja. Cilj je bio smeniti vlast bez krvi. Ali, isto tako, moralo se biti spremno da se pred silom ne ustukne. Reke ljudi su se slivale ka glavnom gradu iz svih pet pravaca. Počeli su štrajkovi. Sve je bilo izlepljeno parolama i grafitima. Sa svih strana se treslo "Gedo gluperdo". Nije isključivan ni rumunski scenario. Srbija je morala da iskorači iz mraka i haosa po svaku cenu. U Beograd dolazim sa Draganom Leštarićem, mojim kumom, on tada nije znao za moju ulogu prema Crnogorcima, ali je pretpostavljao da se tu nešto dešava. Molim ga da pokuša da sazna šta nameravaju "crvene beretke". Kola smo parkirali kod Železničke stanice, jer se bliže centru grada nije moglo prići. Kad smo došli do Skupštine, video sam ljude kako iznose nameštaj iz zgrade. Jedan od demonstranata je nosio lepo izrezbarenu skupštinsku stolicu. Iznenada je spusti na

travu ispred nas i reče sav razdragan:

– Sedi brate. Sedeo je u njoj Lilić, pa sad ti...

– Neka hvala – nasmejah se i prođoh prema bazenima na Tašu.

Leštarić je otišao u zgradu iznad pošte u ul. 27. marta, pošto mu je tamo bila kancelarija i sedište SDB–a, da proverii kakve su im namere i šta smeraju. Posle sat vremena se vratio i rekao mi:

– Ovde je opšti haos. Nema polovine načelnika, svi su se sklonili. Mislim da je došao kraj.

– Hajde da obidemo bazu JSO u Lipovačkoj šumi, od njih možemo svašta da očekujemo.

Na putu smo sreli na stotine automobila sa zastavama opozicije koji su pristizali Ibarskom magistralom. U Lipovačkoj šumi je prividno vladao mir, pa smo se vratili ka centru Beograda. Bio sam neprestano u kontaktu sa oficirima VJ na nižim nivoima, tako da sam odlično znao šta se dešava. Očekivao sam kontraudar specijalnih jedinica VJ i policije. Helikopter MUP–a nadletao je centar Beograda. Prema kasnijem svedočenju, u njemu je bio general Goran Radosavljević Guri, sadašnji komandant Žandarmerije. On je odbio Miloševićevo naređenje da iz helikoptera izbacuje kutije sa suzavcem na grad. Milorad Luković Legija je, videvši kolika je masa ljudi na ulici, odlučio da se ne interveniše. Ako nije došlo do ozbiljnije intervencije pripadnika “crvenih beretki” i jedinica VJ, onda je to prvenstveno iz straha od ogromne mase koja je nadirala ka centru grada. Dakle, ne može se reći da je vojni vrh jedva dočekao odlazak Miloševićevog rešima. Za to postoje bar dva jaka razloga. Prvi je taj što je uživao sve privilegije koje su postojale u armiji te veličine i takve namene, a drugi je jer je bio upetljan u mnoge radnje sa one strane zakona, a nije mogao da pretpostavi da će se na to gledati blagonaklono, kao što se gledalo posle 5. oktobra. I jedni i drugi su shodno svom karakteru čekali u redu za ulaznice u “novo vreme”. Cilj im je bio samo jedan – da sakriju krvave tragove i da se uhlebe u novom sistemu. Odmah posle petog oktobra počeli su u medijima njihovi intervjui o tome kako su baš oni doprineli pobi opozicije. Ispade da su svi koji su trpeli batine, progone i ubistva obični statisti, a da su glavni igrači Pavkovići, Simići... Stvarno sam im zahvalan što nas nisu do kraja poklali i pobili i što, ako se desi povratak “patriotskog bloka” na vlast, neće morati da menjaju generale i druge vladine činovnike, jer su oni još tu gde su ih ostavili 5. oktobra.

No, da se vratim na dešavanje 5. oktobra 2000. godine. Jedan broj svojih poluoklopljenih “hamera” Legija je rasporedio oko novog Generalštaba VJ u cilju da spreči izlazak dela Specijalnih jedinica VJ na ulice Beograda. Vojska je ojačala odbranu Generalštaba 72. specijalnom brigadom i oklopnim transporterima. Strah je bio na svim stranama. Dobro je dok se Legija bavio Pavkovićem i obrnuto. Više je ostalo vremena demonstrantima.

Treba reći da su borbene grupe VJ iz 72. vazdušnodesantne brigade pre podne zaposlele Televiziju Beograd s kompletnom opremom u nameri da se fizički suprotstave upadu demonstranata. Grupe je predvodio major Dragan Delibašić. Ispred Televizije bili su parkirani ceradni “puhovi” VJ.

Na tog časnog čoveka vršen je neviđeni pritisak da ostane u Televiziji i da je brani po svaku cenu.

Posle kraćeg razgovora i ubeđivanja od MUP-a da se zadrži u RTS-u, major Delibašić donosi pravu odluku. Povlači ljude na svoju odgovornost i tehniku da ne bi bila uništena u naletu demostranata. O tome izveštava komandanta 72. brigade, pukovnika Cvetkovića. Iako je vojska tvrdila da nije tačno da je učestvovala u 5. oktobru tj. general Pavković je u više navrata istakao svoju navodnu neutralnost, imao sam priliku da se lično uverim u suprotno. Posle neuspelog pokušaja da se, zahvaljujući svom ratnom autoritetu, suprotstavi rudarima Kolubare i ubedi ih da se vrate na radna mesta, ovo je bio drugi pokušaj da se spase nemoguće. Treći je bio pokret tenkova ka Banjici. Pomenuti major odigrao je važnu ulogu u sprečavanju sukoba vojske i demonstiranja.

U samom Generalštabu vladala je mešavina haosa i straha. Ostrašćeni pojedinci koji su nosili epotele generala tražili su da budu komandiri tenka i da kao članovi posade zaposednu RTS, studio "Košutnjak". Oni će se prepoznati u ovom tekstu, a i danas zauzimaju važnu funkciju u VJ. Pojedini bezbednjaci su izbežumnjeno hodali dugačkim hodnicima generalštabne zgrade govoreći kako njima neće nekakav Koštunica biti predsednik. I oni će se prepoznati u ovom tekstu. Žao mi je što nemam mogućnost da pustim snimak njihovog polemisanja, pa ne mogu da im objavim imena. Sada su oni oficiri s utemeljenim demokratskim načinom razmišljanja. Verovatno do prve prilike.

Sa Budom Šćepanovićem sam mnogo puta razgovarao o tome šta da radimo kada dođe taj dan D. Obojica smo se složili da će tada opoziciji u Srbiji te informacije biti dragocenije i potrebnije nego Crnogorcima.

Pošto smo se pripremali za taj dan, dogovorili smo se da bi bilo najbolje da se srpskoj opoziciji dostavljaju podaci direktno. Obojica smo se složili da čovek kojem će se dostavljati bude general Perišić. Postojalo je dosta razloga za tako nešto. Iz zapisnika sa mkolegijuma jasno sam video da vojni vrh VJ Perišića doživljava kao neprijatelja broj jedan. To mi je bio jasan znak da ne radi ili saraduje sa Miloševićevim službama. Bio je načelnik Generalštaba i susretao se s takvim dokumentima, a i s državnim tajnom. Dakle, imao je bezbedonosnu kulturu, što mi je bilo jako važno. Dobro je poznavao armiju i njene generale, jer je mnogima bio pretpostavljeni. Znao je njihove slabe tačke. Na kraju krajeva i sam DOS ga je isturio kao frontmena prema VJ.

Imali smo prvo proverenu dojavu o nameri, a kasnije i rešenje kojim se određuje privodeno odnosno hapšenje gospode Koštunice i Svilanovića od Vojnog suda u Beogradu. O tome ih je obavestio upravo Perišić. Polako se spuštalo veče nad Beogradom. Policija u centru je bila razoružana, stanice opljačkane, a kola spaljena. Postignut je dogovor o nenapadanju na policiju. Zavladao je zatišje. Toga smo se i plašili. Postojala je mogućnost konsolidacije Slobodanovih jedinica i pokušaj upada u zgradu Skupštinu grada, gde je bio glavni štab opozicije. Iamo sam pištolj kod sebe. Rešio sam da uđem u Skupštinu i potražim generala Perišića. Na stepeništima bila je masa ljudi koja je trebalo fizički da spreči ulazak u Skupštinu.

– Kuda ćeš? – upitao me krupni mladić iz mase.

– Treba mi general Perišić – rekoh mu, iako nisam bio siguran da me je čuo.

– Sačekaj – odgovorio mi je.

Posle nekoliko trenutaka na stepenicama, probijajući se kroz masu, pojavio se Darko Milanović, Perišićev telohranitelj. Rekoh mu da me šalje Buda Šćepanović.

– Ulazi brzo – reče mi i uvede me unutra.

Skupštinski hol je bio pun novinara, ljudi sa automatskim puškama i raznoraznih drugih suvenira. Moram priznati da ti ljudi sa oružjem, kojih nije bilo mnogo, nisu ostavljali utisak neke snage koja bi mogla da se ozbiljnije odupre ukoliko Slobodan pronađe dovoljno ludaka da nas napadne. Ušli smo u jednu od kancelarija prostranog dvorca u kome je smeštena Skupština grada. Iz nje smo prošli u sledeću u kojoj je bila gotovo sva opozicija, odnosno svi ministri sadašnje vlade. Perišić je krenuo ka nama. Uhvatio me je pod mišku i odveo u malu prostoriju u kojoj su odlagana sredstva za higijenu i više je ličila na priručni magazin.

Posle nekog vremena i uverenja da nisam ubačen kao provokator od Miloševićevog režima, Perišić i ja dogovorili smo se da mu obezbedim telefonski imenik s brojevima generala da bi ih on pozvao i zamolio da se stave na stranu naroda, a ne režima. Još smo neko vreme proveli zajedno i ispričao sam mu ono što sam znao u vezi s namerama vojske, što je on pažljivo salušao. Upozorio sam ga da pojačaju mere opreza, jer ako sam ja ušao sa oružjem, onda su to mogli i drugi. Pozvao je Darka i prilično oštro mu je izdao naređenje da pazi ko ulazi i šta se unosi.

Na spratu Skupštine na galeriji Milan St. Protić davao je intervju francuskoj novinarki. Sve je bilo u pokretu i puno dinamike.

Za pola sata vratio sam se sa imenikom u kome su bili svi telefoni i kućni i mobilni i specijalni. U imeniku su bila imena Pavkovića, Miloševića, Stoilkovića i svih ljudi koji su imali nekakav uticaj u državi. Perišić se obradovao kad je dobio imenik. Ušao je u susednu kancelariju i telefonirao. Kasnije sam ga pitao koga je zvao. Dok pišem ovu knjigu zamolio me je da ne objavljujem imena tih generala. Nijedan nije pristao na saradnju u smislu da da potvrdu da se vojska neće mešati u događanja. Bilo je potrebno da se neko od lidera DOS-a sastane sa oficirima s kojima sam bio u kontaktu i koji su bili spremni da spreče krvoproliće. Odlučili smo se za sastanak u mom stanu na Čukarici. Unutra su bila četvorica oficira VJ. Perišića sam sačekao ispred zgrade i uveo ga unutra. Razgovor je bio direktan i vrlo koristan. Oficiri su shvatili svoje mesto i ulogu u događajima. Činilo se sve da ne dođe do sukoba naroda i vojske. Oficiri su izvestili Perišića o dešavanjima unutar armije. Perišić ih je iskreno molio da ostanu jedinstveni i da preduzmu sve što je u njihovoj moći da ne bi došlo do krvoprolića i sukoba sa vojskom. Razgovor je trajao oko sat i po. Razišli smo se i otišli svako na svoju stranu. Celu noć proveo sam obilazeći svoje veze i prenosći poruke i procene Perišiću, a on ostatku DOS-a. Cilj je bio samo jedan, a to

je sprečavanje kontraudara i sukoba sa jedinicama vojske i MUP-a. Verujem da je bilo još mnogo ljudi koji su tu noć nudili pomoć DOS-u.

U hodniku skupštinskog zdanja sreo sam i dvojicu Obrenovčana od kojih me je jedan dobro poznao. Jedan od njih bio je Vladan Batić kog sam znao, a ne znam da li je on prepoznao mene, a drugi je bio Joca Šurbatović sadašnji sekretar za sport u Beogradu. Nije mi odgovaralo što smo se tu sreli, ali smo se javili jedan drugom.

Govornici su se smenjivali na balkonu koji je gledao u Pionirski park. Masa ispod balkona se smanjila za dve trećine. Činilo se sve da se održi pažnja građana i budnost stražara, jer je to bila jedina prepreka koja bi mogla da odvratiti Miloševića od kontraudara. Jutro šestog oktobra bilo je idealno za tako nešto. Ljudi su bili premoreni. Demonstranti su spavali u parku. Polako je svitala zora iznad Beograda. Svi smo se nadali da će ona doneti i nešto novo i da više nikada ništa neće biti kao što je bilo.

Zoru sam dočekao u jednoj kancelariji u Skupštini grada, gde su bili i ostali lideri DOS-a. Želeo sam da budem tu. Sve su pretpostavke bile da ako dođe do napada, to da će biti u rano jutro. Ljudi sa kojima sam bio u kontaktu, a da su pripadali službi, nisu javljali da se sprema ništa radikalno. Naprotiv, svi su javljali da je situacija prilično mirna. Uglavnom su jedinice preduzimale mere da zaštite sebe i svoje objekte. Jutro smo sačekali u kancelariji u kojoj su bili Momčilo Perišić, Žarko Korać i Vuk Obradović. Žarko Korać je izašao i posle nekog vremena se vratio i rekao:

– Dobili smo Legiju na našu stranu – vidno ushićen, gotovo kao malo dete, iskreno se radovao Žarko Korać. Kako smo ga dobili, na žalost, uverio se i sam Korać u martu 2003. godine. Život je hteo da baš on bude predsednik vladine komisije koja će ispitivati propuste u obezbeđenju premijera Đinđića.

Sve je ostalo bilo stvar istorije.

NEDOVRŠENA REVOLUCIJA

*“Rad je za nekog strašno jednostavan,
a za drugoga jednostavno strašan.”*

Fišer

Posle prve dobijene bitke protiv Miloševića, ostalo je da se dobije rat. To moram da priznam da je malo ko znao u zemlji, a na žalost i u vladajućoj koaliciji. Pošto sam bio na izvoru informacija, dobro sam znao da, ako se do kraja ne demontira režim koji je naciju doveo pred nestanak, nećemo moći da računamo da smo završili sa Slobodanom. Kako je vreme odmicalo, svi su izgledi bili da će šesti oktobar biti trijumf destruktivnih snaga. Podneto je premalo krivičnih prijava protiv ljudi koji su predstavljali stubove režima i koji su objektivno krivi. Te prijave najčešće nisu procesuirane. Ogromna finasijska moć kojom je

raspolagao bivši režim, a koja nije zarađena već oteta, sad je pretila da se poput bumeranga vrati DOS-u. Ljudi koji su predstavljali oličenje prošlog režima bili su na istim mestima i u novoj vlasti. Svakako da su najuticajniji bili šef SDB Rade Marković i NGŠ VJ Nebojša Pavković. I jedan i drugi primenili su istu taktiku. Obojica su uspela da pronađu svoje uhlebljenje kod Koštunice na istu priču. Puna su im usta bila patriotizma i reformi. Prvo bi fascinirali Koštuničin kabinet svojim informacijama i pričom da bi njihova nagla smena mogla da naruši funkcionisanje te dve važne institucije, pa bi onda kada se uvere da je predsednik “progutao priču” ponudili ostavku. On bi je po pravilu odbijao, pod uticajem svojih savetnika i svoje neodlučnosti. Na ruku su im išli i koalicioni partneri i sukobi interesa unutar DOS-a. Za Radeta Markovića su postojali pisani tragovi da je ponudio Koštunici ostavku, a Nebojša Pavković kaže na jednom kolegijumu posle hapšenja Miloševića da je petnaest puta nudio ostavku predsedniku, ali da je ovaj nije prihvatio. Gospodin Marković se potrudio da preko svoje Šeste uprave, koja daje obezbeđenje važnim ličnostima, obezbedi gospođu Ljiljanu Nedeljković, šeficu kabineta. Preko nje je imao upliv i uticaj na odluke koje je predsednik donosio.

Na drugoj strani, Pavković je briljantno igrao igru po principu “zavadi pa vladaj”. U njegovom kabinetu su počeli da se okupljaju ljudi koji su do juče bili ljuti protivnici režima. Vuk Obradović je bio čest gost kod Nebojše Pavkovića. Zahvaljujući tom gostovanju, uspeo je da postavi svoga brata na mesto direktora Savezne uprave za kontrolu leta (SUKL). Njegov brat je po činu pukovnik RV i PVO i bio je u strašnoj nemilosti pre 5. oktobra. Najveće iznenađenje za mene jeste druženje gospodina Velje Ilića sa Pavkovićem. Pre petog oktobra je tvrdio, i ja mu verujem, da ga je vojska proganjala, a posle toga je s tim istim ljudima pravio neke nove paktove i dogovore. Kulminacija cele prevare koju je Pavković servirao Iliću jeste priča o planiranju državnog udara i navodnim dokumentima koje je ovaj video u Generalštabu. Državni udar, po Iliću, trebalo je da izvede Perišić pred svoju smenu i trebalo je da budu pobijeni lideri tadašnje opozicije! Ko još ubija opoziciju i time menja vlast? Ko je trebalo da bude na vlasti ako se pobije opozicija?

Posle 5. oktobra general Milan Đaković i general Aca Vasiljević saslušavali su drugooptuženog u “ aferi Perišić ” potpukovnika Sekulića da kaže šta zna o tim dokumentima. Sve se to dešavalo malo posle 5. oktobra. Pretili su mu i zatvorom. Pronašli su samo deo dokumentacije koji se odnosi na predlog proglašavanja vanrednog stanja na Kosovu i Metohiji, ali svakako ne na klasičan državni udar. Imao sam priliku da čitam ceo taj plan i sigurno nije onakav kako je predstavljen javnosti. Pavković je znao da bude dobar domaćin, pa je gostu iz Čačka poklonio pištolj i omogućio mu da dobije na korišćenje blindirani džip “čiroki”. Ni danas mi nije jasno šta je Velja Ilić, koji je dao nemerljiv doprinos 5. oktobru, tražio sa Pavkovićem. Vrlo brzo je Pavković napravio lobi i prema Crnoj Gori. Plivao je odlično u tom mulju koji se zove politika. Glava mu je uvek bila iznad vode.

Iz tih razloga postojala je i dalje potreba da se prati stanje u vojsci i u njenim

službama. General Perišić je izabran za potpredsednika Vlade Srbije i predsednika Odbora Savezne skupštine za bezbednost. U vladi je takođe bio zadužen za nacionalnu bezbednost, dakle, što se mene tiče, bio je dovoljno stručan i kompetentan da dobija te informacije. Uostalom, Vlada Srbije ga je postavila, a Skupština izabrala na tu funkciju.

Javnost se tih dana više interesovala za sudbinu Miloševićevih generala, pa je osvanuo dobar analitički novinarski tekst koji je napisala Roksanda Ninčić:

*Zašto nije smenjen Nebojša Pavković
MERA OPREZA I PRIPRAVNOSTI*

Nestrpljivi krugovi u DOS-u smatraju nedopustivim što je posle raspada Miloševićeve oligarhije kompletan kompromitovani vojni vrh ostao netaknut, dok krugovi bliski Vojislavu Koštunici poručuju – samo polako

General-pukovnik Nebojša Pavković, istaknuta perjanica bivšeg režima, i dalje je načelnik Generalštaba Vojske Jugoslavije.

Otišla je porodica, i njihova ideološko-političko-policijsko-propagandno-finansijska oligarhija se raspala. Iz svakog od tih resora otišli su pojedinci, grupe ili čitave garniture, otišao je čak i ministar policije Vljeko Stojiljković – a ostao je netaknut samo kompromitovani vojni vrh. Zašto?

To pitanje se sve češće postavlja u Demokratskoj opoziciji Srbije (DOS) i među njihovim pristalicama, naročito među bivšim oficirima.

Na njega u krugovima bliskim predsedniku SR Jugoslavije Vojislavu Koštunici odgovaraju sa – samo polako.

METAMORFOZA: Sama VJ je svojim ponašanjem pre i posle izbora ponudila dosta uverljivu argumentaciju i jednima i drugima. Vojska je, naime, prošla kroz tri faze: prvo su (do izbora 24. septembra) agitovali za Miloševića i suprugu kao da su ih oni iz svog džepa plaćali, i kao da će to doživotno činiti. Onda su (između 24. septembra i 5. oktobra) ćutali. Konačno, od 6. oktobra počeli su svakodnevno da se kunu u Ustav, zakon i Koštunicu.

Podsetimo najpre na nekoliko detalja iz predizbornog perioda.

U Generalštabu je nekih mesec dana pre izbora napravljen plan angažovanja u kampanji gde je definisan centralni zadatak: da se utiče na starešine, rezervne oficire, penzionere i građane da glasaju za Miloševića.

Uprava za moral GŠVJ napisala je “teze za informisanje pripadnika VJ” koje je potpisao general-potpukovnik Milan Simić. Pripadnici VJ su tim putem upoznat sa “uslovima u kojima se realizuju izbori, ciljevima rodoljubivih snaga u zemlji, ciljevima neprijateljskih snaga i kolaboracionista”.. Da bi se izbegle zabune, jedna rečenica počinje ovako: “Rodoljubive snage na čelu sa predsednikom SRJ”..

Vojni vrh je prionuo na posao – to što nisu uspeli nije zato što se nisu trudili. Kao istaknuti borci za zaštitu bivšeg režima u obaveštenim krugovima se pominja, pored bivšeg ministra odbrane Dragoljuba Ojdanića (zauzetog ovih dana dokazivanjem da ni u jednoj od vila nije imao “džakuzi”, a da uostalom uopšte nije znao šta Pavković radi) još desetak generala. Među tih desetak su komanda-

nti strategijskih grupacija – general pukovnik Srboljub Trajković, često viđan u društvu Mire Marković, general–potpukovnik Vladimir Lazarević, general pukovnik Milorad Obradović, general Spasoje Smiljanić (naročito), general Milan Zec...

“DAN D”: Nebojša Pavković je 18. septembra izjavio da je 24. septembar “Dan D” i da će vojska sprečiti pokušaje da se vlast “uzme silom na ulici”.

Za to vreme je, međutim, i DOS radio svoj posao – posebno bivši pripadnici VJ. Na tribinama i u medijima poručivali su građanima da interesi režima Slobodana Miloševića nisu interesi države i nacije, da služiti režimu ne znači služiti državi i naciji – naprotiv. Drugo, isticali su čvrsto uverenje da pripadnici VJ i policija razumeju tu razliku i da će znati za koga da glasaju na “sudbonosnim izborima”. Treće, slali su poruku da bi do svog kraja najbrže stigao onaj ko bi naredio Vojsci da uperi oružje u narod, jer batina ima dva kraja te bi se lako moglo dogoditi da se isto oružje okrene protiv naredbodavaca.

Pripadnici DOS–a stekli su uverenje da vojska i niži komandni kadar nisu ni najmanje raspoloženi da silom brane režim. Pristizale su i informacije o podelama u jedinicama, gde su najčešće jedan ili dvojica oficira bili za Miloševića, a ostali protiv. Takve jedinice su se mogle smatrati neupotrebljivim sa stanovišta ambicije režima da svoj ostanak na vlasti brani oružjem VJ. Malo ko je, naime, sumnjao da će Milošević narediti da se upotrebi Vojska, kao ni u to da će Pavković nastojati tu naredbu da sprovede.

Došao je “Dan D”, a onda i “noć D” između 24. i 25. septembra u kojoj je ozloglašena Savezna izborna komisija prekinula rad i povukla se u višednevnu ilegalu baš u trenutku pristizanja rezultata glasanja u Vojsci, policiji i zatvorima – odnosno kad se ispostavilo da je velika većina sve tri strukture glasala za Koštunicu.

GLASNO ĆUTANJE: Vojska je posle toga odjednom prestala da izdaje saopštenja. Nije se, naravno, izjašnjavala o opozicionim optužbama o lažiranju izbornog rezultata, ali nije dala javnu podršku ni Miloševićevom manevru sa proglašavanjem drugog kruga predsedničkih izbora. Istina, Pavković je u sred noći otišao da ubeđuje rudare u Kolubari da prekinu štrajk – ali nije postigao ništa i tu je činjenicu, reklo bi se, sasvim mirno primio.

Kako saznajemo u krugovima DOS–a, od 24. septembra bilo je više dramatičnih sednica Kolegijuma (koji čine Pavković i njegov najuži krug saradnika – zamenik načelnika GŠ, pomoćnici načelnika, načelnici samostalnih uprava – sve zajedno 12 do 15 ljudi). Počele su se javljati razlike, pucanje po šavovima po kojima je puklo i na izborima.

Malo je verovatno da je iko od njih baš tih dana naglo postao pristalica demokratske opozicije, ali je kod pojedinih generala počeo da slabi “borbeni duh i moral”, odnosno da prevladava želja za ostankom na visokim vojnim dužnostima, bez obzira na to što predsednik postaje dojučerašnji izdajnik, okružen još grđim plaćenicima i špijunima. Kako su videli da raste neraspoloženje prema Miloševiću, pojačavao se i njihov instinkt samoodržanja.

Vojska je u stvari tih dana okrenula leđa Miloševiću. “Glasnim ćutanjem

posle izbora unapred su otkazali poslušnost naređenju koje nikad nije izdato, ali se osećalo u vazduhu”, kaže Dragan Vukšić, bivši visoki oficir VJ, sad savetnik u Perišićevom Pokretu za demokratsku Srbiju.

PRITISCI: Došao je i 5. oktobar, dan za koji je Pavković, gostujući na Novoj RTS, očigledno neistinito rekao da je za Vojsku bio “normalan”. “Raspomagali smo procenama da će demonstracije biti mirne, bez provokacija prema jedinicama VJ. Ništa posebno nismo preduzimali”... A tenkovi i oklopna vozila koja su u popodnevnim satima krenuli sa Banjice prema gradu? “Deo snaga je izveden van da prati situaciju... Nisu bili namenjeni za intervenciju.”

“Zar neko u ovoj državi misli da bih ja, kao čovek, upotrebio vojsku da odbranim nešto što se odbraniti ne može?”, uzviknuo je u pomenutoj emisiji Pavković.

Generalu je očigledno bilo jasno da se “nešto” više ne može odbraniti, ali čoveku koga je do tad nazivao vrhovnim komandantom – nije. Milošević je 5. oktobra obećao uspaničenim čelnicima režimskih medija da “stiže Pavković”, a samog načelnika Generalštaba više je puta pitao: “Pavkoviću, jesi li krenuo?” I generalski jastrebovi oko Pavkovića bili su više nego raspoloženi da krenu na one stotine i stotine hiljada špijuna, kolaboracionista, sluga, plaćenika i izdajnika iz cele Srbije koji su preplavili centar Beograda.

Pavković, međutim, nije krenuo i time je bez ikakve sumnje zaslužan za izbegavanje krvoprolića većih ili manjih razmera.

Neko iz najužeg armijskog rukovodstva bio je na vezi sa DOS–om. Naime, tek oslobođeni Studio B je 5. oktobra uveče na kajron puštao apel građanima da se ne razilaze, jer postoji informacija da će pred zoru biti izvšeden kontraudar. Informacija da je baš to planirano u međuvremenu je potvrđena. Ni te intervencije, međutim, nije bilo.

“ON”: Ujutro 6. oktobra emitovana je vest da je održan sastanak najužeg vojnog rukovodstva – ali je građane onespokojavala činjenica da nikakvog saopštenja o stavu Vojske nije bilo. Malo kasnije je otkriveno i zašto.

Kako saznajemo, na toj i drugim sednicama posle 5. oktobra, raspravljalo se o tome kako ubediti novog predsednika (koga su generali zvali Koštunica ili “on”) da bi svaka promena u vojnom vrhu bila katastrofalna i da je Vojska ne bi prihvatila. Kad se Pavković pojavio pre podne 6. oktobra u zgradi Predsedništva na Novom Beogradu – u koju je Koštunica nešto pre toga prvi put ušao – predočio je dojučerašnjem vođi opozicije da je legalni predsednik, da komanduje vojskom u ratu i miru i da će prihvatiti svaku odluku koja se tiče njegovog, Pavkovićeovog, statusa ali da bi bilo dobro da sa kadrovskim promenama sačeka do konstituisanja legalnih organa vlasti. Onda je Koštunicu odveo kod Miloševića. Za položaj vojnog vrha je, naime, bilo bitno i da se Milošević povuče – što je te večeri i učinio.

Posle toga je Generalštab ponovo počeo da izdaje saopštenja u kojima se svaki put iznova potvrđuje lojalnost Koštunici. Te je “Vojska stala uz svoj narod i podržala legalno izabranog predsednika SRJ i predsednika Vrhovnog saveta odbrane”, te je “izborom Vojislava Koštunice za šefa države rešeno pitanje vrho-

vnog komandovanja”, te “stanje u Vojsci garantuje izvršenje svih zadataka dobijenih od predsednika SRJ”..

RAČUN: U još nestabilnim političkim prilikama u zemlji, najbolja je moguća vest da je vojska lojalna legitimnom predsedniku. Međutim, da li je – kako kaže Vukšić – u redu da Pavković sad naplaćuje svoju odluku da ne izda naredbu da vojska puca u narod?

Pojavljaju se čak i poluglasna sumnjičenja da je bilo prethodnih nagodbi između Koštunice i Pavkovića. To krugovi bliski novom predsedniku decidirano opovrgavaju. Jedino dopuštaju mogućnost da je bilo civila iz Pavkovićevog okruženja koji su poznavali i Koštunicu, pa su generala uveravali da Voja nije špijun i avanturista, nego je razuman čovek koji se protivi revanšizmu.

Uostalom – rečeno nam je – šta je Koštunica trebalo da uradi? Da u tim kritičnim danima kaže Pavkoviću – ti mi obezbedi lojalnost Vojske, a ja ću se onda lako obračunati s tobom? Nije u pitanju ni samo Pavkovićeva odluka da 5. oktobra ne podleigne pritisku jastrebova sa svih strana. Vojska je u ovom kratkom periodu nove vlasti zaista funkcionisala kao faktor stabilnosti, a očekuje se njena podrška u tom smislu i ubuduće. Često se pominju odmetnute paravojne i parapolicijske informacije o kojima vrlo malo ljudi ima pouzdana saznanja, a još se manje zna šta bi se od njih moglo očekivati. Ko bi – glasi dalja argumentacija – štitio građane i novu vlast od takvih, ako ne VJ? Ko bi, osim VJ, sprečio nečije eventualne avanturističke ambicije da preokrene tok stvari i zauzme Koštuničino mesto dok je, recimo, predsednik SRJ na jednom od svojih čestih i neophodnih putovanja?

SPOSOBNOST: Konačno – kažu pristalice Koštuničine oprezne politike prema vojnom vrhu – ako se Pavkoviću može spočitavati ranija nedopustiva politička pristrasnost i izražena ljubav prema nekretninama – uglavnom mu se ne osporava da je sposoban oficir, da je u vreme NATO bombardovanja spasao mnogo života i borbene tehnike.

Vukšić s indignacijom odbija tu tezu: “Ne može biti dobar vojnik onaj koji se stavio u službu pogrešne politike i strategije, koji između ostalog nikad nije rekao da se u taj rat ne sme ići. Je li to za pohvalu što je uspešno sproveo katastrofalnu politiku rata? Nije istina ni da je zaslužan za spasavanje ljudstva i tehnike na Kosovu. Pouzdano znam da je Vojska imala stopostotna saznanja o tome koji će ciljevi biti gađani. Pa Vesli Klark je drugi dan bombardovanja zvao Ojdanića (tadašnjeg načelnika Generalštaba VJ, naša prim.), pitao ga – jeste li se opametili, pa kad je dobio odgovor upozorio je da će nas gađati ‘postupno, sistematski i razarajuće’. Tačno se zna šta to znači”, kaže Vukšić, naglašavajući da to govori samo zbog istine, a ne zato što hoće da se vrati u Vojsku – jer zbog “pogažene oficirske časti i ponosa ne namerava više ikad da obuče uniformu”.

Kad se ispod svačije argumentacije podvuče crta, ostaje relativno sigurna prognoza da Pavković neće beskonačno ostati na mestu načelnika Generalštaba. Stići će i njegov slučaj na red kad se formiraju vlade, kad počnu da funkcionišu parlamenti i stabilizuje se vlast DOS-a. Ipak, postoji i prava mera čekanja.

S jedne strane, novi ljudi bi morali doći na čelo Vojske pre nego što na dnevni

red stignu pitanja buduće orijentacije VJ u sklopu nove proevropske politike, na primer oživljavanja bilateralne vojne saradnje, zatim mogućeg priključivanja Partnerstvu za mir (koji je SRJ unapred poželeo dobrodošlicu), pa do definisanja najbolnijeg odnosa sa NATO–om. Skoro celom sadašnjem vojnom rukovodstvu zabranjen je ulazak u zapadne zemlje. S druge strane, primetna je u javnosti izvesna nestrpljivost kada je u pitanju zakonsko kažnjavanje onih – ne samo u Vojsci – koji su zloupotrebljavali položaj, krali, zastrašivali...

Roksanda Ninčić

OBRAĆANJE KOŠTUNICE MILOŠEVIĆEVIM GENERALIMA

“Razlika između ljubavi i grešne veze je u tome što ova druga – duže traje.”
Grosberger

Stari načelnik Generalštaba oberučke je prihvatio novog šefa. Njihovi razgovori na kolegijumu 11.10.2000. tekli su tačno ovako:

KOLEGIJUM NAČELNIKA GENERALŠTABA VJ

vreme 08.15–10.30

sastanku Kolegijuma prisustvovali su:

R.BR.	ORG.JED.GŠ VJ	ČIN, IME I PREZIME	PRISUTAN ZAMENIK
26.	Predsednik SRJ	gospodin VOJISLAV KOŠTUNICA	
27.	Savezni ministar za odbranu	general–armije DRAGOLJUB OJDANIĆ	
28.	Načelnik GŠ VJ	general–pukovnik NEBOJŠA PAVKOVIĆ	
29.	Zamenik NGŠ VJ	general–pukovnik SVETOZAR MARJANOVIĆ	
30.	Savetnik NGŠ VJ PNGŠ za OŠP	general–pukovnik MIODRAG SIMIĆ	
31.	PNGŠ za KoV	general–potpukovnik LJUBIŠA STOIMIROVIĆ	
32.	PNGŠ za RV i PVO	general–potpukovnik BRA- NISLAV PETROVIĆ	
33.	PNGŠ za RM	kontraadmiral VLADE NONKOVIĆ	

34.	PNGŠ za PM i SP	general-pukovnik STAMENKO NIKOLIĆ	
35.	PNGŠ za ŠONID	general-pukovnik ZLATOJE TERZIĆ	
36.	PNGŠ za VI i ED	general-major GRUJICA USKOKOVIĆ	
37.	PNGŠ za LOGISTIKU	general-pukovnik BRANISLAV OBRADOVIĆ	
38.	Inspekcija VJ	general-potpukovnik NINOSLAV KRSTIĆ	
39.	Uprava bezbed- nosti	general-potpukovnik MILAN ĐOKOVIĆ	
40.	Obaveštajna up- rava GŠ VJ	general-potpukovnik BRANKO KRG	
41.	Uprava za I i M GŠ VJ	general-potpukovnik MILEN SIMIĆ	
42.	I uprava GŠVJ	general-potpukovnik ĐORĐE ĆURČIN	
43.	Načelnik Kabineta NGŠ VJ	general-major DRAGAN ŽIVANOVIĆ	
44.	Načelnik Pete urave	general-potpukovnik ŽIVORAD VUJČIĆ	
45.	Komandant 1. ARMIJE	general-pukovnik SR- BOLJUB TRAJKOVIĆ	
46.	Komandant 2. ARMIJE	general-pukovnik MILORAD OBRADOVIĆ	
47.	Komandant 3. ARMIJE	general-potpukovnik VLADIMIR LAZAREVIĆ	
48.	Komandant RV i PVO	general-pukovnik SPASOJE SMILJANIĆ	
49.	Komandant RM	admiral MILAN ZEC	
50.	Načelnik vojnog kabineta pred. SRJ	general-pukovnik dr. SLAVOLJUB ŠUŠIĆ	
51.	Načelnik kavineta pr. SRJ	gospodin MILOŠ JEFTOVIĆ	

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Gospodine predsedniče, gospodo generali dozvolite mi da vas najsrdačnije pozdravim u ime Generalštaba i svih pripadnika Vojske Jugoslavije kao i u svoje lično ime.

Danas želimo da vas upoznamo sa stanjem borbene gotovosti Vojske Jugoslavije, kao i sa problemima sa kojima se suočavamo i merama koje smo preduzeli odnosno koje sada preduzimamo.

Gospodine predsedniče u daljem tekstu sednice moji pomoćnici će vas upoznati sa stanjem borbene tehnike i VJ po elementima iz njihove nadležnosti. Želim da se ugodno osećate u našoj sredini, kao i da vam ovo referisanje upotpuni sliku o stanju VJ.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ja mislim da je ovde došlo do koalicije u prethodnom stavu iz onog izlaganja gde si rekao da su otežani uslovi za mobilizaciju to je tačno a u zaključku mislim da je dao drugačije ocene. Radi se gospodine predsedniče da mi u sadašnjoj situaciji procenjujemo da bi bilo problema u izvršenju mobilizacije nekih ratnih jedinica u nekim regionima naše zemlje tamo gde je izvršeno možda prevelik uticaj stranača na svoje pripadnike koji su ustvari i članovi odnosno pripadnici naših ratnih jedinica, no mi se nadamo kako odmiče stabilizacija ovih prilika u našoj zemlji da će se i to pomiriti jer mi naše ratne jedinice formiramo pre svega za odbranu naše zemlje znači na jednoj patriotskoj osnovi gde bi sigurno došla do izražaja visoka svest tih naših boraca bez obzira na njihovu stranačku pripadnost. Znači to je samo problem. Jer neki smatraju da sad u ovom periodu bi bilo problema da li bi bilo u pogledu odziva, ponašanja kad dođu u jedinice kao što smo imali 90-tih godina. Reč ima general-potpukovnik Simić Milen koji će govoriti o elementu moral. Molim vas pridržavajte se vremena.

general-potpukovnik
MILEN SIMIĆ

Gospodine predsedniče, gospodo generali, u narednim minutima istakao bih najvažnije karakteristike morala VJ u prvih devet meseci 2000. godine. Ocene koje ću vam referisati izvedene su na osnovu morala k-di, strategijsko-operativnih grupacija, sektora i samostlanih uprava GŠ vojske i ocena uticaja drugih elemenata b/g na moral. Takođe sve ocene koje ću izneti zasnovane su na pokazateljima do kojih smo došli istraživanjima osnovnih manifestacija morala na kvalifikovanom uzorku blizu 6.200 pripadnika vojske, a neke manifestacije i preko 30.000. Imajući u vidu dostignuti nivo b/g k-di jedinica i ustanova VJ, iskazanu zrelost, ustavni i profesionalni odnos pripadnika vojske povodom predsedničkih i parlamentarnih izbora u našoj zemlji cenimo da je sačuvano jedinstvo armijskog sastava. Uprkos delovanju brojnih negativnih činilaca u nastaloj situaciji očuvano je dobro i stabilno stanje morala vojske koja omogućava uspešno izvršavanje njenih ustavnih zadataka. Takvom stanju morala doprinele su realna i pravovremena procena vojnopolitičke i bezbednosne situacije u okruženju i u zemlji. Rešenje krize nastale posle izbora 24.septembra vrlo dobra

vojnostručna, moralnopsihološka i psihofizička pripremljenost pripadnika vojske za uspešno izvršavanje zadataka, visoko izražena patriotska svest i poverenje u starešine i komandni kadar vojske, uspešna sanacija oštećenih objekata VJ za vreme agresije, relativno dobro pozadinsko obezbeđenje, odlični međuljudski odnosi i povoljna socijalna klima u jedinicama, komandama i ustanovama vojske. Prema rezultatima istraživanja u prvih devet meseci 2000. godine, na iznetom reprezentativnom uzorku vojske može se zaključiti sledeće, da u proseku 90% pripadnika vojske izražava bezrezervnu spremnost da brani slobodu, nezavisnost, suverenost i teritorijalni integritet od bilo kog spoljnog ugrožavanja. Da je oko 90% sastava vojske uveren u mogućnost odbrane SRJ od spoljne agresije. Da oko 88% pripadnika vojske ispoljava poverenje u vojno rukovodstvo neposredno pretpostavljene starešine, naoružanje i tehniku sa kojom naše jedinice i ustanove raspolažu. Da je preko 90% sastava vojske zadovoljno međuljudskim odnosima u jedinicama i ustanovama a posebno brigom za ljude, drugarstvom i solidarnošću. Da preko 85% pripadnika vojske izražava visok stepen identifikacije i ponosa sa jedinicom i ustanovom kojom pripada. Najveći pozitivan uticaj vojske u ovom trenutku ispoljavaju mirno rešenje izborne krize i vraćanje političkih procesa u ustavne i zakonske okvire, ustavno ponašanje i držanje VJ tokom krize, očuvano jedinstvo i dobri unutrašnji odnosi u k-dama jedinicama i ustanovama vojske. Ovako visokoprofesionalnom držanju vojske najviše su doprinele starešine svojim autoritetom, visokom zrelošću i odgovornošću za sudbinu zemlje. Značajan doprinos takvom stanju morala dale su i preduzete mere na izgradnji i održavanju b/g u celini u čijoj funkciji su bile brojne komandne, informativne, psihološko-propagandne aktivnosti koje su preduzete u jedinicama na onsovu izvršenih procena. Negativan uticaj na moral VJ u tom trenutku ispoljavaju sledeći činioци. Prvo već je bilo reći nesprovođenje Rezolucije 1244 SB UN i Vojnotehničkog sporazuma. Složena političko-bezbednosna i ekonomska situacija u našem okruženju i u zemlji. Konstantni pad životnog standarda pripadnika vojske, mada su u toku ove godine preduzimate mere da se taj pad životnog standarda zaustavi kroz zakonsko regulisanje plata i kroz izgradnju stanova za pripadnike vojske. Veliki broj nerešenih stabilnih problema i niska lična primanja i upravo ovim je negde oko 80% pripadnika VJ nezadovoljno. Poseban problem koji je opterećivao jedinice u proteklih devet meseci bilo je povećano psihofizičko naprezanje i zamor ljudstva zbog istaknute nepopunjenosti i preopterećenosti vojnika i starešina brojnim vanrednim zadacima posebno onim jedinicama koje su bile angažovane u obezbeđenju državne granice, obnovi zemlje i posebno raspoređene oko kopnene zone bezbednosti. Socijalno-psihološka klima u jedinicama je u ovom trenutku povoljna. Vojnici i starešine uspešno su se prilagodili na posleratne uslove života i rada i nemaju izraženiji psihofizičkih smetnji mada su preživeli dejstvo najveće svetske sile.

Gospodine predsedniče, na onsovu iznetih karakteristika stanja morala samo nekih uprkos svih teškoća cenimo da je moral VJ dobar i stabilan i da omogućava uspešno izvršavanje njene ustavne uloge u skladu sa vašim odlukama. Toliko, hvala.

general-potpukovnik
MILAN ĐAKOVIĆ

Gospodine predsedniče, gospodo generali i admirali. Stanje u zemlji u postizbornom peirodu opterećeno je brojnim negativnim pojavama koje narušavaju sistem bezbednosti ugrožavaju javni red i mir i prete da izmaknu kontroli državnih organa institucija. Ispoljeno nejedinstvo u izvršavanju zadataka uslovalo je da se konsolidacija organa jedinica MUP-a odvija sporo. Situaciju dodatnu usložavaju nastojanja pojedinih političkih faktora da na neke organe jedinice MUP-a izvrše uticaj i pridobiju ih za ostvarivanje svojih ciljeva. Opšte konfuzno stanje smišljeno koriste razne parapolicijske snage i kriminalne naoružane grupe i pojedinci koji pod vidom nove vlasti i demokratskih procesa nastoje da preuzmu funkcije pojedinih državnih organa. Posebnu opasnost predstavlja mogućnost tih snaga da zloupotrebe naoružanje pod vidom "smirivanja situacije" u pojedinim sredinama. Najveću opasnost za mir u zemlji predstavljaju naoružane formacije organizovane na partijskoj i kriminalnoj osnovi koje broje oko 5.000–6000 ljudi i druge grupe i pojedinci angažovani po raznim osnovama na obezbeđenju objekata, ličnosti i švercerskih kanala. Pored navedenog po našim saznanjima kod stanovništva se nalazi više desetina hiljada raznog naoružanja i specijalne opreme zaostale iz perioda sukoba na prostoru prethodne Jugoslavije. Cenimo da dodatnu opasnost za mir u zemlji predstavljaju postupci i ponašanje kriznih štabova na preuzimanju privrednih, informativnih, finansijskih i drugih republičkih i saveznih institucija. Do sada je nasilnim putem izvršena smena direktora ili rukovodstava u 65 radnih organizacija, institucija, a vrše se pripreme i traži smena u još 20–tak preduzeća među kojima je jedan broj od posebnog značaja za odbranu zemlje. U ovim preduzećima proizvodi se naoružanje i vojna oprema i opasne materije koje se mogu zloupotrebiti ili izazvati ekološke posledice. Stanje u kopnoj zoni bezbednosti je i dalje složeno i ima tendenciju pogoršanja. Česti su napadi šiptarskih terorističkih snaga na organe MUP-a i stanovništvo što izaziva opštu nesigurnost i strah. I dalje su prisutni propagandni napadi na pojedine ličnosti u VJ sa ciljem njihovog diskreditovanja kod domaće svetske javnosti od pozivanja na političko opredeljivanje do otvorene pretnje pojedinim starešinama i njihovim porodicama. Opšte stanje u zemlji je veoma složeno i neizvesno sa mogućim naglim promenama što zahteva hitno i plansko angažovanje svih subjekata države na njegovom konsolidovanju. Posebnu ulogu u tome moraju

imati organi jedinice MUP-a koje planskim angažovanjem moraju uspostaviti narušeni sistem bezbednosti, obezbediti potpunu kontrolu eventualnih parapolicijskih kriminalnih grupa i sprečiti krađe privatne i državne imovine. U slučaju da snage MUP-a ne budu u mogućnosti da u celini uspostave narušeni sistem bezbednosti predložimo angažovanje dela snaga vojske na tim zadacima sa težištem na obezbeđenju saveznih institucija od posebnog značaja. Stanje u VJ i pored svih događaja je u zemlji i okruženju stanje bezbednosti u VJ je stabilno i obezbeđuje izvršenje namenskih zadataka. Preventivnim radom subjekata bezbednosti blagovremeno se otkrivaju i efikasno presecaju razni negativni uticaji i delovanja sa teritorije prema i u komandama i sastavima VJ. U VJ nema organizovanog neprijateljskog rada a pojedinačna ispoljavanja blagovremeno se presecaju i za sada nemaju bitnijeg negativnog uticaja na bezbednost VJ. Stanje bezbednosti u određenoj meri ugrožava delatnost stranog faktora u zemlji

i spoljnjem okruženju kontinuiranim nasrtajima prema profesionalnim oficirima VJ, komandama i jedinicama. Na bezbednost takođe nepovoljan uticaj ima ekstremizam pojedinaca iz raznih sredina i kriminalnih grupa usmerenih ka licima i objektima VJ. U poslednje vreme povećana je opasnost od delatnosti raznih sektori sa ciljem prodora u VJ i širenja negativnog uticaja posebno među vojničkim sastavom kao i sve većeg broja lica uživalaca narkotičkih sredstava. U izbornom i postizbornom periodu ponašanje pripadnika vojske bilo je u skladu sa Zakonom o VJ i njenom ustavnom pozicijom. Smatramo i predlažemo da se moraju preduzeti mere da svi politički faktori striktno ispoštuju vanstranačku poziciju VJ. Na osnovu iznetog smatramo da je VJ stabilna i otporna na sve stranačke i druge uticaje i delovanja. Međutim, status VJ posebno njen materijalni položaj u znatnoj meri će imati uticaja i na stanje bezbednosti VJ u celini.

general-pukovnik

MILORAD OBRADOVIĆ

Gospodine predsedniče, gospodo generali i admirali. U skraćenom vremenu izneću samo najbitnije pokazatelje koji karakterišu stanje b/g 2.A. Cenimo da je stanje b/g 2.A sada po svim parametrima po kojima se cenilo stabilno i dobro. To stanje se manifestuje u dužem vremenskom periodu i cenimo da će tako ostati i u narednom periodu. Zbog strukture armije kao celine, karakteristika njene zone odgovornosti jer obuhvata 3/4 teritorije R.Crne Gore i oko 1/4 R.Srbije o mnogim pitanjima stanje u 2.A je specifično. Takođe cenimo da je sastav armije bio između ostaloga do sada značajan faktor mira i stabilnosti, takođe bio je faktor odvratanja u celoj zoni odgovornosti. U izvršavanju svojih namenskih zadataka shodno zakonu i Ustavu smatramo da smo svoju ulogu obezbedili.

Gospodine predsedniče, gospodo generali i admirali. U skraćenom vremenu izneću samo najbitnije pokazatelje koji karakterišu stanje b/g 2.A. Cenimo da je stanje b/g 2.A sada po svim parametrima po kojima se cenilo stabilno i dobro. To stanje se manifestuje u dužem vremenskom periodu i cenimo da će tako ostati i u narednom periodu. Zbog strukture armije kao celine, karakteristika njene zone odgovornosti jer obuhvata 3/4 teritorije R.Crne Gore i oko 1/4 R.Srbije o mnogim pitanjima stanje u 2.A je specifično. Takođe cenimo da je sastav armije bio između ostaloga do sada značajan faktor mira i stabilnosti, takođe bio je faktor odvratanja u celoj zoni odgovornosti. U izvršavanju svojih namenskih zadataka shodno zakonu i Ustavu smatramo da smo svoju ulogu obezbedili.

Gospodine predsedniče ističem da sve jedinice u 2.A su formirane shodno važećim zakonom i propisima važećih naređenja od pretpostavljene komande uključujući i sedmi bataljon nadam se da je on vama poznat. Radi se o jednog dobroj jedinici.

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Pošto je vreme isteklo gospodine predsedniče, ja bih zaključio ovaj deo izlaganja, zahvalio bih vam se na pažnji što ste saslušali referate o najosnovnijim organizacijskim funkcionalnim problemima VJ i istakao sledeće: Vojska Jugoslavije je oružana sila svih naših naroda i narodnosti i to je praktično jedina institucija ovog saveznog značaja, odnosno na saveznom nivou koja je pod direktnom

komandom predsednika SRJ. Znači to je ta palica kojom vi komandujete, dirigujete u odnosu na sve ostale savezne institucije. Mi smo za vreme poslednjeg događanja u našoj zemlji, naročito 1998. i 1999. godine pokazali da smo organizovani, da smo jedinstveni, pokazali smo visok profesionalizam i pokazali smo visok patriotizam. U tim vremenima, a i ranijih godina pred nama je bilo dosta složeno vreme i mislim da smo odoleli svim pritiscima, svim pokušajima da se u Vojsku Jugoslavije unese i nejedinstvo i razdor. I događanja u toku ove godine i u predizbornom periodu, pa i danas pokazala su da smo krajnje profesionalno procenjivali situaciju i donosili odluke. Naravno u svom radu bilo je i ponašanja i korišćenja principa koja se koriste u diplomatiji jer razni uticaji sa svih strana su tako ponašanje i zahtevali. Gospodine predsedniče, Vojska Jugoslavije je praktično ostala nedodirljiva za sve pokušaje naročito nekih naših ranijih kolega pa i drugih uticaja da unesu da uđu u organizaciju vojske da pokušaju da iz te organizacije praktično deluju na njeno rasturanje i dezintegraciju. Mi odbacujemo sve tvrdnje pa i to od generala Perišića i ostalih koji evo danas vidim u štampi tvrde da je zahvaljujući njima vojska ostala u kasarnama itd. Ovde stoje najodgovorniji ljudi koji znaju kakvi su to pokušaji nekorektni bili i šta se tu zapravo događalo. Ja sam vam na jučerašnjem jednom razgovoru kratko referisao i izneo sam mišljenje ovoga kolegijuma ovde da jednostavno smatramo da treba u najužoj konsultaciji sa ljudima koji ovde sede saslušati predloge u vezi sa kadrovskim rešenjima u Vojsci Jugoslavije jer ćemo mi koji znamo kakvo je to stanje i poznajemo već sebe sigurno predložiti one ljude koji mogu da dalje rade i na očuvanju i jedinstva i izgradnji b/g vojske. Naravno smatramo svi ovde da ne bi bilo dobro donositi ishitrena rešenja i pod uticaja i raznih stranačkih lidera, ali i nekih ljudi koji jednostavno ne poznaju stanje u vojsci barem ne dok se ne izvrši konstituisanje saveznih institucija, skupštine i vlade pa i republičkih koji su na pomolu i dok se ne obezbedi stabilizacija stanja u našoj zemlji a zatim naravno ja sam prvi spreman a verovatno i moje kolege da se ponašamo onako kako vi budete dozvolili. Upozorio bih da ima sigurno pokušaja da se preko destabilizacije u vojsci verovatno utiče i na položaj institucije predsednika SRJ koji je praktično tek sad i počeo sad da radi. Mi naravno ne možemo prihvatiti takve uticaje i u tom pogledu bismo savetovali da imate puno poverenja u Vojsku Jugoslavije i da neće biti nikakvih iznenađenja niti izlaska iz okvira njenih ustavnih ovlašćenja. Ovu nastalu situaciju u pogledu nelegalnog ponašanja pojedinih kriznih štabova i pojedinih formiranih raznih naoružanih grupa mi smo mogli da vrlo lako i jednostavno rešimo ali to bi značilo izlazak vojske iz okvira njene ustavnih nadležnosti i zadataka koje ona inače terba da radi bez odobrenja vrhovnog komandanta, odnosno vas i to ne bi bilo dobro. Zbog toga ćemo i dalje se ponašati tako, a na vama je da procenite u kom momentu trebate odlučiti da mi ako treba neku značajnu instituciju u našoj zemlji obezbedimo, vratimo, sprečimo da ona završi kao što su neke druge. Ja vam se zahvaljujem na pažnji i planirano je da vas ministar odbrane kratko informiše o ovome a onda očekujemo i vaše obraćanje.

savezni ministar za odbranu
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Gospodine predsedniče neka mi bude dopušteno da kao prethodnik načelnik GŠ a sada savezni ministar za odbranu izrazim svoje slaganje sa svim onim što vam je kolegijum načelnika GŠ i sam načelnik GŠ danas izložio ne ulazeći u neke manje važne pojedinosti. Vezano za stanje b/g VJ apostrofiracu samo neka pitanja o kojima je ovde danas bilo reči.

Predsednik SRJ

VOJISLAV KOŠTUNICA

Gospodo generali i admirali, ovo je drugi susret sa kolegijumom Generalštaba skoro svakodnevno sa generalom Pavkovićem, redovne konsultacije i to govori o tome na koji način se odnosim prema Vojsci Jugoslavije. I odmah da kažem pošto su prilike neredovne, teške, a kad-kad se i to pitanje čuje i u onome što se sad na našem srpskom jeziku koje su se uvukle tolike strane reči zovu mediji, u medijima se govori o poverenju ili nepoverenju u VJ, mogu da kažem ono što sam rekao na našem prvom susretu i što sam više puta javno iznosio da imam puno poverenje u VJ i njen starešinski kadar. Mislim da u tom pogledu stvari budu jasne. Ali naravno svi mi imamo razloga da budemo zabrinuti i naša zabrinutost proizilazi iz zbivanja u našoj zemlji vezanih za nešto što se zove posleizborni period. Posleizborni period je u većini država nešto što ne privlači neku pažnju, uostalom u većini država i sami izbori, mislim na višestranačke izbore ne privlače veću pažnju. Skoro da se radi o jednom normalnom događaju, skoro da se radi o nečemu što u zemljama u kojima se sve odvija na normalan način ne privlači veću pažnju, možda jedan poseban pokazatelj stabilnosti u pojedinim društvima, visok stepen apstinencije na izborima. Dakle veliki broj birača na izborima izlazi prostor zato što im izbori donose nekakvu malu promenu i usled toga ne postoji veća politička zainteresovanost. Kod nas je bilo drugačije kao što znate, apstinencija nije bila velika jer veliki broj birača koji su izašli na ove izbore, a ono što se dešavalo u posleizbornom periodu je bilo burno. Dakle sve skupa atipično one političke sisteme u kojima višestranački sistemi postoje duže vremena u kojima se stranke na jedan normalan, potpuno bez ikakvog potresa načina smenjuju na vlasti. U takvim sredinama naravno ono što se dešava posle izbora apsolutno nema nikakvog uticaja, sem u retkim slučajevima na položaj vojske, na njene obaveze, na nešto što je pitanje bezbednosti u zemlji. Baš zbog toga što govorim o posleizbornom periodu i zato što ovo nije uobičajen posleizborni period i zato što je ono što ga obeležava kriza, vrlo često se ukazuje u vašim izlaganjima se ukazivalo na potrebu stabilizovanja situacije u zemlji. I sad da pokušam na neki način da sumiram u kojem pravcu se to stabilizovanje situacije u zemlji vidi. Ali još jedanput da istaknem, vaše ocene kada je reč o kretanjima u našem okruženju su u osnovi povoljne. Dakle, s te strane opasnost ne dolazi. Čak se može uočiti jedna promena koja ukazuje na jednu blagu ravnotežu u odnosima svetskih super-sila pojedinih međunarodnih integracija, Evropa ima čini se u proteklom periodu veći uticaj u odnosu na nešto što nesumnjivo obeležava današnji svet a to je američki hegemonizam. Dakle, javljaju se pojedine brane američkom hegemonizmu mislim da se to ispoljava to u poslednje vreme, to predstavlja u osnovi jednu pozitivnu činjenicu jer svet bez rav-

noteže nije dobar svet, a svet sa kakvom–takvom ravnotežom ili uravnoteženošću odnosa između velikih sila pogotovu sa svim onim što bi moglo predstavljati branu ili protivtežu američkom hegemonizmu jeste nešto što je poželjno. U tom pogledu se ispoljavaju određena pozitivna kretanja i otud čini mi se da uopšte posmatrano opasnost ne dolazi sa te strane, sem naravno u onom delu u kojem je reč o situaciji na Kosovu, delovanju šiptarskih terorista, specifičnom odnosu između snaga Međunarodne zajednice prema šiptarskim teroristima s te strane jedino opasnost dolazi, u drugim delovima mislim da te opasnosti nema. S druge strane, vaše ocene su, ako mogu tako da ih rezimiram, kad je reč o stanju u Vojsci Jugoslavije bez obzira na se teškoće s kojima se VJ nosi onako junači u ratu pa i u miru svih ovih godina vaše ocene su da je stanje bezbednosti u VJ stabilno. I pored svih problema sa popunom VJ, sa njenim finansiranjem, problemima vezanim za mobilizaciju, zastarelost naoružanja itd. Sve to skupa znači da su glavni problemi nastali posle izbora, dakle u posleizbornom periodu, ja bih tu pokušao malo šematski da stvari prikažem. Šta dolazi posle izbora? Posle izbora dolazi normalnim situacijama i u onim demokratskim sistemima u kojima demokratija funkcioniše duže vremena, dolazi jednostavno smena vlasti. I stvari se završavaju na taj način. Ovde se sada kod nas pojavljuje nešto što jedan intervinirajući faktor to je izborna kriza. Ona je izazvana ovim sporom oko stvarnih izbornih rezultata i ona je zapravo unela ove nemire i nestabilnost u društvu. Da toga nije bilo, moram reći, govorio sam i na prošlom sastanku našeg kolegijuma da je ranije došlo do ove smene vlasti mislim da bi napetosti u društvu bile manje. Ali mi smo s tom situacijom sada suočeni prosto moramo pokušavati i mi političari a i vi vojnici da vidite kako se na nju može reagovati, kako se može ostvariti preko potrebna stabilizacija u društvu. Da pomenem da mi posle izbora imamo još jedan momenat koji mislim da je važan i koji nagoveštava bolji život u društvu, a možda i bolje perspektive za rešavanje materijalnog položaja VJ. Samim tim to je ukidanje sankcija EU i dakle, dolaženje naše zemlje u jedan položaj mnogo povoljniji, bez izolacija, bez spoljnog pritiska, to ukidanje sankcija se odnosi kao što vam je poznato sa ovog sastanka u Luksemburgu samo na naftu i vazdušne letove već otvara mogućnost uspostavljanja odnosa naše zemlje sa međunarodnim finansijskim institucijama, otvara mogućnost starih zajmova, ulaganja bilo da je reč o bilateralnim odnosima ili ulaganjima koji bi dolazili iz same Evrope, otvara mnoga pitanja već vrlo konkretna kao što je čišćenje Dunava, prosto mislim da su to neke složićete se pozitivne činjenice i to je neki okvir u kojem treba da se ide. Mislim da u svim dosadašnjim razgovorima to bi hteo da vam kažem apsolutno se izvan toga nije išlo. Izvan nastojanja da se ukinu sankcije Međunarodne zajednice nikakvih tu uslovljavanja nije bilo niti bi se na ta uslovljavanja moglo pristati, na položaj na kome se nalazim ja sigurno neću na ta uslovljavanja ili nešto više od toga ucene pristajati. Pomenuto je ovde i partnerstvo za mir. U mom saznanju u svim razgovorima koje sam vodio sa više stranih delegacija o tome nije bilo reči. Ja znam da se jednostavno radi o jednoj stvari u kojoj razgovor apsolutno ne može bez obzira na to šta ja o tome mislim ne može da započne bez prethodnih konsultacija sa VJ. Ranije je to bilo, vi se sećate, pre nekoliko godina isto nekih ideja koje su se javljale bilo u političkim krugovima, bilo u samoj VJ, vi

se sećate to pitanje je bilo otvarano ali ja mislim da ono ne može jednostavno da se otvara individualno, može samo da se o tome razgovara na osnovu ozbiljnih konsultacija u VJ. O tome do sada reči nije bilo.

I da se opet vratim na tu posleizbornu krizu i na nestabilnost u društvu, najveći deo tih problema nam je poznat, mi smo na neke od njih reagovali od slučaja do slučaja, nekima od njih sam veoma iznenađen, u jednom trenutku mi je general Pavković skrenuo na ovaj slučaj Savezne uprave kontrole letenja, naravno je da je moj odgovor odmah na to bio da sam o celoj stvari neobavešten i da je apsolutno ne odobravam, ali postoji jedan broj tih događaja koji izmiču našoj kontroli, tu je problem zaista zato što nemamo kompletiranu saveznu vlast, moramo vrlo brzo ići sa ovim konstatacijama oko sastava vlade, konstituisanja parlamenta i onda će se stvari na neki način stabilizovati. Ono što sam od samog početka nastojao da učinim u onoj meri u kojoj je to u skladu sa mojim moćima, ovlašćenjima, a tiče se, moja su ovlašćenja tu posebna kad je reč o VJ jeste da stvari uvedem u nekakav normalan tok, pa je tako došlo i do ideje o sazivanju VSO. Mislim, to je jedna od mera koje prosto omogućava da stvari dođu na svoje, da jedna institucija koja nije funkcionisala nekoliko godina, ona nije bila sazivana da do tog sastanka dođe i zapravo ovaj naš sastanak današnji je trebalo da bude sastanak VSO, iz Podgorice nam je javljeno da zbog one povrede lakše koje je imao predsednik Milo Đukanović, nije moguće da dođe u Beograd, ja sam insistirao na to da taj sastanak mora biti u Beogradu i on će biti čim se on oporavi u Beogradu. Ali opet morate znati da jedan deo ovih problema sa kojima se suočavamo i sa kojima se ja suočavam i u društvu i u VJ je nasleđeno. Eto to pitanje sednice VSO je nešto što sam dobio u nasleđe pomalo kao vruć krompir, ali mislim da sva ta pitanja moraju da se otvore poštujući nešto što je legalna procedura, ako nešto mene jednostavno kao čoveka kao političara karakteriše onda je to apsolutno zalaganje budite uvereni za poštovanje Ustava, poštovanje zakona i u skladu sa tim ja izuzetno cenim što se VJ u ovim teškim događajima držala u okvirima ustavnih ovlašćenja, mi ćemo svakako procenjivati kako će se stvari dalje razvijati, pokušaćemo razgovorima sa MUP–om, konsolidacijom MUP–a da stvari opet rešimo u nečemu što su ustavni okviri, a ako ne daj bože stvari budu išle u drugom pravcu, ja mislim da neće ići, onda ćemo povesti razgovor i naravno ovde kada je reč o nečemu o čemu je govoreno, o čemu je govorio posebno general Pavković, a to je obezbeđenje ovih objekata koji su od posebnog značaja u društvu, ili obezbeđenju onih objekata koji se onih preduzeća za specijalne namene, koji se bave proizvodnjom proizvoda od strateškog interesa za vojsku.

I najzad da kažem, ukoliko nastojim i nastojaću da se krećem u okviru nečega što je legalna procedura i da suzbijam nešto što je nestabilnost u ovom društvu svim raspoloživim sredstvima, onda budite uvereni da ću se isto tako odnositi prema VJ. Prema tome, bilo kakvo unošenje nestabilnosti u VJ je bilo kakvi razgovori kojih je ili planovi o kadrovskim promenama u VJ je nešto o čemu u ovom trenutku apsolutno ne treba razmišljati i tu delim stav koji je ovde iznet i koji je izneo general Pavković, mi moramo u ovom trenutku sačuvati jednu instituciju koja je od značaja za bezbednost naše države i naroda, a posebno je važno u jednom tern-

utku kada tek dolazi do procesa konstituisanja nove vlasti, to je Vojska Jugoslavije. Mi u ovom trenutku praktično na saveznom nivou imamo predsednika Savezne Republike Jugoslavije, imamo Vojsku Jugoslavije i jednostavno to stanje mora da ostane tako da se sačuva i da na tom stepenu i sa tim stepenom jedinstva jednostavno prebrodimo ovu krizu u kojoj smo se našli u koju smo ušli ponoviću još jedanputa da su prilike bile drugačije, da je naš razvoj do sada bio drugačiji bilo bi ranije ovih smena i sve bi se normalnije razvijalo ali ja ne mogu da ne kažem da s druge strane da je teško i očekivati da bude nešto drugo ukoliko se zemlja nalazi zaista, ukoliko je cela država stavljena u zatvorske uslove, a ova država je stavljena u zatvorske uslove zahvaljujući sankcijama Međunarodne zajednice, zahvaljujući prošlogodišnjoj NATO–vskoj agresiji, to su prosto činjenice sa kojima se mi moramo suočiti i s kojima moramo izaći iz još jednog velikog iskušenja u kojoj se ova zemlja nalazi, ali ako je reč samo o nama o VJ i o meni kao predsedniku SRJ, ja sam uveren da ćemo tu krizu prebroditi. Hvala.

OSNIVANJE VOJNE TELEVIZIJE

“Slavoljubiv čovek uvek je rđav.”
Čajkovski

Prosto je bilo neverovatno da su to isti oni ljudi iz Miloševićevog doba. Još je neverovatnije da je Koštunica s njima na taj način razgovarao. Nije bilo ni nagoveštaja o tome da će doći do bilo kakvih reformi u kadrovskom, a zatim i u funkcionalnom smislu. Pavkovićeve garnitura je u toj neodlučnosti i neobaveštenosti videla svoju šansu. Otišli su čak korak dalje, pa su rešili da preduzmu i druge ofanzivne mere u smislu propagande. Više nisu imali na raspolaganju otvoren pristup RTS–u i nisu mogli da koriste njegove resurse u propagiranju svoje politike, pa su odlučili da osnuju svoju televiziju. VJ je imala tehničke rodove koji su raspolagali određenom tehnikom, kao i ljudstvo koje je moglo da sprovede tu ideju u delo. Deo tehnike bio je zaplenjen od nepodobnih novinara na Kosovu. Odluka je na kraju sprovedena. Oprema je koštala više od 800.000 dolara, a uvezena je preko firme iz Crne Gore i jedne firme iz Čačka koja je imala problema da naplati svoja potraživanja od vojske. Novac za televiziju nije bio predviđen budžetom, ali to u tom trenutku i nije bilo važno. Televizija je imala velike ambicije. Para i tehnike je bilo, kao i repetitora koje je koristila vojska. Vrlo brzo je krenuo eksperimentalni program. Ali, javnost je počela da talasa. Traženo je od naših atašea da provere da li druge armije imaju svoje televizije i koliko se često generali pojavljuju u javnosti. Odgovor je bio negativan i televizija je vrlo brzo prestala da radi, a deo tehnike je prebačen, koliko je meni poznato, onoj famoznoj vojnoj komisiji za praćenje i saradnju sa Hagom (čitaj Miloševićem) na čijem čelu su bili generali Zlatoje Terzić i Geza Farkaš. Neka ljudi u vojsci koji stanuju u podrumima izračunaju koliko je novca za stanove

na taj način bačeno u nepovrat.



general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Idemo na rad po planu i da čujemo jedno mišljenje kakve su naše mogućnosti sa ovom televizijskom opremom koju imamo. Simiću gde se ona nalazi, to verovatno zna nešto i Krga i Đaković i Simić i možemo li mi to da iskompletiramo i da napravimo neku našu internu televiziju. Imajući u vidu da smo to imali i ovde u centru deo te opreme, ono što je tamo zaplenjeno i da vidimo da li nam još nešto treba što bi moglo da u tom pogledu bude i šta bi nam to značilo da imamo jednu takvu televiziju. Jel ima neko viziju šta bi tu moglo da bude? Simiću jel znaš ti nešto?

general-major
GRUJICA USKOKOVIĆ

Gospodine generale jedinice EI i PED su imale ranije televizijsku opremu za praćenje televizijskih emisija i ometanja i one su po programu predate Radio televiziji Srbije i to više nemamo. Kada je to predato stvarno neznam, to je ranije predato.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Znam ja kada je Oplenac predat. Imamo sada opremu što je zaplenjena dva kombija što su doterana iz Crne Gore.

general-potpukovnik
ZLATOJE TERZIĆ

To je gospodine generale bila interna televizija.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Gde je ta oprema, to mora Geza da zna

SVETOZAR MARJANOVIĆ
Geza zna gde se nalaze ta vozila.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Dobro, da vidimo to, tu je VTA ⁽¹²⁾ ima svoje stručnjake da malo razmisle šta bi mi dobili sa tim. Ja neznam i ova oprema oko Jutela ⁽¹³⁾ mi tu nemamo ništa, osim što smo montirali to samo. Bursać jel mogu ovi tvoji da to malo pogledaju sa Uskokovićem?

general-major
BURSAĆ

Gospodine generale nikakvih problema nema, Vi mi dajte samo kratko vreme da sagledam šta imamo sve od opreme, a ja ću Vam predložiti posle.

12. Misli se verovatno na Vojnotehnički institut (VTI)

13. Jutel je televizija koju je osnovala Vlada SFRJ na čijem čelu je bio Ante Marković krajem osamdesetih godina

*general-pukovnik***NEBOJŠA PAVKOVIĆ**

Evo što pre, tu opremu treba videti sa Upravom bezbednosti. Treba neko naređenje Simiću da napišemo.

*general-potpukovnik***MIODRAG SIMIĆ**

Da Simić definiše ciljeve i onda da napišemo naređenje da bi sve regulisali sa tim jednim naređenjem da ne idemo na parcionalno.

*general-pukovnik***SVETOZAR MARJANOVIĆ**

Ono što ja znam te opreme služe za neke druge stvari, a deo opreme negde stoji. Ja koliko znam u Zucama stoji, ali ne mogu sada da tvrdim to.

*general-pukovnik***NEBOJŠA PAVKOVIĆ**

Uskokoviću ti to kordiniraj zajedno sa Bursaćem oko toga. Ti tvojima daj zadatak da oni to malo smisle, svaki manji grad ili palanka u Srbiji ima neku svoju televizijsku stanicu, možemo valjda i mi nešto da napravimo.

*viceadmiral***VLADE NONKOVIĆ**

Gospodine generale ova oprema ta oprema kao i sva druga koja nije bila predviđena jedinicama u tesnoj saradnji sa carinskim organima rešavamo. Znači, ona je sigurno putem carine otišla negde, samo da Vam kažem da je to još predlog spora. Znači i ovo što Crna Gora traži dole da se to vrati i optužuje nas itd. to i druge neke stvari čamce itd.

*general-pukovnik***NEBOJŠA PAVKOVIĆ**

Ta je došla oprema ovde. Idemo na rad po planu ali kratko, samo ako ima nešto aktuelno i hitno za rešavanje.

*general-potpukovnik***MILAN ĐAKOVIĆ**

Vezano za Sedmi bataljon Baltić je sinoć došao kod mene doneo neki akt koji je potpisao komandant 2.A general Obradović vezano za dalji status Sedmog bataljona. Baltić⁽¹⁴⁾ traži razgovor sa Vama, ali ja mislim da ništa on posebno ne iznosi što Vi već neznate. Mi moramo te ljude zaštititi jer kada su nam trebali onda smo ih imali, sada kada nam da kažem ne trebaju najlakše je otpisati ih i izazvati nezadovoljstvo, reagovanje itd.

Procena je da će do referenduma Vlada Crne Gore i Milo Đukanović nastojati da eliminišu taj bataljon da kažem iz vojnih formacija do referenduma. Mi treba da insistiramo da se taj bataljon rešava u sklopu reorganizacije vojske, a sa reorganizacijom vojske neka VSO kaže kada treba i u kom pravcu treba početi. Mislim da to treba da bude naša platforma za nastup.

14. Rajko Baltić, pukovnik VJ i komandant Sedmog bataljona vojne, poluparavojne jedinice VJ

Ja mogu samo reći ovo je interesantno, s obzirom da napadaju vojsku i službu u prvom redu da je služba pisala onaj akt i ostalo, mogu vam reći samo da je jedan pripadnik Socijalističke partije isteran iz vojske u Koršumlji u Prokuplju, isteran je iz vojske zato što je politički delovao i ni jedan pripadnika DOS—a samo su nekoliko starešina pomereni sa funkcija kada su javno tražili da se vojnici izjasne u tom smislu i uticao na njih da glasaju za DOS pa je jedan rezervista u Zajačaru rekao nisam ja došao da vi meni propagirate za koga ću da glasam nego sam došao da mi kažete nešto iz obuke i da naučim nešto, pa je taj starešina pomeren sa dužnosti jer je to konkretna delatnost i ja vam tvrdim ovde svima generalima i ostalima da niko nije odgovarao što se tiče službe i komandovanja a da nije ispoljio delatnost. To ja tvrdim i za svakoga koje pomeren imamo šta je radio i kako je delovao. Što je DOS pokazivao jači intezitet delovanja to je i logično bio je u opoziciji u to vreme.

U više gradova u Crnoj Gori u toku je formiranje otpora u Cetinju, Podgorici, Nikšiću, Danilogradu, Beranima itd. i on će se nastaviti i dalje pod geslom Milo dosta je bilo. U toku je rušenje predsednika Crne Gore, u toku je kampanja Vlade na suzbijanju toga i mere državne bezbednosti Crne Gore

general—

general pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Kada se radi o ovim pitanjima što je iznosio Đaković oko Sedmog bataljona ćemo videti, mi sigurno nećemo napraviti ništa na štetu tih ljudi, mada ono što sam ja dobio neke informacije ima podataka da je jedan broj lica manji broj tih lica da je sumljive te prošlosti kriminalna neka delatnost po raznoraznim osnovama ali dobro to bi morali da razrešimo. Mi imamo načina i predsednik Đukanović se složio sa time da mi predložimo način kako da se izvrši dezintegrisanje toga bataljona i u tom pogledu ćemo to uraditi. Prvo ne možemo zakonski to da uradimo, ne možete da otpustite 800 starešina iz vojske oni nisu po ugovoru, nego su to profesionalna lica a i kada ih otpustite šta to znači za njega i za uopšte strukture u Crnoj Gori.

general—pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Što se tiče ovih natpisa u štampi, vi znate odmah posle sprovedenih izbora da je bilo isto ovako pritisaka, natpisa tu se uglavnom sve vrti oko mene. U kasnijim kontaktima sa pojedinim liderima DOS—a meni su pojedinci otvoreno rekli, ima li smo nameru da rušimo Vas i vojni vrh preko sredstava javnog informisanja, pa je to stalo. Ponovo je krenulo pre neki dan kada ja nisam prihvatio neke zahteve koje oni misle da mi trebamo kao vojska da uradimo. O tim zahtevima ja ću malo šire upoznati kada dođe vreme za to, ali hoću da vam kažem nekolicina njih su izjavili da što se tiče VJ nisu mogli da naprave nikakav prodor u vojsci. Međutim, nekolicina od njih su izneli podatke da su imali prodore, da i sada imaju prodore, da je vojska odnosno vojni vrh i GŠ da su izbušeni i da redovno od njih dobijaju informaciju.

Takva konstatacija je i potvrđena i sa velikog Kolegijuma i sa malog Kolegijuma

otišle su informacije koje je meni taj čovek rekao tačno od reči do reči kako je rečeno i kako je zapisano. Ja lično znam o kome se radi i to ću reći kada bude došlo vreme. Takve informacije, odnosno dezinformacije kod tih lidera izazivaju jednu pogrešnu procenu o tome kakvo je jedinstvo i šta se dešava u vojsci, uglavnom se priča priča da predsednik Koštunica nezna kakva je situacija u vojsci i zbog toga ne preduzima mere na promenu komandovanja, odnosno na personalnim promenama. Ako neko misli da je to tačno ima će prilike da to iznese na zajedničkom Kolegijumu koji će biti u subotu kada dođu komandanti armije.

Ja sa svim liderima sa kojima sam bio u kontaktu rekao da smo mi imali principijalan stav u odnosu na sve naše pripadnike koji su se opredeljivali ili za tada opoziciju i za poziciju i naveo sam mu konkretne primere čak i dvojica generala koji su bili recimo u JUL-u i oni koji su bili u Otporu i oni koji su se eksponirali kao pripadnici SPO, kao pripadnici radikalne stranke itd. Znači, ima li smo ravnopravni odnos. U tim razgovorima oni optužuju pojedince i mene da smo bili vezani za vlast, za režim, a ja kažem a zašto onda vrbujete ljude i priklonili ste ih sebi ako smatrate da ne trebamo da budemo uz vlast, odnosno da ne trebamo da budemo partijski opredeljeni. Šta je sada sa time koji su sa vama? Jer oni dobro rade što su sa vama ili ne? Naravno nemaju odgovora, ali dobro.

U principu je pritisak. Ja sam se lično obratio javnosti i neznam koji su sve listovi to preneli a oni listovi koji najviše laži pišu i neistine pišu nisu se udostojili čak i da prenesu taj tekst u celini, nego su od neke pete agencije preneli dve, tri reči. Ja sam tamo rekao i ponovo ponavljam da ja od imovine samo polažem pravo i moje je polovina stana u Molerovoj ulici nemam auto, imam kuću koju je žena kupila koja se adaptira u okolini Kruševca. Ja polažem pravo na 60 kvadrata na tu kuću, a pola je njeno. Biznis ne radim nikakav, nemam druge izvore finansiranja, nemam račune nikakve ni u jednoj banci ni ovde ni u inostranstvu i iza toga stojim. Kuća koja je pravljen gore, koja se pravi u Užičkoj ulici¹⁵ pravi Vlada Republike Srbije, vojska ne učestvuje u finansiranju tog objekta, ne pravi se samo taj objekat, pravi se objekat za ministra odbrane u Andreje Nikolića 23, taj objekat je dodeljen Ojdaniću on ga je po posebnom projektu srušio pravi novi po njegovom projektu pravi Vlada novi. Znači nije nam ništa dodeljeno.

To je prava istina o tome. Moja supruga sa kojom sam u braku od 1993. godine o njenom imovinskom stanju ja ne mogu da govorim jer bi bio nekorektan, zato što je to ona sve stekla pre nego što se sa mnom stupila u brak i svi ti napadi koji idu po toj relaciji su potpuno jasni da u javnosti, da kod naših pripadnika pokažu tu lažnu sliku o tome. Naravno ja sam to demantovao, ja ću načinačina da se obratim i pripadnicima vojske. Znači i juče sam kod predsednika Koštunice bio je Žika i bio je Smiljanić ponovo sam ponudio da moj status reši pomeranjem sa ove dužnosti. Sada ću i da mu se pismeno obratim da ostane trag. Zakazali smo u subotu jedan Kolegijum prošireni gde bi smo još jednom procenili situaciju i došli do zaključka kakva je situacija po pitanju borbene gotovosti vojske.

15. Objekat je u Miloševićevo vreme počeo da se radi za za Pavkovića, imao je bazen i više od 1000m² stambenog prostora.

Posle toga smo predložili da se održi Sednica VSO gde bi učestvovali članovi Kolegijuma NGŠ, komandanti strategijskih grupacija, Vlada, Ministarstvo gde bi smo dali ocenu našu o tome šta se dešava u zemlji i kakav tok može da bude i na Kolegijumu u subotu i na Kolegijumu tog koji bude na održavanju VSO moći ćete da iznesete svoje mišljenje. Ja bih molio da budemo i kao vojnici i kao ljudi i kao generali na visini toga da iznesemo te priče, da ne ispadne da se pojedinim tamo liderima priča nešto da bi im se dodvoravalo a mogu da vam kažem da od njih 18 ni jedan ne misli tako jednoglasno po svim pitanjima.

Predložio sam predsedniku Koštunici da mi uži deo Kolegijuma sa komandantima grupacija, da održimo sastanak gde će i oni da prisustvuju i da mi njima kažemo šta mi mislimo o tome šta oni rade i kako rade i da vidimo šta oni misle o vojsci. Neko pokušava da zbog jeftinih poena prikaže da je loše stanje u vojsci. Ovo što se dešava u zatvorima – , moja je ocena da to nije uopšte slučajno, da je to dobro pripremljen scenario oko toga kako polako da se uvodi nemiri, da se uvodi nesigurnost na prostoru čitave Srbije i preko vojske i preko ... Plašim se da se nama ne dogodi isto što se dogodilo u Albaniji, da se vojska tako izmanipuliše da se jednostavno razbije na raznorazne grupe koje će svaka imati nekog svog interesa, gde će delovi 1.A da se priklone, gde će delovi 3.A, gde će vazduhoplovstvo itd. Plašim se da do toga ne dođe.

Mi nemamo razloga, mi smo predsedniku Koštunici na ona prva dva sastanka rekli nikakvih problema, neka se sve konstituiše, neka se sve stabilizuje sasvim normalno personalne promene itd. neka uslede, ali ne može se nama prepisivati nešto što nije tačno i ne može se nešto prepisivati zašta se oni sada zdušno zalažu. Znači, da opet neke ljude iz vojske vežu za sebe i za svoju stranku, a prebacuju nam zašto smo mi navodno bili vezani za neku stranku. Vi ste videli kako je mene onaj u Novostima juče stavio u grupu ljudi, znači bivši čelnici SPS, onda Milošević, Milutinović, Pavković, Marjanović itd. znači prvo me tu svrstava, pa me onda svrstava u ljude režima, pa onda spominje vilu koja se vezuje za moje ime. Ti za moje ime možeš da vežeš i Beveri Hills i da kažeš da ja i tamo imam neku vilu itd.

Prema tome, ko ne shvata ove igre to je u redu. Meni sigurno neće biti teško da svakome pogledam u oči i ovom Kolegijumu u svakome trenutku, to sam uradio i kada sam došao, to ću da uradim i kada pođem i da svakome kažem u lice šta mislim, a onaj ko se ponaša tako iz neznam kakvih interesa to neka služi na čast. Ja dobijam podatke neznam da li ostali raspolažu da upravo ovaj sastav koji ovde sedi da smo upravo mi ti koji nismo jedinstveni i da to oni gledajući sastrane znaju. Ovde se kod nešto dešava, ako se nešto dešava dajte mi da To što ja sada vidim idem da gledam, pa mi uopšte neznamo u kom smo svetu živeli. Mi neznamo šta ljudi imaju, dripac karatista navodno od karaktea zarađuje novac pa to nema ni u Beveri Hillsu, a mi se glodemo za jedan stan, za 50 kvadrata, za 30 kvadrata, za nešto što je nešto stekao, niko neće da pođe od toga. Mi radimo 30 godina pa valjda smo nešto i zaradili. Oni svi kažu vojska privilegija plate velike a kada se pojavi sa kućom i sa kolima odakle ti, odmah kontrast.

Drugo, nismo mi popadali ovde sa kruške, valjda ima neko neku rodbinu, imaš neko poreklo svoje, pa imaš valjda neko selo, pa ima neka kuća, pa ima neka njiva.

Znači, on te gleda ko da si golja koji je došao u vojsku i sada od vojske se obogatio. To je suština što nama to ljudi prepisuju. Naši generali naši pukovnici, naši vodnici mi živimo bedno u odnosu na sve ono što sam ja video. Čovek koji je 10, 15 godina mlađi od mene, koji radi posao gde ne može da zaradi to što je zaradio ima to što ima u ovome društvu.

sedimo ovde i da razčistimo te stvari, ako hoćemo tako da radimo ajde od jednoga ću da pođem i svakome ću da kažem šta mislim i šta znam o njemu, neka on meni kaže isto to, a ne da svako koji sedi ovde misli da je svetac, da se o njemu nezna ništa da je čist kao suza, da može da kritikuje, a u suštini je priča druga i ta priča kada bude trebalo izaći će na videlo. Izaći će na videlo onda kada shvatimo da smo bili toliko dvolični, toliko licemerni da smo jedno radili i ponašali se drugačije, a jedno pričali. E, takvim ljudima nije mesto ni u vojsci, ni u GŠ, niti u ovom Kolegijumu. Ja ne želim da se niko uvredi, sada nije vreme da to kažem ali ću reći. Što se tiče curenja dokumenata ostalih iz ostalih uprava, to je opet situacija u tim upravama, znači nije problem da vi uzmete da uradite, problem je opet oficirska čast i interes zbog koga se to radi i interes i procena šta se dobija sa tim što se uradi. Ako nađete naredbu iz 1996. godine kada su bili izbori ona je potpuno ista kao i ova, potpuno ista ili slična. Znači i tad je neko napisao naredbu da se organizuju izbori u vojsci itd. Prema tome, ja mislim da mi do kraja ostanemo korektni barem dok smo u ovom sastavu. Ja naravno nisam nikada ništa radio, niti ću raditi što nije u interesu vojske, što nije u interesu mojih kolega. Trudio sam se da pomognem svakome koliko mogu i naravno pomogli smo u tome i pomoći ćemo i dalje ali ne ostanemo jedinstveni barem dok se ne završi ovaj sada proces stabilizacije u zemlji i konstituisanje Republičke vlade itd. mogu da nastupe teški dani za vojsku, vrlo teški dani, a onda niko neće imati nikakve koristi, niti kakve mogućnosti da se izvuče iz toga.

Ja sam svoje imovno stanje izrekao javno, na probi je izvolite proveravajte. Imovno stanje moje žene mogu ali ne bi bilo korektno, a ko će da se interesuje neka ide da se interesuje, a za vas vi niste na udaru vas niko ne proziva. Znači sada niste interesantni, interesantni će te biti kada mene smene.

Ja sam još pre mesec dana odustao od te kuće u Užičkoj, rekao sam ne treba mi, neću tu oću na drugom mestu itd. naravno ne možete protiv odluka takvih. Sada rešavamo to na drugi način ćemo pokušati to da rešimo, za Ojdanića je nešto rešeno itd.

general-potpukovnik
STAMENKO NIKOLIĆ

Neću da čitam neka pročita svako, ima tri kuće gospodine generale, vilu na moru i to neće da kaže koliko, hektar placa na moru. Vama pišu kvadrate ali njima ne.

viceadmiral
VLADE NONKOVIĆ

Gospodine generale, ja sam dosta uzbuđen sa Vašom primedbom, odnosno zapažanjem da cure podaci. Ja sam dugo u ovome Kolegijumu ne želim da kolektivno odgovaram da uzmem svojih 10, 12% iz razloga što nikada u životu jednu reč nisam

rekao, ne zato što nemam vani prijatelje novinare i neznam iz onih ili iz onih ili neprijatelja, ne zato nego iz vojničke etike. U životu nisam svom pomoćniku kazao ni jednu reč nego ona koja je vezana za zadatak sa Kolegijuma za naš posao, nikada i ne želim da imam 12% odgovornosti ovo što me pripada, a moguće je da bude da sam ja to nešto rekao pa pošto svi kolektivno delimo odgovornost onda nije važno. Ja Vas molim u tom pravcu, danas, sutra u subotu da se jednostavno zna ko je taj. Ja neću da budem opterećen pod tom hipotekom.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Doći će vreme, idemo dalje. Ja sam rekao oko ovog informisanja. Znači hoću da vam kažem to da čak i ono što vi napišete, obratite se javnosti da li je tačno da li nije u cilju informisanja neće da objasne, neće ti koji pišu tamo laži, ne možete da ih tužite jer ne funkcioniše sudstvo. Možete da ih tužite ali to će da ostane u fijoci, a može da priča svašta.

general-potpukovnik

MILEN SIMIĆ

Gospodine generale, gospodo generali vrlo kratko što se tiče stanja morala na osnovu ovih izveštaja i na osnovu pokazatelja prilikom kontrola i ocenjivanja borbene gotovosti i vanredne i redovne ipak je stanje morala u VJ stabilno, zbog toga i Vi ste rekli što smo mi pripadnici VJ mazohistično moralni u odnosu na ostale strukture društva. Znači zahvaljujući tom stabilnom stanju morala ipak se vojska ponašala i normalno i ovaj Kolegijum ovde ponašala se onako kako se ponašala i sada mogu da nas optužuju da nismo čini mi se ja sam to nekima rekao, nekima je krivo što se nije drugačije desilo i optužuju nas za ono što smo mogli da učinimo, a nismo učinili.

Što se tiče informisanja javnosti ono je sada po oceni uprave prilično koordinirano i usmereno težišno prema Vama i ja mislim da to nije iznenađujuće jer ste Vi reprezent vojske, a u Crnoj Gori prema Sedmom bataljonu vojne policije.

Što se tiče morala realno je očekivati ne ovi pojedinačni slučajevi koji jesu u porastu i droga i sve ostalo, realno je očekivati da u narednom periodu najbitnije utiče materijalni položaj i materijalna situaciju i tu ima mnogo zabrinutosti i po tome su karakteristični pripadnici RM i 2.A. To ministar zna i to Vlada znaju i Vi ste na to upozorili i taj problem treba da se razreši na Vladi.

Sutra je radni sastanak sa pomoćnicima i biće detaljnije razmotreno stanje morala. Radimo u vezi zadataka u vezi informativnih sredstava, međutim sada se pokazuje, prvi put doživljavam da sredstva informisanja jednog naroda napadaju svoju vojsku i žele raspad svoje vojske, što verovatno nije zabeleženo do sada u svetu i sada se pokazuje to što smo mi ostali bez ikakvih sredstava. Od problema pojavljuje se problem plaćanja politike i uopšte plaćanja ultimativni zahtevi i plaćanja štampanja lista Vojske, koga šampamo u Vojnoj štampariji to ćemo sa Petom upravom ne bih opterećivao sastav.

Pojavljuje se problem emisija Dozvolite sada treba da ide treća emisija i glavna i odgovorna urednica informativnog programa uslovljava ubacivanje priloga sa

političkom konotacijom u samu emisiju. Ja to neću da dozvolim nisam još obavio razgovor sa Ristićem po cenu da se emisija skinе iz programske šeme.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Napisa ćemo da ne želimo da saradujemo sa njima i nemoraju o vojsci nikada ništa ni da govore.

general-potpukovnik

MILEN SIMIĆ

Izveštavam Vas da je regulisano glasanje za 23–i. Mi smo tražili a zakonom je usvojeno da za razliku od dosadašnjeg glasanja vojnici glasaju na najbližem biračkom mestu i time onemogućavamo sve manipulacije.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ja mislim da ni sada to nije tehnički moguće. Kako je tehnički moguće? Materijal stiže iz čitave zemlje recimo u jednu VP

general-potpukovnik

MILEN SIMIĆ

Sada je zakonom regulisano vojnici glasaju na najbližem biračkom mestu u kasarni, a to biračko mesto obezbeđuje glasačke materijale

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Kako će da obezbede spiskove?

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Znači treba videti sada oko ove televizije da li mi na tome planu možemo nešto da organizujemo, da sagledamo da možemo i šta možemo kakava je to televizija da li bi ona bila uopšte za ovaj grad ili kako već. Potpuno podržavam ovo da nismo da politizujemo emisiju Dozvolite po cenu da ona bude i ugašena, ali treba se pripremiti jednim pismom da se obratimo svim televizijskim kućama i novinskim agencijama sa jasnom porukom ovo što si rekao da je ovo jedinstveni primer u svetu gde praktično takvom jednom informativnom blokadom, ili nedoslednošću se napada i razbija vojska i u vezi sa tim jednostavno prekinuti saradnju ako treba, jer oni nikada ništa lepo do sada o vojsci nije napisano osim laži, klevete itd. čak i neki čikica sa decom i unicima došao da zauzme SUKL pa šta ćeš tamo kada si čikica, kako to ide perfidno da gane vidi ova vojska zaletela se tamo da to uzme po naređenju Perišića.

Drugo, razmotriti za ovaj list Vojska da li ima šansi da ga izdajemo i kako, da promenimo sadržaj toga lista, koncepciju da pišemo tu o aktuelnim događajima kod nas, da ima taj jedan deo koji bi kao i svaka dnevna novina donosila neke vesti, odnosno davala neke podatke i to jedinicama, ali i u prodaju da ide ako budemo mogli. To sada treba sve te zakonske osnove videti. Inače, ako ostanemo ovako blokirani ne možemo ništa da kažemo.

Ovoga Stankovića patologa kada je bio okrugli sto na televiziji nisu hteli da prihvate da bude učesnik toga stola kada se razgovaralo o ratnim zločinima na prostoru predhodne Jugoslavije i svako sada govori o tim zločinima sa onoga svog aspekta, vidite šta sve piše po novinama, a on čovek koji se bavi time i koji je potpuno uključen u to jer je član i ove narodne svetske organizacije nisu ga prihvatili zato što on ima kontraargumente i argumente kojima to može da objasni, čak sumljam da će ga sada prihvatiti i da ide na ovaj Otvoreni ekran na televiziji. Suština je da istina ne izađe, e dajmo mi ako možemo da to uradimo, da vidimo šta to za nas znači i da mi šampamo neka ga šampamo manji broj stranica, neka ga šampamo da ne bude u boji, neka ga šampamo kao što je bilo ratno izdanje i da ga izreklamiramo i ja vam kažem da će narod više to da kupuje nego drugo, jer narod još uvek misli da smo mi ti koji bitno možemo da utičemo na stabilizaciju stanja u zemlji.

Ja bih sada ova pitanja sva preskočio išao bih na ovo poslednje pitanje da nam Žika Vujičić iznese sa jednim kraćim osvrtom šta se događalo juče na primopredaje dužnosti ministra i da vidite kako to već i to neke naše bivše kolege, ne bivše nego naše kolege pokušavaju to da plasiraju. Znači, tamo gde je on sedeo piše ministar VJ, ne stoji savezni ministar za odbranu.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Možemo li to da vidimo Uskokoviću znači radio stanicu vojske ovde i po armijama radio stanice i ove listove to sam zaboravio da kažem. Znači, da im napišemo naređenje da svaka armija odma pristupi organizaciji izdavanju svog armijskog lista, na osnovu koga će da informiše svoje pripadnike tamo, a mi preko lista Vojske.

ČUVANJE MILOŠEVIĆEVOG KADRA U VJ

“Život nam vraća samo ono što mi drugima dajemo.”

Ivo Andrić

17.11.00.

Crnogorci su bili zainteresovani za promene u vojnom vrhu kao jedan od osnovnih uslova za pokušaj bilo kakve reforme. U razgovoru sa njima video sam da su strašno nezadovoljni Koštuničinom strujom i delovanjem Miloševićevog SNP-a i posle petog oktobra. Načelnik generalštaba je ostao isti. Koalicioni partneri takođe. Vladajući establišment u Crnoj Gori nije imao nikakav uticaj na kadrove u vojsci pa čak ni na one koji se nalaze na njenoj teritoriji. Sve to je stvaralo komfliktnu situaciju i mogućnost da Miloševićevi stubovi režima prežive sve do ubistva premijera Đinđića pa i dalje. Generalštab VJ je praktično vodio kadrovsku politiku u VJ i SMO-u.



general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Veliki su pritisci oko Obradovića, Zeca, mene naravno nije spomenuo a verovatno se odnosi i na mene on ide danas tamo u Crnu Goru razgovaraće. E, sada u sklopu toga treba mi da vidimo kako kojim redosledom treba obaviti i konsultacije i razgovore da predložimo odgovarajući materijal.

general-potpukovnik
STAMENKO NIKOLIĆ

Gospodine generale da se obavi razgovor sa svim počinjenim generalima od strane nas neodgovornih, a da Vi lično sa komandantima stratejskih grupacija.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi moramo prvo da pođemo od toga da je naš stav da sada ne bi trebalo menjati ništa i po svaku cenu da se zalažemo za to da i Obradović i Zec da to ostane dole sve kako treba, dok se ovo ne završi i konstituisanje ovih institucija do stabilizaciji stanja i u tom smislu mislim da ćemo imati njegovu podršku, ali pitanje je da li uopšte može i on da podnese sve te pritiske. Vide ćemo posle današnjeg povratka iz Crne Gore.

Oko svih ovih drugih pitanja tu treba svako u okviru svoga da vidimo i da obavimo konsultacije i pripremimo na moguću varijantu. Što se tiče SMO on je rekao koliko sam ga ja razumeo da će ministar biti civil. Mi smo mu rekli da ima neke varijante oko toga da se na to mesto protežira Grahovac i da sam sebe na neki način protežira Perišić. On je rekao koliko sam ja shvatio ne dolazi u obzir. Za Grahovca je rekao da to ne dolazi u obzir i mi smo ga u tome podržali. Kako će se to pitanje rešiti, ja pravo da vam kažem neznam. Mandatar će sigurno biti iz SMC-a. Ja sam mu samo rekao da ako bude kolebanje oko tih kandidata da se razmotri mogućnost da funkciju ministru odbrane zbog vojske i zbog svega zadrži možda predsednik Vlade, neka obavlja dve funkcije. U tom pogledu još neznamo ništa.

Mi naravno ne bi smo žuruli sa ovim materijalom ali da mi imamo jednu varijantu možda za iduću sedmicu da možemo da mu kažemo šta je to što mi mislimo da bi realno trebalo da ide u penziju do kraja godine, šta je to što bi trebalo da ide do juna meseca i kako to mi zamišljamo da se izvrši reorganizacija, odnosno da se utvrdi onaj broj formacijskih mesta koji smo mi tamo zacrtali na onoj reorganizaciji. Tu moramo što kaže i Nikolić da potpuno realno porazgovaramo sa ljudima da vidimo šta kome najviše i najbolje odgovara. Bolje je da mi tu neke stvari iniciramo i predložimo, nego da budemo zatečeni nekim njihovim stavom.

Ja mislim koliko sam sve shvatio da je on potpuno opredeljen da sve radi uz konsultaciju sa nama. To je to pitanje.

general-potpukovnik
STAMENKO NIKOLIĆ

Rok gospodine generale ako može da se odredi da bi mogli da pripremimo ovu Informaciju.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi bi smo to morali da vidimo, moram sa komandantima da porazgovaram, ministarstvo da da svoje viđenje. U ponedeljak, utorak da imamo tu prvu ruku, pa da to stavimo na papir pa da onda održimo taj Kolegijum, prošireni Kolegijum na kome bi to razmatrali. Nama je veliki problem što imamo jedan veliki broj generala koji ne pokrivaju ta mesta, savetnici, pomoćnici, neke koje smo unapredili a nemaju formacijska mesta itd.

Oko kadrovskih nekih rešenja, ja mislim da je to još rano da radimo, mada možemo da predvidimo neke varjante šta ako on stvarno insistira da se pomeri komandant 2.A, komandant Ratne mornarice, šta bi tu mogli da uradimo kako ko bi došao. Ovo je jedno od najtežih pitanja koje bi trebalo da rešimo, jer ovo što sam ja saznao, oni planiraju da pomere Obradovića i da dovedu Martinovića, a za SMO po svaku cenu Grahovca i to je ona šema što smo mi pričali. Ja neznam posle tog Obradovića ako bi se on pomerao i dolazio ovde ili penzija itd. koga bi mogli za tog komandanta. Mi smo nešto razmišljali o generalu Čečeviću, ali neznam u kakvim je on relacijama bio kada je on bio tamo. Moramo da ostanemo čvrsti u stavu da samo iz redova vojske se kadrovi postavljaju.

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Njemu je objašnjeno sve šta bi značilo dovesti one koji su otišli iz vojske, stranački se opredeljuju, to je protiv Ustava i Zakona i sada kada bi dišli tu u vojsku, to nema teorije da to ne bi uticalo negativno na vojsku. Ako je njima stalo da to imaju onda neka dovode.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Oni imaju razmišljanje da je ovaj potpuno ga ucenio. Kaže: "Hoćete li da Crna Gora ostane u sastav SRJ" hoćete e mi sada hoćemo da bude to, to i to, to je uslov, nećete mi idemo svojim putem.

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Druga varjanta je posredno cepanje Jugoslavije, ovo je direktno, ovo je indirektno.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Jel vidi neko od vas rešenje predlog?

general-potpukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Ima da se nađe Crnogorac i da bude komandant armije ima Jagoš, ima Čečović ima Garović neka biraju nema problema, ali je bitno da nije do sada stranački opredeljen.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi to još neznamo videćemo posle ovih pregovora.

general-pukovnik
SVETOZAR MARJANOVIĆ

Moramo da ostanemo pri tome što smo zaključili, svako dovodenje lica koja su penzionisana zbog toga znači razbijanje vojske. Neka biraju iz našeg sastava iz vojske koga hoće, neka smenjuju koga god hoće, što se mene tiče nije problem za vojsku mi je problem i da mi ostanemo pri tom principu, e sada ako oni to urade ja ne mogu da spečim u tome.

general-potpukovnik
BRANKO KRGA

Gospodine generale ja mislim da tu moramo da budemo realni u svemu ovome, stvoren je jedan naboj prema vojsci i u Crnoj Gori i u nekim strukturama nove vlasti ovde i verovatno da će neka pomeranja da budu. To je moguće da se izvede u dve varjante. Prva varjanta da oni jednostavno prave neke spiskove i van našeg uticaja što ne bi bilo dobro ni za vojsku, za državu a i za njih. Prva varjanta je da mi imamo pripremljene varjante pa ako kažu moram da idem ja Vi kažete dobro on neka ide, ali mesto njega Terzić itd. Da mi imamo alternativu za svako formacijsko mesto za koje cenimo da može da bude na udaru svako lice i naše je da ponudimo, a opet koje nadležan na njemu je da privati ili ne prihvati varjantu. Verovatno neće sve prihvatiti ali neće sve ni odbiti, tako da koliko koliko može da se ublaži stav nasrtaja na kadrovsku strukturu vojske, koja može da ima štetne posledice. Mi sve to što činimo činimo sa najboljim namerama da se očuva vojske, da se očuvaju interesi države.

Ja predlažem da možemo da razmotrimo ta ključna mesta i mi predložimo svoje.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

To smo mi njemu rekli i on je to prihvatio, vrlo razumno ništa nije on ni jednim svojim gestom ni rečju nije rekao da će on da prihvati pritiske itd. jer je ubeden da nikakve promene sada ne bi trebalo, ali to ne znači da neće da bude za dva meseca, da neće da bude za dva meseca, to sada mi neznamo. Lično mislim da će tu velike igre da se igraju neće to samo ovde nego i strani faktor će biti umešan.

Nama je bitno, mi moramo da održimo jedinstvo našeg sastava i ti naši ljudi kroz ove razgovore moraju da shvate da se suočimo sa tom realnošću i jednostavno da razumemo neke stvari. Naravno nastojaćemo da tim našim ljudima rešimo to što je osnovno pitanje oko stana, da se ne desi da neko ode u penziju da nije rešio to, bez obzira ko dođe za ministra odbrane mora da ima te stručne ljude i kadrove koji će da rade. Nemože da se popuni kadar u Ministarstvu preko noći. Evo ako ima još neko nešto da kaže, jer nama praktično samo četiri čoveka ispunjavaju uslove za penziju, to je Matović, Trajković, Aca Vasiljević i Todorić, a za ove druge da se dogovorimo pa da mi neke kriterijume preuzmemo, godine života ko ima koliko ili staža koliko između tih ljudi treba videti šta kako, pa možda će neko iz te grupacije sam da kaže. Ja lično ne mogu nikoga da poteram da ide u penziju. Kolko će da bude, šta će da bude još ćemo da vidimo i njegovo mišljenje.

Ima li još neko po ovoj tački? Mi treba da budemo visokosvesni, da pođemo

od toga da jednostavno situacija je takva, pitanje je koliko će sve to da traje dok se ne preseče, jer ovo je tek desetak dana mi živimo u ovim uslovima, već su mnoga pitanja pokrenuta. Ja neznam da li vi u Ministarstvu razmišljate kako platu 20–og da damo? Koga ja sada da zovem i da mu kažem da treba obezbediti platu, ko je taj čovek? Priliv novca svaki dan je sve manji i manji. Koga ću ja da zovem? Tamo sam znao koga da zovem. Mi smo poslali pet, šest informacija o finansiranju, o stanovima, o kadrovima 30 centar, obaveštajnu procenu, bezbednosnu itd. Ja ne sumljam da će se obezbediti sredstva, ali taj sada period kad ništa nije izdefinisano, nikoga ne možeš da nađeš. Koga da tražiš? Dobro, ako nema niko po ovoj tači, da idemo ovo redovno. Ima li neko? Nema.

general–potpukovnik

BRANKO KRGA

Gospodine generale, nema ništa bitno novo u odnosu na ono što sam juče referisao.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi smo dali predlog da se abolicija izvrši sa Filipovića, Kanađanina i majora. Taj Stojadinović neznam kako je zamišljao da se vrati u vojsku i da li bi bio neko sa kim bi on mogao da sedne i da razgovara. Ja sam ga primio zbog toga što je navodno se pozvao i na predsednika i razgovarao sam sa njim bio je tu i Đaković. Izuzetno je drzak bio, nadmen itd. Međutim, ja sam dva puta njega predsedniku spomenuo nije ništa rekao. Ja ću da se borim da ga damo u ministarstvo, ova Uprava za informisanje i psihološko–propagandno delovanje. On je po svoj prilici specijalista za psihološko–propagandno delovanje. Naravno nismo se bavili njime, kada bi čovek malo napravio jednu analizu njegovog ponašanja kako je bio vezan za pojedine ljude u vojnom vrhu i kako je ko odlazio tako je pljuvao itd. sve se to sada isto ponavlja, jer ja znam i za mene ja kada sam bio načelnik kabineta Milanu Paniću onda i Perišić i Aca Dimitrijević i čitava jedna grupa ljudi dve godine su pokušavali da me naprave špijunom. Izmišljeni sudski procesi itd. Kada sam im sto puta rekao da toga Panića niko nije doveo, zna se kako je došao, zna se koga je postavio, zna se šta mi radimo, sto puta sam rekao, da on nikada nije nešto prema vojsci išao agresivno.

Jednom je rekao kada su mu ovi uskratili podatke neke o Ratnoj mornarici, rekao je pukovniče vi se plašite, a ja ako hoću mogu da imam podatke iz Pentagona da dobijem sve o vašoj vojsci itd. To je bilo, ovo drugo praktično ništa. Hoću da kažem da taj isti Perišić tako se ponašao, a sada se ponaša drugačije i on i Ljuba i svi ostali.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

To je taj poznati scenario. Ja sam se juče čuo sa Smiljanićem, da vidimo tu šta da uradimo. To neće se završiti samo na Smiljanića.

general–potpukovnik

MILEN SIMIĆ

U celini je stanje u jedinicama još stabilno, od problema koji se ističu a mogu vrlo brzo da utiču na stanje, to su plate i dezinformacije koje već idu u vezi plata, da neće ih biti itd. stambena problematika i što se tiče ovih napada na vojsku on jenjavaju i više izbegavaju da napadaju vojsku na onako grub način kao što je bilo u početku sem normalno Glasa javnosti i Stojadinovića, ostali ili izbegavaju da govore o vojsci, ili je to vrlo umereno i korektno. Mnogo je teško to sve pratiti, mnogo je tih otvorenih studija, neposrednih razgovora.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Jer objavljen intervju što sam dao Tanjugu?

general-potpukovnik
MILEN SIMIĆ

Jeste, delovi su objavljeni u svim sredstvima i na televiziji.



Savršeno je jasno zašto su bezbedonosne strukture u SRJ želele da ostanu netaknute. Njihovo eventualno otvaranje prema javnosti i dovođenje novih kadrova neopterećenih zločinima iz prošlosti mogli bi otvoriti nove istrage i dovesti do razrešenja brojnih političkih ubistava, poput Ibarske magistrale, Budve, Stambolića, Čuruvije... Za jedno od tih ubistava sam i sam imao podatke još pre petog oktobra. Radi se o atentatu na Vuka Draškovića na Ibarskoj magistrali koji je izveden u direktnoj režiji SDB. Te podatke mi je dao moj prijatelj Dragan Leštarić. On mi je dao imena ljudi koji su učestvovali u ubistvu na Ibarskoj magistrali, koja sam dostavio generalu Perišiću i ljudima u crnogorskom MUP-u. Crnogorci su te podatke dobili od mene pre petog oktobra sa imenom vozača i organizatora. Operacija je izvedena krajnje naivno i amaterski. Verujem da su i drugi imali imena izvršioaca, što je premijer Đinđić potvrdio početkom oktobra 2000. godine.

Prvo su varili i ojačavali šasiju na kamionu koji je trebalo da izvrši ubistvo Draškovića i ljudi iz pratnje. Stavljali su delove drugih kamiona na pomenuti kamion da bi zavarali eventualnu istragu posle ubistva. Kamion je bio u bazi u Lipovačkoj šumi. Išao je na probne vožnje. Kod izlazaka i ulazaka u krug redovno je evidentiran u knjigu koja se vodila na prijavnici. Kada je atentat počinjen i kad se digla velika prašina, naređeno je da se izvade listovi iz knjige evidencije ulazaka i izlazaka vozila i da se povuku dokumenta za kamion iz specijalne evidencije SDB. Sve je to rađeno krajnje nespretno i traljavo. Barem trideset ljudi je znalo ko je vozio taj kamion. Vuk Drašković je apsolutno u pravu kad insistira na široj odgovornosti ljudi koji su počinili pomenuti atentat. Sve što je rekao bilo je tačno.

Zašto niko ništa nije preduzeo, zaista ne znam. Svakako da postoji barem moralna odgovornost ljudi koji su omogućili Markoviću i Pavkoviću da opstanu i sakriju svoja nedela posle petog oktobra. Mogli smo šestog ujutru za uši da izvučemo koga smo hteli, ali nova vlast je pala na tom ispitu. I danas nam

raznorazni Matići i Dačići drže predavanja kako šta se treba raditi. Da li je pomogla informacija koju sam dobio od Leštarića o ljudima koji su učestvovali u ubistvu na Ibarskoj magistrali, zaista ne znam, ali i tu je bilo raznoraznih špekulacija. Činjenica je da sam o tome obavestio obe vlade. Kao direktna šteta bilo je hapšenje Leštarića od Bracanovića i njegove klike i držanje u samici 17 dana. Posle tog događaja Leštarić je napustio MUP. O tome ću pisati nešto kasnije.



19.10.00.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Idemo na rad po planu, da kratko sumiramo ove aktivnosti koje su bile protekle sedmice. Krga čitao sam ja juče detaljno ovo što je pisao LJuba, odprilike on je nešto znao, ali ne mogu da povežem da li je to priča koju je on od nekoga, ali dobro vide ćemo, u svakom slučaju nije korektno.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Danas ima na moju inicijativu kod predsednika Koštunice imamo sastanak iz MUP-a Rade Marković i ja i predsednik Milutinović u vezi tih pitanja.

Drugo, taj pokušaj prodora ulaska u vojsku od strane pojedinaca mi smo odbili taj prvi nalet. Odbili smo ga u najtežem trenutku pred izbore, za vreme izbora itd. Čitajte tamo šta piše Perišić "Bitka ljutog generala" pročitajte tu knjigu, to vrlo perfidno se govori samo o jednom periodu njegovog rada. On je pet godina, on je čitav život u toj vojsci, pet godina je bio načelnik GŠ, kom režimu je on služio pet godina, a on govori o 1998. godini. U 1998. godini je samo jedan deo, a gde si bio pre toga i onda ja kada razmotavam film ja sam za njega za Acu Dimitrijevića za kompletnu tu garituru 1992., 1993. godine bio najveći špijun u VJ, jer sam bio načelnik Kabineta Milanu Paniću i pokušavali su na sve moguće načine gde imam kompletne dokaze da kažem kako su izkonstruisali slučaj da su me dali na sud. Znači tad čije je interese on zastupao, sada priča nešto drugo.

To su takvi pojedinci, mi moramo ja sam to rekao i predsedniku da oni ni po koju cenu ne mogu da se vrate u vojsku i mi moramo to da podržimo, ako nismo jedinstveni u tome, nema tu šta. Jel su imali prodor, nisu, jer su pokušavali da bi nekakav prestiž napravili u DOS-u u koaliciji oni su pokušavali na sve moguće načine da kažu kako su oni ti koji vladaju vojskom, znaju šta se događa imaju uticaja, oni će ovo, oni će ono, da bi u toj koaliciji imali određeni status kao eto oni prate vojsku kao instituciju, pa se dokazalo da nisu imali. Mi moramo tome da ostanemo dosledni. Pogledajte sada šta pišu Vuk i LJuba pišu ono što njima odgovara, znači njemu je cilj samo da se vrati u vojsku, a meni je rekao tu kada je bio da hoće da se vrati da obezbedi penziju itd.

Da li se na ovakav način vraća u vojsku i kome on može da bude šef, ko je taj ko će da pristane da mu bude šef, a pratite ja sam LJubi u lice rekao kada je tu bio kako se ponašao prema jednom šefu LJubi Domazetoviću, pa prema Paniću Žiki,

pa prema Kadrijeviću pre toga, pa posle prema Perišiću itd. Znači, dok je bio, bio pa posle pljuvanje pa sada opet ulazi u Perišićevu stranku a do pre tri meseca ga pljuvao

general–potpukovnik

MILEN SIMIĆ

Gospodine generale, pored ovoga što je već istaknuto o stanju na teritoriji karakteristično je da je dominantna teza u Crnoj Gori sada u medijima i izjavama čelnika samostalnost Crne Gore. Što se tiče tretmana vojske i odbrane u medijima u Crnoj Gori, znači u Srbiji polako jenjava taj negativistički odnos prema VJ u većini medija sem ja sam to juče rekao Glasa javnosti i konkretno LJube Stojadinovića.

U Crnoj Gori se antiarmijska kampanja polako zahuktava kroz napade na ličnosti. Sada je trenutno najaktuelniji admiral Zec i kroz istupanja pojedinih pravosudnih organa i nekih čelnika uglavnom je on sada meta, a na osnovu procene iz komande 2.A očekuje se da će vrlo brzo biti meta generalu Obradović i drugi čelnici u 2.A.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Da ali o čemu se tu radi, radi se o tome što mi taj Đurišić to zato što nije sa njim razčišćeno ovde na ovome na nivo, ne u RM, to se sada dešava dole, nego smo mi to ovde odugovlačili, muvali očemo, nećemo daj ovo itd. i u svim tim slučajevima se pokazalo, kada se to ne razčisti jednom i potpuno pravno i administrativno čisto uvek imamo takve situacije. Evo i sa onim pilotima⁽¹⁶⁾ rekao sam Smiljaniću i sa svim i to tako ide

general–potpukovnik

LJUBIŠA STOIMIROVIĆ

Drugo, Vi ste već o nekim pojavama govorili trebalo bi pravovremeno da se pripremi da razmislimo pre nego što dođe do promene zakonodavstva u saveznom i republičkom pravosuđu da sprečimo neke situacije koje mogu da se dogode. Tu već imamo najavljivanje otvaranja arhiva i dobro je da naš arhiv obezbedimo, da bi se time dokazala demokratizacija zemlje. To su stvari koje u svakom slučaju ne bi trebalo da se dozvole pre nego što odluče određene savezne institucije i da se radi po zakonu.

Imamo drugu pojavu gde se već zagovara oslobađanje onih koji 1988. i 1999. godine se nisu odazvali mobilizaciji jer nisu želeli navodno da brane režim i mi treba da zauzmemo pravovremeno stav jer će tražiti naše mišljenje i imamo pojavu navodno da se ljudi koji su osuđeni za terorizam ili za agenturu odnosno otvorenu špijunažu da im je navodno suđeno iz političkih razloga da to treba pustiti iz zatvora itd.

Mi bi trebali da ostanemo jed instveni pri sadašnjim zakonima i da ne dozvolimo dođe do neke euforije.

16. Grupa pilota VJ je podigla krivičnu prijavu protiv čelnih ljudi VJ i komandanta RV i PVO generala Smiljanića, zbog toga što su piloti RV morali da se suprotstave agresiji NATO neispravnim avionima i radarima u njima, iako su na to upozoravali vojni vrh. Vojno tužilaštvo je odbacilo pomenute prijave

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ako svi oni donesu odluke da to bude tako, šta imam ja da li ću nekoga da oslobađam da li neću. Mi možemo naš stav da imamo. Nismo nadležni to hoću da kažem. Naša pravna služba trebala bi da prati kako teče to, ako ništa drugo da nas izveštavaju. Što se tiče arhive, ako se to donese na najvišem nivou to je to, šta ima pa da vidi u toj arhivi.

general-potpukovnik

MILEN SIMIĆ

Sva arhiva za ovih deset godina je kod nas, tako da će biti pritisaka i u linijama drugim a biće i zvanično.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Dobro, ali mi tu ne možemo sada da budemo 100% da ostanemo i da kažemo ne može kakve se odluke donesu tako ćemo da prihvatimo. Ja ne mogu sada da stanem tenkom da stanem da branim arhivu, ako se donese odluka i država to prihvati.

instveni pri sadašnjim zakonima i da ne dozvolimo dođe do neke euforije.

DRUGO OBRAĆANJE KOŠTUNICE GENERALIMA

“Ratovi su mrski majkama.”

Horacije

Koleg. 11.11.00

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Gospodine Predsedniče, dozvolite da zaključim.

Gospodine Predsedniče, cilj današnjeg sastanka ovde u GŠ bio je da sagledamo stanje b/g u jedinicama Vojske, ali i da sagledamo probleme koji trenutno, mesec dana posle dolaska nove vlasti na čelo, opterećuju VJ.

Ocene koje smo dali su za Vaše lično informisanje, pre svega da Vam još jednom odamo priznanje za sve što ste učinili u ovom periodu za VJ, da Vam kažemo da je VJ jedinstvena, da je potpuno pod Vašom komandom, da ni po kojim pitanjima neće se mešati, odnosno nije uključena, niti će se uključivati u politički život zemlje i u tom smislu ne da se ne mešamo, ne da prozivamo, ne da nikoga smenjujemo, ali želimo da ukažemo da ove pojave koje negativno utiču na nas.

Zatim, da VJ ne izlazi, niti će izlaziti iz okvira svojih ustavnih ovlašćenja, ali da smo zabrinuti za dalji razvoj događaja u zemlji, samo sa aspekta ugrožavanja njene bezbednosti.

Da smo potpuno opredeljeni da podržimo i da damo svoj puni doprinos daljoj

demokratizaciji zemlje i uključivanje u sve tokove, ali da smatramo da i da sa ovim treba upoznati i članove Vrhovnog saveta odbrane, ali i pojedince i javnost u potrebnom obimu za koji Vi procenite da treba da bude.

Nama nije jasno, zbog čega je u sredstvima javnog informisanja zavedena blokada za VJ, sprečava se da istina izađe u javnost i nećemo valjda dozvoliti da se narodu, u cilju izbijanja istine na videlo, obraćamo raznim proglasima. Ako se, naravno, ne preduzmu mere, naše su procene, ne preduzmu mere da se sačuva jedinstvo VJ, i bića vojske u celini, naše su procene da se može očekivati, da pored ostalog, se izvrši i njena dezintegracija, odnosno raslojavanje po raznoraznim osnovama. Prilikom priklanjanja pojedinim ličnostima, ili bilo to u Vojsci, bilo to iz političkog života, bilo civilima, po raznoraznim osnovama, radi ostvarenja raznoraznih ciljeva i po raznim regionima, što naravno, mislimo da bi izmaklo kontroli.

Takvih primera u svetu ima, a najbolji je primer ono što se desilo u Albaniji.

Naravno, mi, gospodine Predsedniče, mislimo da ove pretnje koje dolaze na Vojsku, na njih moramo da odgovorimo, ali ne možemo odgovoriti jer se vrši blokada u sredstvima javnog informisanja.

Posebno želimo da istaknemo, da ste na neki način i Vi žrtva takvog jednog ponašanja.

Kao primer, ja ću navesti, da objavljivanje adrese stanova pojedinih ličnosti, vojnih i Vas lično, ili političkih, praktično predstavlja napad, i ja bih rekao atentat na tog čoveka i na njegovu porodicu.

Ono što se desilo objavljivanjem adrese Vašeg stanovanja, je ugrožavanje Vaše lične bezbednosti, kao i prozivanje i objavljivanje adresa.

To se u svim zemljama sankcioniše, osim u našoj. A ja ću ubuduće, ja lično, pretpostavljam i svi ostali, takvu stvar i takve stvari, tretirati kao atentat na moju ličnost i tako ću se lično prema tome odnositi.

Mislim da to treba sprečiti.

Brojni su sigurno ljudi i neprijatelji koji jedva čekaju sa se sazna gde stanuje Pavković, Lazarević, Smiljanić i ostali komandanti, Vi itd.

Ja bih predložio gospodine Predsedniče, da Vašim autoritetom i kredibilitetom koje ste obezbedili na izborima, učinite sve da se stvore normalni uslovi za funkcionisanje Vojske, kao najbitnijeg stuba države i da se dalja sudbina rešava planski u legalnim institucijama i od strane legalno izabраниh i nadležnih organa. A to znači, da obezbedimo finansiranje sa svim ovim problemima o kojima smo čuli, da obezbedite, ako možete, nastavak izgradnje započetih stanova, i da se smanji psihološko–propagandna aktivnost prema VJ, od strane domaćih, pre svega, domaćih sredstava informisanja i ne postoji primer u svetu, ja mislim, da domaća sredstva informisanja i domaći novinari tako napadaju svoju Vojšku.

Ja ne znam da li to postoji u svetu.

Drugo, mi smatramo da na nivou Savezne vlade treba da se formira telo koje će početi da se ozbiljnije bavi problemom KiM, a posebno kopnene zone i svega ovoga što se oko nje dešava.

Takođe smatramo da trebate da učinite sve što je u Vašoj moći da se sve aktivnosti političkog rukovodstva na planu dalje demokratizacije zemlje, svode i izvode

u okviru Ustava i zakona da se spreči to vaninstitucionalno delovanje, a pre svega prema VJ.

Da se na proširenoj sednici, kako smo Vam predložili, Vrhovnog saveta odbrane, gde bi učestvovali svi relevantni faktori i iz države, ali i iz VJ, za one koje Vi procenite, razmotre ovakva pitanja, naravno mi ćemo za to pripremiti materijal i da se zauzmu stavovi.

I kao poslednje, predložio bih da što pre obiđete neku od jedinica VJ na terenu, da se sretnete sa vojnicima, sa starešinama, da vidite uslove u kojima oni žive, i da je to dobro, pre svega za nas vojnike, za Vojsku, a i za Vas, kao Predsednika i komandanta.

Ja sam zavaršio.

Predsednik SRJ
dr VOJISLAV KOŠTNICA

Generale Pavkoviću, gospodo generali i admirali, svi naši razgovori su, proširenog kolegijuma NGŠ VJ, do sada bili otvoreni, ovaj je još otvoreniji od prethodnih i mislim da je u tome njegova vrednost.

Ja ću takođe govoriti vrlo otvoreno, možda fragmentarno, ali sa čvrstom namerom da što više pitanja o kojima je bilo ovde reči, dotaknem, da istaknem kako stvari stoje kada je reč o odnosu države prema Vojsci, i da sa druge strane još više učinim sve na rešavanju pitanja koja su ovde otvorena.

Ja bih, odmah, hteo da istaknem da smo mi uvek procenjivali da jedan deo ovih naših razgovora, pitanja o kojima raspravljamo, muka i teškoća sa kojima se suočavamo, nam se čine da su izazvane nečim novim.

Dakle, izborima koji su za nama.

Mi smo o tome govorili na prethodnim sastancima, na kolegijumima NGŠ VJ, i zaključili smo da ta situacija, nova, da doista smena vlasti, demokratska smena vlasti u jednoj zemlji predstavlja novinu u jednoj zemlji u kojoj toga do sada nije bilo, da bi možda bolje bilo da je te regularne smene vlasti, bez manje napetosti bilo i ranije, ali smo u svakom slučaju istovremno zaključili da je veoma pozitivno što je do toga došlo, što se nedvosmisleno i potpuno, na taj način, SRJ svrstala u krug demokratskih država i još smo zaključili da je na neki način sve ono što se dešavalo 5. oktobra u zemlji, u Beogradu, bio jedan dobar test za sve nas. I da je Vojska taj test, isto onako kao i policija, MUP, ali pre svega Vojska, taj test položila.

Dakle, bili smo pred jednim iskušenjem. Situacija je bila nova, ali su, jednostavno, te ključne institucije sistema, VJ je reagovala onako kako treba da reaguje, poštujući volju naroda.

Dakle, to je nešto što je veoma značajno. U tom delu, kada je reč o analizi svih ovih problema koji nas tište u ovom trenutku i našem odnosu prema izborima, prema onome što je bilo pre mesec i nešto više dana iza nas, čini se da su svi ovi naši problemi novi.

Ali, kad pogledamo malo bolje, onda ćemo videti da veliki deo tih problema je nasleđen i da zapravo svi ovi problemi predstavljaju na neki način kombinaciju nečeg što je novo i nečeg što je staro.

Ja ću vam navesti samo jedan primer za to. A na to ću se ovrnuti nešto kasnije. Reč je o odnosima Srbije i Crne Gore i stavu sadašnje većine u Crnoj Gori i sadašnjeg rukovodstva R. Crne Gore prema SRJ.

Uz naša velika nastojanja, govorimo ovog puta i o mojim nastojanjima, govorim o nastojanjima VJ, imajući u vidu jedan važan sastanak, Sednicu Vrhovnog saveta odbrane, koja je održana u Podgorici, uz naša velika nastojanja da se stvari razvijaju u pravcu jednog demokratskog, tolerantnog dijaloga između vlasti u Beogradu i vlasti u Podgorici, polazeći pri tome od jedne nesumnjive činjenice da ova država postoji, da postoji iznutra, voljim naroda, zajedništvom, dugo stvaranim i voljom međunarodne zajednice, što je takođe veoma važno, mi smo dakle, polazeći od svega toga, razgovarali sa predstavnicima Crne Gore, tačnije rečeno sa Predsednikom R. Crne Gore, na jedan krajnje korektan, konstruktivan, demokratski način. Imao sam utisak da se stvari tu delimično poboljšavaju. Ali onda, opet je došlo do jednog zaokreta i do iznenađujućih izjava iz Crne Gore, pre svedga Predsednika R. Crne Gore, gospodina Đukanovića, ali ne samo njega, nego i njegovih saradnika, koje karakterišu pre svega dva stava (govorim o poslednjim Đukanovićevim izjavama).

Prvi stav je da ono što ceo svet vidi, a to je da ova država postoji, gospodin Đukanović demantuje. On tvrdi da ta država ne postoji.

Ali, sad ja pominjem drugi stav, veoma značajan u toj njegovoj izjavi. Taj drugi stav je vezan za odnose između Srbije i Crne Gore, za sve ono što se dešava u poslednje vreme i za jednu tvrdnju, da se u tom pogledu, stvari ne mogu objasniti odgovornošću dosadašnjeg režima, već da su koreni krize mnogo dublji. Da nije problem u dosadašnjem režimu, da nije problem, tačnije rečeno u gospodinu Slobodanu Miloševiću, nego da je on mnogo dublji.

E to je sad jedan nov stav. Koliko je dubok ja ne znam, ali znam da je gospodine Đukanović u svakom slučaju imao presudnu ulogu na uobličavanju ove zajedničke države, da je on tom prilikom pitan 1992. godine, i da on tih zamerki na odnose između Srbije i Crne Gore, naravno pravnost i neravnopravnost Crne Gore, tada nije imao.

Za mene je ovo vrlo važan momenat i ističem ga zbog toga što to potenciranje činjenice da su problemi da su problemi mnogo dublji, ustvari ukazuje da jedan deo ovih stvari kojima se mi bavimo, u svakom slučaju seže nešto više unazad, od 24. septembra i 5. oktobra ove godine.

To je prosto, politički gledano, jedna veoma važna činjenica.

S druge strane, i na samom početku bih hteo da istaknem, nešto što sasvim i to je veoma važno reći, ovde, što u velikoj meri protivreči jednoj dosta pesimističkoj slici odnosa u našoj državi, SRJ i položaju VJ u našoj državi.

To što protivreči je isto vrlo zanimljivo i treba ga uzeti u obzir. Jedan deo te slike, sada mnogo bolje, mnogo povoljnije o stanju u našoj državi i pre svega govorimo o VJ, dolazi iz zemlje, drugi deo, što je takođe zanimljivo, dolazi izvan zemlje.

Ovo što nam dolazi iz zemlje su stavovi javnosti o VJ. Vi ste mogli da vidite da je bilo nekoliko, ali ja ističem samo jednu anketu koju je vršio istraživački centar "Medium" u kojoj se govori da VJ, od svih institucija u ovom trenutku uživa najveći ugled. Pazite, to je istraživanje empirijsko, konkretno, naučno utemeljeno, koje je

sprovedeno u ovoj zemlji i koju VJ stavlja jednostavno na prvo mesto kada je reč o njenoj važnosti, kada je reč o ugledu VJ. To je veoma važno.

Ja naravno, postavljam pitanje zašto je to tako. Prvo, zato što je odnos naroda prema VJ takav. To pokazuje naravno pitanja koja se postavljaju ispitanicima, naravno i njihovi odgovori. Mislim to su egzaktne stvari. Prvo, odnos naroda prema VJ je takav, a sa druge strane mislim da postoji još nešto dublje u svakom čoveku, u prelaznim trenucima, u prelomnim trenucima, u neizvesnostima, u nečemu što je jedan krizni period, period tranzicije, ma kako ga nazvali, postoji potreba za stabilnošću. A tu stabilnost jednostavno, najviše može da mu garantuje VJ.

Za mene ta činjenica, znate, uz sve ovo o čemu mi govorimo i razmišljamo i što nas tišti, je veoma važno. Jednostavno, raspoloženje naroda prema VJ je takvo. I mi na drugoj strani imamo neke druge činioce i to pre svega činioce u zemlji, koje jednu takvu sliku, jedan takav odnos naroda prema VJ dovode u pitanje, što znači da te stavove ne izražavaju oni koji osporavaju, koji napadaju, koji bacaju ljagu na VJ, ne odgovaraju nečemu što je autentično raspoloženju naroda. To je veoma važan momenat.

Druga stvar koja je veoma važna, posmatrano spolja. Kako se gleda na našu zemlju, na SRJ. Vrlo pozitivno. Ja moram reći da sam veoma iznenađen tim prome-njenim odnosom sveta prema nama, moram reći, ako sam to rekao, ponaviću to još jedanput, da sam se jako bojao da će od svih ovih sankcija koje su podigli, ovih zidova sankcija koje su podigli oko nas, jedan zid sankcija koji će ostati najduže i koji će nas najviše tištiti biti jedna medijska satanizacija naše zemlje i našeg naroda. Toga sam se bojao, čak i ovaj spoljni zid sankcija sa kojim sve nije gotovo još uvek, mislio sam, da, kada padne, da će ostati ta slika o nama. Toliko je laži bilo, toliko medijskih manipulacija, u delu, ne mogu reći u celoj, u delu zapadne štampe i za mene je bilo zaprepašujuće, jednostavno, kako se ta slika brzo o nama spolja promenila.

Ja mislim da za to postoje dva razloga, reći ću sasvim kratko, jer mislim da i to treba pomenuti, da postoje dva razloga:

– Prvi je vezan za činjenicu da je došlo do revizije politike prema SRJ, da je do te revizije došlo pre svega u Evropi, da je tim pravcem i na taj način razmišljala o našoj zemlji ruska diplomatija i pre toga, i da su onda polako i ovaj drugi faktor, odnosno treći, najuticajniji danas u svetu, SAD, delimično taj stav počele da menjaju. One su ga menjale i zbog toga, zato što su se sa jedne strane bojale da Evropa preuzima primat na ovim prostorima, s druge strane zato što su nastojali da na neki način, a mislim da je to slučaj i sa Evropom, odgovore i na nekakva reaganova u vlastitoj javnosti. Jer vreme je činilo svoje i jedna idilična slika koja je stvarana, zapravo glorifikacija NATO–ovske agresije prošle godine, polako je počela da pada u vodu, da izgleda drugačije, znate, kako je vreme odmicalo, kako su meseci prolazili, a prošlo je više od godinu dana od tada, jednostavno i u njihovoj javnosti ta slika izgleda drugačije i postoji potreba da se tome prilagode.

Možda u jednom delu, taj svet je teško proceniti do kraja, ali ja mislim da ako uzmete svakog pojedinca ojedinačno, svakog čoveka pojedinačno, svakog od tih njihovih dr žavnika, zvaničnika, da bar za jedan deo njih ne bih mogao reći za sve,

postoji i jedna svest o vlastitoj odgovornosti u svemu tome. To se sve na neki način isplelo.

Ja moram reći da je to veoma važno. Ta slika je zaista veoma drugačija, jednim delom se radi o tome, dakle revizijom vlastite politike, ali jednim delom se radi i o uvažavanju jedne druge, vrlo opipljive, realne objektivne činjenice, da se ništa na ovom prostoru ne može uraditi bez jedne države koja se zove SRJ. I da je njen uticaj, geopolitički, istorijski, ekonomski, kakav god hoćete, izuzetno važan. Da je ona, kako je neko rekao od učesnika u ovim razgovorima, ja mislim da je to bio general Krga, centralni faktor u regionu. E tu tvrdnju, da je ona centralni faktor u regionu, ja sam čuo jednostavno u razgovoru sa više stranih sagovornika koje sam imao u poslednje vreme, uključujući i neke od njih koji meni bar lično nisu po volji i sa kojima bih možda želeo pre i da ne razgovaram, ali postoji nešto što je budućnost ovog naroda i ove države i jednostavno mi moramo te odnose sa svetom obnavljati.

Tu tvrdnju jednostavno sam ja imao prilike više puta da čujem. U ovom regionu je to SRJ, Grčka delimično, ali SRJ, i onda sam video te strane sagovornike, kako na nabranje ovih drugih zemalja, koje su imale neke druge ambicije ili položaje u ovo vreme, govorim pre svega o Hrvatskoj, tako se odmahuje rukom. E to je njihova reakcija.

I to jeste realnost. Zaista onog trenutka kada je Jugoslavija oslobođena sankcija, kada ima jednu normalnu komunikaciju sa svetom, kada mo diše punim plućima, sve izgleda drugačije. SRJ dobija jednostavno svoju pravu meru. A onog trenutka kada ova zemlja dobije svoju pravu meru i neki od naših suseda, bez obzira na njihove aspiracije dobiju isto svoju pravu meru, ali ta prava mera je nešto manja od one kakva je bila do sada, dok je Jugoslavija bila ekskomunicirana iz sveta. Za mene je to isto vrlo pozitivna činjenica.

Dakle, vidimo jedan pozitivan stav u našoj javnosti, vidim jedan pozitivan stav u svetu i to je nešto što mora da ohrabruje. I takvih tonova je naravno u izlaganjima ovde bilo. Mislim otvarajući neka pitanja, potpuno u izlaganjima poj edinih učesnika, o kojima čak i mi politički nismo razmišljali, nismo otvarali, da vam kažem odmah, pitanje "Partnerstva za mir", to je naravno nešto što je, pitanje o kome će se razmišljati, ali uopšte nije pitanje koje je dotaknuto, ali čini mi se, bar do sad, ni u jednoj mojoj izjavi, mislim da se radi o jednoj stvari koja je vrlo ozbiljna, na koju se može odgovarati i na jedan i na drugi način. Ja polazim od toga da je Ruska Federacija na to odgovorila pozitivno, ali mislim da se mora razmišljati i na jedan i na drugi način, da se mora uzeti u obzir ta stručna komponenta stvari, da u tom pogledu mišljenje mora da da VJ i da se mora uzeti, naročito ovo o čemu je govorio general Pavković, ta finansijska konstrukcija. Ali, vrlo pozitivno je da, jednostavno, o svemu tome razgovaramo, da razgovaramo i o nizu ovih drugih pitanja, kao što su pitanja čije rešavanje će nam olakšati situaciju, to je pitanje graničnih problema, pre svega sa Makedonijom, obnavljanje odnosa sa nekim od ovih država koje su prošle godine, istina u agresiji na našu zemlju, za koju opet, da budem potpuno otvoren, mi nećemo s obzirom na odnose u svetu, mi nećemo uspeti da za štetu koja nam je naneta, tu štetu dobijemo u onoj pravoj formi koja se zove ratna odšteta, ali u nekoj drugoj ćemo, kad se ti odnosi uspostave, dobiti, mislim, pod pravom

firmom tu ratnu odštetu nećemo dobiti, ali saradjujući obnavljajući te odnose, u odgovarajućem trenutku, mi ćemo tu odštetu dobiti pod drugim imenom i to će biti mogućnost da stvari u Srbiji krenu.

Prvo je pitanje Kosmeta, drugo pitanje Crne Gore i treće, naravno, pitanje odnosa delova društva, političkih snaga u zemlji, u Srbiji i u Crnoj Gori prema VJ.

Nama je bilo veoma važno da on ode jednostavno 17. novembra, da se kosovski Albanci smire i tako je došlo do toga da sa Florom Brovinom, naravno u odgovarajućoj pratnji, šefa resora Državne bezbednosti, Radeta Markovića, obidu ovi zatvori, da se smire albanski zatvorenici, ali jednostavno na račun toga ćemo mi onda krenuti po zatvorima na Kosovu, da vidimo jednostavno šta je sa zatočenim Srbima.

Sa Crnom Gorom znate kako stvari stoje taj stav crnogorskog rukovodstva se menjao nekoliko puta od ekstremnog do manje ekstremnog. Mi smo pokušali zaista da vodimo jednu politiku uvažavajući da je složena situacija u Crnoj Gori polazeći od toga da u Saveznoj vladi imamo predstavljenu jednu političku grupaciju to je Socijalistička narodna partija a da s druge strane u samoj Crnoj Gori kao većinu imamo posle izbora 1998. godine koaliciju da živimo bolje koja na ove savezne izbore nije izašla.

Pokušali smo da saradjujemo i sa jednim i sa drugima, naravno kada je reč da budem potpuno otvoren kada je reč o Koaliciji da živimo bolje gospodina Đukanovića, problem je u tome što je ona na izborima 31. maja 1998. godine išla sa jednim političkim programom od koga je uveliko odstupila, to je bio jugoslovenski program i zato sva rešenja u proteklim mesecima, sva rešenja kada je reč o srpskocrnogorskim odnosima i zajedničkoj državi, sva rešenja mimo testiranje volje naroda na izborima ili referendumu to je vlasti Crne Gore odgovaraju, samo izbori i referendum ne odgovara. Mislim da smo jednu baš najžešću kampanju ka nezavisnosti Crne Gore mimo volje naroda spečili našim ulaskom u UN. Mislim da je to predsednik savezne vlade gospodin Žižić dobro objasnio jednostavno između nula stolica i dve stolice mi smo izabrali jednu stolicu i tom jednom stolicom dokazali da SRJ postoji. Imali smo jednu sednicu VSO u Podgorici nažalost ona nije bila sprovedena na jedan zaista vrlo korektan i konsultivan način ali onda je još jedanputa došlo do te promene stava bar medijski, mislim da se tu radi o ozbiljnom zaokretu. Vrlo brzo ćemo zakazati novu sednicu VSO slažem se sa generalom Pavkovićem da bi to trebala da bude proširena sednica VSO uopšte ima više činilaca koji se u ovaj razgovor treba uključiti. Kada su razgovori počeli na neki način postojalo je na nivou savezne države samo VJ i funkcija predsednika SRJ sada imamo konstituisanu Skupštinu imamo Vladu i jednostavno mi ćemo na taj način krenuti u razgovor o našim odnosima, ali u svakom slučaju u tim odnosima se neće razgovarati bilateralno, neće to biti stvar pogađanja između Vlade Crne Gore i neznam buduće Vlade Srbije već će u svemu tome učestvovati svi činiooci, dakle i savezne vlasti, prosto zato što polazimo od činjenice da SRJ postoji, postoji voljom naroda i postoji voljom Međunarodne zajednice i sveta ovim našim ulaskom u UN.

Dolazim do trećeg da tako kažem kriznog žarišta to su ovi napadi na VJ koji odudaraju od nečega što je izrazito pozitivan stav većine, najvećeg dela naše javnosti u odnosu na VJ. Ti stavovi su da kažem vrlo agresivni i vrlo militantni ali

nisu većinski, oni su manjinski, to je činjenica koju moramo uvažiti ali prema tim napadima moramo se odnositi vrlo ozbiljno. Radi se o različitim stvarima i ja to ne bih nabrajao o napadima na ličnosti, o raznim idejama o transformaciji VJ od kompetentnih i nekompetentnih više od ovih drugih nego od prvih o raznim potpuno neobrazloženim predlozima skraćanju vojnog roka, o kadriranju u VJ smenjivanjima i svemu tome, kad se o svemu onome što se govorilo potkralo i pitanje Haga i saradnje sa haškim tribunalom prozivanja, izvođenja pripadnika VJ ali ne samo njih pred Haški sud to su sve stvari na koje ćemo odgovoriti da razjasnim samo jednu stvar oko Haškog suda.

Ovo naše otvaranje prema svetu koje je neminovno, jer mislim da iz svega ovoga što smo razgovarali ovaj ceo težak materijalni položaj vojske ukazuje da jednostavno mi drugog puta nismo imali, ne samo kada se radi o ovom važnom segmentu društva u vojsci nego i u mnogim drugim stvarima, mi drugog puta nismo imali i kad tad smo to mogli da uradimo, mi nismo mogli da računamo da ćemo za 50 godina ili neznam koliko uspeti da dokažemo taj kontinuitet države. Jasna je stvar politički gledano da ono što se desilo 1991. godine bila secesija i Slovenija i Hrvatska i svih ostalih, ali je ceo problem u tome s obzirom na neku realnost odnosa u svetu je ta stvar naročito posle Barjanterove komisije ocenjena drugačije, kao da se zemlja raspala.

Mi smo tu činjenicu kad tad morali da uvažimo prosto to je bio način da se uključimo u međunarodnu organizaciju a njihovo uključenje je način da preživimo i ova država i ovaj narod i vojska. Drugog puta nije bilo i zato je to moralo da se uradi. E, sada to prosto pokazuje koliko je to naše uključenje u međunarodnu organizaciju pokazuje jednostavno koliko su sva ova pitanja bila nerešiva van svega toga i u okviru toga tog paketa, jednostavno jedno pitanje koje se postavlja jeste pitanje saradnje sa Haškim tribunalom, to je delić samo. Nažalost to je nešto što se pomnije moram da kažem i u Dejtonskom sporazumu ali ja bih odmah hteo da budem potpuno jasan vi znate kakvi su moji stavovi o Haškom sudu, o saradnji sa njim u izručenjima i svemu tome, oni su rezolutno suprostavljeni o saradnji na tom nivou. Postoji jedan niži stepen saradnje koji nam može omogućiti da preživimo, koji nam može omogućiti zapravo da se ukaže šta se dešavalo recimo na KiM koliko je tu bilo albanskih zločina, kako su izgledali natovski zločini, koje su posledice bombardovanja, to se sve može postići saradnjom sa kancelarijom haškog suda.

E, sada kada to kažem ja vas podsećam sa činjenicom da je to postojalo već ranije i da je onda ukinuto. Dakle, naš stav je jednostavno da se ne ide dalje od onoga što je bilo, a sve ostalo je naravno nešto o čemu će naknadno morati da se vodi računa mislim gospođi Karli Delponte je odgovarano na različite načine ja sam smatramo da ne treba uopšte da odgovaram ali u svakom slučaju moj prvi odgovor će se odnositi na nešto što je i u Međunarodnoj zajednici ocenjeno kao zločin, to je prošlogodišnje bombardovanje. Nekoliko međunarodnih organizacija je već ukazalo koliko je tu bilo kršenja međunarodnog humanitarnog prava itd. To je jednostavno nešto što je mnogo, mnogo složenije kao što mogli ste da uočite u ovim poslednjim prozivkama koje su bile upućene meni da se izvinim pojedininim od naših suseda isto taj odgovor je vrlo rezolutan, tog izvinjenja neće biti, zaista da govorim ovoj voj-

ničkoj sredini onako potpuno otvoreno i grubo da te živog peku i deru to doživeti neće prosto što je istina o zbivanju na ovom prostoru mnogo složenija i ima mnogo onih koji treba nama da se izvinu i to ne zbog onoga što je bilo u poslednjih deset godina, nego još i ranije a to je uvod u ono što se dešavalo u poslednjih deset godina i prosto takav će to stav biti.

Kada se sve sabere ovo o čemu smo govorili i kad je reč o ovih poslednjim napadima da kažem da nije moguće do kraja suzbiti sve te napade u medijima, ali mislim da je potrebno jednim delom i od strane VJ da se izvrši jedna medijska promocija u svakom slučaju u onoj meri u kojoj to mogu da učinim ja ću ili ću nastojati sa Vladom u raznim razgovorima koje bih vodio jednostavno da to istaknem i da kažem da postoji jedna vrsta blokade, kao što je odvede govoreno kada je reč o VJ. Odmah da kažem tu nije samo problem u medijima, jeste problem delimično i u medijima ali je jedan deo toga što se dešava jednostavno izvezen iz VJ i mislim da glavni akteri u tim napadima su jedan broj bivših visokih oficira VJ a mediji su zapravo samo prenosnici toga i još mnogo koje čega drugog.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Gospodine predsedniče zahvaljujem se nije uobičajno ali samo dva komentara. Prvi je ne bi smo želeli da shvatite da smo o iznešenim problemima mislili da je rezultat tih problema u VJ dolazak nove vlasti, kao što ste rekli 90 i više procenata od toga su problemi prenešeni i iz ranijeg perioda, a samo jedan mali deo od koji ste i Vi potpuno odvojili pojavljuje se sada. Kada se radi o Haškom tribunalu u saradnji sa njima želeo bih da Vas uverim da se pripadnici VJ ne plaše za ono što su radili na Kosovu i u toku 1998. i 1999. godine da su oni pravili te zločine. Oni pojedinci koji su se ogrešili o primeni humanitarnog prava oni i treba da odgovaraju. Mi smo to potpuno regulisali sa svim našim i planovima i programima i naređenjima ali napadi koji dolaze od nekih nekompetentnih ljudi stvaraju dodatnu nervozu i tenziju i kod pripadnika vojske ali i kod našeg naroda i stvaraju sliku da se vojska potpuno nevojnički, nedisciplinovano ponašala na Kosovu. To je samo suština, inače potpuno podržavamo da sve jednom korektnom i konstruktivnom saradnjom zapravo mi damo odgovor na to šta se dešavalo, a oni koji su pravili nedozvoljene radnje neka odgovaraju za to.

Predsednik SRJ

dr VOJISLAV KOŠTUNICA

To je jednostavno pitanje tog našeg preživljavanja i iskazivanja istine o svemu onome što se desilo na ovim prostorima, a sa druge strane naravno svako ko malo drži do vlastitog dostojanstva koji zna šta je pravo jednostavno zna koliko je taj sud daleko od suda. Nismo mi jedini u svetu koji imamo to mišljenje, Ruska federacija Rusi moram reći da imaju vrlo blisko mišljenje našem gledanju na taj sud, koji je stepen njihove saradnje sa tim sudom da ne govorimo, ove druge zemlje su zapadne ili arapske pretrpale taj sud svojim sudijama, svojim parama utičući na njegov rad, Rusi to nisu uradili, mislim jedan veliki deo javnosti zapad na to gleda drugačije kao što gleda drugačije na prošlogodišnju natovsku agresiju. Ta promena optike, ta

slika jednostavno o bombardovanju SRJ danas je drugačija nego što je bila ranije i to je veoma važno.

Što se tiče ovog prvog meni je namera bila samo, znam ja u čemu je problem ipak su ovi naši izbori 24 septembra jedna nova situacija i mislim u toliko što je novo, što je to bilo pre mesec dana i što je potpuno novo oni imaju neku svoju snagu i svakako da su uticali na mnoge od ovih stvari o kojima govorimo uključujući niz ovih negativnih pojava, odnosa prema vojsci itd. odnosa unutar same države. Ja sam prosto mislio da je veoma važno da vodimo računa uvek i o jednom i o drugom uvek je ta slika stvarnosti komplikovanija i zaista imamo tu nekih stvari koje su nasledene. Zaista je gospodin Đukanović jednostavno učestvovao u izradi tog Ustava. Ta priča o tome da su problemi da vidimo dokle su. Onog trenutka i sada otvaranja svega i svačega Podgoričke skupštine i neznam Stefana Nemanje koji je tobože okupirao Crnu Goru znate onog trenutka kada je napravljena ta država 1992. godine voljom tadašnje vlasti u Srbiji i u Crnoj Gori i gospodina Đukanovića stavljen je tačka bar taj deo istorije jednostavno iz svega onoga što je opterećivalo naše odnose treba jednostavno da se stavi u adakta, ali mislim on i Dukljanska akademija i ko sve ne, jednostavno sva ta pitanja otvaraju sada.

Onda imate jednu čudnu situaciju u kojoj jedna vlast koja pokušava da se predstavi kao reformska, demokratska koja po tom zapadnom šablonu da tako gleda samo u mogućnost a ne gleda u prošlost, ustvari užasno mnogo gleda u prošlost jednostavno svoje političko delovanje dokazuje tim utvrđivanjem činjenica šta je bila Duklja, kakvu ulogu je imao Stefan Nemanja, kakvu ulogu je imala Podgorička skupština i sve ostalo što nema nikakve veze sa budućnošću već samo sa prošlošću, ali eto to je tako. Mislim da ono što je pozitivno u sve ovome jeste da stvari izlaze na videlo i da se politički razčišćavaju. U politici u jednoj državi nema gore stvari od prikrivanja jednostavno odlaganja rešenja. Mislim da se to rešenje odlaže a ja zaista ne vidim, ne mogu da zamislim ništa drugo nego jedno raspoloženje naroda u obe jedinice za tu zajedničku državu, a mislim da jedan od indirektni dokaz toga ustvari to izbegavanje stalno izbora, referenduma, ne izlazi se na jedne izbore, ne izlazi se na druge itd.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Gospodine predsedniče zahvaljujemo se na pažnji.

14.11.00

sekretar Ministarstva odbrane

MILOVAN ČEGURIĆ

Gospodine ministre, gospodo generali i pukovnici nije naravno novo ako se kaže da VJ treba da bude kao što je i do sada bila stabilizirajući faktor u ovoj državi. Danas se vidi da se mi svi zalažemo da i dalje to postane kao što i jeste, ali došao je jedan momenat koji smo mi i na neki način očekivali i koga smo se pribojavali jer ipak preko carine, pa onda platnog prometa naravno kroz političko delovanje Vlade Crne Gore i političkog delovanja stranaka, nekih stranaka u Crnoj Gori koji

zagovaraju odvajanje Crne Gore od Srbije i stvaranje nezavisne suverene države. Taj momenat je ovim i te kako podgrejanim doveden u pitanje jer ovo direktno udara u ovu stabilizirajuću ulogu koju vojska do sada je imala, a nastoja ćemo da ima i u buduću.

Ako bi se praktično to zašto u ovom momentu pogledalo upravo pravi se finansijski plan u celoj državi za sledeću godinu i pravi se bilans i svode računi za ovu godinu. To bi značilo za deo 2.A za deo ministarstva, SMO to bi značilo za neke vojne ustanove da za sve te institucije naših vojnih efektivna mi imamo i poseban stav ovde a to je iskazanu u devizama. Mi to što u devizama imamo, što smo imali do sada verovatno u nekom detaljnom planu, što smo imali do sada pa se povremeno te devize angažuju ili za službena putovanja ili za nabavke naoružanja i opreme itd. nego to bi trebalo ovde da bude poseban momenat koji iziskuje svakodnevno trošenje i na raspolaganje deviza na toj teritoriji, a ipak političko delovanje to je jedan momenat, a ipak političko delovanje dole je i te kako i na starešine i na porodice i na decu i na vojnike i na starešine kojima su porodice u Srbiji i na porodice kojima je glava kuće u Srbiji, a oni su u Crnoj Gori i obrnuto jer upravo se na ovaj način hoće ovo što smo dosta skeptični do sada u diskusijama hoće da se ipak ide na tome dalje jer ovo što je svet u ovom momentu okrenuo se Beogradu eventualnoj pomoći prema Beogradu više nije Milo Đukanović ta zvezda koja je bila destabilizujući faktor prema Miloševiću sada je u situaciji da je Jugoslavija u novoj državnoj orijentaciji i državno statusnom sistemskom stremljenju i sada kroz ovu stavku i na ovaj način obezbeđenja deviza koje nisu male na teritoriji Crne Gore a za potrebe naše efektive da sa tom stavkom se i buxet jedini buxet jedini važeći platni promet Crne Gore obogaćuje i dolazi se do deviznih efektivna dole.

Zato bih se založio da veoma brzo gospodine ministre Savezna vlada uspostavi kontakt sa Vladom Crne Gore, da Vlada Crne Gore na neki način suspenduje ovu odluku jer ipak došlo bi do lako je prekinuti carinu, lako je i platni promet staviti dvovalutni sistem itd. ali nije lako ovu mašineriju koja u Saveznom buxetu ima skoro 80% ovu mašineriju sada na nju uticati i destabilizovati, lako je nekome reći da će biti komandant Crnogorske vojske, lako je to planirati. Mi kada smo izlazili na izbore gospodin ministar zna izlazili smo na izbore i dali glas za Jugoslaviju. Mnogo bi se destabilizovala i Crna Gora i političke prilike u Crnoj Gori kada bi se desilo odvajanje podela vojske, ne odvajanje podela vojske na Crnogorsku i Srpsku jer mnogo je veće stremljenje građana u Crnoj Gori za zajedničkom državom nego za ovom podelom i zato bih se založio da Vlada Crne Gore, Vlada savezna hitno se na ovom pitanju zabavi da se suspenduje ova odluka o jednovalutnom sistemu.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi se slažemo sa time neka budu oni i Vaši savetnici ali moraju da ostanu i savetnici generali koji će Vama da pripreme odgovor na ta pitanja koja će oni pokretati.

Drugo, mi moramo stalno da govorimo o tome da vojska nije bila izvan civilne kontrole u društvu, vojska je uvek bila otvorena to što nisu funkcionisali neki odbori itd. to nije naš problem, ali nika vojska nije bila zatvorena. Na kraju krajeva mi

smo i kroz te izveštaje koji su dolazili i do SMO i do Savezne vlade pa i do Savezne Skupštine sve je to bilo dostupno javnosti.

Naprimera mi sada čitamo Perišića on sada misli da je to sada taj odbor koji će moći da uđe tako u vojsku da on može da menja, da smenjuje da postavlja, da menja formaciju itd. to je njegov cilj, s obzirom da nije se vratio za NGŠ, da se nije vratio za ministra odbrane, da nije, ovo, da nije ono, misli to, naravno mišljenje o tome će dati Vaši ljudi.

Savezni ministar odbrane

Gospodin SLOBODAN KRAPOVIĆ

Tu se jasno znaju nadležnosti

MILOVAN ČOGURIĆ

... u ministarstvu postavlja se Ukazom predsednika SRJ i imenovanovanjem od strane Savezne vlade. Znači prvi je Ukaz a na osnovu Ukaza je imenovanje od strane Savezne vlade. Dakle i mesto zamenika bila je pokrenuta inicijativa i mesto savetnika i načelnika Kabineta ali za sada je to suspendovano, ali mesta zamenika i mesto pomoćnika SMO do sada generalska postavljeni su ljudi ukazom predsednika SRJ i imenovani od strane Savezne vlade, što znači ti ljudi su ta rešenja ... tako da o tome takođe treba povesti računa.

HAPŠENJE MILOŠEVIĆA

“Postoje samo dve vrste ljudi: pravednici koji se smatraju grešnicima i grešnici koji se smatraju pravednicima.”

Paskal

Tek posle nekih šest meseci od promena došla je na red i sudbina čoveka čija je politika zavila u crno mnoge porodice na ovim prostorima.

Vlada je odabrala blažu varijantu i suptilniji način da se on izvede pred lice pravde. Međunarodna zajednica je to zahtevala i uslovljavala. Slobodan Milošević se nalazio, na osnovu dogovora sa predsednikom Koštunicom, u vojnom kompleksu u čijem sastavu je i vila “Mir” sa svim pratećim kompleksima. S njim je bila i njegova porodica. Svi osim Marka, kome je Rade Marković omogućio da nesmetano ode iz zemlje. Miloševića je obezbeđivala jedinica kojom je komandovao general-major Senta Milenković. Senti je savršeno bilo jasno da je braniti neodbranljivo čista glupost, pa je on na taj problem gledao prilično ambivalentno. Vlada je znala da ako pokuša da Miloševiću uruči optužnicu za Hag, on to neće prihvatiti i da će doći do sukoba njegovih pristalica s jedinicom koja treba da ga privede. Zato su ga optužili za finansijske malverzacije i pokušali da ga ubede da se sam preda. On je i to odbio. Onda je JSO pokušao da ga uhapsi na krajnje trapav način. Tako se sve to i završilo. JSO je namerno opstruirao hapšenje Miloševića, a ministru Mihajloviću je servirana informacija da tu operaciju vrši zapravo VJ. To nije bilo tačno. Pavkoviću nije odgovaralo da kviri

novostečene pozicije, šta više bilo bi dobro po njega da se Milošević skloni u Hag, jer je bio nezgodan svedok i po samog Pavkovića u vezi s atentatom u Budvi. Bili smo svedoci kako elitni specijalci padaju sa zida koji je ograđivao vilu "Mir". Sukob između Pavkovića i Mihajlovića se rasplamsavao. Informacije o tome da vojska nema veze sa opstrukcijom hapšenja, poslao sam preko Perišića Mihajloviću, jer je prvi put od 5. oktobra postojala opasnost da dođe do otvorenog sukoba VJ i MUP-a. Zapad nas je uslovljavao hapšenjem Miloševića do 31. marta. U ekipi koja je trebalo da organizuje hapšenje prepoznao sam likove iz prethodnih filmova, kao i ljude koji su ga obezbeđivali. Na žalost, mogao sam da ih samo obavestavam o događajima, ali očigledno da nije postojalo sistemsko rešenje za diskontinuitet s prethodnim režimom i njegovim ljudima.

Na kraju je ispalo da egzekutori Miloševićevih naredbi treba da uhapsu naredbodavca. Smešno!

U celu priču se umešao i gospodin Čedomir Jovanović i svojom diplomacijom, ali i ličnom hrabrošću i odvažnošću, uspeo da ubedi Miloševića da se sam preda, čime je izvukao vrelo kestenje iz vatre. Onda su počela optuživanja između ministra MUP-a Mihajlovića i generala Pavkovića da li je vojska i po čijem nalogu branila bivšeg predsednika. Ove informacije sam dostavljao generalu Perišiću, a on je prekrivao zaglavlje dokumenata, kopirao ih i prosledivao ministru Mihajloviću i pokojnom premijeru Đinđiću. Mihajlović bi mogao o tome i da posvedoči. Sumnja da je VJ opstruira hapšenje podgrevana je činjenicom da je vojska bila pod kontrolom Koštunice koji nije bio za izručenje bivšeg predsednika. U kasnijoj optužnici za špijunažu, protiv Perišića, navodi se da je Perišić kopirao ta dokumenta tako što je naređivao svojoj službenici da prekrije zaglavlje dokumenta i takve ih predavao američkom diplomati Nejboru. Naredni dokumenti bacaju sasvim drugačije svetlo na hapšenje Miloševića.



02.04.2001.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Zbog svega ovoga što se događalo zadnjih dana i bez obzira što je kod predsednika održan sastanak na kome su zauzeti stavovi o tome kakvu je ulogu imala vojska i MUP u ovim događanjima i data je ocena od zvaničnih organa i dalje u medijima a posebno od strane pripadnika MUP-a da imaju netačne informacije koje potpuno deskredituju vojsku jedinice VJ pre svega Gardijsku brigadu i pojedine starešine.

Zbog toga ima velikih reakcija i u Gardijskoj brigadi ali i u nekim drugim jedinicama vojske od strane starešina jer reaguju na takvo ponašanje pretnje da će se podnositi krivične prijave itd. da će se hapsiti pojedini pripadnici vojske zbog toga što su opstruirali rad MUP-a prilikom izvršenja ovoga zadatka. Ja sam upoznao sa tim predsednika mi smo njemu danas poslali izveštaj a danas i hronologiju događanja u kome se vidi kako su tekli ti događaji. Očigledno je da nisu potpuno ispoštovani dogovori koji su bili između vojske i MUP-a i razlog tome je sve što se dogodilo i što su oni hteli da izvode akciju bez da je iko o tome znao pa uključujući i predsed-

nika Koštunicu, no ta za nas nije bitno bitno je da je na tom sastanku koji je u dva navrata održan u MUP-u data potpuna informacija a tu je jedan od ljudi koji je bio prisutan general Bojović kompletna informacija o tome da je Vlada Srbije donela odluku o promeni i načinu obezbeđenja objekata i ličnosti, tako da je dotadašnja uprava javne bezbednosti jedinica na čijem je čelu bio general Senta Milenković koja je obezbeđivala predsednika SRJ jačine negde oko stotinak ljudi ušla u sastav Šeste uprave RDB-a tako što su pojedini pripadnici njih 68 koliko je meni poznato dali izjave da pristupaju da uđu u sastav te novoformirane uprave i jedinice, a da su ostali pripadnici ostali da i dalje obezbeđuju Miloševića neki kao njegovo lično obezbeđenje.

Dakle ta je informacija bila pružana. Tu je dogovoreno, tom prilikom je ministar Mihajlović obećao da će se smena tog ljudstva koje obezbeđuje Miloševića vršiti postupno uvođenjem novih ljudi i da će prva smena koja dođe imati u svom sastavu četvoricu novih pripadnika a da će ostalih 26 biti pripadnici MUP-a koji već obezbeđuju Miloševića, da će se taj spisak dostaviti mnogo ranije, sedam dana ranije nama i da će se direktno kontaktirati između odgovarajućeg lica u MUP-u i odgovarajućeg lica u komandi Gardijske brigade za šta je određen pukovnik Kovačević koji je načelnik bezbednosti te jedinice. Od svega tog dogovora nije ispoštovan ni jedan.

Dakle, niti je na vreme dostavljena odluka niti su dostavljeni spiskovi a pokušalo se ući u objekat. Naravno služba prijavna najavila je dolazak nove smene obezbeđenju Miloševića s tim da se ponovo vratim da objasnim da u tom kompleksu je jedan od objekata rezidencija koju obezbeđuje samo MUP i pristup tom objektu vojska nije imala. Znači ni u pogledu rada na prijavnici na ulazu u tu kuću niti unutar toga. To je sve organizovala ta jedinica, koliko je meni poznato Senta koji je pre tri dana praktično napustio to obezbeđenje.

Dakle, kada je najavljena ta nova smena onda je rečeno da nemaju ni odluku niti spisak, to je bilo pre podne i vraćeno je da bi se taj spisak dostavio u 16,25 časova kod mene doneo je pukovnik Čosić i ja sam mu rekao da treba da ode da pronađe tog čoveka to je pukovnik Podkrajac novi komandant te jedinice da ga poveže sa komandantom stare jedinice da se oni dogovore da izvrše primopredaju, pošto postoji spisak postoji odluka ništa nije sporno da se to uradi. Pretpostavljam da ni Čosić nije znao imena na spisku otišao je tamo našo toga Pokrajca uveo ga unutra i kada je umesto Sente pojavio se novi čovek neki Manasijević pukovnik pogledao je spisak pogledao odluku i rekao ja ovu smenu neću da primim, ona nije po dogovoru kako smo se dogovorili na tom spisku su sve novi ljudi i ja to neću da primim. Otišao je tamo tu su nastale rasprave, konsultacije ja mislim i kod Miloševića i Milutinovića šta je tu bilo neznam ni ja dolazi se kod mene opet u to vreme dolazi premijer Đinđić ali po drugim pitanjima i onda i on prisustvuje tome razgovoru. Dolazi znači pukovnik Čosić ova dva pukovnika novi i stari i razgovor odprilike teče tako da Čosić kaže da ne mogu da se dogovore ja ga pitam šta je sada sporno tu ovaj kaže spisak koji je ovo nije takav kakav smo se dogovorili ja neću da predam dužnost, ovaj kaže nemaš ti šta meni da predaješ dužnost ja sam tebi pretpostavljeni starešina ti imaš da dođeš tamo da pokupiš obezbeđenje da izvedeš iz objekta ja preuzimam objekat

šta ja imam sa tobom da vršim primopredaju. Ovaj kaže suprostavi će se puca će jedan na drugoga ja kažem pucajte, ako ste toliko odlučili da pucate ali pogledajte još jednom taj spisak uporedite te brojeve ličnih karata, odlaze tamo svi se pojavili u objekat onda se pojavljuje ostalo ljudstvo iz MUP–a i još neki privatno obezbeđenje Miloševića sa puškama razumeo sam na gotovs nedozvoljavaju da se uđe, ne dozvoljavaju da se izvrši smena i onda čak i ovi privatni prete preko njih mrtvih može da se uđe u objekat. Znači radi se o tome da postoji očigledan nesporazum između dve strukture dve jedinice MUP–a koje treba da izvrše primopredaju stare i nove. Da bi se razjasnilo to kod Miloševića odlaziš i ti Ćosiću i koliko dugo ostaješ tamo neznam neznam šta si razgovarao evo možeš ti da nam kažeš.

pukovnik
ĆOSIĆ

Gospodine generale videvši da je na ivici to da se može doći do otvaranja vatre i mojih vojnika koji su bili u sredini a i civila jedno hiljadu ispred kapije vojnike sam sklonio malo u stranu. Tu sada ulaze iz SPS–a kod Miloševića i jedni i drugi puštaju ih dolaze izlaze ispred se drži miting pevaju se pesme loži se logorska vatra iza njih na kilometar stoji 30 specijalaca u čarapama koji hoće da uđu unutra, oni su došli kada smo mi došli kod vas i to je sve bilo da su oni bili u normalnim uniformama da su oni bili u civilnom odelu sa kravatama verovatno bi prošla ta njihova zamisao međutim ovi su unutra znali zašto oni dolaze. Posle toga gospodin Milošević je rekao znate šta ja vas razumem ja ću ostati ovde sa mojim obezbeđenjem vi povucite koga god hoćete uradite šta god hoćete ovo obezbeđenje koje treba da uđe unutra ja vam predlažem da ga nepustite jer ja neću da ih primim. Ovu je kuću meni Koštunica dao da ja budem tu i ja sam domaćin u ovoj kući a u Srbiji vi znate da domaćin pušta u dvorište ko će da uđe. Unutra u taj objekat ušao je taj Potkrajac Rašeta i ušla su njihova dva čoveka.

general–pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Da ne bude zabune Rašeta je načelnik Šeste uprave RDB–a koji je potpisao taj spisak a Pokrajac je isto pukovnik novi komandant a ovaj načelnik uprave potporučnik koliko ja znam. Glavni šef je potporučnik a komandant je pukovnik.

pukovnik
ĆOSIĆ

U prijavnici se nalazio jedan čovek od MUP–a bivše Sentine garniture nije napuštao uopšte.

general–pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Znači petoro ih je bilo. Jel su mogli ovi da uđu na malu kapiju ovi policajci?

pukovnik
ĆOSIĆ

Šta su oni mislili neznam samo znam da smo mi njima rekli izvolite dogovor gospodo uđite primite dužnost mi ćemo se skloniti. Oni su čekali nešto, šta su čekali

neznam, verovatno je strah zavladao i među njima jer je se mnogo naroda skupilo tu ispred.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ja sam u to vreme jednom ili dva puta kontaktirao sa tim Potkrajcem i rekao sam mu Potkrajac mala kapija je otvorena uđite odgovaraš za svoje postupke. Odatle su verovatno išli izveštaji prema Đinđiću koji je u međuvremenu otišao od mene i prema Mihajloviću da vojska ne dozvoljava da se ulazi u objekat. Koliko ja znam ovo obezbeđenje se povlači ulazi u kuću zatvara se i dalje počinje izčekivanje dalje natezanje kapija ne može da se otvori a isključena je struja koliko ja znam na kapiji onoj velikoj i to sve tako je trajalo u međuvremenu ja upoznajem Koštunicu više puta razgovaramo on čovek nezna za to nezna zašto je ta akcija tako ishitrena Milutinović pokušava da utiče na Đinđića rečeno mu je da se ne meša u to on se više nije ni pojavljivao i šta se dešava dešava se da dolazi general Bojović razgovaramo o tome i ja naređujem Bojoviću čujem se sa Mihajlovićem koji dosta uzbuđeno drsko, jel vi obezbeđujete Miloševića jel ga čuvate? Ja hoću da obezbedim interventnu brigadu hoće li vojska da se meša? Neća da se meša. Ja rekoh vi izvolite svoju akciju kako hoćete ali odgovarate za sve ono što će da se dogodi u tome trenutku pokušavam da mu predočim da je osnovni nesporazum u primopredaji dužnosti njegovih ljudi, da on i njegov komandant i načelnik uprave ne mogu da komanduju sa svojim ljudima jer su ovi iz starog obezbeđenja isto njegovi ljudi i donosimo odluku da napustimo prijavnice protiv pravila i propisa. Znači mi napuštamo prijavnice izvlačimo vojsku lično general Bojović. Kako je bilo Bojoviću objasni?

general-potpukovnik

BOJOVIĆ

Ja sam od vas primio dva naređenja. Prvo naređenje je bilo da obezbedim da se vojska povuče po strani i da ne učestvuje u sukobu i da se oružje nesme ni po koju cenu upotrebiti. Ja sam to naređenje preneo pukovniku Čosiću i on je to tamo u krugu sproveo.

Sledeća primedba njihova je bila da vojska još uvek tu smeta Čosić ne dozvoljava, vojska se meša i onda ste vi doneli sledeću naredbu da lično odem dole i da kompletno ljudstvo sa straže iz onih oklopnih vozila i sa prijavnica povučem i izvučem, Čosić da se skloni jer je postojaća pretnja da će biti likvidiran.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ko ti je pretio

pukovnik

ČOSIĆ

Mihajlović Dušan ministar unutrašnjih poslova

general-potpukovnik

BOJOVIĆ

Ja sam odatle otišao u ponoć. U pola jedan sve je bilo povučeno, samo su ostali

oni ja sam lično njima predao prijavnice. Podoficiri koji su bili u prijavnicama uzeli su svoje lično oružje opremu zaštitne maske i izašli. Ja sam gospodinu Potkrajcu rekao izvolite primili ste tu su vam dokumentacija i papiri koji se vode, tu su ključevi izvolite od sada radite po vašem planu i snosite odgovornost za ovaj grad mi smo se od tog momenta povukli. Znači oni su mogli uslovno da se na nas vade sve do pola jedan tu noć posle toga nije bilo ni jednog starešine ni vojnika oni su mogli zadatak da izvrše, nije bio problem u vojsci.

Suština problema jeste u sukobu te dve grupe MUP-a uslovno da kažem starog obezbeđenja i novog nisu mogli da se dogovore i pod pretnjom oružja su oni hteli da uđu a ovi da im ne dozvole, pošto nisu izvršili dobijeni zadatak oni su morali loptu da prebace na nekoga da neko bude kriv i onda je to bilo najlakše prisutna je vojska i narod nismo od njih mogli. Ja sam lično predao prijavnice i kompletan inventar....

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

... (ne čuje se) Sam objekat nije nikada bio u ingerenciji vojske, on je u ingerenciji Savezne vlade u direktnoj ingerenciji je generalnog sekretarijata predsednika i on odlučuje ko će tu da boravi ko neće itd. niti smo mi dozvolili da Milošević tu ostane, niti smo bili dužni da ga iseljavamo odatle.... Prijavnica nema obavezu da nikoga sprovodi od prijavnice do objekta nego kada dođe stranka najavi se ovaj nas zove i kaže došao je Pavković i on kaže pustite ga ili nemojte da ga pustite ako kaže nemojte da ga pustite kaže nije vam dozvoljen ulaz i ja se vraćam, ako kaže pustite ga izađe čovek dole i čeka i sačeka i pokaže put kojim treba da se uđe. Godinama se to radi tako, mi ne određujemo ko će da uđe određuje šef obezbeđenja Miloševića a u poslednje vreme to on lično radi.

Ja ono što znam za Sentu da su oni imali ta jedinica najsavremenije naoružanje, nismo imali ni mi ni naše specijalne jedinice. Pretpostavljam da je objekat imao poseban sistem zaštite. Ja mislim da mi nismo ničim doprineli da se ostruira i da se ometa rad MUP-a u tome. Dakle nisu nas izvestili da će se bilo šta raditi, nisu ispoštovali da dostave spiskove na vreme kada su dostavili spiskove nisu bili onako kako su se oni dogovorili a ne mi jer ja neznam kako se zove ni jedan tamo niti me zanima i na kraju krajeva nisu bili u stanju da komanduju svojim sastavima koji se tamo nalaze. Mi smo kasnije kada je ta pucnjava prestala jer oni su pokušali da uđu a nisu ni ušli jednostavno se zna zašto nisu ušli povukli i vojsku iz bova boovi su ostali zaključani da bi sutra dan čuli saopštenje koje je dao Mihajlović. Imali smo popodne sastanak na kome smo bili Đaković, Bojović i ja gde je Mihajlović izneo istu tu priču gde sam ja izneo svoju priču ovu koju sam vama govorio sada i ta priča naravno imali smo sve dokaze izjave i ovih na prijavnici i Čosića i Bojovića i svih tih tamo koji su učestvovali u tome sa dokazima šta je radila vojska šta su radili oni i mislim da je to prevagnulo, posle je govorio Đaković da je to prevagnulo da se jednostavno shvati da se tu nešto događalo dosta misteriozno i da nije bilo u duhu dogovora koji su postignuti. Sve te priče tendenciozne da vojska obezbeđuje Miloševića sada izlaze priče da je to oružje tamo vojske da postoje planovi za državni

udar, vojni udar šta li su pričali sa nekim kartama to neznamo ali u subotu ujutru kada se predao Milošević Siniša Vučenić je pokušao da pobegne preskočio ogradu i došao baš kod straže i naša straža ga tu zaustavila zadržala itd. nema govora da je vojska u bilo šta upletena.

general-potpukovnik

BOJOVIĆ

Oružje koje je tamo pronađeno osim ova dva borbena vozila to ništa nije naše. Posle nastalih promena Gardijska brigada je nastavila da radi ustaljenom praksom taj objekat jer je tako naređeno da obezbeđuje kompleks i rađeno je kao i do sada što je rađeno jer je tako naređeno. Dva izuzetka smo mi napravili radi vaše informacije to je da ostavimo tri telefonska broja zamolili su nas da posređujemo da im ne isključe telefone da u zgradi ostanu tri telefona to je prihvaćeno i tu sam ja posredovao. Meni je preneo gospodin Filipović iz obezbeđenja iz MUP-a da je bivši predsednik Milošević zamolio ako možemo da pomognemo da se ne isključi grejanje u tom objektu i mi smo tu usuli jednu cisternu goriva da im se ne isključi grejanje. To je sve što je Gardijska brigada i VJ uradila za bivšeg predsednika i za taj objekat.

potpupokovnik

STAMENIĆ

Nekih novih momenata i novih saznanja nema, mi smo prikupili tamo sve materijalne dokaze sa kojima su oni raspolagali počev od uredbе Savezne vlade kojom se uređuju objekti onda odluke predsednika Koštunice da su oni pod zaštitom Gardijske brigade, elaborat straže.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Treba videti ako treba neku dopunsku izjavu na ovo što je Čosić rekao to ja nisam znao da su bili ti u farmerkama čarape na glavi. Gardijska brigada je pre pet-nestak dana vraćena u sastav GŠ do tada je bila direktno počinjena predsedniku a nadležnost nad njom je imao vojni kabinet predsednika i to nije ništa sporno, regulisano je dalje da ona to radi što je radila i sada. Sporno može da bude odstupanje od elaborata straže mi nismo imali pravo da predamo prijavnice ikome niti smo imali prava da objekat koji se napada iz vana ne branimo, moramo da razumemo ja sam to rekao i predsedniku. Ja sam doneo odluku koju je i Koštunica prihvatio da zbog toga što oni hoće da izvedu akciju zna država znaju svi da ne bi nastradao neko od vojnika povlačimo nazad sutradan u nedelju ujutru kada je Milošević otišao svi su napustili to prazne prijavnice, nema straže na tome delu objekta i ja dobijam poziv od Bojovića šta da radim.

Ja još jednom ponavljam ako je neko od pojedinaca umešan u bilo kakvu opstrukciju to ćemo lako da utvrdimo, ako nije ne može se bacati ljaga na vojsku i sada smo regulisali kako i šta da se uradi sa tim objektom. Moj je predlog predsedniku bio tamo gde se čuva drugi objekat od posebnog značaja za vojsku da to ostane da čuva vojska da se pregradi zidom da se zatvori kapija i da to čuva vojska, a ostalo neka uzme MUP. To smo postavili pitanje sa objektima Beli dvor, Stari dvor, Karađorđevo, Dobanovci itd. Ovi napadi da će se podnositi krivične prijave hapsiti itd.

u štampi to vi pravnici, tužiocima treba da nam date objašnjenje šta to znači ako neko pretil pukovniku na službenoj dužnosti da će da ga ubije šta to znači. Ja sam večeras inicirao tražio sam kod predsednika da se sutra održi sastanak sa MUP–om gde će biti prisutni svi od mene pa naniže koji su bili i iz MUP–a svi koji su tamo bili uključujući i te čarapane da vidimo koji su to ljudi, ta dvojica koja su ranjena ni imena im nisu saopštena. Mene zanima stav pravnika i ako ima da nam kaže Đaković jednu kratku informaciju.

general–potpukovnik
MILAN ĐAKOVIĆ

Dva osnovna su cilja bila postavljena ovde. Imamo pouzdane podatke da je to tačno, jedan cilj da se bivši predsednik Milošević uhapsi i druga paralelno s tim da se vojska kompromituje. Postignuto je pola, ovaj deo prvi uhvatili predsednika a ovaj drugi deo kompromitovanja vojske nisu ostvarili i ako su bili vrlo blizu.... Htelo se pokazati da postoje direktne veze između bivšeg predsednika Miloševića, Vučinića i vojske sada se pokušava u drugoj fazi da se stavi do znanja da je Vučinić imao određene planove koje je dobio od vojske i da te planove dobio je zadatak zajedno sa vojskom da sprovede u vidu neke pučističke akcije i da je zbog toga sve to pripremljeno ali da su oni to osujetili i da se to nije moglo sprovesti....

general–pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Oni znajući da je Milošević davao izjave da neće živ da padne u ruke i da će se ubiti on i porodica itd. jedan je cilj je bio da se vrši pritisak na njega da izvrši samoubistvo, a da bi ga zarobili morali su da idu na potpuno razaranje toga objekta a što bi se negativno odrazilo i na narod i na sve ostalo onda su išli u pregovore i ubedili su ga da se preda, što je dobro i što niko nije nastradao. To je moja pretpostavka.

general–potpukovnik
MILAN ĐAKOVIĆ

Nisu očekivali da će predsednik Koštunica na sastanku kada je saopštio novinarima biti za to da se poštuje zakon i da se principijalno ide svako ko je pogrešio da se privede sudu pravde, oni to nisu očekivali to je njih iznenadilo i jednostavno ih je razoružalo to, tako da su jednostavno tada shvatili da predsednik Koštunica nastupa sa stavom da niko nije nedodirljiv, to nisu očekivali nego su očekivali da će on i vojska biti tvrdokorni kada je u pitanju bivši predsednik Milošević do kraja nedozvoljavajući da se to završi onako kako su oni zamislili a imajući one ranije u vidu izjave koje je davao da neće biti isporučen itd. Hagu što ne znači da neće saradivati sa Haškim tribunalom znači taj cilj koji su prema njemu imali je cilj da se on odvoji od vojske i da se onda stavi na čistinu da se može sa njim razčisti u konačnom obračunu....

general–pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

VJ GŠ 2.A RM nikada nisu u proteklom periodu pravili nikakve planove u odnosu na Crnu Goru. Naši planovi su bili planovi koji su vezani za naređenje o posebnim merama stalne borbene gotovosti i preduzimanje mera iz tog naređenja u slučaju

da budu ugroženi objekti i VJ i ono što sam ja upozoravao javno u sredstvima informisanja da se neće dozvoliti da se vojska iscrpljuje i maltretira bilo gde voda, struja, telefoni itd. ništa drugo za razliku od toga da su oni imali kompletno napravljene planove o tome kako će napadati vojsku i šta će biti u Crnoj Gori.

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Gospodine generale, gospodo generali i oficiri prvo moje saznanje o bilo čemu od ovoga što se radi je bilo gledajući na televizoru Skupštinu, kada je Ivković saopštio to što je saopštio. Potvrda tom saznanju bilo je saopštenje na toj skupštini Šešelja i Šešelja je tada jasno i glasno rekao da se oko rezidencije bivšeg predsednika Miloševića nalazi sedam xipova, dva saniteta i specijalci sa čarapama na glavi. Iza toga sam ja pozvao dežurnog operativnog pitao ga imali nešto novo, kaže nema ništa novo. Pozvao sam dežurnog službe odelenja bezbednosti javio se vodnik prve klase pojma nema ništa da se išta događa. Pratio sam to na televizoru nazvao sam Stojimirovića on mi je potvrdio ono što sam čuo na televiziji.... (ne čuje se).

general-pukovnik

ŠUŠIĆ

..... tu istu odluku inovirao je kasnije i predsednik Koštunica sa dopunom da u saradnji sa MUP-om Gardijska brigada obezbeđuje objekte. Šesnestog marta ta odluka je stornirana od strane predsednika i ponovo je Gardijska brigada prepočinjena NGŠ. Što se tiče zadataka Gardijske brigade ostaju isti samo što je promenjen nosilac komandne funkcije. Kada je reč o ovoj mogućnosti koja je nagoveštavana odavno po novinama mediji su prali mozak štancovali tri meseca tako da smo general Bojović i ja komandant Gardijske brigade sa kojim izuzetno lepo saradujem i saradivao sam procenio sam da učestale najave eventualnog hapšenja gospodima Miloševića upozoravaju da se o tome upozna i predsednik države aktuelni i da se zamoli ako se bilo kakva odluka donese na najvišem državnom nivou da se predsednik ili privodi ili bilo šta na saslušanje da blagovremeno vojska bude obaveštena odnosno da budem obavešten kako bih mogao da sa generalom Bojovićem pre svega i sa NGŠ da budem na vezi i da preduzmemo blagovremeno potrebne akcije kako bi se izbegle nepredviđene komplikacije koje bi mogle da prouzrokuju prolivanje krvi i nesagledive posledice.

Dvadesetosemog februara ja sam to predsedniku rekao on je rekao obećao je da će čim bude doneta takva odluka da ću ja znati kao načelnik Vojnog kabineta i preneti NGŠ i sa generalom Bojovićem organizovati neposredno sve što treba dogovoriti se, još jedanputa kasnije posle dvadeset dana posetio sam na tu opasnost koja je praktično lebdila. Naravno to što je i ranije bilo ostaje sada je evidentno što čujem iz ovih nekoliko izlaganja relacija vojska MUP većito MUP pokušava da ponešto poturi vojsci i da je ostavi na nekakom brisanom prostoru..... Ima ljudi naših koji rade protiv aktuelnog vojnog rukovodstva i pojedinih generala. Tu prednjače naši bivši drugovi flustrirani. To jednostavno nas upozorava..... Apelujem da mi održimo jedinstvo vojnog rukovodstva na svakom mestu ispoljimo svoj profesionalizam i dostojanstvo vojničko bez obzira gde god se nađemo a u dijalozima da branimo in-

stituciju vojske. Prilikom prvog susreta imao sam čast da budemo zajedno NGŠ general Bojović i moja malenkost da se prvi susret sa novoizabranim predsednikom države i pored ostalog bio sam slobodan da kažem da ga podsetim kao profesora ustavnog prava da je VJ kao i u svakoj drugoj zemlji bila najdemokracija ili totalitarna država bez obzira na to po definiciji institucija legitimne političke vlasti i on se naravno sa tim složio i da ona ništa ne radi na svoju ruku prema tome niti u ovoj situaciji. Podržavam ovo što je apelovao NGŠ u toku svog izlaganja da saopštenjima jedno zadrugim neka ide ako treba svaki dan po neko da se odbrani ova institucija od tih nasrtaja paušalnih neproverenih.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Što se tiče naše službe za informisanje mi moramo da budemo mnogo ofanzivniji nego do sada. Ja mislim da tu predstoji jedna ozbiljna rekonstrukcija u toj čitavoj službi. Ja neću da budem taj koji će da čita novine da pokreće inicijative, ja hoću da budem taj koji daje saglasnost da se nešto ... Nije problem Pavković ja sam 15 puta do sada Koštunici ponudio svoju ostavku, ne ostavku nego da me smeni problem je nešto drugo, neće se zaustaviti na Pakoviću, što se tiče naših bivših kolega osim Vuka Obradovića generala za sve druge ima ovoliko i treba ih i krivično i u javnost i kompletno rasklinkati svakog od njih i za neke aktivne. Naredni naš zadatak jeste kadrovske promene u VJ i to vrlo brzo. Ako hoćemo da idemo sa prljavim vešom ići ćemo. Ja sam tražio da dođe materijalnofinansijska inspekcija, ja sam tražio da dođe stambena inspekcija i ja sam tražio da sve se uradi kako treba ali ne 1999. i 2000. godina nego od 1994. pa na ovamo, neka se vidi ko je šta radio odlučivao, gde su milioni dolara od 1993. pa do 2000. milioni dolara i šta je kupljeno za stotine miliona dolara.

Što se tiče MUP-a mi u principu imamo dobru saradnju sa tom strukturom. Mi smo i unazad nekoliko godina njima ustupili materijalna sredstva i ubojna sredstva u vrednosti od 57 miliona maraka. Mi smo njima pre 20 dana dali materijalna sredstva koja smo izvukli iz RR-a koje nemaju naše jedinice koje ulaze u kopnenu zonu bezbednosti, 30 vozila naoružanje koje mi nemamo, bacače granata, municiju sve što su tražili. To je vrednost 57 miliona maraka od njih nismo dobili ništa. Lično znam kada smo im davali prošli put sredstva da su oni primali na način da su beležili svaki šraf recimo na vozilu kada su nam vratili vozila doterali su ih na livadi i kao krš dostavili i otišli. Deo tih sredstava je plaćen deo tih sredstava je uništen deo tih sredstava oni duže. Prema tome mi vrlo korektno imamo odnos prema njima.

Ja sam odbio da učestvujem u toj raspravi. Drugog jedanaestog sve jedinice polako neka izvlačenjem a neka bežanjem napustile su kopnenu zonu i prepustile šiptarskim teroristima i sada imamo situaciju ovu dole koju imamo. Ja vas molim samo da razumete jer osnovno je to što ljudi neće da shvate, sada su ti koji si izgubili kopnenu zonu namerno savetnici u koordinacionom telu i savetuju kako će da je povrate i to ih boli zato što smo im mi to rekli ovako otvoreno.... Ja sam rekao Čoviću mi imamo problema i sa redovnim finansiranjem prilivom sredstava nama

treba stabilan izvor da nam date kao što dajete MUP–u. Najlakše je destabilizovati vojsku ako je vežeš za Miloševića, mi da smo hteli da branimo te taj objekat nego kompleks čitav pa nema šanse da bi oni ikada ušli to je potpuno jasno. Ja sam rekao i Mihajloviću, što niste nama rekli molim vas donesite danas rešenje menja se status obezbeđenja rezidencionog objekta u Užičkoj predajte danas, mi predamo izvolite, što niste rekli predajte prijavnice mi predamo prijavnice ulazite radite šta hoćete. Sada imamo situaciju opet iz kopnene zone izvlačimo MUP koji će kao da izvodi specijalne zadatke a znamo kako.... Oni daju izjavu kako ja sam odbio da potpišem sporazum a kada je ostvarena pobeda ulaska u zonu onda je pio Pavković šampanjac. Na kraju dolazi predlog Koštunici da se specijalno nagradi komandant Združene komande general Krstić i Jelić, a svi da se šutnu iz Prištinskog korpusa iz 3.A oni ne postoje. Nema ničega što je nekorektno što je neprincipijelno sve je to u duhu zakona. Mi imamo izvanrednu vojsku izvanredne starešine i moramo da očuvamo to. Mi nismo da dozvolimo nesme da se vezuje vojska sa Miloševićem vojska sukob sa MUP–om zbog Pavkovića nije problem ja ću da odem i Bojović i svi koji su ako su se bilo šta upleli u ovo ali vojska će morati da izađe iz ovoga čista obraza ko što je izašla i ranije.

general–pukovnik
MIODRAG SIMIĆ

Ne bih se složio sa vašom ocenom da imamo korektnu saradnju sa MUP–om. Vi ste to iskusili na vašim leđima da je to jednostavno korektna saradnja samo sa naše strane. Ja tvrdim da MUP radi protiv nas. Na prošlom kolegijumu sam izneo da je prvi korak razbijanja vojske nedovoljan buxet, to sam rekao i predsedniku Koštunici i podpredsedniku Labusu. Drugi korak razbijanja vojske je medijski linč VJ preko vas to je vojska, vi niste general Pavković nego ste vi NGŠ i preko vas se to razvija. U ovom kontekstu dovodim i ovaj događaj oko predsednika Miloševića. Oni na tome neće stati, oni su dobili zadatak i moraju razbiti vojsku po svaku cenu. MUP imaju u svojim rukama još im smeta vojska i smeta predsednik Koštunica.

general–pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Sve kontrolišu i imaju osim 3.A ona im je nejasna

general–pukovnik
MIODRAG SIMIĆ

Ja smatram da mi nismo više biti u defanzivi. Ja smatram da se mi nismo pojedinačno pojavljivati, mi moramo da se branimo organizovano, mi moramo da branimo instituciju i zato bi vam predložio da se formira jedan interdisciplinarni tim koji će pratiti i procenjivati i dugoročno sagledavati situaciju. Dozvolice te mi ne možemo at hok da cenimo situaciju i ne možemo biti vatrogasci da gasimo požar, mi moramo unapred da vidimo koji su mogući uzroci nastanka. Ja sam iznenađen da ja saznam iz dnevnika da je opkoljena kuća bivšeg predsednika Miloševića. Ja sam ipak komandant armije morao sam to da znam ranije. Mislim da smo morali drugačije da odreagujemo i da sprečimo onima koji su želeli da izkompromituju nas a želeli su....

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi moramo sa vojničkog aspekta da ovaj slučaj izanaliziramo i da kažemo da po dogovoru nije ispoštovano ono što je trebalo da bude, da se nama kaže toga dana u rezidenciji će biti smena i uručivanje optužnice Miloševiću.

general-pukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Oni će nastaviti sa kompromitacijom vojske i to im je glavni cilj i mi moramo se bolje organizovati mi se moramo izboriti pristupu medijima.

general-pukovnik

SPASOJE SMILJANIĆ

U celini podržavam što je rečeno ali mi zaista moramo biti više dosledni u poštovanju funkcija i nadležnosti koje imamo i NGŠ i komandant armije ni zbog čega nismo popuštati nikome ni zbog funkcije NGŠ ni zbog funkcije komandanta armije komandanta RV i PVO. Ja stičem utisak gospodine generale da smo mi uključujući i vas dosta popuštali i išli u rikverc radi nekog kvazi mira u kući, radi nekog korektnog odnosa ili na kraju krajeva nečeg drugog. Ja bih postavio zaista pitanje zašto ste potpisali ne baš ovako niste trebali potpisati plan danas ako smatrate da nije dobar. Ja mislim da mi nismo više popuštati, nismo nikoga ni diskreditovati kao što oni rade nama ja se potpuno slažem sa vama da pridemo mi kadrovskim rešenjima ali to u ovoj opciji je samo pusta želja pod pustim nebom. Ja vas molim ne treba nama nikakav tim da obelodanimo lica koja nam pljuju i u usta i u nos i u oči neka izvoli neka kaže, neka Smiljanić kaže o Grahovcu ko je Grahovac ali moram da vam kažem ako imaju Perića nemaju Smiljanića, nemaju ni jednog komandanta korpusa, a ja znam koga imaju uhapsiću ga ja.

Prema tome ja vas molim i moram da vam kažem da u RV i PVO nema takvih istupa kao što ima iz kopnene vojske generala i pukovnika. Ja ne mogu da shvatim da niko Vukšiću ne može da napiše ništa.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi nemamo Smiljaniću čoveka u našoj upravi i u vojsci to sam im ja rekao i Panteliću koji će da napiše članak i Vukšiću i da ga potpiše.

general-pukovnik

SPASOJE SMILJANIĆ

Ja sam poslao predlog i tražim da podržite taj predlog da predsedniku države opet damo podršku koju smo mu dali na početku. Ja govorim u ime RV i PVO ali ako ima on našu podršku mora i on nas podržati i ako se sećate ja sam njemu rekao gospodine predsedniče morate nas sačuvati od pojedinih vaših koalicionih partnera koji će otvoreno krenuti prema nama nije nas sačuvao i ja ću to da mu kažem recite mu vi. Tražim da se traži od njega da sve ono što ne pripada policiji sveta kao naoružanje i oprema da se vrati vojsci. Šta će policiji borbeni helikopteri Mig 24, borbeni helikopteri Mig 17 itd. Mislim da mi nismo ovde da bi smeli da dozvolimo da vojska padne zbog toga što mi nismo svi barem nismo spremni da se uhvatimo

u otvoreno korektno vaganje činjenice.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ti moraš da shvatiš da ja moram u određenim trenutcima da to izbalansiram da bi se sve to završilo na najbolji način. Ja ću onog trenutka možda će to biti i sutra ja sam sutra tražio razgovor sa svima iz policije da kažemo jedni drugima u lice ako ne dođe do tog sastanka idemo na konferenciju za štampu i pozvaćemo odavde ko treba da učestvuje i da sve otvoreno kažemo da je to laž da to nije tako i da svako odgovori svakom novinaru šta se tu zapravo dešava i to će možda biti kraj sa ovom garniturom. Oni upoređuju generala iz vojske i generala iz MUP-a taj general iz MUP-a je postao od bilo čega a general iz vojske je iznikao kroz mukotrpan rad i školovanje i zbog toga oni pljuju na nas.

general-potpukovnik
BRANKO KRGA

Ja sam hteo da kažem vi ste već spomenuli da je u pitanju ovde mnogo širi problem nego samo ta relacija oko ovog događaja. To je samo iskorišćeno i bojim se da od svega ovoga ne budu imali korist jedino Šiptari, jer naša pozicija je kao država je kod naroda u tim svim relacijama u odnosima sa njima i sa međunarodnom zajednicom svim ovim događajima znatno slab i to treba javno da kažemo i javnosti i rukovodstvu predsedniku i ostalima koji budu hteli da nas saslušaju.

Imajući to u vidu da bi se to nekako zaustavilo predlažem ustvari podržavam ovo što ste vi predložili da se zaista sa tim MUP-om sedne i ozbiljno porazgovara da zatražimo neka bude tu i predsednik neka bude i Đinđić i da otvoreno jedni drugima kažemo o čemu se radi, jer vojska i policija su veoma bitne institucije za opstanak države ako hoćete i naroda itd.... Podržavam sve kolege koji su predlagali da se ovo razjasni da se MUP-u otvoreno to kaže ako to ne budu hteli onda da vidimo dalje šta ćemo samo da ne budemo povukli neke ishitrene poteze koji bi mogli da budu kontraproduktivni za nas jer moramo da vodimo računa o interesu zemlje i naroda u celini.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Oko istupa pojedinaca ja mislim da je najgori bio Vukšić....

general-potpukovnik
ŽIVORAD VUJIČIĆ

Gospodine generale mi smo u pravu sto posto ovde koji sedimo i Srbija je bila u pravu pa je izgubila rat i mi ćemo izgubiti rat medijski sa ovima zbog toga što oni imaju bolje koji rukovode sa njima imaju bolje metode, imaju bolje planove i mi naše poštenje na kraju ima da bude ... kao što smo dobili bombardovanje ni krivi ni dužni ovde ćemo dobiti po nosu mi koji tu sedimo. Zbog čega? Ja sam ranije govorio kad smo bili sami kad smo pričali vi trebate manje da se eksponirate. Ja nikada ne bih se na vašem mestu pojavio da me neko ispituje tamo neke otvorene studije da ja njima odgovaram ako nas nije nikad napao Lukuć na televiziji nego napao Mihajlović e onda treba naš Krapović da se pojavi kao ministar vojske da brani vojsku pa

neka izvoli on da objašnjava tamo i da on dobija negativne poene.... (ne čuje se).

general–potpukovnik

STAMENKO NIKOLIĆ

..... Nisam za formiranje posebnog tima nego da radi svako svoj posao. Ja ću samo da kažem uvređen sam ja kao čovek i kao general da u petak nisam znao da će se desiti nešto ovo što se desilo a imali smo Kolegijum informaciju nismo primili da će se nešto dogoditi. Gospodine generale toliko napada od Vukšića jednog čoveka koji nije bio ni komandir voda a govori o strategiji bili smo protiv toga da ostvari pravo na penziju neka ne zameri Krga, Krga je bio kao čovek da mu pomogne da se zbrine oko porodice i ostali ostvario je pravo i na penziju i na sve. Ja mislim da trebamo sačuvati jedinstvo, a jedinstvo je u tome da budemo na istom talasu.

general–major

VRANIĆ

Kada se ovo dešavalo gospodine generale ja sam bio u Kragujevcu na polaganju svečane obaveze (ne čuje se). Koja je ta televizija koja mu daje da to radi da to govori da huli na vojsku itd. Kakav je taj čovek koji govori o vojsci pogotovu ako je do juče bio njen član ali treće je ono što nas interesuje taj običan čovek traži odgovor i traži da vidi šta je tu od onoga što je on rekao prava stvar. Svaki naš istup koji demantuje to itd. u 90 i više slučajeva bi bilo za tog običnog čoveka to što bi on prihvatio iz toga što ima prirodno poverenje u vojsku i apsolutno pozitivno mišljenje. Ja sam za to da mi moramo da se češće pojavljujemo, bilo je ti predloga ja se sa njima slažem, a ne da neko nešto kaže pa mi da demantujemo itd.

general–pukovnik

MIODRAG SIMIĆ

Nameštaju nam se stvari da bi se sada bakćali oko toga, sutra će se nametnuti druga stvar, prekosutra treća stvar i mi se samo imamo vrteti u krug i baviti time da se branimo, zato sam kazao da trebamo da predviđamo moguće događaje i preventivno da delujemo.

general–potpukovnik

PETROVIĆ BRANISLAV

Kada se pojavio Mihajlović rekao sam sram ga bilo što laže. Drugo, ja sam rekao načelniku ovo je početak da nas razbiju naše jedinstvo a preko nas Koštunicu da eliminišu. Dobro smo mi informisani šta se radi u DOS–u. Nismo bitni mi ali mi imamo 78.000 ljudi mi nesmemo da se igramo sa tim ljudima i moramo biti energičniji, mi smo čestiti ljudi i vojska je primer. Ja sam bio dole kada sam pitao Krstića gde je MUP, šta je sa MUP–om bio je sa našim Pavlovićem MUP pobegao.

pukovnik

RADIŠIĆ

Ja mislim da je ova naša tema informacioni rat i da smo mi zaista ugroženi i da smo zaista u tako teškoj situaciji kako se ovde inače govori. Kada kažem informacioni rat ja mislim da mi nismo učeni za taj rat i da je to osnovni razlog što mi nemamo prave kadrove da odgovori i takvim prljavim ljudima kao što su Vukšić, Stojadino-

vić, Perišić itd. Mi smo sada neprestano pod prismotrom, samo u prošlom broju 19 članaka od 60 bilo je o vojsci o nama se piše ima tu i neutralnih i pozitivnih i negativnih stavova o nama, ali je činjenica da se o nama piše kao nikada do sada. Nikada se VJ nije dešavalo da neko iz vlasti govori protiv vojske, to se nama prvi put događa. To se nije događalo niti JNA niti za vreme bivšeg režima nego nam se sada događa da pojedinci iz vlasti nas napadaju.... Što se mene tiče nađite zamenu i ja ću da budem u tom ratu sa njima i mogu da ih pobedim. Ja mislim da LJubodrag meni nije dorastao ni Vukšić ja to govorim ne da bi sebe reklamirao nego oni su loši LJubodrag nezna da piše. U taj rat treba da ide neko ko to može da radi, Pantelić Milorad ne može da se meri sa njima, jedan LJubodrag će ga uvek nadmašiti jer je prljaviji od njega. Hoću da kažem da mi nemamo prave kadrove.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Da pozoveš ti LJubu da mu izdaš zadatak da on u ... potpiše inače odmah ide u penziju ja mu potpisujem.

pukovnik

RADIŠIĆ

Nemamo vremena moramo se organizovati bolje. Mi treba da se naoružamo i u ovoj našoj sveri da se što pre sa tim kadrovima ovo je klasični informativni rat koji ako ne budemo dobro mislili možemo da ga gubimo i time što se javljamo kada ne treba i time što se nejavljamo kada treba, svaki taj sadržaj je izuzetno važan.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Sve što si rekao ja potpuno podržavam slažem se ja ...tih obaveza ide iz naše kuće. To što nas vlast napada to treba da negovorimo mi nego da nađemoizvanstruktura vojske koji će mi imamo dosta penzionisanih generala koji imaju 90% naših penzionisanih generala i pripadnika vojske koji imaju pozitivno mišljenje ali ih malo angažujemo ne kontaktiramo ne tražimo da pišu te takve stvari a mi da se borim protiv ovih ovako kako si ti to govorio. Ja jednostavno ne mogu da shvatim da ti ljudi koji su sada na vlasti ne shvataju da je vojska instrument te vlade i kako su oni birani od strane naroda tako i mi imamo ...narodna vojska.Sušтина je da oni ne mogu da daju taj da kažem impuls da imaju poverenje prema nama i prema onome što radimo. Juče smo imali nekoliko poziva Vuk je bio ispred Vlade ovlašćen da tačno ispita šta je sa 63–om brigadom. Ko da bi mi i da hoćemo nešto da radimo tako radili kolona ide i onda sam ja njima morao da objasnim da brigada u Nišu ima samo 50 ljudi.

Hoću da kažem da prate i da se plaše bez ikakvog razloga i to je ono što mi moramo to uzajamno poverenje. Ja neznam koji su to generali koja to struktura komande na kom nivou kome bi oni poverovali nešto, koja je to struktura? Ja mislim da se sve vrti oko toga da jednostavno mnogi od njih su ubeđeni da vojska ne treba da postoji, da to može da se uradi ovako kako se to radi u zemljama koje nas okružuju i evo primer i te Makedonije ja sam imao prilike da razgovaram danas sa Milanovićem iz ministarstva bili su u Bugarskoj i on mi kaže oni nemaju uopšte

vojsku pa kaže šta oni imaju nas da savetuju za Partnerstvo za mir valjda su izvukli neke pouke iz toga.

general–potpukovnik

BRANISLAV OBRADOVIĆ

Gospodine generale ja imam jedan predlog podržavam ovo da ne bi trebalo na nivou GŠ formirati posebne timove koji bi se organizovali suprostavljanju nečemu jer mi za to imamo dobro i valjano ... strukturu. Predložio bih da posle ovog sastanka koji je planiran sa organima MUP–a sutra ili kada već u zavisnosti od rezultata sa tog sastanka i naše procene i zaključke o svemu tome da ako smo u mogućnosti organizujemo naš nastup u jednom otvorenom studiju na televiziji koji će nas prihvatiti i da se odabere po resornom delu određena grupa ljudi koji će po odobrenim pitanjima najmeditornije odgovoriti na ta pitanja koja će obezbediti javnosti da bude upoznata izvorno o svemu onome šta mi predstavljamo u ovom trenutku i šta je to što činimo i šta nam valja činiti nadalje sa stanovišta predviđanja onoga što će se događati, a izgleda da će se puno toga krupnog događati.

pukovnik

PETKOVIĆ

(ne čuje se) Kada je u pitanju ovo događanje petak na subotu ...

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi smo vas pozvali kao savetodavne organe da nam kažete da li to tako može ja znam da ne može

general–potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

Izašlo je u novinama vi tražite od onoga tamo ko je vlasnik novina da da ime lica koje je potpisalo to jer je on stavio inicijale N.N. i protiv N.N. lica pokrenite postupak.

pukovnik

PETKOVIĆ

Pokretanje postupka protiv N.N.–a neke vajde nema

pukovnik

MILOSAVLJEVIĆ

Pošto sam ja nadležan da postupam u svim postupcima krivičnih prijava koji se podnesu i oni koji se ne podnesu a do mene dopre glas ja sam taj koji treba da pokrene krivični postupak. Dakle ja obećavam da ću sa pravnicima iz Uprave bezbednosti da sve to dobro proučimo i da vidimo da li stvarno postoje elementi krivičnog dela. Ukoliko to postoji sigurno ćemo pokrenuti postupak protiv lica koje je izvršilo krivično delo napad na vojno lice u vršenju službe. Što se tiče krivičnih prijava koji oni prete novinama itd. svako ima pravo da podnese krivičnu prijavu ja kao tužioc moram da je primim da je zavedem i da onda ispitam šta će se dogoditi. Prema tome tu nema puno sekiracije i bojazni da će se nešto propustiti i da nećemo odraditi kako treba da se odradi. Moje mišljenje je da bi u odbrani vojske kao insti-

tucije trebalo da se više pozabavi Ministarstvo odbrane samo iz razloga zato što je ministarstvo politička ta afera koja treba da se dogovara sa tim drugim političarima da li će to da rade i dalje ovako ili neće.

Dakle nema nikakve dileme oko toga ja u toku sutrašnjeg dana odmah sa potpukovnikom i sa drugim ljudima koji su radili na ovom slučaju pogledam sve skupa da li postoje elementi krivičnog dela da se može pokrenuti postupak.

general-potpukovnik

STAMENKO NIKOLIĆ

U potpunosti se slažem sa generalom Đakovićem da vojni tužioci po službenoj dužnosti treba da nastupe. Dobro je rekao Milosavljević on treba da vidi da li ima elemenata za podnošenje krivične prijave, ako je ovaj čovek načelnik štaba u koga stvarno imamo poverenje rekao ovde da mu je prečeno da ga ubiju, da ga likvidiraju gospodine generale znači ne treba da se čeka. Nema opravdanja da tužilac ne može da postupa po službenoj dužnosti.

general-potpukovnik

ŽIVORAD VUJIČIĆ

Sušтина je da mene napadaju da sam čovek vlade a kada dođem tamo da nisam kooperativan itd. Znači nisam bio sam bio je i pukovnik Ivo sa mnom i još dva ministra i LJiljana Stanišić. Prvi moj predlog je bio gospodine podpredsedniče molim vas da se savezna država zaduži kod Narodne banke Jugoslavije za jug Srbije dugoročno, kaže on ne pije vodu. Drugo, da pustimo obveznice federacije i da damo sa pristojnom kamatom ja ću naći ljude u ovoj državi koji će kupiti obveznice ne pije vodu i tako što sam mu god predložio a onda na kraju kaže MMF je kontrolisao naš buxet i u buxetu kaže imate 13 plata umesto da smanjujete, kažem mu nemamo 13 to je ona što nismo dobili e kaže tu vam skidamo itd. U srpskoj vladi sam još na gore naišao odbojnost prema nama. Znači ko ovde sedi a ne shvata da ćemo ekonomskim merama biti doterani u čoše i da će na taj način da nas razbiju taj je u grdnoj zabludi, trebamo što pre da se mi prestrojimo, što pre da sami nešto preduzmemo inače 40% realizacije plana danas sa tri meseca kako je prošlo ja neznam dokle ćemo.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ovo štp je rekao Žika potpuno je u pravu, no ja kada sam rekao da treba da idemo još sa sastavom koji može tamo da se izbori oko toga ja nisam govorio o problemima zbog ovih drugih koji su prisustvovali, problem finansiranja je poseban problem ali hoćuda kažem da bez obzira nato sve mi isplivavamo da isplatimo i lične dohodke. Dnevnice su dole problem. Mi ćemo sutra ići na ovaj sastanak ja ću na vreme obavestiti kada će to biti i gde i moramo potpuno otvoreno da porazgovaramo i da vidimo sva dugovanja i sva potraživanja koja imamo. Ovo što se odnosi na Vojnu gimnaziju, što se odnosi na one prostorije što su zakupljene u VA, da vidimo šta kome dugujemo. Mi smo poslali informaciju predsedniku danas da se donese odluka o tome šta, ovi da dobiju sve a ne plate ništa a mi ništa a dajemo sve. Ako ne bude prihvatili to ja ću tražiti odobrenje od predsednika da idemo na konferenciju za štampu kao što su i oni imali i tu će biti svi ovi ljudi koji su bili učesnici biće Sušić

general i videte ćemo ko će još da prisustvuje da damo objašnjenje na ta pitanja.

Ja lično mislim da treba preduzeti sve da se to jednostavno spusti dole, a tenziju su izazvali oni što su dali nekorektne informacije bez dovoljno činjenica a i kada su sada dobili činjenice opet se ide sa saopštenjima koja nisu istina. Ako je neko obezbeđivao Miloševića deset godina ti ljudi koji su bili u kući sa njim deset godina a načelnik odnosno ministar unutrašnjih poslova nezna koje mu oružje ima taj i kako mu je dato to nego misli sad mu vojska doturila preko prozora sanduk bombi a znamo kako je Senta bio naoružan onda šta imamo da pričamo, to je bruka za tog čoveka koji nezna šta tamo ima. To neka pitaju ljudstvo MUP-a koje je bilo na prijavnici u objektu. Kako je prošlo pored njih. Dobro završavamo.



Novine su prenele intervju sa tadašnjim komandantom Gardijske brigade: General-major Milivoje Bojović, komandant Gardijske brigade VJ, o problemima ispred rezidencije bivšeg predsednika SRJ

„NISMO OMETALI HAPŠENJE“

BEOGRAD – Suština problema koji su nastali prilikom hapšenja Slobodana Miloševića je da dve grupe pripadnika MUP nisu mogle da se dogovore o zameni ljudstva unutar rezidencije u kojoj je boravio bivši predsednik SRJ. Zato je nastalo otezanje, bili su potrebni pregovori i posrednici – kaže za „Blic“ general-major Milivoje Bojović, komandant Gardijske brigade VJ.

Gde je tokom zblivanja oko Miloševićeve rezidencije bila vojska i šta je radila?

– U petak sam bio na putu kada me je pozvao pukovnik Radomir Kovačević, načelnik organa bezbednosti u Gardijskoj brigadi i rekao da su nastali neki tehnički problemi prilikom zamene Miloševićevog obezbeđenja. Ministar Mihajlović je pozvao generala Pavkovića i zamolio ga da pomogne da se problem reši. Kod Pavkovića su, oko 16 sati, bili Manasijević, kojem ne znam ime, zamenik generala Sente Milenkovića iz starog obezbeđenja, Miloš Pokrajac iz Resora državne bezbednosti, koji je trebalo da bude šef novog obezbeđenja, i pukovnik Radomir Čosić, zamenik komandanta Gardijske brigade. Došli su pred kapiju i bez problema ušli u prijavnicu kod dvojice vojnika. Pokrajac je sa sobom poveo i 30 ljudi u džipovima i jednom kombiju. Međutim, staro obezbeđenje nije dozvolilo vojnicima da otvore kapiju i ljudi nisu mogli da uđu u rezidenciju. Došlo je do natezanja između pripadnika dva tabora.

U međuvremenu sam ja stigao s puta i u ponoć mi je general Pavković naredio da, pošto se pronose glasine da vojska ometa ulazak novog obezbeđenja, povučem sve vojnike oko rezidencije. Pola sata kasnije sve starešine i stražari sa naoružanjem i opremom su se povukli iz okoline rezidencije ne ispalivši nijedan metak i ne skidajući pušku s ramena.

Zašto niste pomogli snagama MUP kada je započela akcija hapšenja Miloševića

– Da se radi o hapšenju saznao sam tek u subotu popodne. Hapšenje Miloše-

vića nije bilo predviđeno, trebalo je samo da se izvrši smena obezbeđenja i da mu se uruči sudski poziv. To je potvrdio i ministar Mihajlović na sastanku kod predsednika Koštunice. Vojska je poštovala proceduru i naređenja od obezbeđenja MUP-a u unutrašnjosti zgrade. I oni su bili regularni pripadnici policije kao i ovi koji su trebali da ih smene.

Zašto staro obezbeđenje nije dozvoljavalo ulazak pripadnicima MUP-a koji su trebali da ih smene?

– Oni su tvrdili da im nije na vreme dostavljen spisak ljudi koji bi trebalo da ih smene, a kasnije, kada je spisak dostavljen, ispostavilo se da treba da budu smenjeni svi ljudi koji su čuvali Miloševića a ne samo četvorica, kako je bilo dogovoreno. Staro obezbeđenje je reklo da to mora biti zaustavljeno šta je, prema dogovoru, trebalo da se desi?

– Nekoliko dana ranije održana su dva sastanka na kojima je dogovoreno da se smeni ljudstvo u Miloševićevom obezbeđenju. Prvom sastanku, održanom 23. marta, osim mene, prisustvovali su Dušan Mihajlović, Miloš Pokrajac i još nekoliko ljudi iz MUP-a. Upoznali su me sa promenama Šeste uprave RDB i rekli da će doći do promene ljudi u obezbeđenju, a da će potpun dogovor biti postignut naknadno. Na drugom sastanku, 26. marta, bili smo ja, pukovnik Petar Kovačević, načelnik organa bezbednosti u Gardijskoj brigadi, Pokrajac i Manasijević, zamenik generala Milenkovića i još dvojica ljudi iz MUP-a koje ne poznajem. Milenković je prebačen na drugu dužnost, a Pokrajac je trebalo da ga zameni. Trebalo je da budu zamenjena još četvorica ljudi, a ostalih dvadeset ili trideset da ostanu. Dogovorili smo se da će vojsci biti dostavljena kompletna dokumentacija o promeni ljudstva.

Da li je tačno da je vojska ključeve od ulazne kapije predala Siniši Vučiniću?

– Kada sam došao na prijavnicu u Konavljanskoj ulici zatekao sam Manasijevića, Pokrajca i mog zamenika Čosića. Sedeli su unutra, ispred su bili džipovi, kombi sa ljudima iz novog obezbeđenja i okupljeni narod i novinari. Rekao sam pripadnicima MUP-a da mi je general Pavković naredio da povučem vojnike i da se oni sami dogovore o daljim postupcima. Tu su bili predstavnici i starog i novog obezbeđenja, pa sam im pokazao ključeve kapije koja se inače otvara na dugme, strujom. Ključevi su ostali kod njih dvojice a mi smo otišli. Kapija kasnije nije mogla da se otvori, jer je u objektu bila isključena struja.

Kako je onda Vučinić ušao u rezidenciju i kako su unete velike količine oružja?

Na ulaznim kapijama u prijavnici su, normalno, bila dvojica vojnika podoficira koji su puštali unutra posetioce. Oni su mogli da otvore kapiju samo kada im to dozvoli dežurni policajac iz rezidencije. Vojnici bi posle toga propustili vozila sa posetiocima ne pretresajući ih i ne utvrđujući ko je sve unutra. Pošto su Miloševiću stalno bile dozvoljene posete, pa i tog dana, pretpostavljam da je Vučinić tako ušao i da je oružje uneto na sličan način. Uostalom, tog dana su tako ušli i svi poslanici SPS i neki građani koji su bili ispred kapija. Za vreme partijskih sastanaka bilo je i po stotinak ulazaka i izlazaka automobila, narav-

no, bez pretresanja.

Da li je tačno da je vojska sprečila policajca Miodraga Vukovića da Miloševiću uruči sudski poziv?

Nije mi poznato ko je dolazio da uruči sudki poziv Miloševiću, ali znam da je u četvrtak dolazila jedna osoba koja je trebalo da uruči, kako je rečeno, sudsku poštu Miloševiću. Vojnici na kapiji su obevestili Miloševićovo obezbeđenje i dobili odgovor da ga ne puštaju unutra, pa su tako i postupili. Znači, tehnički su ga sprečili vojnici, ali stvarno su to učinili pripadnici unutrašnjeg obezbeđenja jer nisu dali dozvolu. Vojnici nisu mogli da rade protiv ustaljene procedure.

OSVETA JULOVSKOG KADRA U SDB

“Nisu loša vremena nego čovek.”

Darvin

Tih dana je inače sve bilo jako dinamično. Trebalo je da se uhapsi Milošević na zahtev Međunarodne zajednice. Kredit o kome je odlučivao američki kongres zavisio je od tog 31. marta i hapšenja bivšeg predsednika. U antihaškim lobijima nastala je prava panika. Trebalo je skrenuti pažnju javnosti sa tih događaja. Bio je to i prvi ispit novoj vladi. Šta ako uhapsi Miloševića? Možda će klupko zločina početi da se odmotava sa samog vrha. Možda će šef početi da priča ko je ubijao u ime režima. Gde su Stambolićeve kosti? Ko je ubio Ćuruviju?

Plan je sklopljen. Pronaći će čoveka koji bi bio dovoljno sposoban da uradi pomenuta ubistva i koji je dobro upućen u mnoga događanja u službi. Na taj način bi istraga krenula u pogrešnom smeru, a bio bi uklonjen nezgodan svedok zlodela SDB. Pažnja javnosti skrenula bi na suprotnu stranu. Dakle, morao je to biti čovek koji ih dobro poznaje, a da ne deli njihovo mišljenje i ne pripada njihovom klanu smrti i straha. Sve su to pronašli u liku Dragana Leštarića, koji mi je mnogo pomogao, što svesno što nesvesno. Bili smo i ostali prijatelji i kumovi.

Oni koji su ubijali i koji su još drмали u SDB pozvali su Leštarića da dođe u beogradsku SDB pored opštine Novi Beograd, da bi im navodno vratio oružje koje je zadužio na revers pred bombardovanje, kada su se praznili magacini SDB da ne bi bili uništeni. Na čelu Miloševićevih hordi smrti nalazila se netaknuta garnitura, koja je počela da sumnja u svog bivšeg pripadnika SDB da ne ispriča ono što je znao o njima. Verovatno da nisu ni slutili da je Leštarić pomagao i pre i posle 5. oktobra.

Ne sluteći o čemu se radi, Dragan odlazi u njihove prostorije i biva uhapšen. Dovode ga stražarno kući u pratnji ljudi naoružani heklerima i počinju pretres kuće. Ulica je bila zakrčena njihovim automobilima i ljudima. Mislim da je u to vreme načelnik beogradske RDB—a bio Radonjić, osumnjičen za učešće u ubistvu na Ibarskoj magistrali, a načelnik Šeste uprave SDB Romić. Imena su poznata javnosti, a i Miloševiću. Bracanović je pomogao da se priča privede kraju. Dragan im je izneo sve oružje koje je imao, kao i papire. Bio je apsolutno si-

guran da je došlo do zabune. Prisustvovao sam tom pretresu kao svedok. Ljudi su bili manje–više korektni osim pojedinaca koji su glumili velike bezbednjake. Tražili su i jednu pušku koja je kupljena preko Petrušića koji je učestvovao u “ aferi Pauk”. Nisu je pronašli jer nije ni bila kod njega. Dragan je bio jedan od svedoka u “ aferi Pauk” i još se tada zamerio službi jer nije svedočio onako kako je ona htela, u šta sam se uverio kad sam lično upoznao gospodina Petrušića preko Dragana u jednom restoranu u Beogradu.

Odveli su ga put Beograda oko ponoći. Mislim da je to bilo 27. marta 2001. godine. Oko 12 časova zvao sam Perišića da mu kažem o čemu se radi:

– Generale, uhapsili su Leštarića. Doći ću do Vas.

– Dođi odmah – usledio je odgovor.

Kolonu kola u kojoj je bio i moj kum s liscama na rukama, pretekao sam pred Beogradom. Kod Perišića sam stigao kasno posle ponoći. Ispričao sam mu o čemu se radi. Nije imao nikakav odgovor. Rekao mi je sledeće:

– Ujutro ću razgovarati sa Mihajlovićem da vidim šta je po sredi. Sad je ionako kasno da bih mogao bilo šta da saznam o razlozima hapšenja.

Rastali smo se u jutro oko pola tri. Otišao sam do zgrade gde se nalazila beogradska SDB. Stražar koji je bio na ulazu uzeo mi je podatke i rekao da ne može ništa da mi kaže, da se javim sutra.

Nastala je grčevita borba da se dođe do bilo kakvih informacija. Advokat Slobodan Božić se iskreno borio da sazna o čemu se radi. Leštarić je bio je u policijskom pritvoru. Prema mojim saznanjima, ministru Mihajloviću je servirana priča da je Leštarić upetljan u ubistvo novinara Čuruvije.

Zvao sam Draganove bivše kolege za koje smatram da su mu prijatelji i pitao ih da li nešto znaju o njemu i njegovoj prošlosti što ja ne znam. Niko mi nije rekao ništa novo. Odgovor je osvanuo u novinama u vidu naslova “Uhapšen osumnjičeni za ubistvo Slavka Čuruvije”. To mi je samo potvrdilo sumnju da su hapšenjem Dragana Leštarića ubijene dve muve jednim udarcem. Uklonjen je nepoželjen svedok i skrenuta je pažnja s hapšenja Miloševića. U sledećem broju je već pisalo da je oružje koje je pronađeno kod njega dato na veštačenje. Pomislio sam da su mu na revers zaista dali oružje iz kog je ubijen Slavko Čuruvija. Da su to uradili, verovatno bi Dragan ostatak života proveo potpuno nevin u zatvoru. Verovatno bi se tako nešto i desilo, ali je oružje Leštarić zadužio pre nego što je služba pomislila da će ikada doći do smene vlasti. U zatvoru je bio pod posebnim režimom. Novine i novinari radili su svoj posao. Tekstovi u novinama bili su takvi da su svi od njega bežali. Njegovi najbliži prijatelji iz službe hteli su da vrate legitimacije, jer su veoma dobro znali da on nije bio upetljan u takva nedela. Dugo vremena nije imao pravo na posetu i na novine. Bio je u samici CZ koju sam već opisao na početku knjige. Dani su prolazili, a on se osećao sve gore. Moram priznati da su ljudi iz I uprave saveznog SUP–a, koji su se sklonili iz RDB–a jer su videli da se tamo nije ništa promenilo, bili vrlo solidarni s Draganom, posebno njegov načelnik Petrušić. I sadašnji premijer Živković, koji je bio savezni ministar policije, pokazao je korektan odnos prema slučaju Leštarić.

Nismo tražili ništa drugo osim istine, ali do nje je bilo najteže doći. Pošto

je veštačenje pokazalo da iz oružja koje je nađeno kod Leštarića nije pucano na Slavka Ćuruviju, na teret su mu stavili nedozvoljeno posedovanje oružja i municije. Bilo je to veliko olakšanje. Ali "patriotski blok", koji je činio okosnicu SDB u to vreme, nije se predavao. Sada je trebalo dokazivati odakle mu to oružje. Imao je revers iz centralnog magacina SDB. Istražni sudija je trebalo da sasluša dvojicu svedoka iz I uprave Saveznog MUP-a kao i magacionera koji je dao oružje Leštariću. Za ovu dvojicu sam znao da julovski deo SDB nije mogao da ih pridobije, ali magacionera nisam poznavao. Pomenuta dvojica svedoka bili su Goran Petrušić i Nenad Batočanin, kog su pripadnici zemunskog klana ubili kod stadiona Crvene zvezde. Poznavao sam ih obojicu i tih dana smo bili u intenzivnom kontaktu. Ovoga puta želeo bih da im odam priznanje i zahvalnost za korektnost koju su pokazali prema uhapšenom Leštariću.

Istražni sudija nije žurio sa saslušanjima. Očigledno je bilo da službi to odgovara. Pomenuta dvojica službenika su se sama javila da svedoče bez poziva. Rekli su istinu. To nam je bilo dovoljno. Problem je nastao kada je trebalo pronaći magacionera koji je u penziji. Navodno, pozivi su se vraćali sa njegove adrese. Pošto sam video o čemu se radi, nije mi ostalo ništa drugo nego da odem lično kod njega kući i da ga zmolim da pođe sa mnom na svedočenje. Rizik je bio veliki jer je SDB mogla da me uhapsi zbog uticaja na svedoka. Bio sam ubeđen da ga je SDB "obradila". Našao sam ga kod kuće. Predstavio sam se i ispričao u čemu je problem. Sa mnom je bio još jedan prijatelj čije ime zbog njegovog posla ne mogu da pomenem. Rekao mi je da je ono što je pročitao u novinama čista laž. Bilo mi je lakše. Zamolio sam ga da posvedoči na sudu da li je Leštarić zadužio legalno oružje i uz znanje načelnika službe ili ne.

Sreća naša da se radilo časnom čoveku koji je pristao da pođe sa mnom do suda i da da izjavu. Posle njegove izjave nisu postojale prepreke da se Leštarić pusti na slobodu. Posle sedamnaest dana tamnovanja i naše grčevite borbe, a uz pomoć istine, Dragan Leštarić je pušten, a ubrzo potom i oslobođen optužbe. Za njegovo tamnovanje, kao i moje, nije niko odgovarao niti se iko makar izvinio. Leštarić je bio prvi žrtveni jarac koji je trebalo da spase zločince od odgovornosti, a drugi je bio premijer Đinđić ali je ishod bio tragičan.

Posle tog hapšenja, ljudi u vrhu MUP-a činili su sve da se ratosiljaju Leštarića. I sam je to uvideo, pa je odlučio da napusti službu. I dan-danas se ministru Mihajloviću ponekad šapne na uvo da treba izbegavati kontakt sa Leštarićem. Najviše animoziteta, bez razloga, prema njemu gaji general Lukić. Hoću da verujem da je to zato što je pogrešno informisan o Leštariću, koji se danas uspešno bavi streljaštvom i puca za klub Žandarmerije kod generala Gurija, koji nije podlegao pritisku da mu okrene leđa što i liči na njega. Pobili su na takmičenju u Italiji u streljaštvu, pa su se na konferenciji za novinare pojavili zajedno sa Mihajlovićem i Lukićem. Znam da su ga svi čudno gledali, ali i to je život.

Često smo imali prilike da posmatramo nastupe ljudi koji su u ovoj zemlji predstavljali antihaški lobi i koji su imali dosta informacija na tu temu kao i mnogo novca. Te informacije su kasnije objavljivane u medijima kao dokaz da nisu činjeni zločini sa naše strane. Česti gosti generala Pavkovića bili su gospo-

da Kosta Čavoški i Vuk Obradović. Kosta Čavoški je pripadao tvrdoj struji koja je objašnjavala zašto ne treba izručivati ljude optužene za ratne zločine Hagu. Vuk Obradović je bio rado viđen gost u Generalštabu, bez obzira na to što ga je taj isti Generalštab proganjao godinama pre petog oktobra. Onog trenutka kada je Vuk Obradović napustio Vladu Srbije zbog "seks afere" Generalštabu i njegovom načelniku Pavkoviću postao je pogodan za izbegavanje. Više ni njegov brat nije bio poželjan na mestu direktora Savezne uprave za kontrolu leta. Na nedeljnom planu rada vidi se ko je sve posećivao kabinet generala Pavkovića posle 5. oktobra. Tamo je odlazila i Marija Milošević i to više puta. Nju su vodili pod imenom "Marija". Bilo bi zanimljivo znati o čemu se razgovaralo.

NEDELJNI PLAN RADA NAČELNIKA GŠ VJ

26. februar – 04. mart

Ponedeljak, 26. februar

07.15 – 07.30	Pregled pošte
10.00 – 10.30	Dragi
10.30 – 11.00	Kosta Čavoški
11.00 – 11.30	Stojanović, JUMKO
11.30 – 12.00	Buturović
12.00 – 12.30	Uzelac i Marković Boban (ranjenici)
12.30 – 13.30	Tomić
14.00 –	Lazarević i Stefanović
16.00 –	Ristić Ratomir

Utorak, 27. februar

07.15 – 07.30	Pregled pošte
09.15 –	Vuk Obradović
10.00 – 11.00	Geza i Gojović
11.00 – 11.30	Andelković i Tomić
12.00 – 12.30	Lalić
13.00 –	Cerović i Stanković
14.00 –	Miško Obradović
15.00 –	Miladinović, "JUHOR"

Sreda, 28. februar

07.15 – 07.30	Pregled pošte
08.15 –	Đaković, Krga
10.00 –	Ristić Ratomir
11.00 – 11.30	ppk Marjanović
11.30 – 12.00	Marija
12.00 –	Vujčić, Jerotić
13.00 –	Mitrović Ljubiša

Četvrtak, 01. mart

07.30 – 08.15 Pregled pošte
 08.15 – 09.30 Kolegijum NGŠ VJ
 11.00 – 11.30 kk Lunić Nikola

Petak, 02. mart

07.30 – 08.15 Pregled pošte
 13.30 –
 Baltić – Navijači Parizana

Čak i onda kada bi nove vlasti odlučile da penzionišu jedan broj generala, nastali bi problemi. Generali su se nerado odlučivali da prihvate penzionisanje, jer su to doživljavali kao uvredu. Nisu prihvatili ukaze o penzionisanju, čuvali su svoja radna mesta ne pružajući šansu novim idejama i novim ljudima. To je postala tradicija. U sledećoj tablici je prikaz radnog staža sa beneficijama pojedinih generala, pa se opravdano postavlja pitanje zbog čega poreski obveznici plaćaju beneficije koje generali ne koriste, jer žele po svaku cenu da ostanu u službi:

SPISAK GENERALA I ADMIRALA SA PUNIM PENZIJSKIM STAŽOM

RED. BR.	PREZIME I IME	ČIN	DATUM ROĐENJA	STAŽ 31. 12. 2001.
1.	Stepić Vladislav	general–major	1/26/39	42. 03. 04
2.	Krga Branko	general–potpukovnik	2/18/45	41. 05. 02
3.	Stevanović Jagoš	general–potpukovnik	10/6/45	40. 06. 14
4.	Đorđević Milorad	general–major	11/16/45	40. 06. 02
5.	Dašić Branislav	general–potpukovnik	11/28/45	40. 05. 19
6.	Karajović Milan	general–potpukovnik	1/3/46	40. 07. 13
7.	Fezer Branko	general–major	3/28/46	41. 07. 15
8.	Gojković Miloš	general–major	5/15/46	40. 02. 12
9.	Krstić Ninoslav	general–potpukovnik	7/10/46	41. 04. 01
10.	Đukanović Ratko	general–major	11/17/46	44. 09. 06
11.	Petković Todor	general–major	3/29/47	44. 02. 05
12.	Biga Slavko	general–potpukovnik	4/7/47	41. 02. 20
13.	Petrović Branislav	general–potpukovnik	5/27/47	50. 08. 06
14.	Grujin Nikola	general–potpukovnik	9/21/48	50. 01. 16
15.	Tomić Aco	general–major	10/6/48	40. 08. 20
16.	Đaković Milan	general–potpukovnik	10/23/48	40. 11. 01

17.	Tomović Mirko	general–major	3/18/49	40. 08. 20
18.	Masić Rodoljub	general–potpukovnik	7/29/49	47. 01. 16
19.	Starčević Vladimir	general–major	8/9/49	47. 01. 16

STRAH OD ISTINE

“Mnoge su zablude nastale iz istine koje ljudi zloupotrebljavaju.”

Volter

Perišić je prihvatao sve ljude sa ogromnim poverenjem i to mu je bila mana. Nije imao rezervu i nije shvatao da nisu svi dolazili s dobrim namerama. Posebno je njegovo okruženje bilo sastavljeno od ljudi koji su radili za vojne službe što mu je, između ostalog, pomoglo da ode iz Vlade Srbije. Pouzdano znam da je iskreno bio za raskid s ljudima koji su sačekali peti oktobar uz Miloševića. Imao je dosta informacija na raspolaganju. Prema mojim saznanjima, selektivni pristup informacijama koje sam davao Vladi Srbije imali su ministar Mihajlović, potpredsednik Čović, pokojni premijer Đinđić i bivši predsednik Koštunica. Kad kažem selektivno, mislim na informacije koje su bile interesantne za nacionalnu bezbednost i za nesmetani razvoj demokratije na ovim prostorima. U Perišićev kabinet sam dolazio i zadržavao se do pola sata u razgovoru. On nije imao mnogo vremena zbog obaveza, pa bi me uglavnom zamolio da sam izvršim trijaž i da ga informišem da li se nešto dešava u vojsci što bi moglo da šteti interesima vlade i građana Srbije. U to vreme DOS je još bio jedinstven. Zanimljivo je i to da kada je Milošević izručen Haškom tribunalu, na kolegijumu načelnika Generalštaba VJ nije bilo ni reči o tome.

Sledeći sukob na relaciji Vlada Srbije VJ odnosno Generalštab izbio je u junu 2001. godine kada je general Pavković ušao u otvoreni sukob sa potpredsednikom Čovićem koji je bio zadužen za jug Srbije. U Kopненоj zoni bezbednosti je bilo mnogo pripadnika armije što je sasvim razumljivo. Od generala tu su se pominjali general Ninoslav Krstić, Momčilović i Jelić. Vlada Republike Srbije je bila izuzetno zadovoljna radom generala Krstića. U Beogradu se uveliko šušalo o njemu kao novom načelniku Generalštaba VJ. Pavkoviću se učinilo da on polako gubi kontrolu i da se general Krstić uhlebilo među novim vlastima. Sukob je već bio na pomolu. Službe unutar vojske su počele da kopaju po prošlosti generala Krstića. Ustanovili su da je dobar oficir koji je nekada bio sklon alkoholu. Počele su da se sakupljaju izjave njegovih vozača i saradnika. Interesovalo ih je sve o njemu. Gde ide, s kim se druži, u koje kafane izlazi ... Novine su pisale:

“Juriš na Pavkovića

Generalske smene i pozadina

Iznenadna smena generala Ninoslava Krstića sa mesta komandanta Zdrž-

enih snaga bezbednosti izazvala je žestoku buru protesta jednog dela lidera vladajuće koalicije, obnovu napada na načelnika Generalšaba Vojske Jugoslavije i nedopustivo loše prikrivenu pravu metu.”

AIM, Beograd, 19. 6. 2001.



general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

.. da vidimo sastanak Kolegija kad bi održali, moglo bi to da bude u utorak možda, ponedeljak ne možemo jel ima, kad je onaj sastanak dole povodom ovih karaula, ponedeljak tu ne možemo, onda da zakažemo možda u utorak u 10 sati pa da to završimo u 12, da pozovemo proširen kolegij, da dovedemo do kraja pitanja oko prestanka službe, oko unapređenja, školovanja i da malo porazgovaramo, ja bih tu pozvao i da dođe i general Krstić da porazgovaramo o nekim stvarima. Zbog ovoga što se sve događalo nismo hteli da pokrećemo ta pitanja, verovatno to je samo dokaz da je on i komandovao tim snagama, to ćemo da vidimo, evo već me zove Lazarević, kaže da ima dosta reakcija ljudi na takvo jedno ponašanje, ja moram da vam kažem da sa ovo bio iskoristio da maksimalno proverim koliko su baš njih dvojica komandanata uticali na komandovanje. Mogu da vam kažem da za to postoje dokazi i ovi koji dole su prisutni, da čitavo vreme izvođenja ovog zadatka nijednom nisam čuo da je Krstić ili da je Jelić izdao bilo kakvo naređenje jedinicama bilo kojim jedinicama. Juče sam to pratio, pošto imamo motorolu. Kad smo zvali Jelića on nije znao ni koji mu je tajni naziv. Moram da vam kažem, niti je se javljao Krstić da izvesti da je to spremno, da je potrebno, dokle je stiglo, da je završeno, kakvi su potezi, vi ćete videti u ponedeljak podatke koje ćemo saopštiti ovde. Gde je on išao na kakve sastanke i s kim išao da niko to ništa ne zna, on je praktično postao privatni general koji radi šta hoće. On može da ode Vrnjačku Banju na nekakve kurseve, zovu Amerikanci, tamo neki seminar i da se tamo odaje pošta poginulim američkim vojnicima i tako dalje, a ne može da pošalje telegram o svojim poginulim pripadnicima, a da niko ne zna da tamo ide, ne samo tamo nego na svim tim sastancima. To nešto nije u redu. Ja nisam hteo to da govorim, upoznao sam predsednika koliko sam mogao i smatrali smo da to ne treba da se sili iako mu nisu vi koji ste bili znate vrlo dobro da sam to zaustavio tu priču namerno da se ne bi silio, reakcija je tamo bila vi znate kakva. Sada imate reakciju i dole na nižim nivoima, ali ako on kao komandant nosi radio stanicu MUP-a i održava veze samo sa MUP-a, a ne zna šta rade naše jedinice, kako može da komanduje. Kako je mogao da komanduje. Juče sam proveravao sa Lazarevićem, on ima stanicu, do komandira ćete smo kucali, malte ne kontakte da vidimo dokle se stiglo. Jedno stvarno nekorektno ponašanje, taj odnos može on da predloži, u svakom slučaju treba dati priznanje za ono ali treba odati priznanje onako kako jeste, šta je tu formalno šta je faktički bilo i ko je planirao i ko je organizovao i ko je pripremao i ko je izvodio ljude na teren i dogovarao se i komandovao i na kraju krajeva ko je tu sve Ja ozbiljno mislim da predsedniku predložim ako treba zajednički sastanak da dođe i on da pozovemo sve ljude da dođu neka kažu o tome. Ako ćemo dozvolimo

sada da neko drugi vodi tu kadrovsku politiku osim predsednika i onih ljudi koji su za to nadležni moraju znati, ako će raditi neko drugi ja nemam ništa protiv, ali vi znate da smo mi Jelića jedva progurali i ovde, on je u januaru ili decembru dobio čin, on je izašao iz kancelarije na teren, vi ćete videti dokumenta i videćete izjave i tako dalje ljudi šta govore o Oraovici, šta govore o Školju, šta govore tamo o svemu šta se događa. Da dva dana niko nije ništa preduzeo da uspostavi kontakt sa ljudima koji su otsečeni tamo na Školju. Dva dana. Tri sata niko nije otišao da pomogne ljudima koji su oslobođeni u ... Nije tačno da je onaj kamion TAM naišao na minu, isto je pogođen ovaj ovde, sve laži, sve prikrivanje, sve jednostavno ne znate šta se događa tamo. Sad sam bio dole ljudi kažu kao kletvu dali da zapale komandu združenih snaga bezbednosti. Imamo na kraju krajeva da procenimo šta je ko radio, nemam ništa protiv da svi dobiju, ali neka se zna ko iza toga radi. Mi smo gledali sada kad su bile najteže operacije, nije prikazana ni jedna vojna jedinica, zašto, zato što se montira u centru sastav ekipe, što se uzmu novinari i sa 50 vozila i kamermana i čitavo i ide se u selo, zato što tamo u sela ulazi MUP i može da se dođe do tamo, a tamo gde ide vojska po brdima, po blatu, po šumi, po minama ni pomen nema. Jeste videli juče i jednu jedinicu, oni koji imaju onu uniformu to je sve policija, jel bilo neke reči o vojsci, nije i prošli put i sada i uvek je tako. I da mi ne vodimo ove naše kamermane da snime ljudi i da idu tamo, nije atraktivno. A evo pouzdano ima informacija da Trnovac nije pod kontrolom, da Lučani nisu pod kontrolom, da Končuj nije pod kontrolom, da se tu samo prošlo i da je to dogovor sa onim lokalnim odbornicima. Koga mi lažemo tu. ... da rasvetlimo sve te činjenice ako treba da izađemo u javnost, preti da će da izađe u javnost, nema on šta da izađe u javnost načine pokušavao da eliminiše i Generalštab i 3. armiju i pojedine ljude da ih prikaže kao militantne, za borbu i tako dalje. A znao je iz skloništa tamo da viče raspali svim raspoloživim sredstvima. Onda nije prekomerna upotreba sile bila. Ako ne možemo da to rasčistimo a zvaćemo i predsednika da dođe, zvaćemo sve ljude da budu tu prisutni, ako to ne možemo da rasčistimo napravićemo konferenciju za štampu i ja ću redosledom da iznesem priču, ko je koga zamajavao i ko šta trebao da preduzme kad je u Trnovcu bilo 30 i 50 terorista, a ne da se bavimo perifernim stvarima da vodimo pregovore, da vodimo dogovore, da potpisujemo sporazume, da ginu vojnici i da od tih 50 naraste na 5.000. Pa neka se vidi ko je šta radio neka narod zna. (ne čuje se traka).

general-potpukovnik
MILAN ĐAKOVIĆ

Gospodine generale, osnovni problem je problem koji je vezan za te pokušaje pojedinih struktura da se problem Haškog tribunala dovede na takav nivo da se uvažuje praktično vojska. Ja imam operativna saznanja da se guraju prema licima koja do sada nisu bila uključena u takve aktivnosti neki podaci vezano za to da je vojska dala neka početna saznanja oko toga i da je to iniciralo od vojske. Ja ću vam reći i mi ćemo morati ići na kontakt sa nekim licima da ih uverimo da to nema nikakve veze sa nama. Mi nemamo dokaza da kažemo eto to je to. Vi ste videli da oni nesmeju da prozovu neka lica.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Nismo ni mi nikoga prozvali mi smo samo demantovali to što je on nekoliko puta spomenuo umešanost vojnog vrha u to. Ja sam rekao neki pojedinci čelni ljudi iz MUP-a Republike Srbije to pokušavaju da rade. Nisam prozvao ni ovoga ni onoga, a i Mihajlović je sam demantovao ja neznam gde se nalazi to pismo jedno je ostalo kod Koštunice što je potpisao Mihajlović. Odgovor Mihajlovića nama što je dao istražni sudija to treba od njega uzeti u kojima on kaže da nikada iz MUP-a niko nije prozvao vojni vrh niti vojsku da je ona umešana u to. Onda treba da se vrati nekoliko dana unazad i da se pogleda snimak jel si rekao ili nisi rekao. Odatle je počela ta priča. Priča je bila da vojska formira paravojsku.

general-potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

Daću mu ja moj telegram koji sam mu ja slao i reći gospodine ministre vi ste prozvali izvolite što niste odgovorili na telegram koji sam vam ja poslao i što niste me pozvali na razgovor da pitate

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Drugo pitanje oko toga je kome je bila počinjena vojska, kome je bio počinjen MUP i mi smo objasnili sve kako je oko toga išlo i 1998. i 1999. godine. Tačno je da postoji naređenje to ali mi smo rekli postoji naređenje ali oni se nikad nisu počinili. Prvi je bio taj Lukić koji sedi pored Mihajlovića. Mi imamo hiljade ljudi svedoka koji to znaju što bi ja sa Lukićem razgovarao kada je on potpuno pao ... on vrlo dobro zna ko je sa njim komandovao.

Postojala je zajednička komanda na vrhu političko telo koje je kordiniralo akcije MUP-a i vojske. Prema tome i da je tako sve jedinica MUP-a komandovala je MUP-u a sanaciju bojišta su vršili oni. Što bi mi vršili sanaciju pa doveli hladnjaču da je postavimo u kasarnu MUP-a kod njih. Nema nikakve logike mi imamo izveštaje svih naših komandanata koje su izvestile da jedinice nisu počinjene i u izveštaju 3.A ima izveštaj da nisu počinjene jedinice.

general-potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

Gospodine generale interesantno je to što je čovek koji je obelodanio to pitanje je bivši pripadnik DB član nove demokratije to Mihajlović ne može da porekne, neka porekne da nije Vitorimić član ove demokratije.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

To treba da kažeš na razgovoru sa ovim kod koga misliš da ideš.

general-potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

Reći ću ja njemu da taj čovek zna i taj čovek zna da je Vitomirović bio pripadnik

DB—a bio na Kosovu ja ću mu reći što vi mene to pitate to vi bolje znate.

Drugo, podatke koje iznosi DB u novinama su podaci Mijatovićeve ćerke ona je novinar DB—a neka kaže da nije kada ima deset izveštaja Nataše Mijatović ćerke zamenika načelnika DB—a. Treba ja da dam i da napišem da neko od mojih obelodani u novinama i da uzima pare za to koji je cilj tome. Mi odgovaramo za ono što je vojska radila oni neka odgovaraju za ono što je MUP radio. Prema tome ništa tu nije sporno. Ova komisija naša koja je formirana ona treba sada težišno da radi po ovim pitanjima da se uključi da se angažuje da stupi čak u kontakt sa ovim Bugarima može se tu naći mnogo rešenja da se predstavi kao novinar tamo da ih interesuje to i to koja je uloga ne moramo se mi predstavljati kao direktno vojska..... Neki ljudi nam predlažu kaže što vi ne izdate novine svoje kažu pa jedan zastavnik formira novinsku agenciju i zdravo, on je finansira on radi vi mu omogućite i zdravo a ne mi molimo novinare da nam obelodane nešto. Kada mu ja dam podatke on nesme obelodaniti. Neka izađe istina.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Što je iznešeno to je toliko tendenciozno providno itd. Prvo i taj Mihajlović ako je već govorio o nekim ordenima da izađe da vidi šta je to koji je to orden a ne da orden Jugoslavije koji je po funkciji pripada predsedniku i to je pravljen. Jel imamo mi veze ko je pravio i gde je pravio ja sam prvi put čuo da taj orden postoji da kaže da je to orden narodnog heroja da je to vojska pravila i delila Miloševiću stvarno krajnje nekorektno

general–potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

Svi dogovori koji su vezani za 31.03. oko hapšenja bivšeg predsednika sve je usmereno. Ja ću Mihajloviću reći šta oni pričaju za Bjelicu pa njihov je čovek bio sada oni pričaju Bjelica radio za nas zna se sa kim je bio u kontaktu za koga je radio i šta je radio i šta traže i sada ga pustili i Vučinića i njega.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Zato je dolazio kod nas da traži oružje kojim bi se obezbedila njegova jedinica. Mi smo odma to procenili i ja sam izvestio Koštunicu. Kaže formirali smo agenciju traže oružje traže 100, 200 pušaka da damo mi da obezbede Miloševića to je bilo takvo podmetanje da samo onaj ko ne razmišlja je mogao da uleti i on dolazi kod mene uveče u 12 sati kući.

general–potpukovnik

MILAN ĐAKOVIĆ

Ostvareni su kontakti tri do četiri kontakta. On ako hoće patriotski da radi on može da pomogne kao pripadnik te institucije, ništa više.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ti trebaš tamo da budeš u pola 11 sa Kljajićem i Bojovićem kod Nikitovića.

general-potpukovnik
LJUBIŠA STOIMIROVIĆ

Gospodine generale u vezi ove vežbe slažemo se sa generalom Krgom i mislimo da vežbu treba odložiti do daljeg može tamo na jesen videti ko bi tamo bio prisutan KFOR i ovi koji su bili nema potrebe sada da pravimo nekakvu prezentaciju i drugo to će biti i dodatno finansijski izdaci, ljudi su dosta premoreni tako da to ostane za septembar oktobar ako se slažete da napišem vaše naređenje za generala Lazarevića i ovde admiral iz zdravstvenih razloga majke zamolio da ovu ekipu za kontrolu RM vodi njegov zamenik.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

... da nastavimo ovaj razgovor. Ja sam i prošli put bio zakazao, sad je tu i Krstić, da malo porazgovaramo oko ove ukupne situacije koja je nastala sa ovim, praktično, dezangazovanjem Združenih snaga bezbednosti, smanjenjem i reorganizacijom K-de ZSB i čivate te situacije oko toga.

Meni je i Predsednik bio naložio da obavim jedan razgovor sa Krstićem u vezi tih izjava koje su bile u javnosti, obzirom da se njemu nije to sviđalo što je to na taj način i tako rečeno.

Ja mislim, evo! Mi smo imali jedan razgovor, posle analize završetka zadatka ulaska u kopnenu zonu bezbednosti i tom prilikom je izrečena ocena o tome da, sve što je dole rađeno, urađeno je profesionalno, odgovorno i da u tom pogledu nije bilo nikakvih problema. Tom prilikom smo i odali priznanje i Krstiću i K-di na onome što je urađeno, pre svega na planu kontakata, saradnje i izvođenja zajedničkih aktivnosti ulaska u kopnenu zonu sa Međunarodnom zajednicom i snagama KFOR-a.

Takođe smo izneli neka naša zapažanja i ocene o funkcionisanju Združene komande i ZSB sa aspekta komandovanja i problema koji su se u tom smislu ispoljili na relaciji GŠ-KZSB i 3. armija. Ja ne bih ponavljao sve to, ja smislim da je u tome bilo znatnog odstupanja od Naaedenja koje je izdao Predsednik SRJ, koje je izdao GŠ u pogledu funkcionisanja linije komandovanja ZSB. I ja sam tom prilikom rekao, javno sam zamerio generalu Krstiću da nije do kraja ispoštovan taj odnos subordinacije, u kome je trebalo da komandna linija od GŠ ide preko njega, odnosno KZSB.

Ja sam jednom prilikom izneo te neke stvari, možda ću se u toku današnjeg izlaganja povremeno vraćati na neke konkretne stvari. Tom prilikom smo takođe rekli da je značajno mesto i ulogu tu odigrala i K-da 3. A i PrK, koja se uključila u, praktično, sve aktivnosti oko izvođenja te akcije ulaska u kopnenu zonu bezbednosti, kao što je na kraju krajeva bilo predviđeno i naređenjem Predsednika, koji ga je izdao u januaru mesecu, i drugim naređenjem koje je izdao za formiranje ZSB.

Meni je jako žao što je od samog početka došlo do nekih razmimoilaženja u mišljenjima sa Predsednikom Koordinacionog tela, gospodinom Čovićem o tome kako je mesto i uloga i GŠ, mene lično, kakva je uloga K-de 3. A, PrK, u svemu tome.

Ti pokušaji da se u našoj javnosti prikaže da smo mi ti i da je Vojska ta koja hoće

da sve rešava ratom, da rešava silom itd. mislim da su bili nekorektni. Mi imamo podataka i izjave naših komandanata sa terena o tim nekim izjavama, koje tu priču upotpunjuju. Takođe mislim da neprekidno isticanje činjenice da GŠ ne dostavlja prave informacije o stanju u KZB, već da su to dezinformacije, takođe su za nas bile neprihvatljive, no kad je ta situacija krenula mi smo pustili da to ide svojim tokom. I to je išlo svojim tokom dok nije završen taj zadatak.

U procesu izvršavanja tog zadatka bilo je dosta problema u tom sistemu komandovanja, možda zbog toga što na najbolji način nije ostvarena linija saradnje i koordinacije sa K–dom 3. A, imajući u vidu da je ona u principu nosilac praktično svih ostalih aktivnosti koje obezbeđuju Združenim snagama angažovanje. Na tom planu smo održali nekoliko sastanaka.

Na jednom, u Nišu smo uglavnom definisali ponovo mesto i ulogu jedne i druge K–de i u tom pogledu smirili tu situaciju i kao što znate priveli smo to kraju.

Posle ovog završetka, imali smo novi plan za sprovođenje mera bezbednosti na jugu Srbije i u KZ koji je predviđao da se izvrši dezangažovanje ZSB i u vezi sa tim održana su tri sastanka, zajedno sa KZSB. Na jednom je bio prisutan i Krstić, general, a na ovim ostalim sastancima nije bio, ali je bio Momčilović i bili su prisutni organi K–de 3. A i organi GŠ i tom prilikom smo se dogovorili o svim konkretnim pitanjima dezangažovanja ZSB sa određenim rokovima. I taj plan je u principu prihvaćen od svih. Međutim, ja ne znam iz kog razloga, mi smo kasnije ponovo dobili ponovljen predlog Krstića, generala, prva varijanta koju je predložio i koja, u principu, se nije značajnije razlikovala od konačno usvojene varijante i odluke, osim što smo mi K–du, koja je bila predviđena, negde oko 50–ak ljudi smanjili na 30. Naravno, ja sam to uradio u konsultaciji i uz odobrenje Predsednika SRJ, koji je takođe zastupao tezu da ta komanda treba da bude sastavljena od ljudi uskih profesija, koji mogu sa aspekta stručnosti da daju odgovore na sva pitanja u kontaktima i zahtevima koji dolaze od Međunarodne zajednice. Znači da ima prevodilaca, da ima i pravnika, da ima i vojnih stručnjaka i regulisano je, uz njegovo odobrenje, njegovu saglasnost, znači da ta komanda, pošto ona praktično više nema s kime, kome da komanduje, bude stručna komanda za vezu sa Koordinacionim telom na jednoj strani i da bude, i za njeno angažovanje u razgovorima sa Međunarodnom zajednicom, a sa druge strane da koordinira aktivnosti MUP–a RS zajedno sa Vojskom. Mi mislimo da je to bilo sasvim prihvatljivo. Možda se to razlikovalo u par ljudi, ali smo decidno regulisali Naređenjem da bi ta K–da postavljala zahteve K–di PrK i isturenoj komandi 3. A da odrađuju sve stručne poslove za njen račun. Znači, ako je bilo potrebno napraviti procenu, da se napravi procena, ako treba da se napravi dokument, da se napravi dokument, ako treba da se napravi određeni plan da se on uradi, i u tom smislu smo potpuno redukovali K–du da bi smo smanjili te troškove.

U tom smislu odluka je bila da se i u cilju zamene i u cilju odmora jednostavno izvrši personalna promena ljudi koji tamo rade, pa je odlučeno da tu dužnost preuzme general Momčilović, a da Krstić nastavi da radi svoj redovni posao inspektora, imajući u vidu da nam je praktično ta inspekcija bila stala što se tiče svih tih angažovanja i da se general Obradović vrati na svoju dužnost zbog toga što jedn-

ostavno je i tu trebalo raditi.

Mi smo bili na jednom sastanku kod Predsednika, pre nekoliko dana i na tom sastanku je bio prisutan i Čović, ali nismo stigli da Krstića obavestimo da dođe i Čović je zamerio zašto nije tu došao Krstić. Naravno, nismo mi određivali sastav ko će biti na tom sastanku, nego Predsednik i mi smo tom prilikom ukazali na sve probleme koji su bili vezani za komandovanje u zoni odgovornosti ZSB. Naravno on to nije prihvatio, on je jednostavno i prema ostalim članovima Kolegijuma reagovao na način da jednostavno nema s nama šta da razgovara itd, tako da imamo dosta problema da komuniciramo s nekim ko ne želi da prihvati nijedan naš stav, nijedan naš argument i u tom pogledu ja mislim da teško možemo da se razumemo.

Ja sam smatrao, po nalogu Predsednika, da je neophodno da razgovaramo sa generalom Krstićem, imajući u vidu da je on najneposrednije uključen u čitava ta događanja. Ja sam ukazivao o tome da je on u toku obavljanja ove dužnosti na jugu Srbije, izašao iz sistema komandovanja i direktno bio potčinjen i izvršavao naredjenja predsednika Koordinacionog tela. To smo sve progledali kroz prste imajući u vidu situaciju kakva je bila na jugu Srbije, ali ovo što se danas dešava, napadi i na mene i deo, na vrh Vojske, a pre svega na mene, u smislu da sam ja inicijator smenjivanja generala Krstića sa dužnosti, kao što znate to je stav i Predsednika bio i u tom pogledu mi još uvek ne možemo da javnosti saopštimo pravu stvar. Ali ja ću posle današnjeg razgovora sa Predsednikom, da vidim kakvo je njegovo razmišljanje o tome, ako treba izaći ću da kažem i ja sve šta se dešavalo, kako je tekao razvoj događaja od ulaska Šiptara u KZB, pa do sada. General Krstić nije smenjen, general Krstić je bio Naredbom Predsednika upućen na privremeni rad u KZSB, taj posao je završen. Prema nekim njegovim izjavama i on je očekivao i tražio da bude pomeren jer je umoran. Saglasio se sa planom dezangazovanja i ovih snaga i K–de i sada imamo jednu situaciju, da na jednoj strani imamo generala Krstića, na drugoj strani se pojavljujem ja, kao čelni čovek u Vojsci, verovatno se tu identifikuje i Vojska. Piše se svašta, i mi mislimo da, a i to je stav Predsednika, da se sa tim treba prekinuti. Ja ne znam koje je izjave davao Krstić, ovaj je mene zvao i rekao: – To, to što je on rekao, to stvarno nema smisla. Vidite Vi, porazgovarajte sa njim. Ja sam sinoć čuo, na onoj MASKI da je Krstić rekao da ko god dobro radi, smenjuje se sa dužnosti. Da li je bila još neka izjava, ja stvarno ne znam. I ja mislim da trebamo svi ovde sada, kao generali, najodgovorniji ljudi u VJ, da konačno to pitanje raščistimo, i da ako treba da izađemo u javnost, a pre svega da izađe Krstić u javnost.

Ako hoćemo da dozvolimo dalju destabilizaciju Vojske, ja pretpostavljam da možete da procenjujete šta može da se dogodi. Mislim da je predsednik Čović oko uticaja svog u Vladi, itd. izdigao taj problem na nivo Vlade R. Srbije. To nikad u istoriji Vojske nije bilo, da se republičke institucije mešaju u nadležnost Predsednika države. Ja mislim da svi dobro znaju, naročito vojnici da to nije upućeno sve prema meni, ja ne potpisujem naredbu o postavljenju generala, odnosno nisam potpisao ni ovu, zna se ko je potpisao. Predsednik je odluku doneo na osnovu svojih saznanja i mi smo je tako i pripremili. Znači niko nije dezinformisao Predsednika, pa je on ne znajući pravo stanje o tome se odlučio. Na kraju krajeva, ako je i toga bilo,

evo da vidimo da li smo mi to i po kojim pitanjima dezavujisali i ako je toga bilo, on će sigurno da ispravi grešku u tom pogledu. Za sada, ja sam razgovarao sa njim i juče, nije izrazio nikakvu želju da se nešto u tom pogledu menja.

Ja bih molio vas, članove Kolegijuma, da se izjasnite po ovome pitanju, da čujemo i generala Krstića, da zaključimo kao pravi vojnici, pa i generali, a ne da dozvoljavamo da nas svaki novinarčić koji je počeo sada da se bavi ovim pisanjem provlači po štampi, da daje ocene o generalima, da omalovažava profesiju i na taj način najneposrednije utiče i na autoritet nas samih, ali i na autoritet Vojske.

Evo izvolite. Stoimirović

general–potpukovnik

LJUBIŠA STOIMIROVIĆ

Gospodine generale, gospodo generali. Kada je u pitanju situacija u kojoj smo se našli, ja bih rekao samo o nekim elementima za koja sam, obzirom na funkciju bio odgovoran i rekao bih o određenim problemima i mojim očekivanjima da ne dođem u situaciju u koju smo došli.

Prvo, kad je u pitanju komandovanje, Vašim predlozima i odlukom Predsednika određeni su ljudi visokog profesionalnog iskustva i ugleda u našoj Vojsci. I mi realno, kada smo ocenili situaciju, obzirom na odgovornost zadatka, mislim da smo tada pravilno postupili. Znači, general Obradović, znamo sa kakvim ugledom je otišao na ovu dužnost, i takođe general Krstić. General Krstić je izabrao sa svog zamjenika i načelnika Štaba Momčilovića. Lično smatram, general Momčilović je jedan od generala visokog profesionalizma i ugleda u našoj vojsci i naravno po funkciji je određen general Jelić. U tom smislu ja lično nisam očekivao da će biti bilo kakvih problema u komandovanju, ali lično sam očekivao uspješniju i kvalitetniju saradnju između dve komande, KZSB i 3. A. Kasnije, videli smo, u toku ovih 2,5 odnosno 3 meseca da ta saradnja nije bila na potrebnom nivou.

Kada su u pitanju snage koje su potrebne za izvršenje zadatka, snage su uglavnom određivane skoro u 99,9% do 100% po zahtevima ZSB. Jasno je ovde svim generalima, da ono što je bilo najbolje u našoj vojsci, a svi smo se plašili gubitaka, posebno vojnika na odsluženju vojnog roka i rezervnog vojnog sastava, da je to bilo stavljeno na raspolaganje K–di SZB, da bismo smanjili gubitke, oni koji su nama najteži u Vojsci. Imali smo tu, znači, specijalne jedinice, kako smo ih projektovale zajedno, svi ovde i u projekciji tih snaga učestvovali je i general Krstić. To su specijalne jedinice VJ, da ih ovde ne ponavljam. I realno, znači, ovim snagama je moglo da se kvalitetno izvrše ovi zadaci. I zahvaljujući ovim snagama, naravno i komandovanju, i naporima koje su svi činili, mi smo obezbedili profesionalni ugled naše vojske, potvrdili ga i znači to je verovatno neke iznenadilo.

Ja ću ovde otvoreno reći, mi još uvek imamo dosta neprijatelja, imamo dosta i prijatelja. Prijatelji, ovo sve što smo uradili, to je na njihovu radost, ali verovatno da neprijateljima ovo, kako smo dobro radili, ne odgovara, pa možda su i tu neki razlozi svega što nam se sada događa.

Ja sam lično imao, naravno značajnih problema. Prvo, ovde je 55 naređenja za 80 dana, znači u proseku, od GŠ ili po zahtevu jedne komande, ili druge komande,

GŠ je skoro po dva naređenja, nešto ispod dva naređenja smo imali u proseku dnevno. I da ne govorim sada kolika je cena toga itd. Iscrpljivanje i jedne komande i druge komande, ali to su bile odluke naše i političke od marta meseca, i morali smo taj tempo komandovanja da pratimo.

Ponekad je dolazilo do nesporazuma gospodine generale i gospodo generali i gospodine admirale, zato što svako pomeranje ili uzimanje jedne jedinice, predstavljalo je zahtev ili generala Lazarevića ili generala Krstića da se odmah izvrši nadoknada adekvatnim snagama, što je i razumljivo, jer svaki komandant se plašio da možda u određenom trenutku neće imati dovoljne snage, tako da smo kod predaje pojedinih sektora odmah imali zahteve, da se ojača 3. A ili suprotno, da se ojačaju ZSB. Mislim da je GŠ to pratio realno, jer osim procena KZSB i 3. A, postoji i GŠ VJ i svi smo u tim naređenjima učestvovali i kako su slabile ili dozirane snage šiptarskih ekstremista i terorista, tako smo mi uvodili naše snage. Tako da vi znate kako su snage išle i iz 2. A posebno, koje su praktično bile snage u stalnoj borbenoj gotovosti, kada su u pitanju jedinice vojne policije, ali je bilo određenih trenutaka gde mi nismo mogli sa postupimo ni po zahtevu generala Lazarevića, ni po zahtevu generala Krstića, sa čime je i Kolegijum bio upoznat. Vi ste donosili odluke, mi mislimo da su te odluke bile pravilne, i na kraju krajeva se pokazale.

Imali smo jednu kritičnu situaciju u vezi Oraovice. Tada nije bilo najjasnije, šta se tamo dogodilo. Nažalost, tamo je bio, tog dana i general Ćurčin, on nije raspolagao određenim informacijama, pravilnim, u kakvoj su situaciji naše snage, međutim, kasnije već drugog dana mu je rečeno da je situacija tamo dosta složena, da je došlo do ubacivanja određenog broja terorista sa Kosova i iz Kopnene zone i mi po zahtevu, znači one noći, po Vašem naređenju uputili smo snage što je bilo moguće pre da tu situaciju ispravimo i nakon toga je i deo Kolegijuma došao dole da to sagledamo na licu mesta da bismo tu situaciju rešili za 3–4 dana.

Kad je u pitanju dezangažovanje snaga, ja sam kontaktirao i sa generalom Krstićem i generalom Momčilovićem i naravno sa pukovnikom Lukićem, sada generalom Lukićem i uglavnom to dezangažovanje snaga prema planovima je vršeno po predlogu jedne, druge komande, odnos usaglašanih stavova Ja želim ovde da istaknem primer generala Obradovića, koji se dobro sačuvao od medija i pored toga što je bio čak u političkom smislu eksponiran, ranije od generala Krstića i što je i on mogao da uđe u ove zamke i da sredstva medijska i njega izmanipulišu i da ga kompromituju. To je pitanje medija.

I ja ću ovde još reći samo da od postrojavanja generala u dve kolone, neće imati dobro ni naša vojska ni naša zemlja. A niko ne zna ko će voditi jednu kolonu i drugu kolonu i hoće li biti dve kolone, kada ih formiramo ili tri–četiri kolone, ili će biti 5 kolona i onda će nastupiti neka, da kažemo, situacija koju nećemo moći da kontrolišemo, ni mi ni mnogi drugi.

Prema tome ... I još nešto moram da kažem ovde. Znači, mi smo svi za vreme rata, bili u velikim opasnostima, znači nekad više, nekad manje i mogli smo i da poginemo, bez obzira što smo general, jer su bile takve situacije. Poginuo nam je general Veličković, general Krstić je bio najbliži pogibiji, znači direktno u objektu koji je bombardovan i sve je to preživeo, ja lično mislim da ako mi sada, ako treba

general Pavković i general Krstić da dele vojsku u dve kolone, da je to za nas katastrofa. Tako da ja molim da svako u okviru svojih nadležnosti od nas generala, da izvršimo jedno pravilno informisanje javnosti, da omogućimo generalu Momčiloviću da uspešno radi, kao što smo se borili da uspešno rade general Obradović i general Krstić i da sačuvamo integritet i ugled generala Krstića, kakav je on imao kao inspektor VJ i sa ovim smenjivanjem, sa dezinformisanjem Predsednika, itd. to više zaista nema smisla. A treba očekivati da će ti udari biti još i žešći.

Gospodine generale, ako još kasnije bude nekih zahteva, ja ću reći.

general-potpukovnik
STAMENKO NIKOLIĆ

Gospodine generale, ja neću ponavljati ovo što je general Stoimirović, svaki iz svoje nadležnosti, samo bih nešto napomenuo. Moramo shvatiti jedno, u slučaju nadležnosti generalski kadar je u nadležnosti Predsednika SRJ i Ustavom je to regulisano i Zakonom o VJ.

Ja ne bih vas mnogo zamarao, samo bih rekao da članom 136. Ustava SRJ, je rečeno, tu nema ni Vrhovnog saveta odbrane, nego lično Predsednik postavlja i reguliše stanje u službi generalskoga kadra. To je i urađeno, a članom 151. isto je to regulisano, da Predsednik SRJ reguliše stanje u službi generala i ovo.

Mi smo imali jedan sastanak, ne jedan 2 i 3. gde su oni objašnjavali da ni jedan general, ni jedan pukovnik, nijedan oficir ne može imati dve naredbe. Da bude na dva mesta, da ima dva ukaza. To je neko i priželjkivao, neko je i tražio, ne kažem za generala Krstića, nego za generala Jelića Krsmana, koji je tražio da ima ukaz, pa da bude ukazom postavljen. Znači, to se ne može dogoditi. Da je to tako, evo nam najsvežiji primer, sada ukaz o postavljenju generala Momčilovića na mesto pomoćnika za KoV, umesto generala Obradović Milorada. Znači njegovo mesto, sada kada bude primio tu dužnost, posle predaje dužnosti načelnika VA, znači njegovo mesto formacijsko je pomoćnik Vaš za KoV, a dalje ostaje do završetka zadatka ovo što je regulisano operativnim naređenjem, na ovu dužnost kojim je sada određen, opet od strane Predsednika SRJ. Pojedinačno prozivanje, počevši od hladnjače, pa šta ja znam, na ovamo, nije slučajna stvar. I lično mislim da najviše tu sada, ovakvu jednu situaciju, kao general VJ na najodgovornijoj dužnosti, može general Krstić da to objasni na jedan pogodan način, da li to preko sredstava štampe ili preko televizije, ja mislim da to treba on da prihvati. Lično mu sugerišem, a to je njegova lična stvar, onda bi se strasti smirile i VJ bi ostala jedinstvena, ne bi bila više dirana. Kao što smo uspeali da opstanemo u raznim tim iskušenjima ranije, mislim da i ovoga puta moramo.

Ako ima neko pitanje, što se tiče moje nadležnosti, ja mogu da odgovorim i mislim da treba tako ...

Ovo sada što se sluša na televiziji i u štampi, lično mene kao generala zbunjuje, određena inferiornost možda, ja ću da se izvinem generalu Krstiću, njegova lična, i što ostaje neodređen lično po osnovi svega ovoga što se na televiziji pojavljuje kao informacija ili pak u štampi. Ubeđen sam da general Krstić, koji obavlja dužnost načelnika Inspekcije b/g VJ, obavljajući ovaj poseban zadatak i po svim ocenama

uspešno, nije ništa lično ni očekivao, međutim, hteo ili ne hteo, ja drugačije ne mogu da posmatram, nego onako kako ja to vidim, makar i da pogrešim, da je trenutak da se general Krstić svrsta ili u političare ili u generale. Ubeđen sam da dilema kod njega sigurno ne postoji, da je general sa svojom dužnošću koju obavlja u nadležnosti i odgovornosti. Nas dovodi u jednu specifičnu situaciju i iza ovog duela, iza svega što se ovde događa u javnosti trenutno, ja zaključujem da se ne radi ni o Vama neposredno, ni o Krstiću, ali da Vi i Krstić, a pre svega Vi, koristite nekome koji želi da VJ, preko svog vrha kojeg smenjuje već od 5. oktobra na ovamo, unese u redove VJ nešto što se naziva dezintegracija i proces koji će nas ovesti tamo gde inače mi ne želimo.

Ono što ja mogu kao general, ja bih evo uputio generalu Krstiću ovo što je već i rekao i Ljubiša i Nikolić, da se javnosti obrati jasno i glasno, kaže, kao što general VJ treba da kaže, jer od njega se to i očekuje, kao i od svakog od nas, po osnovi manipulisanja sa njim, kao generalom, i sa njim kao ličnošću Krstića. Na taj način će jasno staviti do znanja svima onima koji žele da koristeći bilo koga od nas, utiču na dezintegraciju VJ, preko njenog vrha, ili pak svrstavajući nas u političke redove, gde se inače mi trapavo snalazimo. Neka mi to bude dozvoljeno, ovako grubo da kažem, jer mi smo profesionalci, školovani, sa iskustvima koje imamo, svako u svojoj uskoj nekoj specijalnosti i gde smo vrhunski, valjda, da nismo, ne bi bili to što jesmo.

Ukoliko se ovo iskoristi, ja sam sinoć slušao na BK recimo gledao, i verujte mi, bilo mi je ružno. Bilo mi je ružno da slušam poruku da ovo nije završeno. Ja ne znam šta nije završeno sa generalom Krstićem, stvarno šta nije završeno, dizao sam ruku ovde i bio prisutan kada ste Vi predložili i otišli sa predlogom Predsednika da bude unapređen u čin, viši čin, da nije to završeno, da će tek biti završeno početkom jula, sa stanovišta unapređenja i funkcije koju treba da obavlja.

Evo to je moja, ovako, moje mišljenje da bi trebalo i da se prekine. Ja verujem. Najviše to šteti VJ, Vama lično, a i generalu Krstiću ništa manje, od svih nas koji se ne pojavljujemo, a pitanje je samo kada ćemo biti prozvani i po kojoj osnovi i sa kojim ciljem.

Evo ja sam imao toliko. Ne znam da li general Krstić ima neku primedbu sa stanovišta ukupnog uticaja u organizaciji i funkcionisanju pozadinskog obezbeđenja, na onoj analizi u Vranju u kasarni "Sima Pogačarević" na kojoj smo zajedno prisustvovali. Bio je i predsednik i koordinator, ocena je bila da je organizacija i funkcionisanje pozadinskog obezbeđenja bilo na visokom nivou i stvorene pretpostavke da se zadaci mogu uraditi onako kako su i urađeni. Ako ima tu slabosti i propusta i bilo šta da je doprinelo da nastane ovakva relacija, posebno nerazumevanja i korišćenja u medijima sada ličnosti Krstića i Vaše i VJ, neka se deo odgovornosti po osnovi pozadinskog obezbeđenja prebaci na onoga koji po prirodi stvari treba da odgovara i time će biti olakšano, ako se radi o pozadini.

general-potpukovnik

BRANISLAV PETROVIĆ

Gospodine generale, ja se GŠ i Vama lično zahvaljujem što sam imao priliku da budem prisutan svo vreme, i ovde i dole na terenu. Isto sam video mnogo toga.

Drugo, mene, ja ću biti otvoren. Za mene lično nema niko bliži i preči od vas ovde koji sedite. I ja što imam Vojska mi je sve dala. A ja da se svrstavam u neke kolone i da razbijem ono, to mi ne pada na pamet. Ja ću radije Vama papir napisati da idem da pecam ribu, nego to da radim, jer imam moralnu obavezu, i mi svi prema našim starešinama i vojnicima dole.

Drugo, u početku je bilo problema, ali zahvaljujući, bili smo u toku svi, zahvaljujući GŠ i vama koji ste preduzimali na vreme mere i ono je na kraju bilo sve leglo kako treba. Krle, strašno me zabolelo kao starešinu dole, ja sam tebi rekao, ja sam dva i po dana bio sa načelnikom, ti se nisi video sa načelnikom dole. Da li je to general Pavković, da li je Marjanović, za mene, ti ili ja da budemo u toj situaciji, to nema šanse, vojna organizacija ima da funkcioniše.

Sledeće, Čović na ovoj funkciji sada, može da bude on Anštajn, on meni komandovati ne može. Ne može mi komandovati. Vojska

funkcioniše kako funkcioniše, ko naređuje, Krle, ti znaš dobro ko i ja. Kako ide predlog, kako se to rešava. Da ti kažem otvoreno, tu smo svi, ja sam bio protiv ovog broja ljudi da ide sada dole, jer smatram da je sve rešeno, dobile su komande armija zadatak, ono par ljudi što mora da bude dole, pola da ide od ovoga dole sada, nema potrebe, nemamo para. Milijardu dinara, odakle, nećemo platu da primimo sada.

I kada sam mislio da je sve rešeno, onda šok. Za mene je ovo strašan šok. Kaže, karta nije potpisana. Znam dobro, onu noć kada je karta rađena, kad da se potpiše karta za prvi dan, onda kada smo ulazili dole u zonu C.

Drugo, šta sam čuo od onoga, u Oraovici, onu noć od onoga potpukovnika, oni što su bili u okruženju gore. Ja nisam smeo da se mešam tu, nije to moj resor, slušam samo. Ljudi božiji ... Međutim, smatrao sam, sve je to leglo, prošlo je, intervjenisalo se, sve je to u redu. Ovo sad na kraju, napad na VJ. To je strašna stvar.

Vojska naša, evo ja sam bio prisutan kad je NGŠ ruski rekao, dva puta: – Najbolju vojsku imate u Evropi. Kome to smeta? Kome smetamo mi ovde?

Mislim da je u ovom sad trenutku, da se stane na stranu onoga, naših ovih ljudi dole, ja ti Krle ko drugaru predlažem, evo što rekao Simić, da održiš konferenciju za štampu, i da stavimo tačku na ovo sve. Ovo se opasno podgrejalo i vrlo je opasno u ovom vremenu, iz nemaštine, itd. Sve će posle vojsci da navale za sve. Mi smo jedinstveni, držimo se dobro i dobro funkcionišemo i radimo. I nemamo razloga za takve stvari, nemamo razloga za takve stvari. Ja sad ne smem, ali mogu da pretpostavim ko iza toga stoji, ovi napadi na Vojsku što su sada. I što je rekao Obradović, partijski, ma kakvi partijski interesi, to me ne interesuje uopšte, vi mene interesujete, vi moji drugari ovde, niko me više ne interesuje.

Ja mislim Krle, to je tvoja odluka, da kažeš, da objasniš celu situaciju, kakva je i šta je, da se oglasiš i zdravo. Rešili smo problem. Što kaže, i Predsednik je rekao da je inspekcija vrlo visoka dužnost. I jeste vrlo visoka dužnost inspekcija. To ništa nije tragično. A da vodi kadrovsku politiku neko ko nije merodavan za to, ja to ne prihvatam.

admiral

MILIVOJE PAVLOVIĆ

Gospodine generale, gospodine generali, evo ja vam obećavam ja neću da idem da pecam. Jedini sam ja koji bi trebao da pecam. Svi hoćete da pecate. Ali ovde je mnogo ozbiljnija stvar od tog pecanja.

Pominjane su kolone, bilo je davno vreme, pre desetak–jedanaest godina, kada smo se nadam se svi svrstali u jednu kolonu, kad smo morali da prelomimo nešto u sebi i mislim da smo izabrali jedinu kolonu. I pravo da vam kažem ja ću u toj koloni da budem sve dotle dok smatram da mi ta kolona odgovara, a pre svega sa aspekta očuvanja ove države i izvršenja onih obaveza za koje sam dužan kao profesionalac. Kad budem smatrao da ta kolona nije za mene, ja ću naći načina da se iz te kolone maknem.

Međutim, nije dobro da se generali nalaze u bilo kakvim kolonama, osim u toj jednoj, jedinstvenoj koloni, mislim da i mi ovde kao Kolegijum i GŠ treba da zadržimo jedinstvo i ostanemo i dalje u toj koloni.

Svi smo mi podložni greškama, znači u našem poslu možemo i da pogrešimo. Ali, sigurno, neko svesno, neko nesvesno, za to smo mi svi ovde da ukažemo na te greške. Međutim, garantovano da će pogrešiti svaki onaj koji se svrsta u nekakvu političku kolonu. Ali ja mislim, i to se vidi, ovih zadnjih i više od godinu dana, da ima ljudi, ima među nama generalima, koji verovatno nalaze mogućnost da nekakve svoje ambicije, koje nisu razvojem u službi ispunili, ispune preko politike. Na kraju krajeva, to pokazuju naši penzionisani generali, koji se vrlo brzo uključe na stranu ove ili one političke opcije, ne vodeći čini mi se dovoljno računa o očuvanju ove zemlje. Činjenica je i to da je ovaj napad ovde, koji se sad, koji je žestok i, pravo da vam kažem, čini mi se da ga ni u Crnoj Gori nisam tako doživljavao, kao što je sad ovaj napad na Vojsku, nije samo napad na Vojsku, nego to je nešto dublje, činjenica je da je Vojska, svi nam daju to priznanje, čvrsta, jaka, što reče general Petrović, i ovo što smo čuli od NGŠ Ruske Federacije, daju nam svi priznanja, međutim mi izgleda podležemo nekakvim pritiscima i ne znam čemu sve, i doprinosimo da mi oslabimo čvrstinu te vojske. Očigledno je da se, lomeći nama kičmu, lomi kičma nekom drugom, lomi kičma Predsedniku Koštunici, koji uživa isto tako visoko poverenje u SRJ. Znači, očigledno je da je nešto drugo u igri. Nije bitan po meni, niti NGŠ niti general Krstić.

Ne bih ja ovde da dodajem na sve ono što je rečeno, uglavnom sam saglasan sa svim i mogu da kažem da mi je drago da sam od prethodnih govornika ovde čuo, a ja se nadam da je to sve iskreno rečeno, neko emotivno, neko ovako kroz nekakvu analizu, itd. svega onoga što je učinjeno, drago mi je da smo jedinstveni i na toj liniji. Ja isto tako, ja sam dosta mlađi od generala Krstića, može da me doživljava ovako ili onako, ja mislim da je ključ, da se ovo sve prekine, i da se ovi svi napadi, ako to bude dovoljno, da se prekine, ja verujem da će se naći neki drugi momenat, i tražiće se neki drugi momenat, jer ovo je samo jedan i elemenat u napadima na VJ, počev od hladnjače, pa ne znam od čega sve još, oni će sigurno tražiti, onima kojima je namera da razbijaju VJ, mi moramo na to da budemo spremni i da se pripremimo da se od toga branimo, ne radi sebe, nego radi očuvanja ove države, i radi toga da ovaj narod ne uvedemo u neko stradanje. Dosta je bilo stradanja na ovim prostorima. Mislim da bi tu trebali da se založimo koliko je god moguće.

Mislim da je sad trenutno ključ u rukama generala Krstića, i da treba, ne znam, nisam za to, čini mi se, da se tu sad nekakva velika konferencija za štampu, tu onda budu pitanja raznorazna, i odvuče se od one osnovne teze, nego da on spremi tezu, ako je na liniji očuvanja jedinstva u VJ i da izađe sa stavom jednim vojničkim, da on, kao i svi drugi generali, vojnici, izvršava naređenja, poštuje naređenja svojih pretpostavljenih i da ne smatra da je smenjen, ili čak drukčije, kako on smatra da treba. Ali u svakom slučaju, da je za ovu konkretnu trenutnu situaciju, mislim ključ u njegovim rukama.

Ako biste Vi, gospodine generale izlazili sa bilo čime, to bi opet bilo opet ono, nekakve insinacije, da se radi o odbrani, da se branimo za nešto za šta nemamo potrebe da se branimo i na kraju krajeva doživljavali bi ponovo nekakve replike na repliku, i to opet nema više kraja.

Ako to tako general Krstić oseća, a normalno čućemo i njega, pa će i on nama reći, možda nama nije prisutno nešto što on hoće da nam kaže ovde i saopšti.

Ja još jednom kažem, treba da se sačuvamo od političkih prestrojavanja, od političkih svrstavanja, i da radimo svoj posao u interesu ove države. Ako bude trebalo kasnije, ja ću reći.

Meni je za razliku od generala Petrovića, na neki način malo bilo krivo, mene niste uključivali u ove odlaske, ali sam shvatio da sa ovom uniformom mi ne treba dole posao. Ali, eto to je moj neki subjektivni osećaj, ja sam to čak nekoliko puta rekao generalu Stoimiroviću, što me ne uključiš, što me ne povedeš, nisam hteo dole da smetam, a na neki način sam bio i nekim svojim privatnim problemima, možda je i dobro da ste me pošteli.

general-potpukovnik
ZLATOJE TERZIĆ

Gospodine generale, gospodo, ja ću vrlo kratko. U toku je koordinirani i veoma snažan napad na VJ. Po žestini prevazilazi sve dosadašnje, a po ostrašćenosti i žučnosti, bezočnosti, takođe do sada nije zabeležen.

Šta je cilj, ovo je moje mišljenje, ja bih voleo da se varam. Prvo, priprema javnog mnjenja za izručenje Haškom tribunalu ljudi koji su rukovodili iz VJ, koji su vodili odbranu 1999. godine. Protiv Ojdanića je već podignuta optužnica, očekujemo vrlo brzo da će biti podignuta i protiv Vas, protiv Lazarevića, ali i protiv većine nas koji su ovde prisutni.

Treba pripremiti javno mnjenje za tako nešto. Javno mnjenje ima ogromno poverenje u Vojsku.

Drugi cilj, odnosno onesposobljavanje VJ za izvršenje svoje uloge, kao što je to učinjeno u Makedoniji i Bugarskoj, Rumuniji itd.

Trebalo bi, što sam već rekao, da izvršimo jednu detaljniju analizu ukupnih ovih zbivanja, da ne posmatramo pojedinačne slučajeve, zasebno, nego sve slučajeve koji su sad navodno sporni ili pokrenuti, od ovoga slučaja, uslovno rečeno oko sukoba između generala Krstića i Vas, hladnjače, oko leševa Šiptara, odsustva sa svečane akademije čelnih ljudi iz vlasti i da ne nabrajamo dalje. Bojim se da ako ne izvršimo tu jednu kompleksnu analizu, da od drveta nećemo da vidimo šumu, bav-

eći se pojedinačnim slučajevima. A onda naravno nećemo imati ni pripremljenu platformu za jednu osmišljeno delovanje u celokupnoj situaciji.

Ovde, 12. oktobra prošle godine sam upozorio, nije mi ta beležnica tu, ali, da će oni koji žele da razbiju VJ, najlakše to da urade ukoliko nas dovedu do toga da se bavimo sami sobom, da se međusobno sumnjičimo i da se bavimo samim sobom. To je najlakši način i da onda razbiju VJ.

Ja bih sad se malo vratio, vi se sećate svi, da smo mi pre formiranja ZSB ovde, tu temu raspravljali i napravili smo jedan materijal s kojim smo se svi saglasili, koliko se ja sećam i potpisali i upozorili na posledice formiranja jedne takve komande. Nije to davno bilo. Insistirano je, sad bi mogli da zaključimo, da se to tako uradi. Insistirano od Čovića. Sad mnogi zaključujemo da nije to slučajno bilo. A tad smo već napisali o mogućim posledica, i sad se suočavamo sa tim posledicama koje smo tada predvideli.

U medijima može da se čuje i pročita svašta. Tipičan primer, setimo se konferencije za štampu koju smo imali u vezi Dana VJ i raskoraka između onoga što je tamo rečeno i komentara u medijima, što najčešće nije imalo blage veze jedno s drugim. Znači, mediji su dobili zadatak da ukažu na ono što su dobili zadatak, a ne ono što je rečeno na konferenciji za štampu.

Ja hoću da verujem, da smo čuli general Krstića pre ove diskusije, da bi ove diskusije bile mnogo kraće. Jer ne želim, i neću da verujem da se general Krstić okrenuo protiv svoje Vojske. Ja jednostavno to ne mogu da verujem. Suština je, da se rešavanje navodno spornog pitanja generala Krstića, koristi sa sasvim drugim ciljem, i oni koji ga koriste ne misle dobro ni VJ, ni general Krstiću, nikome od nas.

Toliko gospodine.

general-potpukovnik
GOJKO BRAJOVIĆ

Ja ću da se uključim. Ja sam ovde najmlađi, ali, sa stanovišta, ja sam general dve i po godine. Osećam potrebu da kažem ono što mislim.

Mislim da ovi napadi na Vojsku su konstantni. Mi ih trpimo već 10 godina, činjenica je jedno, da posle onoga pokušaja i ovih događaja posle 5. oktobra, da je VJ sačuvala svoj integritet, da je posle onaj upad terorista pokušao da uvuče Vojsku na neki način da se kompromituje pred međunarodnim javnim mnjenjem i da se to koristi i dalje za razbijanje. Kad im i to nije uspelo, sada je činjenica da je ovaj zadatak zaposedanja kopnene zone bezbednosti brilijantno odrađen, što reče general Stoimirović, oni koji su nam prijatelji oni se raduju, a neprijatelji sada traže neki novi motiv kako da autoritet te komande, koja je to realizovala zloupotrebe opet za razbijanje VJ. I evo počeli su sa ovim medijskim manipulacijama, izjavama generala Krstića, odnosno delovima izjava, kao što reče general Terzić, mi uopšte praktično i ne znamo šta je general Krstić sve izjavljivao. Iz nje su korišćeni delovi, i te medijske manipulacije su napravile, ja to cenim sa ciljem da prvo pokušaju da razbiju Kolegijum, da bi posle to iskoristili za razbijanje VJ.

Činjenica je jedno, da mi, što reče general Simić, ako ne ostanemo u toj koloni, jednoj jedinjoj, koja je jedina u kojoj VJ može da opstane, da onda nema tu više ni

Vojske, a kako će se odraziti na državu, to se zna.

U tom smislu, ja se pridružujem predlogu, ali što hitnije, general Krstić, i to kroz neku emisiju koja je gledana, da se obrati javnosti u smislu da objasni ovo, kao što je, ako bi se moglo, jedan otvoren studio, ili preko BK Telekoma, čak predlažem da možda ne bi bilo loše da budu i general Obradović i general Krstić kao naša dva predstavnika, jedan u koordinacionom telu, a jedan kao komandant komande i to bi opet bilo na neki način efektivnije, jer čini mi se da imaju dva čoveka koji su u vrhu Vojske bili određeni, kao predstavnici Vojske da objasne šta je po sredi i šta je stanovište.

general-potpukovnik

BRANKO KRGA

Gospodine generale, ja se pridružujem kolegama koji misle da je veoma dobro što je ovaj sastanak održan, možda bi bilo bolje da je održan i ranije, u jednoj ovako smirenoj i kulturnoj atmosferi. Pre svega da pomognemo Vama, kao čelniku našem, a i u određenom smislu generalu Krstiću, kao našem kolegi.

Neke su kolege ovde pomenule da ima izjava da je VJ najbolja u Evropi. Ja to zaista mogu i da tvrdim, jer kao što znate sticajem okolnosti poznajem malo detaljnije neke druge vojske. Međutim, to nam govore prijatelji, to nam govore oni koji se u svom ovom radu, kada se posmatra i sa stanovišta tih nekih zlonamernih centara moći, a pre svega ekstremnih Albanaca, ja mislim da se oni sada raduju kada čitaju i prate kako se ovde sukobljavaju na političkoj sceni, na javnoj sceni, generali sa političarima na ovaj ili onaj način.

Ne smemo prosto da damo tim elementima materijala da se naslađuju sa ovim što se može smatrati sukobima.

U tom smislu ja predlažem. Imam dva predloga, gospodine generale.

Prvi predlog je ne da general Krstić izlazi javno i da tamo bude izložen raznim provokativnim i ovakvim i onakvim pitanjima, nego da mi zajedno sa tim nosiocima državnih funkcija, neću da kažem političarima, i sa Čovićem i Mihajlovićem, i ako treba sa Predsednikom Đinđućem, a na kraju, kao što smo to već danas rekli, sa Predsednikom Koštunicom, da se sedne ovako i da se razmotri, da se vidi u čemu je tu problem, šta je tu što smo mi grešili, i da se lepo, na jedan kulturno konstruktivan način razmotri to, jer mi smo njihova vojska, a oni su naši državni predstavnici. Mi ne smemo da budemo sada u nikakvom sukobu neprincipijalne prirode, koji konačno šteti i njima i nama, a suština svega je da šteti državi i narodu. To svakako ne bi smelo nikako da se dogodi.

To je neophodno i iz jednog razloga, ovoga kojeg ja pratim, a to su događanja spoljnog faktora u okruženju. Vidite šta se događa u Makedoniji, vidite šta se događa na Kosovu. Kopnena zona bezbednosti, dobro je rekao Čović, nije gotovo sve oko nje. Šta će se dogoditi kada počnu da se vraćaju Albanci u većoj meri, šta će se dogoditi kada ekstremisti naoružani iz Albanije se vrate u KZB. Znači nas još mogu da očekuju raznorazni problemi, veliki, i na tom prostoru.

A drugi jedan veliki problem koji može da nastupi, to je sa svim ovim najavama oko prekrajanja granica na Balkanu. To nije slučajno lansirano u ovo vreme i mi

kao država, kao Vojska, kao narod, te sve događaje moramo da dočekamo što jače, a nećemo dočekati što jače, ako Vojska bude sukobljena, razjedinjena, i sve ovo što smo videli proteklih dana, kako se to projektuje.

To je mislim za očuvanje državnih i nacionalnih interesa od suštinskog značaja.

Drugi moj predlog se ogleda u tome, naravno da je najvažnije da je ovaj zadatak dole izvršen kako je izvršen. Međutim, mi moramo kao vojnici da budemo veoma tu oprezni, praktični i da pođemo od pretpostavke da li bismo takvu ocenu imali da je moralo da se ulazi pod borbom, da su padale žrtve, da su jedinice na neki način imale velike gubitke, šta bi se događalo da smo morali da osvajamo onaj tamo ... i ne znam koji tamo objekat koji smo videli da je bio jako utvrđen. Da li bismo tada rekli da je zadatak brilijantno izvršen, kao što to sada konstatujemo? Zato, ja predlažem da mi izvršimo jednu objektivnu analizu funkcionisanja i ove komande i ukupnog izvršavanja zadatka i naravno da vidimo kakve pouke možemo iz toga da izvučemo za neki, ne daj Bože, naredni zadatak u koji možemo da budemo dovedeni, da ga izvršavamo, pa da li je uopšte dobro da se takva komanda formira, bez obzira što je general Krstić bio na čelu nje, da je bio neko i drugi od nas, možda bi imao i slične probleme. Da vidimo šta je tu personalno do Krstića, šta je tu objektivno problem u funkcionisanju takve komande, kad na tom prostoru je funkcionisala i K–da 3. A i PrK.

Mislim da smo mi gospodine generale u proteklom periodu rešili mnogo složenih zadataka. I 5. oktobar, i ovo i ono i 31. mart, i ovo dole, i ja sam ubeđen da mi i ovo možemo uspešno da prevaziđemo, ako budemo zaista krajnje objektivni i odgovorno o tome diskutovali, a evo ova dosadašnja diskusija je veoma ohrabrujuća, u tom smislu.

general–potpukovnik
MILAN ĐAKOVIĆ

Gospodine generale, ja imam mnogo što šta da kažem, ovde ću neke elemente reći, a neke ću elemente možda i u užem delu i direktno i generalu Krstiću.

Ja se u potpunosti slažem da uglavnom ocenama ostalih učesnika ovog sastanka, ali ću pokušati neke elemente da dam aspekta bezbednosti i moje viđenje ne sa namerom da bilo šta prejudiciram, da sam 100% u pravu, ali ono što imam ja, za što imam dokaza, to stojim iza ovoga što sada budem govorio.

Moramo se složiti da je situacija vrlo složena i poprima karakter kampanje protiv VJ. Na to sam ja već duži period ukazivao i to ima evo ovde na snimcima, na traci, lično sam upoznao i načelnika GŠ i povremeno i ostale nadležne organe koji prate ukupnu situaciju u zemlji i na čitavom prostoru.

Na osnovu izjava političkih nekih lidera može se tačno videti ko je na kojoj strani, u smislu političke orijentacije, da li podržava VJ ili ne podržava i možete ih svrstati redom. Videli ste šta govori gospodine Mihajlović, gospodin Čović, šta govori Čanak za VJ, šta govori Đinđić i ostale strukture ove.

Isto na drugoj strani imamo pozitivan stav prema VJ, od Predsednika Koštunice, DSS, PDS, generala Perišića, itd.

Znači, to jednostavno moramo shvatiti ovo što je general Terzić rekao, da je to sve u funkciji pripreme za ono što treba da sledi, a to je da se VJ optuži za zločine koji su učinjeni i da MUP izbegne odgovornost za ono što želi da prebaci na VJ.

Kada malo vidimo genezu svega ovoga kako je hladnjača tekla, kako je sve to išlo, onda sve se to može lepo podveseti pod jedan ovaj cilj koji sam sada izneo.

Mi imamo operativna saznanja za to, ali ja ta saznanja ne mogu da iznosim, iz određenih razloga, zato što može doći u poziciju da stavim ljude te u nezgodnu situaciju i da jednostavno nemam pravo da ja prozovem, da jednostavno kaže: – ja stojim iza toga, znajući o kome se radi, znajući o tome šta je takav izvor do sada davao.

Prema tome, mi moramo to gledati u ukupnoj situaciji, kako se ovo sve dešava u okviru odnosa politike i VJ.

Problemi su višestruki. Ja o političkim problemima ne bih govorio, to je već rečeno. Bezbednosni aspekt problema je katastrofalan. Ja ću činjenice izneti koje nema šanse da ih neko pobije, jer su potvrđene operativno i proverene, iću redom, pokušaću da budem kratak, ali nadam se da neću ništa od onoga što ste vi rekli ponavljati, već jednom da završimo i raščistimo. Za mene će ovo biti raščišćen slučaj. Za službu na čijem čelu ja stojim, i Predsedniku sam rekao otvoreno: – Ja dok sam načelnik službe, ne može niko da odstupa od onoga što je propisano. A reću šta je to. Ako ne treba da budem, smenite me ovog sekunda i nikakvih problema nema.

Ja ću se pozdraviti sa svima, otići, neka dođe ko god hoće. Ja od svojih principa, propisa koji su propisani neću da odstupam, bez obzira ko je u pitanju. Ja bih sve ovo posmatrao, ukupno stanje i gledao gledajući stanje bezbednosti u Vojsci. Ja mogu vam reći, da je stanje bezbednosti ukupno u VJ povoljno, da mi nemamo organizovanog neprijateljskog rada, da nema negativnih kretanja iako se u potpunosti slažem, da ovo što se iznosi i svrstavanje generala, sa slikama, generala Krstića i generala Pavkovića u dve kolone, da tih kolona nema. Ja tačno znam, kod oficira nekih, ppk i puk koji su se u jedinicama izjašnjavali da im je general Krstić obećao da će dobiti činove. Da li je to tačno ili nije, ja za sada nisam proveravao, jer mi je nebitno bilo da to sada utvrđujem. Za mene nebitno. To je mali broj, jedno četiri–pet ljudi koji su se, misleći da će ove promene nastupiti, navodno da je već predviđeno da za načelnika GŠ dođe general Krstić, ja mogu da vam kažem kad je to planirano. To je planirano iz kuhinje koja evo ovo što govorim radi. List Ekspres je pod patronatom tih struktura, da ne imenujem sada, i na sastanku 31.05. bila su gospoda na ručku i taj glavni urednik Stojiljković je bio na ručku kod MUP–a i onda je izbrifovan, data mu je delatnost, zadatak da napiše to, ne general Krstić sigurno, nije, ne radi se o tome da je on, nego su oni dali sa ciljem da se podgrejavaju ti sukobi, i zašto nije na prvoj strani bio potpis toga koji je to napisao. Zato što je to predsedan da na prvoj strani nema potpisa ko je napisao tekst o tome da sledi smena u GŠ VJ, itd. jer to njima odgovara. Zašto?

Tu ja mogu da kažem, evo ovde otvoreno. Vi, gospodine generale znate, dobili ste onu informaciju o kontaktu generala Krstića sa Novom demokratijom, što je nespojivo sa profesijom i ovoga što se dešava. General Krstić je bio kod gospodina Mihajlovića u Novoj demokratiji gde se razgovaralo o tome da ima grupa G–6, a

onda je komentar bio nije G-6 no G-6+1, to ste i Vi upoznati, to znate, i to sve treba povezivati sa tim. Ja otvoreno govorim. Nema šta više da se kalkuliše, nema šta više da se prikrija i razjašnjava.

Situacija je vrlo složena, i ako je ne razrešimo i ako je ne dovedemo onako kako treba, posledice će biti po VJ, po ukupno stanje čitavog generalskog kadra, nego čitavog kadra koji je bio uglavnom na Kosovu.

Sve ovo može da se potvrdi i ja ne govorim ništa što nemam pouzdane i potvrđene podatke. Ništa ne govorim. Ovo sve može se posmatrati kroz nekoliko aspekata a to je o dnos prema 3. A⁽¹⁷⁾ PrK⁽¹⁸⁾ i K-de ZSB. Tu je delimično bilo govora i ja vam mogu reći da je bila situacija tako usijana do onog sastanka, u Nišu, da je pretila opasnost da dođe do sukoba gore i direktnoga napada čak jedinica i dela starešina i na generala Krstića i na predsednika Čovića. Oni su, neki su upozoravani zato, ja lično nisam hteo upozoravati, zato što su me organi bezbednosti upozoravali i rekli da jednostavno svaka informacija koja ide ka Vama, da Vi to shvatate da je vama podigravanje. Ja nisam Vama hteo podigravati i da mu govorim da li mu neko pretili ili ne, ali je pretila opasnost da ostanete sami na jednoj strani sa predsednikom Čovićem, sami. Sigurno, 100%.

Ja ću reći zašto. Ja nemam potrebe ništa da krijem, otvoreno govorim. To je taj odnos u okviru komandi.

Drugo, odnos prema organima bezbednosti generala Krstića. Evo samo nekoliko napomena. Prisutna jedna netrepeljivost prema službi. Argumenti: ja iznosim argumente. Onaj slučaj vezano za one peškire dole, kad ste došli i prozivali organa bezbednosti, gde su Vaši peškiri, kada ste prokomentirali u smislu da nisu u stanju da sačuvaju dva peškira, a kamoli da Vas sačuvaju. Dalje, odnos oko procena koje su Vam davali, Vi ste mimo toga da su Vas upoznavali, da su operativna saznanja, Vi ste čak i kod potpredsednika nosili saznanja, davali mu da je organ bezbednosti izneo da se šverc pojavio u zoni, da uzimamu reket 200 DM pripadnici MUP-a, a onda je potpredsednik Čović tražio dokaze za to, što je neprimereno u rukovođenju sa službom, ako se kaže da su operativna saznanja. To znači da to primite k znanju, da se preduzimaju mere i da se onda rešava, a ne da se ide na kompromitaciju, ljudi, omalovažavanje itd.

Nisam za to da je trebalo doći, da tvrdim, da je trebalo Oraovicu ili ne, politički je doneta da se to reši i stvar u redu, ali ne može se prozivati služba zato što je to radila.

Mogu Vam reći, da imam od organa, koji su dole radili, ne Jandrića i Slepčevića, jer su oni drugi imali zadatak, nego drugog organa koji je radio dole po mom naređenju, jer imam to pravo, da je uradio vrhunsku procenu o nastupu stranih službi prema ličnostima i prema KZSB. Vrhunsku procenu. I ne može to niko. Ja sam nadležan da kažem, dok sam na ovoj funkciji, da li je to dobro ili nije. Ako iko njih gazi, organe bezbednosti, ja sam i Jandrića i Slepčevića, i uglavnom mogu reći da su oni ispunili obaveze i zadatke, ne 100%, što je sve trebalo, ali uglavnom uz ove dopune,

17. Treća armija

18. Prištinski korpus

koje su obavljali i drugi organi, oni su uglavnom dali dobre, pouzdane podatke o nastupu stranih službi prema ličnostima i uključujući i Vas, prema Vama, i prema K–di ZSB.

Odnos prema strancima, mi moramo odnos taj menjati. Propis je jasan, ne može niko da kontaktira sa strancima, a da ne prijavi kontakte, i da ne traži. Ovde je specifičan slučaj bio i to su bili zvanični kontakti itd. Ali je bilo i kontakata koji nisu bili zvanični. Jedan od kontakata je bio kad ste Vi išli na sastanak u Vranjsku Banju na Memorijal njihov, gde su odate počasti žrtvama oružanih snaga SAD, a niste uputili telegram, ja Vam govorim šta Vam prigovaraju drugi, prigovaraju Vam da niste uputili ni telegram dvojici poginulih, evo general Obradović zna kakav je odnos dole ljudi i kakva su reagovanja u K–di i svih ljudi dole zbog toga što Vi, kao komandant ZSB niste uputili telegram, niti poslali bilo koga da ode na sahranu onoj dvojici oficira koje su pobili, naše Vojske, a znaju da ste bili na kontaktu, odnosno na proslavi, obeležavanju poginulih oružanih snaga SAD. Pa Vi sad razmislite kakvi su komentari ljudi na sve to. Ja Vam govorim da su vrlo negativni. Jer mi to pratimo i izučavamo.

Odnos prema sredstvima informisanja, već je rečen. Ja mislim da tu mora biti jasno i glasno. Ko prekrši naređenja i propise, mora da odgovara. Mene kao službu to ne interesuje sa tog aspekta, ali molim Vas, neka komandovanje svoj deo preuzme, obaveza je to. Ne može niko da se javlja ako mu nije odobreno, pripadnici VJ, čim se javlja, krši propise. Ili, ako se javlja onda treba da kaže, izašao bih u javnost sa tim, tim i tim. Ovde nije zastupanje ličnih stavova i interesa, ovo je zastupanje interesa VJ. Ako ne ko ne radi dobro, i ako nešto GŠ nije uradio, što je trebao uraditi prema združenoj komandi, nikakav nije problem da se kaže Đakoviću i general Nikoliću ili bilo kome drugom: – Niste uradili to i to. Pa ćemo sesti, porazgovarati i videti. Ne tvrdim da sam sve 100% i ja uradio, kao načelnik Uprave u odnosu prema ZSB. Ne tvrdim to. Ali sam pokušavao da budem korektan i da radim svoj posao.

Ovde treba posmatrati odnos i prema GŠ i Predsedniku SRJ. Ovo ja vidim kao otvoren sukob ili otvoren atak na ono što Predsednik potpiše pismeno. A to je ukaz i naredbe ove koje su tu. Evo molim Vas, tu treba to posmatrati. Ako mislite da imate kolonu iza sebe, nemate. To Vam ja tvrdim. Ja govorim ne zato da to ste Vi želeli, nego su drugi nametnuli tu kolonu, da tobože da se to pitanje potencira. Možemo mi sesti, razgovarati, pa ćete videti, pa ću Vam neke stvari još otvorenije reći i jasnije. Nikakav to problem nije.

Odnos prema MUP–u. Da Vam kažem da ste imali jedan stav prema organima bezbednosti, a jedan prema MUP–u. Vi upućujete organe bezbednosti da idu u MUP, umesto da naredite da MUP bude tu i da oni kontaktiraju u okviru združene komande bezbednosti. Ja sam im zabranio da idu. Molim Vas, organi bezbednosti su četiri–pet informacija poslali MUP–u o ekstremnom ponašanju, jer sam im odobrio da sva operativna saznanja upute MUP–u, sve do čega dođu, pripreme za rušenje objekata, moguće napade na ličnosti i MUP i VJ, itd. Sve sam ih ovlastio, da me ne moraju čak pitati. Ni jednu informaciju od MUP–a nismo dobili. Zašto? Jesam li ja odgovoran ili Vi, kao komandant ZSB? Ko je odgovoran za to? Meni bi tu sedeo, ili bih ja rekao, ja idem, ne mogu im komandovati. Jeste tačno da je njima

teško komandovati. Vidite kako sada tvrde da je na Kosovu sa njima komandovao general Pavković. Lažu. General Rodó je lično uzeo papir, zgužvao, kad je dobio naređenje od generala Ojdanića o tome da se stavljaju pod komandu po čalnu 17. Zakona itd. da se mogu staviti, zgužvao je, bacio, i rekao – ma kakav Ojdanić, kome on da komanduje. Ja sam bio, bio je general Pavković, još nekoliko generala i pukovnika u sali u hotelu. I sad hoće, hoće zato da prebace odgovornost za zločine koje je neko činio Vojsci. Vojska što je činila, neka odgovara, nije bitno, ali ne može neko da prebacuje odgovornost. Sve je to u kontekstu ovih događaja što se sada dešava i oko hladnjače.

Odnosi u K–di ZSB. Kakvi su. Katastrofalni. Jedino ste u pravu da odnos u toj komandi, kakvo je ponašanje pojedinaca, je katastrofalno. Od onoga da su svi podaci bili dostupni ovim snagama koje su unutra pratile. Oni su imali dežurne organe u komandi. Naši su bili u papučama ulazili, oni su se služili telefonima našim, i prenosili mobilnim telefonima sve što se priča, većina zna srpski jezik, među njima je i Hrvata, tvrdim i nekoliko identifikovanih lica iz obaveštajnih struktura. Prema tome, svi ti propusti koji su dešavani, ja ih stavljam na dušu onome ko je komandovao, odnosno generalu koji je bio, načelniku Štaba, jer ste Vi težišno bili orijentisani na ovaj drugi deo razgovora. Prema tome, i tu vidim odgovornost i tućemo morati da preduzmemo mere da se neke stvari prekinu. Ne može da sede unutra oficiri NATO i da kad se donose odluke i da slušaju sve. U suštini NATO treba da bude upoznat u onoj meri u kojoj je njima potrebno to za izvršenje zadatka i za praćenje ukupne situacije, a ne da oni slušaju, svi znaju srpski. Identifikovani. Oni nisu glupi da ne pošalju ljude koji su znali. Da ih po imenu navedem koji su to. Od žena, koje su Hrvatice, koje su bile u Americi, vraćene u Hrvatsku i onda iz Zadra ponovo u Ameriku otišle i došle ovde. Pa ćete me ubediti da nisu iz obaveštajnih struktura. To što mi ne radimo kvalitetno po nekim pitanjima, drugi rade. Mi za sada nemo napada spolja prema Vojsci, nama napadi iznutra idu i to je stara šema. Razbiti iznutra. Mi ne smemo dozvoliti da Vojska bude razbijena iznutra, bez obzira ko će biti žrtva. Ja to otvoreno kažem, ja kao načelnik Uprave to neću više dozvoliti. Ja ću sve primeniti sredstva i metode da utvrdim i da stavim pod odgovornost onoga ko bude više odstupao. Nikome ne pretim, ali svima otvoreno i jasno kažem.

Bolje je da upozorim na vreme, nego da se desi ko generalu Vujičiću, načelnik GŠ ga tri puta upozorava, ja dva puta, o dilu, o procentima, on se smeje. Ma kakvi, Vi pojma nemate o tome. Nemamo pojma. Ako je tako, nema problema. Sve je u redu. Nemojte da dokazujemo da li imamo problem. Ja svoj posao radim profesionalno i odgovorno. Ne tvrdim da i drugi ne rade, ali moramo ispoštovati ono što mora da se ispoštuje.

Odnos prema političkim ličnostima i ostalo, evo kakav je odnos gospodina Čovića. Vi ste bili prisutni na sastanku kad je on generala pitao koliko je generala poginulo. A on je rekao general jedan. Nije tačno, nego četiri su poginula. Najveći procenat pogibije generala u jednom ratu. To svi znamo. I kad niko, svi ćute, ja kao načelnik Uprave moram da reagujem, pa moram da pitam: Gospodine Čoviću, pa koliko je to trebalo da pogine generala, da Vi budete zadovoljni? Malo je ustuknuo tada. I onda drugo, koliko je Vas političara poginulo, vaše dece, što ne pitate. On

mene da pita koji sam pet godina po naređenju išao i morao da idem onamo gde je trebalo, kao što i Vi sad morate, i svi mi da idemo dole ako se naredi i pod borbom i politikom itd. Mi nismo hteli jednostavno da reagujemo, ja tu zameram i generalu Pavkoviću, ali ga razumem, da u momentima dok se ovo sve dešavalo, da se ovaj sastanak ovde organizuje. Ja ga razumem, jer bi to taman to bilo razlog da se ono što se sad govori, da je neko želeo da to ne uspe. Pa jesmo li mi ikada pokazali da neko ne želi da to uspe. Ali je suština zaključka, to se lepo vidi, iz javnih nastupa i sinoć na televiziji, da neko kaže da se niko obračun izvršio sa ostacima starog sistema, a to je još VJ. Ja bih Vas samo, gospodine Krstiću podsetio malo, na jedan slučaj ovde pred svima, neću ga iznositi, ali ću izneti samo – 6. oktobra u restoranu Vule i Stoja, kakav je razgovor bio, pet–šest lica koja su bila tu? Pa se malo vidite i Vi gde ste. Nemojte sebe dovoditi u situaciju vrlo nezgodnu i po drugim pitanjima. Nemojte da iskačete iz pravca kojim ide Vojska. Ako nešto nije u redu, recite ovde i generalu Pavkoviću, ako iko sme da mu kaže, ja mu kažem. Ne bo jim se posledica, ali sa dobrom namerom, uvek. Ako ne treba da budem ovo, neka me smeni, uopšte nije problem, neću nikome više, i njemu ću reći, i Vama, i svakome, i mislim da sam uvek iskren bio i sa dobrom namerom da ljudima pomognem, a ne da im odmognem. To što Žika nije hteo da mu se pomogne, to je njegov problem. Njemu je sve to rečeno, predočeno, i ja sad Vama predočavam, isto tako. Ako hoćete da sednemo zajedno, da porazgovaramo, ja ću Vam neke stvari izneti. 90. godina do sada mnogo je vremena proteklo. Neko bi trebao odgovarati i za to. Jer ne zaboravljaju se neke stvari i neke stvari ne zastarevaju, a to što ste neke ljude tražili da Vam budu dole, i to govori nešto. Ja mislim da dobro procenjujem situaciju i mogu da kažem, ne da se hvalim, da do sada što smo procenili i predvideli, da se uglavnom odvijalo u tim okvirima.

Ja gospodine generale, ako bude trebalo ja ću ...

general

DRAGAN ŽIVANOVIĆ

Evo kratko, ja kao najmlađi član ovog kolegijuma, pozivam Kolegijum, odnosno molim da budemo jedinstveni, ovo je sad udar ipak, propagandni rat, dirigovan iz jednog centra i usmeren zna se našta. Da lične sujete stavimo u funkciju VJ i na kraju kada bi mi neko sada ponudio da budem NGŠ, od ovih državnika ja bih od toga bežao kao đavo od krsta. Toliko.

general–potpukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Ne mogu da izbegnem, saasvim sigurno da ponovim nešto što je rečeno. Drugo, saglasan sam sa tim da dobro što ste shvatili, to je interesu pojedinca ovde bilo kojega, nego u interesu VJ. A u krajnjem, što je najvažnije, u interesu ove države i naroda. Govorim znači isključivo svoje mišljenje.

Mislim takođe da bi bilo pogrešno samo se orijentisati sada na problem generala Krstića. Samo on, kao problem. Razlog, ja mislim da nije potrebno da vam navodim, ali ću kroz ovo što ću govoriti dalje, mislim da ću to dotaći i da će biti jasno. Ne želim u ovom trenutku da govorim o samom zadatku, pa ni o izvršenju

samog zadatka. Mora da istaknem ponovo, imam svoje mišljenje o ovom zadatku i njegovoj realizaciji, cenim da u ovom trenutku to nije najvažnije.

Potpuno sam saglasan sa predlogom Krge, da moramo sest i treba sest, prihvatam bez obzira što idem u penziju, da učestvujem u tome, da se svestrano izanalizira ovaj zadatak. Uveravam vas da ćemo doći do nečega što u ovom trenutku ili do sada nismo imali na umu. Kome je bio cilj i zašto je zadatak ovako rešen kako je rešen? i u ovoj državi a i izvan države a i oni koji su bili zajedno sa mnom u timu je rečeno da je VJ najorganizovaniji deo društva i jedini integritivni faktor SRJ. Na jednom od sastanaka posle bombardovanja kod bivšeg predsednika rekao sam uveren sam i vas uveram nikada više NATO neće bombardovati SRJ. Razlog, zato što sam imao potvrdu i mišljenje od Xeksona preko Rajharda u razgovorima i do drugih pitanja u štampi da je VJ veliko iznenađenje od svoje organizovanosti, profesionalnosti i moralne čvrstine da ih je sve iznenadila. Takva njihova ocena mi je dala za pravo da kažem, to što sam rekao predsedniku.

Ako to sve tako onda ovo što se događa sasvim sigurno po meni dobija drugu dimenziju ili bolje reći pravu dimenziju. Treba tu instituciju razbiti. Nebih hteo da ulazim u procene za koje sam se stalno zalagao da ih napišemo, napravimo i da ih dostavimo i saopštimo državnom vrhu ali da ih saopštimo u prisutnosti svih nas. Mislim da ovi istupi koji su bili ustvari su namešteni i da je general Krstić u nekoliko tih istupa o kojima je istupao nedovoljno ... ili pripreme ali i nemanja svega ovoga po mom mišljenju šta sve ovo znači izašao sa tim i zloupotrebljen. Slušao sam izjavu vezano za povratak i mislim prva izjava da je bila korektna, kad je rekao ja se vraćam na svoju dužnost ako se dobro sećam toga. Neko je rekao nisi bio izričit ili jasan. Ja sam ovo radio ovaj zadatak izvršavao u skladu sa naredjenjem, kao privremeni zadatak, a po završetku svakog zadatka je logično i normalno da se vrati na svoju dužnost. Te propuste vešto planirane od tima ljudi ja smem da iznesem. Dovedeno je do tog nivoa da se napravi praktično sukob i to uvedena Vlada Republike Srbije. Neka mi ne bude zamereno to je Vlada koja izdržava ovu vojsku, to znate i sami materijalni su dokazi za to, jer Vlada Republike Crne Gore ne daje svoj doprinos Saveznom buxetu bez obzira što je on tamo 05%. Nešto se tamo prebijalo od naših troškova i neznam šta drugo.

Ja vam predlažem da se pristupi potpunoj proceni realizacije ovog zadatka ali ne sa ciljem da se kaže nije zadatak realizovan to je ocenjeno NGŠ je takvu ocenu dao na sastanku kada smo bili tamo kada je odato priznanje svima onima koji su u tome učestvovali i zamerio Mislim da takva analiza nije više potrebna, nego analiza dublja analiza ono što sam na početku rekao cilj i razlog u nekoj od procena u kojoj smo učestvovali nas nekoliko rekli smo šta će se događati i kako će se događati pre početka realizacije zadatka u kopnenoj zoni bezbednosti. Po našem mišljenju šta je cilj i kako će teći dalji razvoj situacije.... (ne čuje se). Ukazao sam na papir sam napisao načelnik je potpisao a i predsedniku države kada sam ja potpisao nismo dobili ingerenciju i napisao sam ako je to tamo gde je vojska to ingerencija države šta je sa Opštinom Bogatić tamo nema vojske. Komandant KFOR-a u slučaju da opali metak sa naše strane i uđe na KiM u slučaju da neko kaže ne možeš da budeš prisutan ovde na mome nema saglasnosti, komandant KFOR-a procenjuje sam i

donosi odluku o izlasku vojske i milicije sa tog prostora.

Zato vas molim da se pristupi jednoj kompletnoj proceni ne mora biti nikome dostavljena ali će služiti vama da u okviru te procene procenjujete dalje postupanje, zahteve, događaje. Složio bi se sa ovima koji su predložili da general Krstić ... slažem se sa Krgom bio bi izložen izuzetnom šikaniranju novinara ako bi to bila konferencija, ali jednim dobrim saopštenjem koje bi moralo da se napiše sa par rečenica da bi to za ovaj trenutak na neki način smirilo javnost, dolazalo javnosti da ovde nije razbijeno jedinstvo i ja vas uveravam da jedinstvo nije razbijeno to je moje mišljenje. Greška mene ili bilo koga drugoga nije znak da je razbijeno jedinstvo, tačno je da dalje se može raditi ako ništa ne preduzmemo na tome da se razbije jedinstvo možda čak ne i ovde u ovom krugu ali mnogo je opasnije ako se razbije jedinstvo po dubini uz jedan apel molbu na kraju 40 godina aktivne službe molim vas podhitno to sam početkom jula prošle godine rekao podhitno zavesti najstrožiji režim odnosno najstrožije sprovođenje principa subordinacije. Ako to ne uradite u narednih šest meseci nemate VJ, ako vam budu i dalje komandanti armija najstariji u vojsci pa čak i NGŠ njemu toliko udvoravaju se samo u smislu kada on dolazi a bilo ko od vas kada ide dole znate kakav tretman imate.

Zato vas molim pre svega Vas kao NGŠ morate istrajati u tome komandant armije ako mu se ne sviđa neka dođe da bude pomoćnik ako mu se ne sviđa da mu Petrović Bane komanduje po svim zadacima.... jel je to nužnost da bi se mogla sačuvati subordinacija odnosno uspešnost komandovanja u svakoj situaciji i na svemu vam hvala.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ja se slažem sa time evo sada ćemo da čujemo i Krstića, znači mi radimo jedan materijal jednu kompleksnu analizu događanja oko kopnene zone bezbednosti. U njoj će biti nekoliko vrlo značajnih pitanja sa kojima ćemo mi kada bude trebalo da upoznamo javnost. Mi vojnici znamo da cenimo i procenjujemo a ljudi obični to neznaju i ovo o čemu je govorio general Marjanović šta to znači ako vi imate jednu kopnenu zonu u kojoj imate tri sela u kojima se nalaze po 50 terorista i dobijete saglasnost da to razčistite dok ih ima po 50 a vi to ne radite nego radite mirnim putem pa potpisujete razne sporazume dogovarate se a oni ulaze popunjavaju se miniraju, ubijaju vojsku, policiju i sada odjednom dobijaju naređenje da se odatle izvuku i vi ulazite bez problema. Što kaže Krga šta bi se desilo da nisu prihvatili zahtev međunarodne zajednice da se povuku odatle, koliko bi tek onda žrtava bilo ili zašto nije međunarodna zajednica odmah naredila da se izvuku kada su imali sve zakonske osnove da to urade.

Znači, tu igru čitavu treba rasvetliti sa jedno vojničko-strategijskog aspekta i videti koja igra stoji u pozadini i onda to narod treba da zna. Ja sam nekoliko puta izašao u javnost ne da bi ušao u sukob sa MUP-om ali moje izjave o tome neće da se prenesu na način kako treba, ja sam rekao da vojska i MUP nikad nisu bili u sukobu da mi odlično saradujemo da ima problema sa pojedincima iz ove dve institucije iz vojske i MUP-a. Ja sam izašao onda kada smo trebali da demantujemo. Ja sam u izme vojske izašao da demantujem da vojska, odnosno vojni vrh nema

nikakve veze sa hladnjačom. Mi imamo dokaza za to. Ja sam izašao sa pričom da imamo podataka da MUP pokušava na svaki način da kompromituje pojedine ljude iz vojske i imamo taj dokument objavi ćemo ga ali ne možemo da objavimo sada jer dovodimo u tešku poziciju tog čoveka od koga je to dato. Mi barem ovo što smo do sada radili ništa nismo izrekli da iza toga nemamo materijalnih dokaza. Kada ćemo te dokaze da objavimo i da demantujemo videćemo, na kraju krajeva ako bude krajnja nužda izaći ćemo sa svim. Ovo što govori Čović ja ću 15 optužbi na njegov račun da dam sa dokazima šta je govorio počev od mene generala pa svih ostalih, ali on je to govorio misleći da niko nije čuo i da niko ne zna. Ima taj neko ko je čuo pa napisao izjavu, ali mislio sam da moramo biti toliko korektni u tim odnosima. Mi nikad nismo ništa rekli ni o njemu osim na zvaničnom sastanku i odavde mu je neko preneo ili papir koji smo napisali i zvanično dostavili predsedniku i njemu, prema tome to su zvanični dokumenti i papiri. Ja imam pred sobom zaključak Vlade Republike Srbije, usvaja se plan održavanja reda i bezbednosti u kopnenoj zoni bezbednosti na području opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa predlogom transformacije komande Združenih snaga bezbednosti. Ko je taj plan bezbednosti i predlog transformacije uradio ko? Znači isti princip rada uradimo sve završimo a onda pošaljemo obaveštenje valjda smo trebali mi da kažemo da dobijemo stavove od koordinacionog tela komanda pa da nama malo prenesu pa da dođemo da napravimo pa da upoznamo predsednika pa da sva pitanja rešimo pa da nam on da zeleno svetlo i da napravimo i da ponudimo koordinacionom telu evo to je zvaničan predlog. Neko preuzima ingerencije da komanduje sa vojskom koje nema. Mi vojska u čitavom tom segmentu ni jednom se nije umešao u bilo koju političku odluku koordinacionog tela, čak i naša mišljenja su gužvana i bacana u koš ali neka stoji papir šta smo mi predlagali.

general-potpukovnik
NINOSLAV KRSTIĆ

Prvo žao mi je što nisam znao o čemu se ovde radi, no dobro čuo sam vas mislim da je dobro što je ovaj sastanak održan i što imam priliku i ja da kažem. Prvo, ja nisam učestvovao niti u pravljenju te šeme jednostavno sam bio pozvan ovde vi se sećate u 15 do 6 i saopšteno mi je da će biti to sutradan u 12,00 časova prvi put u životu vidim Čovića to se saglasilo ja sam samo tražio da načelnik bude Momčilović. Iza toga što se tiče saradnje sa Lazarevićem sa ovim starešinama dole ja sam nastojao da uspostavim tu saradnju i to vrlo dobro znate. Ja sam njemu drugarski rekao Lazo ja dolazim kao s neba pao dole ja te molim kao druga kao prijatelja da dođete dole da mi pomognete. On je jednostavno rekao ne idem ja na odmor. Odavde kad sam krenuo svratili smo sa generalom Obradovićem dole kod njega opet sa istom molbom i opet smo dobili isti odgovor.

U principu svi ti nesporezumu da tako kažem nisu bili od bitnog uticaja da se ovaj zadatak izvrši i ja se nisam vama puno u tom smislu žalio, nekoliko puta sam pokušavao i kada se vraćam iz Merdara i dogovorimo se da se nađemo tamo i ja dođem Laze nije bilo. Ja sam jednom rečju kako sam se ja lično osećao svo vreme dole tri meseca kao u nekom paklu. Shvatio sam da se radi o državnom zadatku

zadatku Vlade, naređenju predsednika, Vašem naređenju i jednostavno shvatio sam da to niti je moja odluka da ja tamo budem to što jesam da je to odluka viših nivoa Vaša i predsednikova da se radi o državnom zadatku i nastojao sam da maksimalno taj zadatak uradimo i na kraju i sve te ocene koje su izrečene su vrlo visoke i od strane vas i od strane predsednika i jednoga i drugoga i trećega. Sigurno da u tome je bilo i nekih mojih grešaka ja od toga ne bežim, ali sigurno je sledeće da moja namera nikada nije bila da se ja distanciram od vas, da se distanciram od GŠ i da ja vodim nekaku drugu kolonu generala. Ja pripadam ovome GŠ pripadam ovoj grupi generala i ja nemam drugi izbor ne da nemam drugi izbor nego ne želim drugi izbor.

Sve ovo što se događalo dole dok smo bili dok smo radili mislim da smo dobro radili, to što sam imao više kontakata sa ljudima ocenio sam da su oni u funkciji da se taj zadatak uradi bez krvi i to se na kraju i potvrdilo i mislim da je to korisno i za vojsku i za policiju i za GŠ to je na neki način i podiglo ugled vojske tri meseca dole dok smo bili. Ovo posle toga što se događalo to apsolutno nema veze sa mnom. Ja sam sve telefone isključio. General Marjanović kaže sasvim s pravom da sam ja izjavio da je normalno da posle izvršenog zadatka se vraćam nazad na svoju dužnost ali drugi deo te izjave nema nigde da posle obavljenog zadatka itd. itd. Ni jednog momenta ja nisam bio lično povređen to izjavljujem pred svima vama niti sujetan u smislu ono što možda neko ovde misli i pretpostavlja niti nezadovoljan. To što se sada vrti po štampi po televiziji ja vam kažem da to nema nikakve veze sa mnom, a ako hoćete šta ima veze sa mnom ima tekstova koji su dati gde je vrlo izražen pozitivan odnos između mene i GŠ i između mene i vas i između mene i Lazarevića, a sa druge strane videli ste naslove koji nemaju veze sa tekstom. Prema tome ja vas molim da mi ne stavljate na dušu nešto što uopšte ne stoji.

Što se tiče ovog predloga ja sam sebi dao obavezu da ja neću nigde više da izlazim ni na radiju ni na televiziji. Ako naredite ja ću da izađem ali mislim da ne bi bilo dobro. Ja se slažem da se napravi jedno saopštenje vrlo kratko i da se to da u javnost u smislu da nisam nezadovoljan, da je dužnost dole obavljena i u smislu da se ja vratim na svoje radno mesto. Tu nikada nije bilo sporno ništa oko toga. Ovo što se tiče odnosa prema vama ja i ovo da vam kažem ovo zadnji put kada ste bili ja sam od generala Obradovića saznao da dolazite i došao i sačekao vas naveče smo bili dole pitali ste me sutra gde ću biti biću na IKM kod Jelića, e kaže dobro vide ćemo se sutra. Ja sam tamo sačekao niko nije navratio posle toga sam otišao na teren i to je to.

Ovo oko dalje te kopnene zone bezbednosti da vas i oko toga informišem ono što ja znam tame je dat predlog oko postavljanja onih jedinica da se ne bi desilo o čemu smo pričali ponovo iz Makedonije da se vrati ovamo da se postave jedinice tamo na administrativnoj liniji, međuti sada ovo kako je krenulo oni neće da razgovaraju ni sa mnom. Ja sam neki dan zvao generala prvo je bio odsutan tri, četiri dana pa sam ga juče zvao on meni kaže možete vi da dodete ali kaže da se vidimo privatno itd. ja na tako nešto neću da idem i to vam je ta situacija. Ja stvarno nemam ništa da dodam ali mislim da stvorio jedan da su to mediji uradili stvorio jedan pogrešan privid u smislu da ja sada delim GŠ i da imam neke pretenzije, nemam

nikakve pretenzije, bio bi najsrećniji da sam ostao tamo gde sam bio. Što se tiče pripadnosti partija ne pripadam ni jednoj partiji.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi suštinski trebamo da razrešimo pitanje da li ima podela u GŠ ili nema i u principu da rešimo probleme koji su nastali na relaciji koordinaciono telo predsednik Čović GŠ. Mi nismo ničim doprineli da predsednik zauzme stav po tom pitanju i na tom sastanku smo bili i znate šta je rekao i predsednik Čović to nije prihvatio koliko sam ja shvatio predsednik je rekao da ne treba vezivati zvanične potpise i obav-eze koje preuzima država za pojedine ličnosti. Na kraju krajeva koliko ja znam a tu je i Obradović dok ste vi funkcionisali tamo oni su promenili dve komande. Jedan deo dokumenata ste potpisali sa jednom komandom pa je otišla pa su došli drugi pa šta. Šta to znači da čitavog života treba neko da bude na toj dužnosti. Na kraju krajeva ja sam predlagao Krstiću da ne bi trpeo posao koji obavlja Krstić koji obavlja Obradović da predložimo da se Krstić postavi na mesto načelnika sektora za veze sa međunarodnim organizacijama i politiku odbrane. Čović nije hteo to. To bi bio njegov posao bavio se tim stvarima ostvario kontakte itd. Nije bilo prihvaćeno.

Ja lično mislim da sve što se tiče stimulativnih mera bilo poputno realizovano da nije Čović na onakav način istrčao u javnost. Ja mislim da je i predsednika na taj način iritirao. Mi smo sve uradili što smo mogli i ja sam predsedniku rekao, ja neznam da li treba da se Krstić pojavljuje u javnosti ali da napravi neko saopštenje a i mi ćemo napraviti vide ćemo sa predsednikom saopštenje u vezi sa tim prvo tu nema nikakve smene ako treba da se izmeni odluka neka predsednik izmeni odluku. Nema nikakve smene privremeno upućivanje na dužnost koje može da traje do šest meseci pa da bude produžena još i to je sasvim normalna procedura.

general-potpukovnik
MILAN ĐAKOVIĆ

.... da se ljudi zamenjuju. Oni su maheri oni imaju određene ciljeve. Mi da bi zaštitili i generala Momčilovića posle izvesnog vremena treba pripremati polako novog generala koji će to raditi.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi smo zauzeli stav da trebamo da idemo u stvaranje prema međunarodnoj zajednici, prema stranim oružanim snagama, prema NATO-u ali nesmemo da idemo na način ovakav mi moramo pokazat ozbiljnost naše vojne organizacije, vojni izaslanik američki je izjavio da je više saznao za dva sata provedenih u Združenih snaga bezbednosti nego za čitavo vreme koje je proveo tu. Znači i oni nas neće ceniti neznam kakoznamo koje podatke kao vojska možemo dati znamo šta ne možemo i šta ćemo kojom linijom dostavljati. Mi smo mislili da ide i Momčilović sa te dužnosti predsednik je nešto i o tome razmišljao.

general-pukovnik
MILORAD OBRADOVIĆ

Značajan je ovaj stav GŠ (ne čuje se). Gospodine generale ako subordinaciju

ne sprovodimo do kraja nema komandovanja. Drugo, lica iz GŠ kada se pojavljuju nema toga ko može da bude neki veliki vojskovođa GŠ je najača institucija..... to se mora do kraja sprovesti bez obzira kome se to sviđalo ili ne sviđalo. (ne čuje se). Mnogima nije drago ono što je do sada učinjeno. Ovo što sam do sada čuo mene ohrabruje. Treba se ponašati vojnički, ljudski xentlamentski. Nema toga koga će ovaj GŠ otisne niz vodu zbog toga što je bio tu, tu smo bili gde jesmo radili smo savesno, da sam pogrešio ja bih bio smenjen. Prema tome smenjen general Krstić treba odmah to demantovati.

general-pukovnik

SVETUZAR MARJANOVIĆ

Sedmoga šestoga 1999. godine u kontakt razgovoru nisu vođeni pregovori general... je rekao nama da je 1971. godine stupio u VA, da je 1973. godine kao član druge godine VA izvodio ŠRV na prostoru KiM i da je njihova grupa pripremana za KiM odnosno za Balkan svih četiri godina, pa sada vidite koliko to rade organizovano i zašto insistiraju na promenama. Gospodine generale rekao je kada bi ovo saznao moj pretpostavljeni Hekson koji je isto Englez ja bih istog trenutka izgubio i čin i položaj.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ja bi voleo da ovo što kaže Obradović oko subordinacije nemojte da mislite da ja nisam znao i da nisam imao podatke u GŠ oko toga kako se ignoriše komandovanje, dobijao sam ja razne informacije ja nisam hteo da Krstića po toj liniji diram da ne bi neko rekao evo kao što Čović kaže neko je voleo da to ne uzme, niti je to samo radila komanda Združene snage nego čitava vojska je to radila. Prema tome kome je bilo stalo da se to uradi nama sigurno sa što manje žrtava.

general-potpukovnik

LJUBIŠA STOIMIROVIĆ

General Krstić verovatno nije čuo sinoćnu izjavu smena generala Krstića sinoć gospodin Čović dovodi u pitanje ukidanje kopnene zone i vazdušne zone bezbednosti planirane za jun i juli. Znači nije isključeno da ovo što smo svi ovde govorili posebno general Marjanović da je moguće jedan kontinuitet u daljem nastupu prema nama. Ovom saopštenju treba reći general koji preuzme bilo koji državni zadatak po naređenju NGŠ taj snosi odgovornost za izvršenje tog zadatka. Ako se menjaju komandanti i na zapadu i na istoku i koji potpisuju dokumenta da taj princip subordinacije važi i za nas.

General Krstić je zamolio da se više ne pojavljuje u mediji ja mislim da je to dobro, ali bez obzira ... ja predlažem da pripremimo jedan dobar intervju generala Krstića u vojsci.

(ne čuje se)

general-potpukovnik

MILEN SIMIĆ

Ne mora general Krstić da se pojavljuje na konferenciji međutim direktno je prozvan i vrši se manipulacija sa njim kao sa generalom kao sa komandantom da izade sa jednom pisanom izjavom koje ćemo da uputimo medijima, njegova lična

pisana izjava to je jedno i drugo da zvanično GŠ izađe sa saopštenjem da je danas održan Kolegijum razmatrana situacija, da ponovo odbijamo sve napade i ti napadi i njihova kvalifikacija a da general Krstić izađe sa pisanom izjavom da povodom toga i toga

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Dobro, to ćete zajedno da uradite. Treba da se napravi jedna informacija koja bi išla za jedinice.



Jasno se video sukob između generala Krstića i ostatka Generalštaba kome to nije odgovarao. Generalštab je činio sve da ostane jedinstven. Znao je da ukoliko dođe do razdora unutar te institucije da će se to odraziti na jedinstvo vojske, a postojala je velika mogućnost da počne da se odmotava klupko sa finansijskim i drugim malverzacijama. Tih dana "Nedeljni telegraf" je objavio operativne podake sa praćenja generala Krstića. Objavljene su izjave njegovog vozača koje je dao vojnoj službi bezbednosti. Iz tih izjava se može zaključiti da je praćenje urađeno temeljno i da je bilo veoma interesantno s kime se Krstić druži i o čemu razgovaraju. Po svaku cenu se tražio kompromitujući materijal. U izjavi koju je, ako se ne varam, dao njegov vozač navodi se da je general išao na sastanke sa svojom ljubavnicom, nosio kući ulje i druge prehrambene proizvode... Posle tog kolegijuma i objavljivanja kompromitujućeg materijala afera se stišala. Koji je razlog za tako nešto, verovatno najbolje zna general Ninoslav Krstić. Vojni vrh je smatrao da je on Čovićev čovek, bez obzira na to što je bez krvoprolića i profesionalno obavio preuzimanje Koptene zone bezbednosti. Ulazak naših trupa u sela koja su kontrolisali albanski teroristi bio je prvi praktični primer saradnje američkih obaveštajaca s našim snagama, što je svakako doprinos ljudi iz politike i vojske koji su bili zaduženi za jug Srbije. Prema Perišićevim rečima, dokumenta koja sam prosleđivao Vladi Srbije kopirana su u njegovom kabinetu, tako što je prekrivano zaglavljeno, i kao takav dokument se davao potpredsedniku Čoviću. Iz tih dokumenata se moglo videti kakav odnos vojska ima prema rešavanju krize na jugu Srbije. Ne sme se zaboraviti da u to vreme nije bilo gotovo nikakve kontrole nad vojskom. Ministar vojni, koji je bio iz redova SNP-a, nije se previše mešao u svoj posao, a u vojsku, kao konzervativnu instituciju, niko drugi nije mogao da ima uvid. Svaki pokušaj vlasti iz Srbije i Crne Gore da uspostavi puna kontrola nad armijom i njenim službama doživljavao je fijasko. Armija je imala svoje zaštitnike. Verujem da su ova dokumenta pomogla Vladi Srbije da donosi racionalne odluke.

AFERA “PERIŠIĆ”

“Ljubi istinu, ali praštaj zabludu.”

Volter

Poslednji zapisnik sa kolegijuma koji sam predao generalu Perišiću bio je u avgustu 2001. godine. Treba napomenuti da je armija pokušala da napravi prodor ka Perišiću nekoliko puta, ali u tome nisu uspeli, bar ne onako kako su zamišljali. U jesen 2001. godine kod Perišića u vladi su gostovali general Krga, tadašnji načelnik Obaveštajne uprave i general Đaković, načelnik Uprave bezbednosti. Razgovaralo se o aktuelnim problemima i dogovoreno je da se dnevne obaveštajne i bezbedonosne procene šalju u kabinet potpredsednika vlade Perišića, koji je sumnjao da mu ne šalju verodostojne podatke.

Dokumenta sam prestao da dajem u avgustu 2001. godine, jer se po pitanju reformi službe nije radilo ništa. Sve je ostalo kao i pre petog oktobra, isti ljudi ista dela. Smatrao sam da je besmisleno da se izlažemo daljem riziku, jer nije bilo nikakvog efekta. Perišić se s pravom javno zalagao za smenu ljudi u vojsci, ali to je samo izazvalo još veći bes vojnog vrha. Truli kompromisi koji su pravljani radi očuvanja DOS–a sprečavali su da se stvar pomeri sa mrtve tačke. Kad god bi se nešto pokušalo, isprečile su se neobaveštene patriote, koje su iz bog zna kojih razloga zadržavali stare kadrove, a sa njima i stare ideje. Pošto sam video da niko ne želi da izvrši kadrovske promene, čime bi se stvorile pretpostavke za reforme službi i armije, odlučio sam da više ne izlažem riziku ni sebe ni druge. Znao sam da, ako se desi da nas “nagaze”, neće biti moguće da objasnimo zašto smo to radili, pogotovo posle 5. oktobra, iako su potrebe za informacijama o delovanju službi bile veće nego ikada. Ubistvo premijera to najbolje potvrđuje. Zločinci koji su ubijali u ime političke mafije imali su službene legitimacije i posle petog oktobra. Radikalnije nego ikada, na jednoj strani su tražili zaštitu nove garniture vlasti, a na drugoj strani su uklanjali sve koji bi im se našli na tom putu. Bio sam idealna meta zajedno s grupom ljudi koji su činili sve da pravim informacijama olakšaju posao novim vlastima, jer se nismo bavili kriminalom i nismo pripadali nikakvim klanovima i službama.

Sredinom septembra 2001. godine KOS je počeo akciju praćenja Miodraga Sekulića, potpukovnika koji je iskreno dao nemerljiv doprinos u razotkrivanju svega onoga što je bilo negativno u VJ. Cilj je bio Momčilo Perišić, a primarna meta Vlada Srbije. Sumnja da podaci otiču iz Generalštaba bila je prisutna i mnogo ranije. Problemi su nastali kada bi se podaci koje je dobijao Perišić i koje su koristili unutar Vlade Srbije objavili u javnosti. Sukobi između Mihajlovića i Čovića s vojnim vrhom su se uglavnom vodili preko medija. Generalštab je lako mogao da zaključi da je vlada uvek korak ispred, zahvaljujući činjenici da su podaci o namerama vojnog vrha već bili u Nemanjinoj. Drugi izvor je svakako bio i predsednik Koštunica. Dok je bio u ljubavi sa ostatkom DOS–a, a i pre 5. oktobra, imao je priliku da na razne načine dobije delove iz pomenutih dokum-

enata. Kada je pukla tikva i kada je Aca Tomić došao na mesto načelnika Uprave bezbednosti VJ, priprema za aferu je mogla da počne. Što se tiče dolaska Ace Tomića na mesto načelnika Uprave bezbednosti, to je urađeno pod strašnim pritiskom na Pavkovića. Tačno je da Tomić nije imao završenu Školu nacionalne odbrane niti odgovarajuću civilnu školu, da je bio sklon alkoholu i da je bio sasvim prosečan oficir. Ali tačno je da su i mnogi drugi u Pavkovićevo, odnosno Miloševićevo, vreme dolazili do generalskih epoleta na isti način. Tada to niko nije smeo ni da spomene. Žrtva takvog pritiska Koštuničinog kabineta bilo je pomeranje generala Đakovića na mesto načelnika Štaba Prve armije. Đaković mi je jednom prilikom kod njega u stanu rekao da Pavković nije do kraja bio korektan prema njemu, misleći na svoju smenu, a kasnije i penzionisanje. Dolaskom generala Ace Tomića na mesto načelnika Uprave vratila se rusofilska struja tamo gde je zapravo uvek i bila. Doveo je svoje kadrove do kraja odane tvrdj antizapadnoj struji. Od toga je Srbija i Crna Gora mogla imati samo štete. Jalovi su bili pokušaji srpske vlade da se nešto promeni u vojsci. Lično mislim da tu nije bilo dovoljno ozbiljnosti.

No, da se vratimo na početak našeg praćenja. Dakle, praćenje je počelo septembra 2001. godine o čemu smo bili obavješteni sedam dana kasnije. Operacija je nazvana "Poštar". Pratili su nas ljudi iz Kontraobaveštajne grupe iz Beograda. Ja sam takođe znao da me prate, jer su to često puta nevešto radili, najčešće jednim automobilom. Jednom prilikom sam, idući iz Obrenovca ka Beogradu, namerno kružio gradom, a oni su bili uporni i pratili me u stopu, tako da je bilo pomalo smešno. Na kraju sam ih doveo pred bolnicu u Tiršovoj i auto zaustavio tako da su gospoda koja su me pratila morala da uspire, pa sam dobro video o kome se radi. Slično je bilo i kada bi se sastao sa Sekulićem na Karaburmi u kafani "Dača". Kasnije su pokazivali slike kako se nas dvojica sastajemo i ulazimo u dvorište restorana. Nismo tada ništa razmenjivali, tako da imaju samo naše slike. Pred hapšenje rešili smo da se malo poigramo s njima, pa smo se namerno telefonom dogovarali kako da jedan drugom predamo "paketiće". Razgovor je tekao otprilike ovako:

- Zdravo Sekula, šta ima novo, hoćemo li da se vidimo da ti dam onaj novac?
- pitao sam ga.
- Važi, poneću disketu. Gde se vidimo? – upitao me je Sekula.
- Može ispred VMA u 10.00, u onom prvom kiosku do VMA.
- Dogovoreno.

Sutradan smo se videli u dogovoreno vreme. Popili smo piće i porazgovarali o uobičajnim temama. Na kraju razgovora dao mi je disketu, a ja njemu 500 maraka. Na disketi su bile mere njegove stolarije, a novac sam mu dao javno i on mi je odmah sutradan vratio tu novčanicu. Disketu sam stavio u vrata od mog auta i ona je tu ostala do mog hapšenja. Očekivali smo da će nam prići neko iz Vojne službe bezbednosti i da će nas uhapsiti. Međutim, nije se ništa desilo. Odgovor sam našao u sledećem: odluka načelnika Generalštaba, koja je davala ovlašćenje istom tom načelniku da može da donese odluku o praćenju, potiče iz 1994. godine. Da ironija bude veća, potpisao ju je Perišić. Ona reguliše da se lice

može pratiti na predlog Uprave bezbednosti, a po odluci NGŠ VJ i to najduže dva puta po tri meseca. Ta naredba je protivustavna i sve što se na taj način prikupi od podataka ne može biti korišćeno na sudu kao dokazni materijal. Naime, praćenje može da odredi isključivo sud.

Neposredno pred naše hapšenje imao sam nekoliko čudnih telefonskih poziva u kasne sate ili rano ujutro. Preko poznanika dobio sam listing telefonskih poziva iz kog sam video da je drugi moj poznanik greškom zvao moj broj. Onome koji mi je dao listing nisam mogao reći pravu istinu. Ovo navodim samo kao primer kako su tenzije rasle, jer sam znao da će doći do hapšenja.

Pavković i Rade Marković su se dogovorili da na razdelnicima gde se obavlja prisluškivanje telefona, moraju da budu prisutni službenici SDB-a i VJ odnosno KTC-a. Kako je bilo nezgodno pratiti telefone potpredsednika Vlade Srbije, a da za to ne zna BIA, onda verovatno i nisu slušali naše telefonske razgovore. Tako nam je propala namera da ih izblamiramo. Ta disketa nam je u svakom slučaju pomogla kada su nas nešto kasnije uhapsili.

Znali smo da će nas uhapsiti, za to smo imali dojavu. Otišao sam kod generala Perišića i rekao mu šta se sprema. Zamolio sam ga da uništi sve što ima od dokumenata, iako moram da priznam da nisam mislio da će sve to otići tako daleko. Perišić je uništio deo dokumenata koje je imao kod kuće, a deo je preneo u zgradu vlade u Nemanjinoj. Ja sam imao sva dokumenta na jednoj disketi. U to vreme su me pratili i snimali kada sam dolazio kod njega kući. Osnovna greška je bila što se Perišić pouzdao u svoj imunitet i bezbednost svog kabineta. Da je uništio dokumenta, KOS bi doživeo užasan fijasko. Perišića sam obavestio o mogućem ishodu naših susreta, tako da je neverovatno da je nešto davao Nejboru i pored upozorenja da ga prate. Drugo što im je olakšavalo pristup Perišiću jesu njegovi saradnici koji su uglavnom bili iz vojske. Isto je važno i za pratioce. Dalji zaključci su suvišni.

Dakle, sve je bilo spremno za akciju. Došao je i taj četvrtak 14. mart 2001. godine. Perišić je imao zakazanu večeru sa američkim diplomatom Džonom Nejbomom u restoranu kod Šarića. Sa njim je pošao samo njegov vozač Darko Milanović koji je bio zadužen za njegovu bezbednost, bivši pripadnik "Kobri," bio je u to vreme u Pančevu. Inače je bio pripadnik I uprave Saveznog ministarstva unutrašnjih poslova, a ne Šeste uprave SDB-a koja je pratila republičke funkcionere. Ekipa vojne policije, pripadnici "Kobri" ušli su u restoran i s njima je bio glavni tvorac akcije pukovnik Dragan Telesković. Teatralno su izvršili hapšenje koje su snimali kamerama, navukli crne neprovidne kapuljače Perišiću i Nejboru i odveli ih.

Kod Perišića su pronađeni telefon, naliv pero, imenik i 1.430 dinara. Napravljen je i zapisnik u kome su popisani predmeti. Odveli su ih u upravu bezbednosti. Zapisnici o oduzetim predmetima su rađeni u topčiderskoj kasarni, dakle petnaestak kilometara od mesta hapšenja i bez prisustva svedoka, što je protivno Zakonu o krivičnom postupku. Bez obzira na zakon, postavlja se opravdano pitanje zašto su bezbednjaci "izbili" jedan važan dokaz sebi iz ruke, a to su svedoci. Pretpostavljam da je Perišić zaista davao dokumenta, da bi i te kako

uradili zapisnik na licu mesta i da bi svedoci prisustvovali svemu tome. Svima bi to bilo logično, a i zakon na to obavezuje. Mogli su da pozovu nekog od gostiju ili konobara, jer su bezbednjaci dobro poznavali kafanu i vlasnika, uzeti im lične karte i tražiti da budu svedoci prilikom pretresa Nejborra i Perišića. Sve što bi kod njih bilo pronađeno, a da se odnosi na vojna dokumenta, bilo bi neoboriv dokaz na sudu. Suprotno tome, oni su petnaest kilometara dalje sami i na miru "pronalazili" vojna tajna dokumenta, punih petnaest sati.

Samo pominjanje motela "Šarić" nije mi nimalo ulivalo poverenje. U kontaktu s mnogim oficirima iz samog vrha vojne bezbednosti, posle našeg hapšenja, stavljano mi je do znanja da gospodin Šarić ima kontakte sa HIS-om, tj Hrvatskom tajnom službom i da objekat u kome je uhapšen general Perišić tj. motel "Šarić" nije legalan u građevinskom smislu. To je dalo dovoljno prostora našoj vojnoj službi da od njega dobije "uslugu" u smislu praćenja i obaveštavanja u vezi sa generalom Perišićem, što je vojska iskoristila. S obzirom na to da je za Perišića zainteresovana i hrvatska obaveštajna služba, može se reći da je to bio zajednički zadatak ili zadaća nekada suprostavljenih tajnih službi SRJ i Hrvatske. Jednoj je bio cilj rušenje Vlade Srbije, a drugoj hapšenje Perišića i uklanjanje vlade koja je u regionu pravila direktnu konkurenciju Zagrebu. Ako se dodaju i informacije da je gospodin Šarić sklon kockanju, onda je mozaik kompletan. Zanimljivo je još i to da je jedna od konobarica koja radi u pomenutom motelu rešila da progovori neposredno posle hapšenja Perišića o toj temi, a onda je naprasno od toga odustala. "Nedeljni telegraf" je u broju 371 od 04.06.2003. preneo deo izjave koju je pomenuti gospodin Šarić dao hrvatskom listu "Narodni list iz Zadra", u kom se vidi ovo što sam naveo. Ove informacije je preneo gospodin Štrbac, predsednik krajiškog dokumentaciono-informacionog centra Veritas u Beogradu.

"Skandalozni intervju Živka Šarića zadarskom listu

BEOGRADSKI HOTELIJER VELIČA GOTOVINU I NEGIRA DA SU SRBI PROTERANI IZ HRVATSKE

Srbi iz Knina nisu proterani. To je bio isključivo organizovani odlazak – tvrdi Živko Šarić. Srbin iz Hrvatske, u zadarskom Narodnom listu.

Šarić je u gostitelj koji u Srbiji ima nekoliko restorana, kao i motel Šarić na Ibarskoj magistrali, u kojem je uhapšen bivši načelnik generalštaba Momčilo Perišić. Do Oluje je živeo u Kninu, a od tada je Beogradanin.

Posetu Zadru, gde na mestu svog nekadašnjeg restorana Putnik namerava da napravi poslovni centar. Šarić je iskoristio da izblati Beograd i ishvali sve što nije srpsko, pa bio to i ozloglašeni general Ante Gotovina.

– On je Hrvatski general i junak. Predvodio je akciju Oluja u Dalmaciji. Za vreme te akcije nije bilo krivičnih dela prema Srbima. On je čestit vonik i čovek.

Ni to nije sve o Oluji.

– Tri dana pre Oluje znalo se da ćemo morati da napustimo Knin. Probijeni su čak i specijalni putevi kojima će se ljudi izvlačiti. Nema govora o bilo kakvom

proterivanju. I kada je došla hrvatska vojska nije dirala građane. To pouzdano znam – tvrdi Šarić.

Savo Štrbac predsednik krajiškog dokumentaciono informacionog – centra Veritas u Beogradu, uz zgražavanje ovako komentariše reči svoga zemljaka:

– U tom istom Kninu Šarić je restoran i motel. Naravno odmah po Oluji, našao je načina da unovči tu imovinu. A sada je očito da je došao u Zadar da sređuje svoju imovinu. Sve ovo samo ilustruje situaciju u Hrvatskoj, gde, da bi nešto povratio, čovek mora da se dovija na razne načine. Sirotinja je, međutim časnija. Ako su izgubili sve što su imali, ne žele da izgube i čast i dostojanstvo. Ono što posebno iritira Krajišnike, jeste proglašavanje Gotovine za heroja. To je upravo glavni moto harange, koju po Hrvatskoj sprovodi tamnošja ekstremna desnica.

– Žalosno je da neko od Srba o Gotovini priča kao o junaku – zaključuje Štrbac.”

Pošto se Nejbor ispod kapuljače pozvao na diplomatski imunitet i Bečku konvenciju, trebalo im je 15 sati vremena da ustanove o kome se radi. Na saslušanju kod istražnog sudije bezbednjaci su ispričali čitav istorijat o gospodinu Nejboru, do kog su došli na raznorazne načine. Pratili su ga mesecima i onda kada su ga uhapsili zajedno sa Perišićem nisu znali o kome se radi. Čitavih petnaest sati. Kao što je opštepoznato Džona Nejbora je Vladi Srbije predstavio lično gospodin Montgomeri. Učestvovao je u predavanju o reorganizaciji službi bezbednosti VJ i Srbije, prisustvovao je vojnim vežbama na koje su pozivani diplomatski predstavnici. Sedeo je uvek blizu naših generala. Povrh svega imao je akreditaciju sa svim potrebnim proverama i odobrenjima našeg SMIP–a. Dakle, služba je odlično znala koga hapsi, a i zbog čega. Perišić je u “Nedeljnom telegrafu” od 11.06.2003.godine na pitanje novinara da li su Rusi učestvovali u hapšenju odgovorio:

– Da. U toj aferi je učestvovala obaveštajna služba Ruske Federacije. Doći će vreme kada ćemo moći o tome da pričamo.

Bilo bi vrlo zanimljivo razotkriti kakve su veze Ljiljane Nedeljković, šefice kabineta Vojislava Koštunice, sa ruskim službama, kao i sa Radetom Markovićem, bivšim načelnikom SDB–a, o čemu sam delimično pisao. O tome u NIN–u br.2759 piše i novinar Tijanić:

“Da su ubili Koštunicu Ljiljana Nedeljković bi sama nosila kovčeg. Da su ubili nju, Voja bi sam bio predsednik. Žanrovski to jeste vrsta ljubavne priče. Dramatična , opsesivna, burna igra moći i tajni, uz raskide i pomirenje, plač i odmeravanje, žrtvovanje i kažnjavanje. Sve, sem, razume se, seksa. Ipak su oboje članovi monaškog DSS–a.”

Tijanić dalje nastavlja:

“Struktura ove žene primorava je da demonstrira sopstvenu moć kao da sama ne veruje u nju. Tako karakteristično za model inteligentnih hrizantema. Isti je princip pokazivanja snage: decibelno drilovanje službenica, dodavanje privatne cedulje Koštunici, minut pred početak razgovora sa zaprepašćenim Putinom, čime je izdala Ruse. Dogovor sa “žutima” bez mediskih napada na nju. Neskrivena očaranost i saradnja sa ovdašnjim šefom tajne policije kome danas sude za ubijanja...”

Imajući u vidu inteligenciju pomenutog novinara kao i njegovu dobru obaveštenost, za razliku od njegovog bivšeg šefa, nemam sumnje u istinitost pomenutog teksta.

No, da se vratimo na “ aferu Perišić”.

Dok se prašina u javnosti podizala, za to vreme ljudi iz KOS–a činili su nadljudske napore da se dokopaju zgrade Vlade Srbije. Premijera Đinđića je o hapšenju obavestio Nebojša Mandić, generalov šef kabineta, koji kaže da je premijer bio zaprepašćen činjenicom da mu se hapsi potpredsednika vlade, a da za to niko ne zna. Mislim da je u trenutku kad su ga obavestili bio sa gospodinom Montgomerijem. Zvao je načelnika BIA da ga pita da li ista zna o hapšenju Perišića, na šta mu je ovaj rekao da nema pojma. Kad se zna da je u to vreme zamenik načelnika BIA Bracanović, ne čudi me što pokojni premijer nije dobio pravu informaciju na vreme. Ne bi me začudilo da je po pitanju hapšenja Perišića, Bracanović bio u kontaktu sa Acom Tomićem, šefom KOS–a. Tu vrstu usluge mu je Aca vratio, imajući u vidu Bracanovićevu bliskost sa Legijom, kada je ubijen premijer, time što je dao garanciju da se vojska neće mešati kada dođe do ubistva premijera. Opterećen ubistvima na Ibarskoj magistrali, Stambolićem, Čuruvijom i ko zna čime sve još, nekadašnja prva bezbednjačka “crvena beretka” Bracanović je sasvim verovatno znao za pripremu hapšenja Perišića i planove oko smene Vlade Srbije.

Protiv Ace Tomića je i zvanično podignuta optužnica za saučesništvo u ubistvu premijera Đinđića u kojoj piše:

“Okrivljeni Aca Tomić, Mikelić Borislav i Vujičić Dragan,

Tokom 2002. godine u Beogradu postali su pripadnici zavere koju su organizovali pokojni Dušan Spasojević i Milorad Luković Legija, opisanom pod tačkom I optužnice, na taj način što je okrivljeni Aca Tomić u više navrata ostvarivao kontakte sa pok. Spasojevićem i Lukovićem, kako u zgradi Uprave bezbednosti VJ u ul. Kneza Miloša, tako i u svom stanu gde su pored razmatranja aktuelne političke situacije, kada im je davao podatke sa žmera prisluški vanjaž govorio da nakon hapšenja generala Perišića zbog špijunaže, kome Skupština nije skinula imunitet, cela vlada treba da se pohapsi i izvrši državni udar, da u svojim političkim stavovima prema vlasti treba da ostanu dosledni, inače će zemlja pasti u ruke izdajnika, da se specijalne jedinice VJ žKobrež neće mešati i konfrotirati sa JSO, sugerišući im da Ljiljanu Buhu, koja je čuvana od strane Spasojevića na

Novom Beogradu, treba premestiti na drugo, sigurnije mesto, a da bi prilikom jednog viđenja u zgradi Uprave bezbednosti VJ od pokojnog Spasojevića dobio na poklon mobilni telefon marke žNokiaž sa kamerom, dok je okri. Mikelić povezivao i zakazivao sastanke Lukoviću i Spasojevića kod Tomića, u više mahova odlazio na sastanke kod Spasojevića i Lukovića u ul. Šilerovu ili ih primao kod sebe u stan prenoseći im informacije o tome da li je Karla del Ponte donela haške optužnice protiv Legije i Šešelja, čije hapšenje, kako je navodio, treba da bude spektakularno, a okr. Vujičić prenosio informacije o Spasojeviću i Lukoviću, do kojih je dolazio iz kontakta sa ljudima iz vlasti kao i informaciju da će se ljudi iz JSO–a isporučivati Hagu i angažovanjem Mikelića omogućavao susrete okr. Lukovića i pok. Spasojevića sa okr. Acom Tomićem.”

U prilog tome da je verovatno postojala saradnja ljudi iz BIA i KOS–a u “ aferi Perišić ” ide i činjenica da me do dana današnjeg nije iz BIA, odnosno SDB, zvao, pitao bilo šta o “ aferi Perišić ”. Kad su me pustili iz pritvora pokušao sam da stupim u kontakt sa sadašnjim premijerom Živkovićem, a tadašnjim saveznim ministrom unutrašnjih poslova, i da mu prenesem moja saznanja i pretpostavke koje su se imale čime argumentovati. Svi su ostali gluvi na moje molbe. Pokušao sam i preko Perišića i Nebojše Mandića da stupim u kontakt sa sadašnjim načelnikom BIA, a tadašnjim funkcionerom MUP–a, ali uzalud. Neverovatno da me niko nikada nije pitao otkud ja u toj priči? Kojim saznanjima raspolazem? Jednostavno filter u vidu ljudi iz “ patriotskog bloka ” postojao je u SDB–u koji je sulfirao premijeru i ministrima, a ovi su im, na žalost, u tim trenucima verovali.

Posle mog hapšenja nastalo je dosta spekulacija da li sam i ja uhapšen u motelu na Ibarskoj magistrali ili ne.

Mene su uhapsili negde oko 19. časova ispred kuće. Koliko su sve to haotično radili govori i podatak da su promašili moju kuću, stranu ulice na kojoj se nalazi, prošli pored mene, koji sam stajao na ulici i otišli da uhapsu moga kuma Dragana Leštarića, koji živi pedeset metara dalje i na suprotnoj strani ulice. Napominjem da je ulica slepa i da u njoj ima samo pet kuća. Pomešali su ga sa mnom zato što je vozio moj auto. Sreća njegova te ga poznaje pukovnik Kljajić, komandant “ Kobri ”, koji je došao da me privede, kako oni to kažu, na “ informativni razgovor ”.

Stavili su me u BMV–a i onako u papučama odvezli u Beograd. Nisu mi stavljali lisice niti kapuljaču. Slično je prošao i potpukovnik Sekulić. Čudno je i to što su za takva privođenja angažovali protivteroristički odred. Kada smo izlazili iz moje ulice video sam još neke bezbednjake raspoređene kraj puta. Naravno da su u završnim operacijama učestvovali i lokalni agenti. Valjda je to ljubav prema poslu.

Odvezli su me za Beograd u Upravu bezbednosti VJ. Tu sam sreo neke likove koji su učestvovali i u prvom hapšenju. Tehničko osoblje. Penjući se uz stepenište razmišljao sam šta će me pitati, a i šta ću odgovoriti. Tekst sam imao spreman unapred. Svaki razgovor počinje obično onim: “ Mi znamo sve, tvoje je

samo da to potvrdiš”. Ovoga puta su odstupili od tog šablona koji funkcioniše još od Krcuna. Počeli su opuštajući razgovori, gotovo prijateljski. Saslušavali su me potpukovnik Ćosić i pukovnik Komarčević, obojica kontraobaveštajci. Bili su korektni. Nije bilo nikakvih pritisaka niti prisile. Znao sam da moram da ih pustim da otkriju šta znaju. Nisam ni pomišljao da je uhapšen i general Perišić. Zbog netaknute Miloševićeve arhitekture unutar vojske znao sam da ne smem ništa da im kažem u vezi sa Vladom Crne Gore. Utoliko pre što su tek počeli da se popravljaju odnosi između Srbije i Crne Gore. Postojao je i strah sa moje strane da bi u takvim okolnostima vojska mogla da upadne i u Vladu Crne Gore. Pukovnik Komarčević me je pripremao otprilike ovako:

– Jesi član neke stranke?

– Nisam.

– Nisi član Glavnog odbora PDS-a?

– Nisam član stranke, kako mogu biti član odbora – već posle tih pitanja znao sam da lutaju.

– Jel’ poznaješ nekog iz vlade?

– Poznajem Perišića.

– U kakvim si relacijama s njim?

– U dobrim – trudio sam se da što manje pričam.

– Ispričaj nam nešto više o tome.

– Radio sam mu kuću. Poznajemo se od devedesetpete. Viđali smo se na pozorišnim predstavama i radio sam mu kuću u Koštunićima.

To sa kućom ih je zbunilo, pretpostavljam da za to nisu znali i da su računali da neću moći da objasnim zašto sam dolazio kod njega u kabinet. Posle toga je jedan od njih izašao, verovatno da to proveri, pa se vratio. Još nisu pominjali nikakvo dokumenta. Vreme je odmicalo. Dali su mi vojničku jaknu i cipele jer je bilo strašno hladno.

– Kako ste se viđali? – nastavio je pukovnik.

– Dolazio sam kod njega u vladu ili kuću, retko smo se viđali na gradilištu zbog generalovih obaveza. Primao bi me na pola sata. On bi na gradilište najčešće dolazio uveče kada ja nisam bio tamo.

– Odakle poznaješ Sekulu?

– Poznajem ga iz kabineta kada sam dolazio kod brata.

– Je li ti Sekula pričao nešto o tome šta radi?

– Nije, a nije me ni interesovalo.

– Je li ti davao diskete ili nešto slično?

– Jeste.

– Šta ti je davao?

– Uglavnom muzičke CD. Jednom mi je dao i jednu sa spiskom stolarije. Nalazi se u mojim kolima i na njoj piše “Sekula” – sada sam iskoristio onu disketu koju sam uzeo od Sekule u nameri da isprovociramo naše hapšenje ranije i da na taj način ponizimo KOS.

Isto sam ponovio i u pisanoj izjavi. I Sekula je dao identičnu izjavu mojoj jer nismo bili iznenađeni našim privođenjem.

Tako je uglavnom tekao razgovor. Kada su došli do suštinskih pitanja odbijaos sam o tome da razgovaram Video sam da verovatno nisu imali ništa opipljivo. Već je odavno prošla ponoć, a pukovnik je bio uporan:

– Mi imamo lanac, ti si samo karika u njemu. Pristani da svedočiš i mi ćemo te odmah vratiti kući kao da ništa nije bilo. Za nas kontraobaveštajce je najveći promašaj kada nekoga moramo da optužimo. Saradnja je i nama i tebi u interesu – zaista je bio uporan.

– Ne mogu da svedočim o nečem što ne znam. Rekao sam vam šta sam radio. Vodite me na detektor ako mi ne verujete ili u pritvor.

– Zašto misliš da ćemo te voditi u pritvor?

– Nije mi prvi put.

– Žao mi je što ti se prošli put desilo – pukovnik je aludirao na prvo hapšenje po nalogu JUL-a.

U toku noći su pokušali tri puta da me vrata na istu temu, ali sam odbio da o tome razgovaramo. Video sam da oni protiv mene nemaju ama baš ništa opipljivo.

Slično je prošao i potpukovnik Sekulić. Obojici nam je dobro došla ona disketa sa stolarijom koju sam dobio ispred VMA. Uglas smo pričali o istim stvarima. Sve što smo radili, a da se ne odnosi na vojsku, ponovili smo isto. Mesta na koja smo izlazili, ljude koje smo sretali.... Izjave su bile gotovo identične. Kosovcima nije ostalo ništa drugo nego da nas pritvore zajedno sa Perišićem. Iz pitanja mi je bilo jasno da su njihova interesovanja vezana isključivo za Vladu Srbije i njenog potpredsednika. Iskren da budem, nisam tada pomišljao da je konačan cilj rušenje vlade. Nije im ostalo ništa drugo nego da nas pritvore. Ista marica, isti vozač, isti pravac kao i pre dve godine, Ustanička ulica i Vojni zatvor. Prvi put su me hapsili po nalogu Julovaca, a drugi put zbog straha od dokaza protiv istih tih Julovaca. Proceduru sam znao, kao i čuvar. Upravnik major Micić mi je kućni prijatelj. Radili smo u istoj jedinici. Stanovali zajedno u Sloveniji. Dežurni istražni sudija bio je Zoran Mičić iz Selanca kod Krupnja. Čovek od integriteta. Solidno situiran i nije zavisnik od kosovske kuhinje. Odredio nam je pritvor od trideset dana. Čuvari su bili veoma korektni, jer su me znali, što od prvog hapšenja, što zbog čestih dolazaka kod upravnika Micića.

Celu noć nisam spavao. Bilo je užasno hladno. U jednom trenutku otvorila su se vrata ćelije i u nju je ušao upravnik zatvora major Micić:

– Brate, pa zar opet? – pružio mi je ruku i srdačno smo se pozdravili.

Pitao me je da li mi nešto treba. Bio mi je potreban san i ništa više. Rekao je čuvarima da mogu da legnem da spavam. To mi je bilo dovoljno. Spavao sam snom pravednika. Sutradan smo dali izjave istražnom sudiji Miciću, koji je bio više nego korektan. Voleo je KOS koliko i mi. Nadam se da ovom čestitom čovjeku neće škoditi ovo što pišem. Valjda je znao kao i mi šta se dešava u vojnom pravosuđu. Očigledno je bilo jedno, trebalo nas je ubediti da smo davali Perišiću dokumenta. Iza te priče bi išla druga, a to je da je on ta dokumenta predava Nejboru. Onda bi na red došla i Vlada Srbije. Ono što je KOS mučilo jeste motiv zbog kog smo to radili. Oni to nisu mogli da razumeju. Novine su bile prepune

vesti o našem hapšenju. Utrkivali su se ko će biti ekskluzivniji. Služba je imala svoje “dežurne” novinare koji su pisali ono što su “dobro obavješteni krugovi” davali. Javnost je bila šokirana. Novine su prenale:

ĐINĐIĆ OČEKUJE SMENU TOMIĆA

BEOGRAD (Beta) – Premijer Srbije Zoran Đinđić izjavio je juče da od predsednika SRJ Vojislava Koštunice očekuje da „neodložno smeni“ načelnika Uprave za bezbednost VJ, generala Acu Tomića, „uzimajući u obzir činjenicu“ da je potpredsednik Vlade Srbije Momčilo Perišić podneo ostavku.

„Sve dok pitanje odgovornosti generala Tomića ne bude rešeno na odgovarajući način, ne vidim mogućnost bilo kakve ozbiljne saradnje o pitanjima nacionalne bezbednosti, bilo s predsednikom SRJ ili sa organima VJ“, navodi se u pisanoj izjavi Đinđića dostavljenoj agenciji Beta.

Pavković je video svoju šansu da kao poznati “prevrtljivac” zada poslednji udarac Perišiću, protivniku koji mu je godinama unazad zadavao ogromne nevolje i koga posle 5. oktobra nije mogao da dovede u svoj kabinet i da mu objasni “kako je vojska delovala samo u Ustavnim okvirima”. Siguran sam da Pavkoviću nije odgovaralo rušenje Vlade Srbije, jer je već uspostavio dobru “saradnju” s njom, ali mu je savršeno odgovaralo rušenje Perišića. Dakle, svi su imali svoj interes.

Potpredsednik Vlade Srbije Nebojša Čović obavješten je o hapšenju Perišića dok je razgovarao sa ambasadorom Portugala. Kaže da je pomislio da su ga uhapsili pripadnici hrvatske policije, s obzirom na to da je Perišić osuđen u Hrvatskoj na 20 godina zatvora. Tenzije su rasle iz trenutka u trenutak. Amerikancima je bačena rukavica u lice. Montgomeri je rekao da to što smo im mi uradili hapšenjem diplomate, nisu uradile ni Kina ni Severna Koreja poslednjih 20 godina. Kritike su svakako upućivane “patriotskom bloku”

POSTUPAK PRED VOJNIM SUDOM

*“Kome zakon leži u topuzu tragovi mu smrde nečovještvom.”
Njegoš*

Istražni postupak poveden je pred Vojnim sudom. Za istražnog sudiju je određen major Mihailović kome je odmah dat čin potpukovnika i stan u blizini Zvezdinog stadiona. Za to vreme pukovnik Trifunović, kao predsednik Vojnog suda nije imao adekvatno rešeno stambeno pitanje. Kako sam dobro znao kako funkcioniše vojno pravosuđe, a imao sam i jake izvore informacija unutar vojnog sudstva, objavio sam podatke o činovima i stanovima u jednom intervjuu “Nedeljnom telegrafu”. Posle toga, pomenutog sudiju su smenuli novim ambicioznijim sudijom, kapetanom Vukom Tufegdžićem koji se interesovao odakle

znam za podelu stanova i činova ljudima koji su iz vojnog pravosuđa učestvovali u aferi "Perišić.

U toku istrage, na moje pitanje upućeno pukovniku Teleskoviću zašto je zapisnik rađen u Topčiderskoj kasarni, a ne na licu mesta, odgovorio mi je doslovce ovako:

– Bojali smo se da nas ne napadnu Amerikanci – reče čovek i ostade živ.

Istražni sudija Tufegdžić unese tu glupost u zapisnik. Ko bi poverovao da će nas napasti Amerikanci u sred Šumadije, pogotovu što vreme i mesto hapšenja određuje Uprava bezbednosti, kao i angažovane snage. Dakle, faktor iznenađenja je na njihovoj strani.

Na moje pitanje zašto su Nejbora zadržavali 15 sati, iako se pozvao na diplomatski imunitet, odgovorio mi je da su kod njega pronašli falsifikovane lične karte i pasoše, naravno naše sa njegovom slikom, i da nisu znali o kome je reč. Nastao je opšti smeh u sudnici.

Od četrnaest pitanja koja sam postavio pukovniku Teleskoviću, sudija Vuk Tufegdžić mu je dozvolio da odgovori na tri. Presedan je svakako bio i to što je operaciju praćenja i hapšenja organizovao pukovnik Telesković, a ujedno se pojavljuje kao ključni svedok. Kako je moguće da je on nepristrasan kada zbog svog učešća u aferi ima profesionalnu želju da taj slučaj uspe, što je logično. Svi svedoci koje je predložilo Tužilaštvo dolazili su na pripreme u Vojni sud dan pre nego što će dati iskaz.

Ono što je zanimljivo o pomenutom pukovniku Teleskoviću, jeste da je učestvovao i u pretresu stana i kancelarije sadašnjeg načelnika KOS–a Stojanovića, u vreme kada je to generalu Aci Tomiću to odgovaralo. Učestvovao je u selektivnom ispitivanju dodele stanova generalima VJ, među kojima je bio i general Aca Dimitrijević, bivši šef KOS–a koji je pomenutog pukovnika isterao iz Uprave bezbednosti zbog bavljenja privatnim biznisom. Kažu dobro upućeni da se u vreme druženja generala Ace Tomića i pomenutog pukovnika malo šta radilo, a puno se pilo, pa je i Aca Tomić završio u Prištini. Ako se svemu tome doda da je u to vreme načelnik Generalštaba bio Perišić, onda motiva za osvetu "poraženih patriota" ima na pretek.

Zaplenjeni materijal kod Perišića u kabinetu imao je oko 11.000 stranica. Dat je na veštačenje na katedri bezbednosti Vojne akademije.

Veštačenje stepena tajnosti i autentičnosti pomenutih dokumenata radio je general Mučibabić i za to je dobio 150.000 dinara. Sa njim u ekipi su bila još dvojica oficira koji su delili taj novac. Veštačenje je urađeno ekspresno, iako ima više od 11.000 stranica raznoraznih dokumenata. Znači, da bi se uradilo veštačenje potrebno je makar pažljivo pročitati sadržaj tih dokumenata. Ako je general pažljivo pročitao sve, što nije moguće za tako kratko vreme, onda je morao da naiđe na sve ovo o čemu sam pisao, a odnosi se na najbrutalniji kriminal i zloupotrebe u VJ. Ako je sve to našao i pročitao, a morao je, onda je bio obavešten o teškim krivičnim delima koje je činio generalski kor. Pod pretpostavkom da je sve to uradio, bio je dužan, kao građanin, da obavesti Vojnu bezbednost o pomenutim krivičnim delima, kao i Vojno tužilaštvo, posebno kao

sudski veštak. Ako to nije uradio, a nije, onda znači da je prikrivao pomenuta nedela. Krivični zakon SRJ koji je tada važio za neprijavljivanje krivičnog dela predviđa kaznu zatvora do tri godine:

Član 199.

“Službeno lice koje ne prijavi krivično delo za koje je saznalo u vršenju službe ako se za to delo po zakonu može izreći pet godina zatvora ili teža kazna, a za delo se goni po službenoj dužnosti, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.”

Za tako malo novca, generale Mučibabiću, to se ne isplati, pogotovo kada se ima u vidu da si sudski veštak. Možda će posle čitanja ovog teksta reagovati časni vrhovni vojni tužilac pukovnik Petković koji je prisustvovao sastancima na kojima je Vojno tužilaštvo i pravosuđe dobijalo zadatke ko da se hapsi i koliko da se sudi. Videćemo, za sada je zauzet napadom na Perišića jer je to očigledno najbolja odbrana Miloševićevog dela čije i on bio pokrovitelj. General Mučibabić nam je veštačenjem o autentičnosti i verodostojnosti pomenutih dokumenata iz kojih nastade i ova knjiga, zapravo učinio veliku uslugu, jer ne moram da se kunem i dokazujem da je ovo što pišem tačno. Dakle o tačnosti ovih dokumenata sudski veštak Mučibabić je napravio elaborat i predao Tužilaštvu, pa zato i sa moje strane zaslužuje 150 000 dinara. Trenutno se vrši veliki pritisak na Tužilaštvo da se osudi general Žika Vujčić, koji je bio prvi finansista Generalštaba, a ja očekujem da će on ispričati kako mu je nuđeno mesto savetnika načelnika Generalštaba VJ i čin general–pukovnika samo da oslobodi svoje mesto za nekog drugog, lojalnijeg oficira.

Ali, da se opet vratimo na “afere Perišić”.

Ambasador Montgomeri posebno je bio ogorčen postupcima KOS–a prema njihovom diplomati. Utoliko me više čudi reakcija ambasadora imajući u vidu da ni američka diplomatija nije razdvajala zdrave snage u DOS–u, već je imala uravnotežen i nekritički odnos u dovoljnoj meri prema ljudima koji su zadržavali stare kadrove i u vojsci i u policiji. Njih je bilo i u saveznoj i u republičkoj administraciji. Prvo, kadrovske reforme su se mogle uraditi u rekordno kratkom roku i nisu iziskivale ni novac ni vreme. Bio bi to prvi znak da zaista želimo da postanemo normalna zemlja. Američka administracija je vršila pritisak na našu vladu terajući je na ultimatumu u vezi sa Hagom i prisiljavala vlast da traži da isti oni koji su ubijali i dovlačili leševe u Batajnicu pronalaze i iskopavaju ta groblja. To je bilo dvostruko sknavljenje. U jednoj takvoj nenormalnoj situaciji sa užasnim nelogičnostima, logično je bilo za očekivati da će “patriote” odbiti da sebe hapse i izručuju sudovima, već će uraditi sve da obore vladu kroz raznorazne organizovane akcije. Pouzdano znam da su Amerikanci upozoravani na ovakav sled događaja, a koji su razlozi bili da oni to naivno shvataju, najbolje je pitati njih.

Protest ambasadora SAD

BEOGRAD (Beta) – Američki ambasador u SRJ Vilijam Montgomeri uložio je juče u Saveznom ministarstvu inostranih poslova usmeni protest zbog hapšenja jednog američkog državljanina, koji je 15 sati zadržan u pritvoru i nije mu bilo dozvoljeno da kontaktira Ambasadu SAD, saopštilo je danas jugoslovensko ministarstvo.

Ministarstvo je navelo da će, u saradnji sa nadležnim organima, ispitati taj slučaj. U saopštenju se ocenjuje i da taj događaj „može u ozbiljnoj meri da utiče na odnose dve zemlje“.

Državni Radio Beograd javio je, pozivajući se na nezvanične izvore iz Vlade Srbije, da je Perišić priveden zbog „odavanja vojne tajne“. Agencija Asošijeted pres citirala je neimenovanog visokog funkcionera u jugoslovenskoj vladi koji je izjavio da je Perišić uhapšen „pod sumnjom za špijunažu“.

Neimenovani vojni izvori, na koje se poziva AP, navode da je Perišić „priveden dok je jednom američkom diplomati dostavljao tajna vojna dokumenta koja mogu da povežu bivšeg jugoslovenskog predsednika Slobodana Miloševića sa ratnim zločinima“. Miloševiću se trenutno sudi u Haškom tribunalu pod optužbom za ratne zločine na Kosovu, Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj.

Znao sam da nam predstoji velika borba. U sve to se upetljala i dnevna politika. Političari su pozvali generale da objasne šta se dešava i kako je država uvučena u nove probleme sa američkom administracijom. General Aca Tomić je odbio da dođe na sastanak na kome su sedeli njegovi pretpostavljeni. Za njega je jedino bio merodavan Koštuničin kabinet. Patriote su našle novog šefa. Sukobi su bili ponovo na pomolu. Kontroverzni KOS–ov film samo što se nije prikazivao u bioskopu.

Šef je odobrio da se prikaže film na kome se navodno vidi kako general Perišić daje dokumenta. Film je crno–beli i prilično nejasan. Uz govor koji je nerazgovetan ide stenogram. Posle tog filma su neki lideri DOS–a poverovali KOS–u. Ako je film sastavni deo sudskog spisa, morao je biti pribavljen po zakonu, tj. isključivo po odobrenju suda.

Ustav SRJ je jasno propisao ko je imao pravo da naredi tajno praćenje i prisluškivanje. To nije načelnik Generalštaba, ma kako se on zvao. To je znalo i “nezavisno” Vojno tužilaštvo, ali je ipak materijale “pribavljene “ na ovakav protivustavan način uvrstilo u dokaze i stavilo u sudski spis. A Ustav kaže sledeće:

Član 32:

“Tajna pisama i drugih sredstava opštenja je nepovrediva. Saveznim zakonom može se propisati da se, na osnovu odluke suda, može odstupiti od načela nepovredivosti tajne pisama i drugih sredstava opštenja, ako je to neophodno za vođenje krivičnog postupka ili odbranu SRJ”

Takav film nije smeo da se prikazuje nikom ko nije u samom sudskom procesu. Šta ako je montiran? Šta ako osumičeni nije kriv? Kako su ljudi koji su držali do legalizma smeli da gledaju takve filmove bez sudskog odobrenja? Ko

je sve gledao kada nema sudske evidencije ko ga je uzimao iz spisa? Ako u to vreme nije bio u spisima, a prikazivan je mnogim ljudima, onda on nije mogao biti uvršćen u sam sudski spis. Mnogi su ga gledali možda i u privatnoj varijanti. Prikazivan je liderima DOS-a i oni su to komentarisali u javnosti. Sekulić i ja nismo ni službeno gledali film, iako smo bili osumnjičeni i imali smo zakonsko pravo da ga gledamo. Kada smo tražili od sudije da ga pogledamo rekli su da nismo na filmu. Trebalo je da im verujemo? Oni koji su ga gledali kažu da nas dvojice i nema u filmu. Ostaje otvoreno pitanje zašto KOS nije pribavio nalog i ispoštovao Ustavnu proceduru koju poštuju kada su u pitanju mnogo naivniji slučajevi. To pitanje je još zanimljivije ako se ima u vidu činjenica da KOS gospodari vojnim pravosuđem i da mu nije nikakav problem da dobije od njih šta hoće. Zašto su sami sebi izbili dokaz iz ruke? Niko ne bi mogao bilo šta da kaže na tu temu da su ispoštovani osnovni postulati službe i norme koje propisuje zakon. Ne želim da budem advokat Perišićev, ako je kriv odgovaraće, ali KOS-u i vojnom pravosuđu ne mogu da verujem nijednu reč. Argumentovao sam zbog čega je to tako. KOS nije mogao dobiti sudski nalog čak ni od vojnog pravosuđa ako je želeo da montira film. Možda tu i leži razlog zašto nema Sekulića ni mene u filmu. Naime, javne ličnosti se lakše montiraju u filmu, jer o njima postoji dosta legalnog, javnog tonskog i video zapisa, što se za nas dvojicu anonimaca ne bi moglo naći.

Znao sam da po svaku cenu moramo odložiti suđenje. Uprava bezbednosti i njeni agenti svakako u tom trenutku nisu smeli da znaju pravu istinu o našoj ulazi i kontaktima sa crnogorskom vladom pre 5. oktobra. Došao sam u apsurdnu situaciju. Davao sam podatke da bi se spaslo što se spasti može, a u isto vreme mi je pretila, a i sada mi preti, kazna od pet godina zatvora za učinjeno delo koje sam učinio iz najhumaniji pobuda, od čega je imala korist cela nacija. Čak je i general Perišić rekao istražnom sudiji da sam mu to dostavljao iz patriotskih razloga. Vladu Srbije to nije koštalo ni dinara ni usluga, a da su bili malo vispreniji mogli su iskoristiti da predvide korake "patriotskog bloka". Sudice mi ljudi iz Miloševićevog vremena, i da ironija bude veća, pod okriljem nove vlasti za koju sam to posredno i radio. Naravno da ljudima iz KOS-a u to vreme nisam mogao ništa da kažem. Potpukovnik Sekulić još nije znao da su podaci preko Crne Gore dostavljani opoziciji u Srbiji, ali je znao da idu tadašnjoj opoziciji a sadašnjoj vlasti.

Kancelarija u kojoj smo saslušavani u istrazi pred istražnim sudijom nije imala više od petnaestak kvadrata, a unutra nas je bilo i po desetero. I nama je bilo lakše posle smene istražnog sudije Mihailovića, pošto smo se nagutali dima u malenoj kancelariji, jer je on bio strastveni pušač koji nije poštuovao ni advokate ni osumnjičene.

Vuk Tufegdžić je više bio tužilac nego istražni sudija, željan dokazivanja. Uvek je imao dozu sarkazma. Znao je da odabere između tužioca i okrivljenih. Naravno, to nismo bili mi. Nije dozvoljavao svedocima da odgovaraju na pitanja koja bi mogla otkriti istinu ili pak odgovore nije unosio u zapisnik onako kako su svedoci govorili. Na moje konstatacije, a i mog advokata, da imam prime-

dbu, odgovorio je:

– Na šta, na moju frizuru? – provukavši prste kroz kratko podšišanu kosu, cinično se smejući.

Služba je imala i svoje omiljene novinare kojima su dostavljali informacije o samom procesu. Tako smo prilikom jednog saslušanja u hodniku Vojnog suda sreli novinara Nićiforovića iz “Ekspresa”, koji je imao tu privilegiju da se šeta po Vojnom sudu kao po svom dvorištu.

Na silno insistiranje da damo izjavu i naše odbijanje, vidno ljut zapretio je da će napisati on sam ono što mu se prohte. I zaista, sutradan osvane naslov u “Ekspresu” – “Trojka pevala devedeset minuta”, iako smo se branili ćutanjem. Dakle, čista laž. Pomenuti dežurni novinar je obavezno prisustvovao i našem pojavljivanju pred sudom, glasno komentarišući svaku izjavu koju smo dali. Imam osećaj da su ga pozivali kao i nas, sudskim pozivom. Optužnicu protiv Perišića za špijunažu, Sekulića i mene za odavanje vojne tajne objavio je, ko bi drugi, zabranjeni “Nacional”. Nama je bilo zabranjeno da iznosimo detalje, a drugi su prenosili cele delove iz spisa. Ko im je to dao i iz kojih razloga? Zašto baš “Nacionalu” saznali smo posle ubistva Đinđića. KOS je plasirao vest preko novinarke u Bosni, koja ju je prosledila crnogorskom listu “Publika”. U toj reportaži su pokušali da nas zavade, jer su potpukovnika Sekulića predstavili kao čoveka Ace Tomića koji je ubačen da bi se provalio špijunski kanal. Operacija je po njima nazvana “Klopka”. Znao sam da to nije istina, jer Sekulić u to vreme nije znao detalje operacije, pa nije mogao biti “ubačen” od KOS–a. Verovatno je to poslednja institucija za koju bi pristao da radi. Moram priznati da je Perišić pomalo prihvatio logiku te laži. Morao sam do detalja da mu obrazložem koji je cilj takvog pisanja. Da se nije dogodilo ubistvo premijera Đinđića, verovatno nikada ne bismo saznali kako je i zašto pisano sve to što je vezano za navodnu nepostojeću operaciju “Klopka” u listu “Publika” iz Podgorice.

Slično se ponašao i list “Nacional” kog nije interesovala profesionalnost, već isključivo novac. Ko više plati taj može da objavi šta hoće. Verovatno su po tom principu objavljivali i sve one vesti u vezi sa “aferom Perišić”, a na kraju su objavili i samu optužnicu. Otkud da tu optužnicu protiv Perišića i ostalih dobije jedino “Nacional”? Nijedan naš demanti nije mogao da prođe ka pojedinim listovima koji su pisali jeftine senzacionalističke vesti. Kada sam održao konferenciju za novinare u beogradskom Medija centru pojavio se i nezaobilazni novinar Milovan Brkić, koji je došao u sred konferencije, ali mu nije smetalo da se progura u prvi red, prvi uzme mikrofon i postavi pitanja koja su bila takva da se odmah videlo ko ih je napisao. Danas je to “renomirano novinarsko pero”, glavni i odgovorni urednik dnevnog lista “Nacional”, koji je bio zabranjen u operaciji “Sablja”. U knjizi “General Sunce”, pukovnika Ljubiše Stojadinović, pisac kaže da je petog oktobra sreo pomenutog novinara Brkića “koji ni sam nije znao za koju službu radi”. Nekoliko meseci posle konferencije viđao sam ga kako telefonira iz javnih govornica, osvrćući se oko sebe i gledajući da li ga ko posmatra. Bio mi je smešan, jer sam i ja često telefonirao u Crnu Goru na sličan

način. Pomenuti novinar je takođe uhapšen u operaciji “Sablja”.

Najveća iz široke lepeze gluposti koje su plasirane u “aferi Perišić” je svakako silno lupetanje u vezi sa mojim bratom od strica, pukovnikom Milovanom Vlajkovićem. On je bio šef kabineta kod Perišića dok je bio NG VJ i generala Ojdanića, a danas je vojni ataše u Beču. Pisali su da mu je potpukovnik Sekulić nosio tajna dokumenta u Beč, da je pukovnik Vlajković član PDS–a i slično. Kada je to objavio “Dnevni telegraf” pokušao sam da demantujem, ali nisu objavili jer je demanti morao da objavi pukovnik Vlajković, koji kao aktivni oficir VJ nije imao pravo da javno istupa bez odobrenja. Pouzdano znam da je pokušao to da uradi preko VJ, ali ona u tom trenutku nije bila zainteresovana za tako nešto. I njega su takođe pratili kada bi dolazio u SRJ iz Beča, i to mesecima posle našeg hapšenja.

U međuvremenu, sastao sam se sa gospodinom Pavkovićem u restoranu “Amigo” na Dedinju, koji mi je potvrdio da nije znao za hapšenje Perišića i ispričao mi je kako je sve to teklo.

Sa gospodinom Pavkovićem sastao sam se samo zbog jednog cilja, a to je kako bih i od njega čuo šta se zbivalo pre i u toku našeg hapšenja, drugo me nije interesovalo. Rekao mi je sledeće:

– Ja sam potpisao naredbu o praćenju NN lica pošto je bilo sumnji da podaci otiču iz Generalštaba VJ. Nismo znali ni ko ni kako ih iznosi. Nisam bio obavestavan o toku praćenja niti sam obavesthen o tome ko dobija te podatke, iako sam morao to znati, niti o tome da će Perišić biti uhapšen. Kada sam došao na posao, sutradan po vašem hapšenju, pitao sam pukovnika Kljajića, komandanta “Kobri”, šta ima novo, a on mi je odgovorio da je sinoć uhapšen general Perišić. To me je zaista iznenadilo. Pitao sam ga po čijem naređenju, a on mi je rekao da je to naredio general Aca Tomić. Kada sam pozvao Acu i pitao ga šta to uradi, on mi je dosta hladnokravno odgovorio “... uradi šta uradi”. Pitao sam ga zna li Koštunica za to, rekao mi je da ne zna. Zvao sam predsednika Koštunicu na aerodrom, pošto je tog jutra putovao za Španiju, ali su oni već poleteli iz Beograda. Zvao sam našu ambasadu u Madridu i ostavio poruku da mi se predsednik javi čim sleti na aerodrom. U međuvremenu me ponovo pozvao načelnik Uprave bezbednosti VJ general Tomić i rekao mi da ne zovem predsednika jer je on o tome obavesthen. Sa njim u avionu je bio i Rade Bulatović, predsednikov saveznik za nacionalnu bezbednost i jedan od tvoraca “afere Perišić”. Nisam bio obavesthavan ni o čemu u vezi sa “aferom Perišić”. Imam izjave oficira bezbednosti koji su u tome učestvovali i koji su mi u izjavi napisali da im je lično Aca Tomić naredio da ne smeju nikoga obavesthavati, pa ni mene, o tom događaju.”

Ukoliko oficiri bezbednosti nisu smeli da o praćenju Perišića izveštavaju Pavkovića kao NG VJ, onda je to samo još jedna potvrda o tome da je cela afera iskonstruisana da bi se srušila vlada. Da je tada uspeła zamisao KOS–a, Đinđić bi bio živ, ali verovatno bismo do sada bili u izolaciji i pod sankcijama.

Ipak, da se vratim na razgovor sa Pavkovićem. Pričali smo ukupno oko sat i po, ali ostala moja pitanja nisu se odnosila na ovu aferu i ne bi bilo korektno da ih iznosim, jer su to neka njegova lična zapažanja. Pavković je svakako intel-

igentan oficir, koji zna svoje promašaje bolje od nas koji pišemo ovakve knjige. Siguran sam da je apsolutno svestan svake greške koju je napravio, a ima ih u izobilju, zato me i ne čude pisma pomirljivog tona koje je ovaj general pisao iz zatvora.

Imao sam sličan susret i sa generalom Đakovićem, bivšim načelnikom Uprave bezbednosti VJ, u njegovom stanu u Francuskoj ulici u Beogradu. I sa njim je razgovor protekao u uobičajnoj atmosferi. Đaković je kao svaki iskusan bezbednjak manje pričao, a više pitao. Bio sam zadovoljan razgovorom i sa jednim i sa drugim, jer mislim da su bili dobrim delom iskreni. Ni jedan ni drugi nisu mi ostavili ni trunku sumnje da je Perišić odavao bilo kakve podatke Amerikancima.

Đakovićev razgovor ne bih prepričavao jer je veoma sličan Pavkovićevom. Obojica su mi ispričala za poznati pokušaj upada vojske u Biro Vlade Republike Srbije u junu 2001. godine. Za taj pokušaj upada čuo sam i ranije, pre nego što je afera izbila u javnost, ali moram da priznam da ni sam u to nisam mogao da poverujem.

Ponovo mogu da zaključim da su vojni sudovi država u državi. Naime, prema Ustavnoj povelji oni su prestali da postoje zajedno sa Vojnim tužilaštvom, još u avgustu 2003. godine. Uprkos toj činjenici oni i dalje sude i presuđuju. Zgrada Vojnog suda u Ustaničkoj predata je Ministarstvu pravde i tu se sada nalazi Specijalni sud. Očigledno da pojedinim pravnicima iz vojnog pravosuđa Ustav ne znači ništa. Ovaj poluprivatni sud traži uhlebljenje i predstavlja pravi izazov i za buduće političare u nekoj budućoj "privatizaciji".

Moram da napomenem da niko sem ljudi koji su učestvovali u distribuciji podataka iz Generalštaba nije znao pravu istinu u vezi sa mnom i potpukovnikom Sekulićem i da mi je veoma žao što nisam do kraja mogao da otkrijem činjenice ljudima koji su mi prijatelji, ili na neki drugi način bliski i dragi, uključujući i mog pokojnog brata Gorana. Koristim i ovu priliku da im se izvinim zbog toga, verujem da će me razumeti.

UMESTO ZAKLJUČKA

"Svojim delima čovek slika sebe."

Šiler

Posle pobede DOS-a 05. oktobra 1999. god. nije došlo do revolucije kakva je bila potrebna ovoj naciji, ali jeste došlo do revolucionarne promene u smislu mesta i uloge pomenute koalicije. DOS je bio stvaran da promeni Miloševićev režim i za to je dobio podršku naroda, inteligencije i Zapada, ali nije bio spreman da preuzme vlast u smislu gradnje neke nove države i nekog novog sistema vrednosti, u onom radikalnom smislu kako je bilo potrebno da bi se ubrzali neki demokratski procesi. Prosto su bili zatečeni brzinom kojom se rušila Milo-

ševićeva imperija. Otvaralo se bezbroj rupa u državnom aparatu za koje DOS nije imao kvalitetne kadrove. Počeli su da se prave truli kompromisi koji su radali nove nedostatke, tako da se na kraju stvorio lanac lobija koji je demokratiju iskoristio kao paravan za pohlepu i afere. Sastavljen od bezbroj malih stranaka, DOS je bio pravi odgovor na Miloševićevu tiraniju, ali ne i na postmiloševićevu obnovu Srbije. Sporost u donošenju ključnih zakona i nedefinisanje osnovnih pitanja oko kojih bi se postigao nacionalni konsenzus (granice, Kosovo, tranzicija, ustav, Haški tribunal...) postali su glavni razlog sukoba umesto da budu magnet oko kog bi se okupljalo sve ono najumnije što je Srbija mogla dati. Sujeta, pohlepa i presporo pročišćenje kadrova opterećenih aferama, samo su otežali ionako haotično stanje. Nedostatak novih ideja koje bi doneli i realizovali novi ljudi uticali su na jalovost političkih rešenja koja su nuđena. Sve do trenutka dok se napredak merio poništavanjem nakaradnosti Miloševićevih zakona (šverc goriva, cigareta, ubistva, inflacija...) sticao se privid uspešnosti reformi. Onog trenutka kad je trebalo iznedriti i podržati neke nove ideje koje bi i suštinski označile preobražaj i diskontinuitet sa Miloševićevom diktaturom počelo se sa svađama i posustajanjima. Kada je Srbiji trebalo ponuditi nešto više od običnih donacija, definisati saradnju sa Haškim tribunalom, uspostaviti vladavinu prava, stali smo. Narod je većom brzinom zaboravljao bedu iz koje je izlazio nego što je vlada mogla da obezbedi obećano blagostanje. Nekad smo bili presrećni da inflacija ne bude u milionskim procentima dnevno i da nam bombe ne padaju na glavu a danas smo nezadovoljni dužinom vremena koje nam je potrebno da bismo ušli u Evropu.

Pošto nisam političar i nemam obavezu, a ni naviku da nekom podilazim, a pogotovo ne sopstvenom narodu, smatram da najveću odgovornost snosi sam narod. Narod je birao Miloševića, narod je trpeo inflaciju, narod je išao u ratove i na kraju i sam bio bombardovan. To su fakti ma kako to nekom zvučalo. Ovo što smo mi trpeli ne bi trpeo nijedan drugi narod u Evropi. Ovo što danas radimo podržavajući i oživljavajući iste one koji su nas gurnuli tu gde jesmo, to najbolje potvrđuje. Ako je nemački narod najzaslužniji za to što je vaskrsao iz pepela fašizma i izgradio modernu i savremenu državu, onda je svakako srpski najzaslužniji za ono što mu se desilo i što je tu gde je sada. Sa tim se moramo složiti, ali se ne smemo pomiriti.

Jedna od osnovnih pretpostavki bilo koje reforme jeste kadrovska reforma. Tu smo verovatno i najviše podbacili. Tamo gde su Miloševićevi kadrovi zamenjeni, uspesi su bili i najveći. Reforme su najviše kasnile u službama bezbednosti i pravosuđu. Tu je stanje i najkritičnije. Kada se dalje nije moglo, a da se ne počne sa smenama u vojsci, sudstvu, policiji, dogodilo se do ubistvo premijera Đinđića. Kad nismo mogli da rešimo nagomilana ubistva u poslednjoj deceniji, kad nam je Hag seo za vrat, vadeći leševe iz Dunava, setili smo se Miloševićevih mitinga podrške i devalvirali gotovo sve ono za šta smo mislili da će biti temelj neke nove Srbije. Postali smo taoci Miloševićevih generala i ponovo vaskrsli antihaški lobi obučen u neke nove uniforme i postrojen ispred spomenika gde su počele prve demonstracije 9. marta 1991. godine. Kad diktatori postanu de-

mokrate, jednako je zbunjujuće za narod kao kad demokrate podilazeći narodu organizuju takve mitinge. DOS se trošio najviše iznutra kroz nepromišljene i ishitrene poteze, a Zapad je pomagao time što je verovao da sve što nosi predznak "demokratsko" zaista to i jeste.

O svemu ovome što je zapisano na prethodnim stranicama je, sa moje strane i strane mojih prijatelja, od avgusta 1999. godine, obavestavana Vlada Crne Gore, a od 5. oktobra 2000. godine i Vlada Srbije.

Ministar Vladan Batić je ovu knjigu dobio neposredno pred njen izlazak i zahvaljujući njemu organizovan je sastanak sa specijalnim tužiocem, gospodinom Jovanom Prijićem. Moram da priznam da se gospodin Batić nije dvoumio ni jednog trenutka niti što se tiče autentičnosti niti odgovornosti glavnih aktera naše drame. S tim materijalom upoznat je i visoki oficir Uprave bezbednosti, kome sam u njegovom kabinetu vratio sva dokumenta koja sam imao o zloupotrebama u VJ. Prema mojim informacijama gospodin Prijić je zatražio od KOS-a objašnjenje i potvrdu verodostojnosti knjige i dokumenata. U Upravi bezbednosti VJ nastala je prava panika pošto su pročitali knjigu. Mislim da je gospodin Prijić knjigu odneo na pogrešno mesto da traži verodostojnost pomenutih dokumenata. To je kao kad bismo tražili od Legije da uhapsi Miloševića ili pak da svedoči u slučaju Ibarske magistrale i atentata na Vuka Draškovića. Nije mi poznato da li je nešto preduzeto po tom pitanju, koliko znam nije ništa. Još mi je ostalo da se obratim javnosti, ali ne zbog kažnjavanja zločinaca, to bi trebali da rade sudovi, već zbog toga da se ovakve stvari, ubuduće, nazivaju pravi imenom.

Na kraju knjige, dugo sam razmišljao kako bi trebalo da izgleda njen zaključak. Možda nisam znao kako da napišem to što želim, ali sam znao o kome ću pisati i kakvu poruku ću poslati normalnom delu Srbije i Crne Gore. Pisaću o jednom časnom oficiru koji nije tražio nikakvu protivuslugu za veliko delo koje je učinio i koji je prošao celu golgotu zbog toga što nije bio ravnodušan na zloupotrebe i krivična dela koje su činili oni koji je trebao da budu najsvetliji deo naše nacije i države. Njegove muke traju i dok pišem ovu knjigu. Naravno, radi se o potpukovniku Miodragu Sekuliću, načelniku informatike u kabinetu NG VJ. Ako u nečemu postoji njegova krivica onda je ona sadržana u tome što nije bio sazdan od nemorala i licemerja, što je razlikovao crno od belog, katastrofu od uspeha, šansu od debakla. Nije bio inspirisan nedelima već delima, nije tražio čin u zamenu za obraz. Delio je sudbinu drugih oficira, nespreman da žrtvuje ono što su temelji čovečnosti i morala za šaku prividne slave i laži. Nije mogao da gleda kako dvorske lude izigravaju kraljeve. Nije ga učila majka da druge zavija u crno i da te tragedije naziva slučajnošću, čime bi pljunuo na korene iz kojih je ponikao. Dobre službene ocene kandidovale su ga za svedoka koji smeta svima. Došao je u poziciju da mu sudi onaj kome je najviše pomogao i čija bi presuda presudila pokoljenjima koji će između podaništva i pravedne žrtve odabrati ovo prvo. To je njegova krivica! Osuda ovog časnog i poštenog oficira predstavljala bi osudu normalnih u ovoj Srbiji i Crnoj Gori. Ovim putem želim da pozovem i premijera Đukanovića i premijera Živkovića kao i predsednika

Marovića da kao osvedočene demokrate skinu anatemu sa ovog čestitog čoveka. Vaša borba ne bi imala ni smisla ni efekta da nije bilo na hiljade pojedinaca kakav je potpukovnik Sekulić, koji je stavljajući glavu u torbu svoju i svoje porodice bio spreman na ogromnu žrtvu da bi Srbija i Crna Gora postale to što su danas. Očekujem od odgovornih i moralnih da kažu šta je ovoj naciji značio čovek koji je bio spreman da založi sve da bi spasavao izgubljeno i da bi pomagao nepoznatima da ovu zemlju uvedu u red demokratskih država. Prisustvovao je kolegijumu NG VJ, slušao i gledao svojim očima kuda sve to vodi. Šta je trebalo da uradi u tim teškim danima? Da gura kola koja su se zahuktala ka ambisu ili da postupi kao heroj koji je imao hrabrosti koju nisu imali drugi i učini sve što je u njegovoj moći da spreči Miloševićevu tiraniju i kuknjavu nekih novih majki za svojom decom. Ne možemo, gospodo, zarad dnevno-političkih dešavanja gaziti po telima živih ljudi, jer ćemo se kad tad i sami zgaziti.

Zato mu veliko hvala i u moje ime i ime svih ljudi koji razlikuju šta je vojna tajna, a šta zločin prikriven misterijom vojne tajne.

“Patriote” su učinile sve da objasne kako je 5. oktobar produkt polupismenih kriminalaca koji su doveli DOS na vlast, a niko im nije oponirao da su inteligentni i obrazovani oficiri, kakvih je u srpskoj istoriji bilo na hiljade, videli kuda vodi Miloševićeva hunta i jasno pokazali svoj patriotizam i ljubav prema otadžbini. To su bili svojevršni “Apisi” koji posle smene vlasti nisu tražili ni unapređenja niti popularnost. Ostali su tamo gde su bili dok su se Miloševići generali i pukovnici vinuli u nebo sa samo jednom željom — da se osvete onima koji su bili drugačiji od njih, da bi svoju sramotu prikazali kao veličanstvenu borbu za narod i državu. Ta osveta je inspirisana pre svega strahom od dokaza za ono što su učinili u poslednjoj deceniji. Potpukovniku Sekuliću pripada zaslužno mesto u novijoj istoriji, a Crnoj Gori čast da okači orden na velike grudi velikog čoveka. Odajem ovom prilikom zahvalnost i drugim oficirima koji su mi pomogli direktno ili indirektno, a koji su takođe proganjani samo zato što se u njih sumnja da bi i oni poput Sekulića mogli da ispričaju ono što znaju.

Vrednost Sekulićeve žrtve je još i veća ako se ima u vidu da, iako je znao šta je činio, nije posle hapšenja prozivao ni crnogorsku ni srpsku vladu, jer je shvatao da je to ono što Aca Tomić i njemu slični jedva čekaju. Nije to uradio ni kada su ga pre dve godine suspendovali i smanjili bednu platu na pola, ni onda kada su mu kvaziprijatelji okretali glavu, a ni onda kada su mu uskratili čin pukovnika koji mu po radnom stažu i najboljim ocenama u karijeri pripada. Budući doktor informatike, pretrpeo je sva moguća šikaniranja stoički i dostojanstveno kako i liči jednoj takvoj ljudskoj gromadi. Manje od toga od njega nisam ni očekivao.

Na kraju bih zahvalio svim onim političarima koji su mi dali podršku da istrajem na pisanju ove knjige a oni će se prepoznati u ovoj rečenici. Ovom knjigom sam smanjio jedan unutrašnji pritisak izazvan svim onim povampirenim ideolozima Miloševićevog patriotizma koji se ne skidaju sa naslovnih stranica i predizbornih bilborda.

Jedino što bih još voleo da znam jeste kako se oseća Branko Krga kada pre-

daje raport “domaćim izdajnicima i stranim plaćenicima” kao i razloge zašto se od takvog čoveka prima raport?

Hvala svima na podršci i strpljenju.

PRILOZI

PRILOG BR. 1.

PRESUDA GRUPI OSA KOJA JE OBJAVLJENA U DNEVNIM NOVINAMA

U Vojnom sudu u Nišu izrečena presuda šestorici Kruševljana
Grupi OSA od 1,5 do 5 godina
Gajiću, Pavloviću i Đurđeviću po 5, Vukadinoviću i Milanoviću po 3, Zdravkoviću godinu i po, a Mališić oslobođen

NIŠ – Vojni sud u Nišu osudio je u petak kruševačku grupu članove Oslobodilačke srpske armije – OSA na kaznu zatvora od 22 godine i 6 meseci.

Po pet godina zatvora dobili su Boban Gajić, Milutin Pavlović i Radovan Đurđević. Na po tri godine osuđeni su Miodrag Vukadinović i Ivan Milanović, a Zoran Zdravković dobio je godinu dana i šest meseci zatvora.

Srbin sa Kosova iz Peći Milutin Mališić oslobođen je pošto je vojni tužilac odustao od optužbe zbog nedostatka dokaza. Sud je doneo rešenje po kome su iz pritvora pušteni Vukadinović, Milanović i Zdravković, dok su Gajić, Pavlović i Đurđević zadržavani u zatvoru.

Kruševačkoj grupi suđeno je zato što su polovinom prošle godine u Kruševcu osnovali OSA radi vršenja krivičnih dela terorizma, diverzije, napada na ustavno uređenje sa ciljem nasilne promene ustavnog uređenja SRJ, svrgavanjem najviših državnih organa i dovođenjem na vlast kralja i uspostavljanje monarhističkog uređenja.

Kruševačkoj grupi vojni tužilac pripisao je da je pripremala atentat na predsednika SRJ Slobodana Miloševića i na generala Nebojšu Pavkovića, kao i da su za to planirali da angažuju ljude iz Bosne i Nemačke. Na glavnom pretresu od 22. saslušano je 18 svedoka.

Optuženi su porekli sve, tvrdeći da je cilj OSA bio samo delovanje na Kosovu, radi odbrane srpskih svetinja i srpstva, da nisu imali oružje i da nije bilo ni reči o terorističkim akcijama u Srbiji.

Beogradski advokat Jovan Pavlović, jedan od branilaca, u završnoj reči nazvao je kruševačku grupu "raštimovanim orkestrom", za koju je rekao da je od jedne rodoljubive ideje da se pomogne Srbima na Kosovu počelo svašta da se zamišlja i priča, ali koja nije bila u stanju da bilo šta ozbiljno uradi, a kamoli da sruši poredak zemlje.

Đurđevićev branilac, beogradski advokat Đorđe Kalanj, ocenio je da je drastična kazna izrečena, kako je rekao, za verbalni delikt.

– Smatram da su optuženi za nešto što je pričano i govoreno, da nije postojala nijedna ozbiljna namera zašta su optuženi – rekao je Kalanj. – Svi ti ljudi tako su prošli zato što nisu iza sebe imali nijednu političku partiju, nijednog lidera, niti čoveka iz vlasti koji bi ih zaštitio.

Predsednik sudskog veća, pukovnik Vukadin Milojević, rekao je da nije reč o

političkom procesu, već da se sudilo grupi koja je optužena za stvaranje zločinačkog udruženja za oružanu borbu protiv ustavnog poretka SRJ.

Lj. Jovanović

PRIOLOG BR.2

PRESUDA NOVINARU MIROSLAVU FILIPOVIĆU OBJAVLJENA U LISTU “POLITIKA“

Politika

Vreme broj 500, 5. avgust 2000.

U Vojnom sudu u Nišu novinar Miroslav Filipović osuđen zbog špijunaže
Sudska overa političke presude

“Možda je ponešto od onoga što si ti objavljivao i tačno. Mi ne isključujemo mogućnost da su se zlodela na Kosovu i Metohiji možda i dogodila u pojedinačnim slučajevima, ali velika je laž da je VJ činila takve stvari. To su teške neistine koje mogu izazvati uznemirenje građana koji iole pošteno razmišljaju i kojima je stalo do ove države i vojske”, rekao je pukovnik Miladinović u usmenom obrazloženju presude novinaru “Danasa” i Frans presa Miroslavu Filipoviću

Dozvoljavate da vam se kolege ubijaju, da vam se kolege zatvaraju, da vam se kolege proglašavaju za špijune. Probudite se, dignite glas. Slavko je na vreme objavio da će doći i na vaša vrata, navodi u otvorenom “zahtevu” novinarima Jova Čuruvija, brat novinara Slavka Čuruvije, žrtve nerasvetljenog ubistva izvršenog u centru Beograda, u po bela dana, u smutno vreme prošlogodišnjih vazдушnih udara NATO snaga na Jugoslaviju.

Povod za njegovu javno prosutu “žuč” jeste presuda Vojnog suda u Nišu, koji je 26. jula ove godine osudio dopisnika beogradskog dnevnika “Danas” i agencije Frans pres iz Kraljeva Miroslava Filipovića na sedam godina zatvora zbog krivičnog dela špijunaže u sticaju sa širenjem lažnih vesti. Prema presudi, Filipović se bavio špijunažom, i to tako što je kao novinar dolazio do “tajnih” vojnih podataka, koji su, doduše, već bili objavljivani u sredstvima informisanja, te ih potom iznosio u sopstvenim tekstovima, koje je najpre uredno potpisao punim imenom, pa objavio u medijima. Bez obzira na to da li je Filipović u “spornim” tekstovima ispoštovao sva pravila novinarske profesije, ili je možda napravio i poneki propust, koji se u svim normalnim zemljama zakonski reguliše pred civilnim sudovima i po zakonima o informisanju, svakome sa imalo zdravog razuma ovakav “javni” špijun bio bi krajnje “sumnjiv”. Ali ne i niškom Vojnom sudu koji se nije dao navući. Njemu je odmah sve bilo jasno. On ne robuje apsurdima.

JAVNA TAJNA: Tako je Filipović postao prvi novinar u SRJ kome je jedan sud overio političke presude često izricane nezavisnim novinarima da su “ubice”, “špijuni”, “strani plaćenici” ili “produžena ruka NATO pakta”. Te političke somnabule, dostojne ludila u Kafkinom “Procesu” ili Kovačevićevom “Balkanskom špijunu”, dobile su najzad i sudski epilog. Na taj način Filipović je stekao sve šanse da postane jedan od toponima paranoidnog odnosa sadašnje vlasti i pravosuđa

prema nezavisnim medijima. Takve šanse, nažalost, imaju i novinari koje su ubijali, zatvorski kažnjavali, privodili, gasili im medije i drakonski ih kažnjavali po Zakonu o informisanju.

Predsednik veća petorice Vojnog suda u Nišu pukovnik Radenko Miladinović saopštio je, dakle, da je ovo veće, u kojem su bili i potpukovnik Božidar Minić i kapetan Zdravko Đorđević, “nesporno zaključilo” da je Filipović izvršio krivično delo špijunaže iz člana 128 stav 1 Krivičnog zakona SRJ u sticaju sa širenjem lažnih vesti iz člana 218 Krivičnog zakona Republike Srbije. Zbog toga je odučilo da ga zbog prvog nedela kazni sa pet, a za drugo sa tri godine zatvora, odnosno da mu izrekne jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od sedam godina.

“Filipović je kriv za špijunažu jer je od juna 1999. do maja 2000. godine pribavljao tajne vojne podatke u nameri da ih preda stranim organizacijama kakve su britanski Institut za izveštavanje o ratu i miru i AFP. On je prikupio i predao podatke o teritorijalnoj nadležnosti, brojnom stanju i mobilizacijskoj popunjenosti jedinica VJ na teritoriji Sandžaka. Prikupio je i tajne vojne podatke o vojnim jedinicama na teritoriji Crne Gore i onima koje su dislocirane sa Kosova i Metohije, ali ih nije dostavio, već ih je čuvao na hard disku svog računara, koji mu je zaplenjen prilikom pretresa stana”, rekao je pukovnik Miladinović.

On je dodao da je sud “nesporno utvrdio” da su podaci koje je Filipović objavio tačni i poverljivi, te da “kao takvi ne smeju da se šalju, pogotovu ne stranim organizacijama”. Pri tom je “priznao” da su mnogi od tih “tajnih vojnih podataka” koje je Filipović objavio već bili objavljeni u drugim medijima, ali da je sud ocenio da je reč ipak o njegovoj špijunskoj delatnosti jer ih je “skupio u popriličnom broju”. “Kazna za krivično delo špijunaže je od tri do 15 godina. Mi smo odlučili da izrekemo kaznu koja je na donjoj granici jer podaci koje je Filipović objavljivao nisu poverljivi podaci najvećeg stepena tajnosti. To su podaci nižeg stepena tajnosti i nisu mogli izazvati najteže posledice po državu i vojsku”, takođe je “priznao” pukovnik Miladinović.

BEZ UMIŠLJAJA: Predsednik veća je, međutim, naveo da je veće odlučilo da Filipoviću izrekne maksimalnu zakonsku kaznu za širenje lažnih vesti jer je on “izneo teške neistine o VJ u tekstovima za britanski Institut, AFP i dnevnik ‘Danas’ u nameri da izazove uznemirenje javnosti, remećenje javnog reda i mira i umanju poverenje građana u nadležne državne organe”. On je precizirao da su te “teške neistine” navodi u Filipovićevim tekstovima da je VJ “činila zverstva na Kosovu i Metohiji” i “nasumice granatirala albanska sela”, a “rezervisti ubijali albanske žene i decu”. Prema njegovim rečima, neistine su i da SRJ posle rata na Kosovu “krišom šalje vojne i parapolicijske snage kako bi izazvala sukob srpske i albanske strane”, da su “neki gradovi u Sandžaku opkoljeni tenkovima”, kao i da “srpska vlast vrši nekontrolisani pritisak na albansko stanovništvo u Preševu, Bujanovcu i Medveđi”.

“Možda je ponešto od onoga što si ti objavljivao i tačno. Mi ne isključujemo mogućnost da su se zlodela na Kosovu i Metohiji možda i dogodila u pojedinačnim slučajevima, ali velika je laž da je VJ činila takve stvari. To su teške neistine koje mogu izazvati uznemirenje građana koji iole pošteno razmišljaju i kojima je stalo do ove države i vojske”, rekao je pukovnik Miladinović u usmenom obrazloženju presude.

U završnoj reči, zamenik vojnog tužioca kapetan Aleksandar Kaličanin zatražio je da se Filipović kazni po zakonu. Jedan od Filipovićevih branilaca beogradski advokat Zoran Ateljević zatražio je oslobađajuću presudu jer su "optužbe protiv Filipovića neosnovane i nisu dokazane u toku postupka". "Filipović se ponašao iskrljučivo kao novinar koji je u svojim tekstovima uglavnom navodio podatke koje su već objavljivale druge medijske kuće i koje nikako nije mogao smatrati tajnim vojnim podacima", rekao je Ateljević novinarima, i dodao da je za postojanje krivičnog dela špijunaže bitan umišljaj koji njegov klijent nije imao.

U toku pretresa pročitane su pismene izjave tri svedoka iz Kraljeva koji su saopštili da su povremeno sa Filipovićem razgovarali o Vojsci Jugoslavije (VJ) i prošlogodišnjem ratu na Kosovu i Metohiji. "Filipović mi je rekao da je pisanjem o individualnim zločinima pojedinaca na Kosovu želeo da spere kolektivnu ljagu sa VJ", naveo je u izjavi jedan od njih, Vukić Mimović. Predsednik Veća je odustao od saslušanja odsutnih svedoka, kakvi su dva policajca koja su pretresla Filipovićev stan u Kraljevu i oduzela mu pasoš, hard disk i oružani list, kao i Gordana Igrić iz britanskog Instituta za izveštavanje o ratu i miru, za koji je Filipović napisao sporni tekst zbog kojeg je optužen za špijunažu. "Svedok Igrić nas je pismeno obavestila da ne može da dođe jer se nalazi u Londonu", naveo je pukovnik Miladinović.

REAGOVANJA: Glavni pretres protiv Filipovića bio je zatvoren za javnost u delu kada je optuženi iznosio "strogo poverljive vojne podatke". Dvadesetak novinara domaćih i stranih medija, među kojima je bila i ekipa američkog CNN-a, tada je, u ćutljivom društvu tri do četiri stalno prisutna naoružana vojna policajca, uglavnom čekalo ispred sudnice. Na ulazu u zgradu "Stare šivare", u koju je izmešten Vojni sud nakon što je zgrada u kojoj se nalazio teško oštećena u prošlogodišnjem NATO bombardovanju, svi novinari su legitimisani i pretresani. Takođe su "testirani na oružje" uz pomoć detektora.

Vojni tužilac u Nišu pukovnik Stanimir Radosavljević podigao je optužnicu protiv Filipovića 14. juna ove godine. On je uhapšen 8. maja u svom stanu u Kraljevu, 12. maja je pušten iz pritvora Vojnog suda u Nišu, a 22. maja protiv njega je pokrenuta istraga i određen pritvor. Zbog hapšenja i postupka protiv Filipovića protestovalo je više domaćih i stranih novinarskih i drugih organizacija. Posle hapšenja on je predložen za međunarodnu nagradu za novinarstvo u oblasti ljudskih prava koju dodeljuje Amnesty internešenel. Proglašen je takođe za evropskog internet novinara godine i dobitnika godišnje nagrade dnevnog lista "Danas" "Staša Marinković".

Nakon presude oštro su protestovali i Evropska unija, američka administracija, komesar EU-a za međunarodne odnose Kris Paten, predstavnik OEBS-a za slobodu štampe Frajmut Duve, Međunarodna federacija novinara, Međunarodni institut za medije, Reporteri bez granica, NUNS, ANEM, Otpor i više opozicionih stranaka. Niški odbor GSS-a pozvao je sve novinare nezavisnih medija da ne izveštavaju o radu VJ dok ne bude ukinuta presuda Filipoviću. "Da li VJ uopšte ima vojnih tajni nakon Dejtonskog sporazuma, koji je omogućio predstavnicima NATO snaga da obiđu kasarne i popišu sve, od metka do tenka", zapitali su se oni.

Dnevni list "Danas" već je sakupio nekoliko stotina potpisa novinara koji od

predsednika SRJ Slobodana Miloševića zahtevaju obesnaženje presude Filipoviću. Istovremeno, Građanski parlament Srbije pozvao je novinare, opozicione stranke i nevladine organizacije da od 6. avgusta započnu protestna okupljanja ispred zaptvora u kojem se nalazi Filipović "dok se on ne pusti na slobodu". Urednik Televizije Soko iz Sokobanje Nebojša Ristić, koji je već odležao 11 meseci zatvora zbog širenja lažnih vesti samo zbog toga što je u vreme prošlogodišnjeg ratnog stanja na spoljne staklo te televizije zalepio plakat "Free press – made in Serbia", ocenio je: "Nema sumnje da će ovaj režim trajati kraće nego kazna koju je izrekao Filipoviću."

Bilo bi dobro da je čovek u pravu. Ipak, njegova prognoza mogla bi biti samo isprazni optimizam ukoliko se novinari, opozicija i građani stvarno ne probude i ozbiljno ne organizuju. Ukoliko to izostane, biće ovde još ubijenih, zatvorenih i osuđenih za špijunažu. I svakome će zakucati na vrata.

Zorica Miladinović

PRILOG BR.3.

TEKST NOVINARA FILIPOVIĆ MIROSLAVA KOJI JE ON NA MOJU MOLBU NAPISAO ZA OVU KNJIGU

Miroslav Filipović: Četrdeset meseci kasnije TAOCI BEZNAĐA

Ko se to u Srbiji pobunio protiv Srebrenice, ko se postideo Štrbaca, ko se to užasnua Vukovara. Ko je podstrekače, komandante i izvršioce tih nedela nazvao pravim imenom, ko je tražio da se ti ljudi, ako im takav naziv priliči odvoje u neki zatvoreni prostor i pokazuju turistima....Niko! Zato su naši sunarodnici koji su poč-inili nečuvene zločine, nezapamćene na ovim prostorima za nas još uvek heroji. A, dokle god je tako, dokle god su zločinci heroji i na slobodi, mi ćemo kao narod biti zločinci i bićemo u manjem ili većem zatvoru.

Pre, od prilike toliko meseci, u proleće dvehiljadite, spletom čudnih okolnosti postao sam najveći neprijatelj Slobodana Miloševića i njegove Vojske, toliko veliki i opasan, da su me uhapsili i osudili na dugogodišnji zatvor. Nisu to učinili ni sa jednim od političara, izuzimajući Vuka Draškovića. Naravno da opisivanje zašto je tako zahteva mnogo više prostora nego što ga imam, ali, ipak, bar da dam neke naznake te moje tužne i opasne privilegije.

Maja 2000. godine, osmorica pripadnika Službe upali su u moj stan i tu me, posle kratkog pretresa, pred suprugom i sinom uhapsili. Dva dana kasnije sam saznao da sam optužen za špijunažu u korist Francuske i Engleske i širenje lažnih vesti o zločinima Vojske Jugoslavije na Kosovu. Pred kraj jula sam pred vojnim sudom u Nišu osuđen na sedam godina zatvora. Suđenje je efektivno trajalo manje od jednog sata. Desetog oktobra sam oslobođen presudom Vrhovnog vojnog suda u redovnoj žalbenoj proceduri. Polovinom decembra 2000. godine, Predsednik SR Jugoslavije je "po službenoj dužnosti" doneo akt o mom oslobađanju daljeg krivičnog progona. To su činjenice.

Zašto sam uhapšen?

Osnov za hapšenje i podizanje optužnice su moji tekstovi objavljeni tokom 2000. godine u nekoliko medija u inostranstvu. Svi tekstovi su bili uredno potpisani mojim punim imenom i prezimenom. Tekstovi su bili različitog sadržaja, ali su uvek za predmet imali najaktuelnije događaje u zemlji. A događaja je u to vreme, hvala Bogu bilo koliko hoćete. Ja sam ih opisivao onako kako sam najbolje umeo, trudeći se da budem maksimalno obavešten i objektivan. Teme su, rekoh, bile različite, ali sam, opisivajući svaki problem, bio prvi novinar koji je to i tako govorio. Prvi sam pisao o hladnjačama kojima su naši momci vozili tela ubijenih Albanaca, prvi sam svetskoj javnosti otkrio lokacije logora u kojimna su Albanci na Kosovu držali zarobljene i kidnapovane Srbe. Prvi sam pisao o ubistima civila na Kosovu, ali i o pobuni na jugu Srbije. Verovatno sam prvi zaradio i svojevrzni paradoks. Dok sam ja ležao u vojnom zatvoru u Nišu, na zvaničnom sajtu jugoslovenskog Ministarstva spoljnih poslova stajao je moj tekst o albanskim logorima za Srbe.

Šta se, u stvari, dogodilo?

Srpska vojska je u svojoj istoriji vodila mnoge bitke i ratove. Većinu njih nije želela, niti im je imalo doprinela. Neke bitke i ratove je gubila, ali je one najvažnije dobijala. I kad je gubila i kad je dobijala, srpska vojska je predstavljala apoteozu ne samo junaštva, već i viteštva i krajnjih dometa vojničke i ljudske časti. Zbog toga se na velikim i važnim vojnim akademijama u velikim i važnim zemljama izučavaju slavna dela naših vojvoda i generala, ali i čovečnost i viteštvo srpskih vojnika, a sa njima i čitavog srpskog naroda. Toliki ratovi su, od 1804. prošli, a, sve do ovih poslednjih ratova, niko nije pokazao prstom na srpskog vojnika kao palikuću, kao ubicu, kao silovača.

Šta se to dogodilo u poslednjem ratu? Ko je srpsku vojsku i srpski narod gurnuo u sramotu od koje veće teško da ima.

Srpska vojska je i u proleće 1999. godine vodila jedan rat, rat koji isto tako nije želela. Međutim, umesto o čovečnosti i junaštvu, do nas su stizale i dan-danas stižu vesti o drugačijim osobinama srpske vojske. Ma koliko odbijali da verujemo da su naši mladići činili ružne stvari, optužbe su teške, dolaze sa važnih mesta i mnogo ih je. Ko je naterao srpsku vojsku da za samo nekoliko meseci ili godina potroši sve ono što su naši slavni preci gradili decenijama? Ko je učinio da se, umesto na svetskim vojnim akademijama, dela sadašnjih srpskih generala proučavaju u Hagu.

Činjenica je da su predstavnici, pre svih, srpskog naroda, na Kosovu počinili nečuvene, stravične zločine. Nezavisne ekipe eksperata su na teritoriji Kosova iskopale nekoliko hiljada leševa za koje se sa sigurnošću tvrdi da pripadaju albanskim civilima, isti ti eksperti, mada im za to nije bilo potrebno nikakvo znanje, ustanovili su koliko je dečijih, koliko ženskih leševa. Prebrojali su i nekoliko desetina hiljada izgorelih albanskih kuća. Nema ni malo sumnje da su to učinili pripadnici srpskog naroda. To što su oni pri tome bili obučeni u uniforme policije ili vojske, ne menja ništa.

Ko je za to kriv? Svi smo se već naslušali optužbi na račun Slobodana Miloševića i njegovih saradnika, pa čak i na račun neidentifikovanog krivca zvanog njegov

(Miloševićev) režim. Bilo bi divno da je to tako. Da je to tačno, ili da su samo oni krivci, sada bi smo, tri godine posle dolaska na vlast DOS—a imali jasne dokaze priznavanja te krivice, imali bi smo sudske procese protiv zločinaca u našim redovima, imali bi smo nacionalno očišćenje i mogli bi smo da kažemo “da je čudovišni i nenarodni režim Slobodana Miloševića učinio da na komandna mesta u politici i oružanim snagama dođu najgori ljudi koji su učinili to što su učinili, ali mi smo ih uhapsili, sudimo im, tražimo oprostaj od naših žrtava, ali i stvaramo novo društvo u kome nikad više ne može da se dogodi da takvi ljudi odlučuju o upotrebi oružane sile”. Tako bi smo kazali da je kriv samo Milošević i njegov režim.

Međutim, evo već tri godine, ništa se od toga nije dogodilo, pa je veoma jasan zaključak da nije Slobodan Milošević taj koji je jedini i najviše kriv za zločine srpskog naroda protiv ostalih naroda. Nameće se i jedan drugi, prilično porazan zaključak, da, obzirom na ponašanje aktuelne vlasti nema garancije da iste zločine nećemo da ponovimo. Jer, ko je garant da se to neće ponoviti, i čime to garantuje? Policajci ubice albanske dece su napredovali u službi, oficiri koji su haubičkim plotunima tukli pitoma metohijska sela, svakog Dana Vojske ili nekog drugog datuma, sve jedno, dobijaju po neko odlikovanje i po neku zvezdicu. I jedni i drugi su se u septembru 2000. “presvukli” i doveli DOS na vlast, i time zaslužili da ih vlast javno i unapred abolira.

Krivci smo, dakle, svi mi, a pošto još se uvek kao društvo nismo odredili prema zločinima koji evidentno postoje a mi Srbi smo ih počinili, onda je sasvim u redu da ceo svet ceo srpski narod smatra zločinačkim i da ga tera da deli posledice takvog tretmana.

Moja priča

Prve vesti o ružnim stvarima koje su učinili naši momci u plavim i zelenim maskirnim uniformama stigle su do mene neposredno posle “Vukovarske operacije”. Kraljevo ima sreću ili nesreću, da je u njegovoj okolini stacionirana jedna od elitnih oklopnih brigada koja uvek prva ide “mečki na rupu”. Tako je bilo i u ratu u Hrvatskoj, pa odmah zatim i u Bosni. Momci, inače mirni Moravci i Šumadinci su bili na ratištu i došli otuda sa strašnim pričama o stotinama ubijenih ljudi, o svinjama koje jedu ubijenu decu, o deci koju su gazili tenkovima, a strašnom i nepotrebnom ratu koji su zametnuli crveni carevi, ratu u kome su stradali i naši i njihovi, a da ni jedni ni drugi nisu znali zbog čega i zbog koga stradaju.

Dani su, i meseci prolazili, carevi su bili neumorni, naročito ovaj naš najcrveniji, pa su naši momci opet i iznova odlazili u rat, odlazili i vraćali se, da bi sa svakim povratkom kući konstatovali da je tamo odakle su dolazili nepovratno ostajao deo njih i to onaj najbolji, najčovečniji i najmilosrdniji.

Vratili su se naši momci i iz poslednjeg rata i...., promenili se. Neki su nekako uspevali da izdrže, da ostanu normalni, da prežive, a neki, boga mi, ne. Milan je aktivirao “kašikaru” pod sobom, Rade se pozdravio sa ženom i decom, seo na železničku šinu, zapalio cigaretu i duboko i žudno uvlačeći dim, “kao da mu je poslednje”, sačekao brzi voz, Dragan je ubio svoju ženu i sebe. Naizgled, ni za šta!? A, možda ti dobri, patrijarhalni domaćinski sinovi nisu mogli da žive sa onim što su videli, ili možda i sami učinili, ko zna.? Nisu mogli da podnesu snove sa crvenim patuljcima,

gremlinima i ostalim karakondžulama koji su ih pohodili danju i noću, sedali im na grudi i vadili iz krvavog i masnog džaka odsečene dečje glave, devojačke uši sa zlatnim mindušama, vereničko prstenje na odsečenim prstima....Vreme, međutim, leči i teže stvari, pa smo sa mesecima koji su prolazili svi počeli da zaboravljamo strahote rata.

Da li baš svi i da li baš sve strahote?

Možda bi se te strahote nekako i zaboravile, da početkom proleća 2000. godine Šumadijom i Pomoravljem ponovo nisu krenuli pozivari noseći pozive za "vojnu vežbu". Govorilo se da sada krećemo na Crnu Goru. Opet?! No, vlasti su bile neumoljive. Policijski automobili su krstarili šumadijskim i pomoravskim selima i sokacima, hvatali mobilisane rezerviste i vezane ih, krvave i modre od batina, sprovodili u kasarne. Kao po komandi, ceo kraj je planuo. Veterani su se začas organizovali. Ekipa Vojnog odseka koja je mobilisala vojsku u pomoravskom selu Stubal, jedva se spasla batina, a boga mi, na obe strane je bilo ljudi koji su držali ruku na ručici pištolja. Celo selo je izašlo pred njih i najurilo ih. Buknuo je protest rezervista.

Družeći se sa tim čestitim ljudima, rekoh već, mirnim Šumadincima i Moravcima, primetio sam da su strahote kosovskog rata u dobroj meri zaboravili. Sve strahote – osim slika mrtve dece, i to naročito kod onih mladih ljudi koji su i sami imali decu. Govorili su mi: tri rata smo vodili i u sva tri rata ubijali decu. Sada je dosta. Crnogorsku decu nećemo da ubijamo. Isto su govorili: sto pedeset hiljada rezervista je učestvovalo u kosovskom ratu, a jedva stotinu njih je činilo zločine. Uхватite ih i sudite im. Nećemo mi da nosimo pečat zločinačke vojske i zločinačkog naroda!

Baš tada je iz mene konačno izašao tekst koji sam ja naslovio: "Dečje suze protiv Miloševića". Nosio sam ja tu priču skoro godinu dana. Ispričao mi ju je još u junu 1999 mladić koji je sa dvadeset pet godina već bio veteran četiri rata. Najbolji vozač "osamdeset četvorke" u celoj vojsci. Tada nisam mogao da plasiram tu priču, rat se tek okončao, veliki broj ratnih uredbi je još uvek važio. Onda su u Kraljevo došle kolegice Elen Popović iz pariskog "Liberation" – a i Jolanda Jaljuemet iz ženevskog "Le Temps" – a. Prenočile su u mojoj kući i ja sam im dao tu strašnu priču. Sutradan smo otišli kod "malog" i on je uz uslov nastrožije anonimnosti ispričao svoje svedočenje. Posle nekoliko dana, oba lista su objavila strašnu priču jednog "srpskog rezerviste po imenu Boris". Svet je bio šokiran.

Evo kako je priču doneo "Liberation" u broju od 12. jula 1999. pod naslovom "Les cauchemars d'un soldat serbe" i podnaslovom "Un conducteur de char de l'armee yougoslave raconte les exactions commises au Kosovo de mars a avril". Ovdje ponavljam samo nekoliko karakterističnih detalja.

"Najgore se dogodilo sutradan", priča on. "Naređeno nam je da napadnemo selo u okolini Kline. Mislilo sam da se tu kriju teroristi. Međutim, bila je to odmazda. U selu su ostali samo civili. Jedan rezervista je ubio blizu trideset žena i dece. Video sam to svojim očima. Navodno je njegov prijatelj poginuo u napadu NATO pret-hodne noći, i to je bio razlog masakru. U meni je nešto puklo. Počeo sam da vrištim kao lud. Moj suvozač je nastojao da me umiri: ti nisi ništa učinio, misli na svoju

ženu i sina, na povratak kući. Ali meni je mozak stao, bio sam mrtav, biljka”, priča ovaj tenkista i dodaje da to nije jedini užas kome je bio svedok. Njegova jedinica je u aprilu prekomandovana na područje Đakovice i učestvovala je u “čišćenju sela za selom”, tri puta zajedno sa “jednom od četiri policije koje su operisale na Kosovu”.

“Pošto bi na selo bilo ispaljeno nekoliko granata, oni su ulazili i ubijali, pljačkali i palili”, priča ovaj tenkista. “Za njih nije bilo razlike između civila i terorista, dovoljno je da je čovek Albanac. Na kraju su dolazili njihovi kamioni. U jedne su utovarivali plen, u druge, kamione—frižidere, tela ubijenih Albanaca i odvozili ih. I to sam vidio svojim očima”, kaže ovaj svedok i ističe da ga više niko i ništa ne može oterati u rat. “Govore nam o pobedi. Moja jedina pobeda je što sam još živ”, završava svoju priču ovaj bivši tenkista, pola radnik, pola seljak, kako ga opisuje “Liberation”.

Na moje zaprepašćenje, posle nekoliko dana, delove te priče je, preko agencije SENSE, preneo moj list “Danas”, a zatim je priča osvanula na sajtu Demokratske stranke. Na tome se sve završilo, pa je čitava stvar ubrzo bila zaboravljena.

U jesen iste godine je u Jugoslaviju došao producent britanskog “Channel 4” Simon Chinn sa namerom da za svoju kuću snimi seriju od devet dvadesetominutnih filmova vezanih za Kosovsku krizu. Radnja je počinjala u proleće 1998, a završavala se povratkom naših osramoćenih momaka sa Kosova godinu dana kasnije. Išao je Sajmon širom Srbije i snimao priče rezervista i drugih svedoka. Bio je i u Kraljevu i ja sam mu “dao” četiri priče. Da ne dužim, u konačnoj redakciji i montaži u Londonu, u celu tročasovnu seriju ušla su dva pripadnika Vojske Jugoslavije. General Nebojša Pavković, tada komandant 3. Armije VJ i moj dečko, ovoga puta kao Dražen, i opet uz uslov anonimnosti i filmske efekte koji skrivaju lik.

Događaji iz februara i marta 2000. godine su me vratili u priču, i nastale su “Suze”.

Moja priča je u Londonu izazvala šok. Bio je to prvi tekst iz Srbije koji na taj način govori o ružnim stvarima koje su na Kosovu činili “naši momci”. Milošević je u to vreme još uvek bio “jak kao zemlja” i bila je prava hrabrost ili možda i ludost pisati tako nešto. Moja urednica Gordana Igrić mi je ponudila da tekst objavimo pod lažnim imenom jer se zaista brinula za mene. Odbio sam, ne zato što sam hrabar, već, prvo, što iz principa i ponosa ne objavljujem nepotpisane tekstove, a drugo, znao sam da me tajna policija prati i presreće moju poštu i da je već znala i za moj tekst i za Gocinu ponudu. Tako su “Suze” objavljene pod mojim punim imenom ali pod naslovom: “Serb Officers Relive Killings”.

Kako se kasnije ispostavilo, problem za mene ne bi bio toliko veliki da tekst pre nego je objavljen na njeb sajtu INJPR, nije objavljen u londonskom “Independentu”. Tekst na Internetu neko pročita ili ne pročita, ali u tiražnom “Independentu”, to je već nešto drugo. To je bilo 5. aprila 2000. godine, a dva dana kasnije se žestokim demantijem oglasila Informativna služba Generalštaba Vojske Jugoslavije. Ja sam demanti pročitao u listu “Danas” i nije mi bilo ni malo prijatno.

Nekoliko dana kasnije pozvao me je Gruzica Spasović, moj urednik iz “Danasa”. Bio je veoma uplašen i uznemiren. Pitao me je da li sam normalan kada sam mogao da napišem onakav tekst. Rekao je da je situacija veoma ozbiljna i da može da bude veoma opasno i za mene i za “Danas”. Zabranio mi je da se ubuduće u tekstovima

koje pišem za INJPR potpisujem kao novinar “Danasa”.

Naravno da su se njegova uznemirenost i strah preneli i na mene, pa i na Slavicu. Završili smo preglede, ostavio sam oca i majku kod Ivane u stanu, a Slavica i ja smo otišli u “Danas”. Gruja je bio malo mekši. Ispričao mi je priču za koju sam u prvom momentu mislio da je bajka, ali sam kasnije saznao da je imala mnogo elemenata istine. Moj tekst je, navodno, napravio pravi lom u nekavom svetskom odnosu snaga “za i protiv Miloševića”. Navodno je promiloševićev lobi u američkoj administraciji počeo da odnosi prevagu jer dotadašnji pritisak na njega nije davao rezultat. Sve je bilo gotovo da Amerika počne da razgovara sa njim kada je došao moj tekst koji je jednostavno nokautirao sve “milosevićevce” u CIA.

U sredu sam ostavio oca na VMA, a vec u četvrtak sam se video sa kolegom koji je imao informacije iz tajne policije. Pomno su pratili moje tekstove, ovaj poslednji je bio “veoma žestok”, ali je jedan od važnih udbaša navodno rekao: “taj tekst je dobar za nas (državnu bezbednost, prim. M.F). Neka se malo piše i o vojnim zločinima, a ne samo o našim, policijskim”.

“Izgleda da će ovo dobro da se završi – rekao mi je kolega – naravno, ako im se ne napenališ nekim narednim tekstom. Pamet i glavu!”

Iako sam se svojski trudio da im se ne “napenalam”, ipak sam uspeo. Napisao sam i objavio nekoliko lakih “prosrpskih” tekstova od kojih je naročito bio interesantan tekst o albanskim logorima za Srbe koji je tadašnji ministar spoljnih poslova Živadin Jovanović istog trenutka stavio na svoj službeni sajt. Taj tekst je objavljen 14. aprila pod naslovom “Serbs Languish in Kosovo Jails”, a već sledećim tekstom sam im se “napenalam”. To je bio tekst koji sam ja naslovio sa “Crna Gora ante portas”, a na sajtu INJPR objavljen 26. aprila pod naslovom “Generals Jump Ship”. Tekst govori o prebegu bivših generala JNA i VJ u Crnu Goru i o namerama Miloševića da izazove krvoprolieće i građanski rat u toj republici.

Moj dobri otac je dan pre toga umro, tako da ja nisam ni propratio objavljivanje tog teksta, ali drugi jesu. Kako sam kasnije saznao, Milošević je, pročitavši taj tekst zaista “poludeo”, zaista mu je skočio šećer i zvao je svoje ljude iz državne bezbednosti da se hitno stvore kod njega. Kad su došli, dao im je tekst da ga pročitaju i naredio da me “istresu”, ne toliko zbog mene, koliko zbog mojih izvora koji su zaista bili krajnje pouzdani. Kasnije su mi rekli da sam imao sreću što sam naljutio njega, jer da sam naljutio nju, ne bilo ni hapšenja ni sudjenja.

Zauzet oko sahrane, raznih nepotrebnih i zamornih obreda, majke koja je posle očeve smrti bila sama, nisam ni primećivao da se mreža oko mene plete. Ipak, bio sam siguran da će doći po mene. Sa Slavicom i decom sam se dogovorio šta ko treba da učini ako mene odvedu. Objavio sam još jedan tekst na INJPR, a onda je došao ponedeljak, 8. maj 2000. godine.

Vraćao sam se sa Slavicom sa groblja, bio je to prvi ponedeljak (“pobusani”) posle Vaskrsa, prvi dan kada se sme raditi na svežoj humci, saditi cveće, itd. Još pod svežim utiskom gubitka roditelja, nisam ni primetio dva mlada čoveka kako mi prilaze. Kratko su se legitimisali, rekli ko su i zamolili nas da ih povedemo do naseg stana.

I Slavica i ja smo ih dočekali sa olakšanjem. Najzad su se pojavili i sada ćemo da

rešimo to stanje ispunjeno neprijatnim čekanjem. Ušli su u naš stan, u kome je bilo naše mlade dete i rekli da treba da sačekaju "ostatak" ekipe. Taj ostatak su bila još šestorica. Tek tada su mi rekli da imaju nalog za pretres mog stana. Naravno, nisu ga pokazali, niti su mi odgovorili koji sud je naredio pretres stana.

Odmah su otišli u moju radnu sobu, uključili kompjuter i počeli sa "pretresom". Jedan udbaša je držao u ruci nekakav spisak iz koga je čitao fajlove koje je njihov stručnjak za kompjutere pronalazio na disku. Odmah mi je bilo jasno da je stvar mnogo ozbiljnija nego što sam u prvi mah mislio. Shvatio sam da su oni boravili u mom stanu dok sam ja bio sa umirućem ocem u Beogradu i natenane pregledali sadržaj mog diska i radne sobe. Ovo sada je bila samo formalnost, samo parada za sud. Dovedli su i neke "građane" u kojima smo odmah prepoznali njihove "cinkaroše".

Dobro, sve se to završilo i povelili su me u MUP, u prostorije državne bezbednosti. Počelo je ispitivanje. Najpre su mi rekli da ovo može da traje kratko, a može dugo, može da bude lako, a može i teško. Sve zavisi od mene. Rekao sam da ću da potpišem sve što oni napišu, ali su oni želeli da ja svom rukom pišem. I, tako smo počeli. Oni su diktirali, a ja sam pisao. Celu noć.

Popodne narednog dana su me sa krivičnom prijavom predali okružnom sudu koji se ubrzo oglosio nenadležnim i ja sam se 11. maja obreo u pritvorskoj jedinici Vojnog suda u Nišu.

Tek kasnije sam saznao da je sve to bilo napred dogovoreno i određeno. Okružni sud u Kraljevu je imao zadatak samo da mi odredi pritvor i da se, kobajagi, na zahtev tužioca oglosi nenadležnim i premet ustupi vojnom sudu. U stvari, Miloševiću je u mom slučaju bila neophodna apsolutna kontrola nad sudom u svim fazama postupka, a takvu kontrolu nije mogao da ostvari u Kraljevu. Ne zato što su sudije u Kraljevu bile poštenije od drugih sudija, nego baš zbog moje reputacije, zbog protesta velikog broja građana koji su trajali celo proleće, zbog opozicione vlasti i sredstava javnog informisanja koja bi listom bila na mojoj strani. Vlast jednostavno nije bila sigurna da će u Kraljevu moći da sprovede "šefov" nalog i ja sam otišao u Niš, u Vojni su 3. armije koji je imao veoma bogato iskustvo u montiranim procesima protiv Albanaca, ali ne samo u montiranim procesima, već i u onim drugim koji nisu bili montrirani jer su sudije u Nišu bile toliko bahate da se u jednom broju slučajeva nisu trudile ni da montiraju proces.

U četvrtak sam se obreo u Nišu, u vojno-istražnom zatvoru. Dočekali su me Nedžmedin Ajzazaj, osuđen na 13 godina zatvora zbog terorizma, zatim Šemsudin Kurti, vojni begunac sa Kosova i mali Crnogorac, Bobi koji je zakasnio nekoliko dana sa nekog vojničkog odsustva. Odmah sam uspostavio veoma dobar odnos sa "cimerima". Negde kasno po podne su se otvorila vratanca kroz koja zatvorenici ubacuju hranu, i jedan od pritvorenika je provukao ruku i pružio fišek od novinske hartije. Sveže voće. Najlepše jagode i trešnje koje sam u životu video. "Za Filipovića, od grupe "Osa"! Tako sam saznao da su u istom zatvoru pripadnici te poznate grupe koji su već, u nameštenom suđenju osuđeni na po pet godina zatvora.

To je dakle bilo u četvrtak, a u petak posle ručka, otvorila su se vrata i stražar mi je rekao da se spremim. Pitao sam kuda ću, zašto da se spremim, našta mi je on rekao da izlazim, da idem kući. Verovatno sam previše glupo blenuo u njega, pa me

je opomenuo. Nisam se bio takoreći ni raspakovao, stvari su bile u torbi, pozdravio sam se sa cimerima i otišao kod dežurnog zastavnika da se razdužim.

Šta se, u stvari, dogodilo?

Dogodilo se nešto što je po svim merilima trebalo da bude pravosudni skandal u kome bi visoke vojne rukovodioce trebalo optužiti zbog pritiska na sud. Naravno, to se nije dogodilo i "deblji kraj" su izvukli vojni tužioc koji su, po rečima generala Pavkovića zaboravili da se ne treba strogo pridržavati formalizma u početnoj fazi oko nadležnosti, kao što je bio slučaj oko Filipovića, novinara lista Danas.

Ali, da se za momenat vratimo godinu dana u nazad.

Moj prvi bliski susret sa organima vojne bezbednosti desio se tokom NATO kampanje u Jugoslaviji. Ja sam nekoliko meseci pre toga počeo da radim za AFP, a u maju 1999. godine sam sa grupom sugrađana (tada sam živeo u Kraljevu) osnovao Forum slobodnih građana opštine Kraljevo, koji je sa "Gražanskim forumom Verice Barać u Čačku činio okosnici građanskog otpora Miloševićevoj ratnoj politici. Naravno da sam privukao pažnju obe Službe. I vojne i civilne. Sa mnom su naprasno počeli da se druže dojučerašnji poznanici za koje sam zna da rade za službe bezbednosti. Imali smo veoma dobar odnos, trudeći se da svako korektno radi svoj posao a da pri tome od druge strane ima koristi za svoj posao.

Međutim, posle potpisivanja Kumanovskog sporazuma, počele su Srbiji, i to baš oko Kraljeva ozbiljne pobune krupnih vojnih jedinica. Najpre pobuna 125, pa onda 37, pa delova kragujevačke artiljerijske, i na kraju, kao kruna, oružana pobuna delova 252. oklopne brigade. Kraljevo je bilo u šoku. Pobunjeni rezervisti su borbenim oklopnim vozilima blokirali sve prilaze Kraljevu, ne dozvoljavajući ni pešacima da pređu barikade. Građani su se odmah solidarizovali sa vojskom, pa su na barikade iznosili hranu, piće, kolače, sedeli sa dežurnim momcima po celu noć. Naravno, bilo je i viška pića, pa su se dešavali i incidenti. U jednom od njih je policija uhapsila jednog rezervistu, što je proizvelo situaciju koja je mogla da ima strašne posledice.

Na vest da je kolega uhapšen, jedno od oklopnih vozila sa barikade na Ibarskom mostu se uputilo pred zgradu MUP Kraljevo koja je udaljeva par stotina metara od mosta. Pred zgradom, vozilo je škripeći gusenicama okrenulo za 90 stepeni i doslo do samih stepenica policijske zgrade. Posada vozila je zazzela borbeni položaj. Sa mitraljeza i sa topa u visili ređenici sa šarenim mecima, a rukovalac rakerama je tu, pred načelnikom MUP i ostalim policijskim oficirima, iz vozila izvadio "Maljutku" i postavio je na jedan od lansera u dejstvujući položaj. Situacija je bila blizu usijanja. Naravno, rezervista je odmah pušten, a u Kraljevo je ekspresno stigla ekipa vojne bezbednosti koju je predvodio lično general Aleksandar Vasiljević. Pobuna je smirena, desetak rezervista je uhapšeno, jedan je tokom istrage koja je vođena u Domu vojske kolabirao pa je morao u bolnicu, i tako... a evo kako je general Geza Farkaš na sednici Kolegijuma generalštaba od prvog jula 1999. godine upoznao kolege generale sa mnom:

"Dopisnici stranih sredstava informisanja posebno naši državljani intezivno prate događaje vezane za proteste vojnih obveznika i mere koje VJ preduzima u razrešavanju tog problema. Posebno je karakterističan nastup Miroslava Filipovića

novinara iz Kraljeva, inače dopisnika Fanspresa, koji se u kontaktu sa organom bezbednosti interesovao za sledeća pitanja: koliko je tačno da u VJ vlada veliko nezadovoljstvo i da u VJ postoji grupa ljudi koji su spremni da nasilnim putem smene aktuelnu vlast. Da li je tačno da je borbena tehnika 252 oklopne brigade namerno ostavljena u Kuršumliji, kako ne bi u borbenom poretku nastavila prema Beogradu.

Da li je tačno da je u tenkovima bilo goriva samo za dolazak do Kraljeva. Da li je tačno da pripadnici VJ uviđaju da je vojska poslana u pljačkaški pohod na Kosovo.

Da li su tačne njegove informacije da među višim oficirima kod kojima on podrazumeva komandante bataljona i više postoji nezadovoljstvo i namera za smenom aktuelne vlasti. Isti ovaj novinar je na mitingu u Čačku proturao tezu da je 23.000 vojnih obveznika iz Kraljeva bilo primorano da svoje opravdane zahteve rešava silom oružja.”

Moj drugi susret sa njima dogodio se, kako smo već rekli, maja 2000. godine. Ja sam, moram da priznam u to vreme verovao da vojska nije imala aktivno učešće u mom hapšenju, čak sam javno iznosio svoje čvrsto uverenje da oni nisu ni znali za moje hapšenje. To mi je čak potvrdio i sam general Pavković prilikom našeg prvog susreta, u proleće 2001. godine. Rekao je nešto kao: “To je bila velika greška, i da sam ja znao šta se događa, vi ne bi ste bili ni u zatvoru niti bi ste bili osuđeni”. Čak je i moju Slavicu prekoreo rečima: “Pobogu, gospođo, zašto odmah niste došli kod mene da to rešimo, a ne da vaš muž bez veze leži u zatvoru.” Istina je, međutim bila drugačija. Vojni vrh na čelu sa Pavkovićem, ne samo da je znao za moje hapšenje, nego ga je inicirao, a neposlušnim tužiocima nudio štap i šargarepu: pretio im je penzionisanjem ili nudio stanove.

U nastavku je izvod sa sednice Kolegijuma od 22. maja 2000. godine. na kome se Pavković ljuti na pukovnika Radosavljevića, vojnog tužioca u Nišu koji me je deset dana ranije pustio iz zatvora:

“Ja sam spreman sada da potpišem naredbu da onoga penzionišem u Nišu. To ću da mu kažem sada kada ga vidim u petak, jel oni se ponašaju isto kao i ... oni su se iztrgli misle da su oni izvan vojske i umesto da zastupa interese vojske, njima je prvom planu zakon i kako ga oni tumače. Taj Radisavljević mi smo jedva ubedili MUP da interveniše prema Filipoviću koji je tamo preko elektronske pošte poslao intervju neki gde ne znam ni ja koji je govorio sve i svašta, odavao vojne podatke, tajne itd. a onda je rekao da je vojska taj neki potpukovnik iz vojske nije mu naveo ime praktično vršio genocid nad Šiptarima, da je on video kako je ubijeno 800, 900 itd. kako su sa PA topom na ... od 10 cm pucali po tim ljudima i da nije video uopšte Šiptara na Kosmetu i teroristu nego su sve bili civili i naši tenkovi su gazili civile, to mu je bila priča i ovi ga uhapse i daju sa prijavom od 150 kucanih strana, koji je trbao u roku od 24 časa da donese optužbu o pokretanju istrage i on je sedeo 24 časa bio negde na njivi baš ga briga i onda je doneo odluku da ga oslobode.”

Žrtva “procesa Filipović” je bio i tadašnji Vrhovni vojni tužilac, general–major Svetomir Obrenčević, ali ne zato što je smatrao da ja nisam kriv, već što se upornije nego što je to bilo zdravo, zalagao za doslednu primenu načela nadležnosti po kojoj meni za širenje lažnih vesti treba da sudi civilni sud, a što se tiče špijunaže.....uost

alom, pogledajte sami:

“Vrhovni vojni tužilac je na inicijativu Uprave bezbednosti i to je bilo prvo moje saznanje da takav Filipović uopšte i postoji, obavio konsultaciju sa generalom Vasiljevićem. Na osnovu materijala koji mi je tad prezentiran, ja sam dao određena mišljenja koja su se svodila na sledeće: da se na osnovu onog što je utvrđeno, onog trenutka kad se proceni da je to opravdano, sa stanovišta interesa države, Filipović tretira od strane civilne službe bezbednosti i da se privede istražnom sudiji civilnog suda. Zašto, što je evidentno bilo, da je dotični, prodana duša, počinio 157. to je ona povreda, uvreda države i 218. i to na vrlo grub način. To je bilo evidentno. Bilo je pod znakom pitanja dve stvari. Jedna. Da li je neko naš i ko u tome učestvovao. General Vasiljević to u tom trenutku nije mogao da kaže. I drugo, koji je kvalitet vojnih podataka, koje su ovi skinuli sa Interneta. Ti vojni podaci kako su mi prezentirani su se svodili na ono što svako od nas može da pročita u vojsci. Juče u Politici gospodine generale recimo otvoreni naziv one brigade i tako redom.

Po onome što do sada znam taj će predmet opet da se vrati civilima, mi zakon ne možemo menjati. Možemo da se natežemo u nadležnosti to da nam padne pred Saveznim sudom, jer stvarna nadležnost je bitna, ne bude li na tom Internetu kada skidaju te podatke pa će neko u GŠ da ih proceni onoga što vuče vojne tajne, odnosno s obzirom na inostrani element one prodane duše onda to mora da ide civilno. Mi sada možemo da menjamo nešto u nadležnosti ali stanje je trenutno takvo.

General Pavković se, međutim, nije lako dao:

“Ja sam hteo da se nadovežem na ovo izlaganje koje je Obrenčević dao, oko tog slučaja Filipović ja ne znam, ja mislim da je odavanje vojne tajne ovde sekundarna stvar. Ovde je primarna stvar način na koji je on izneo kompromitujuće podatke za VJ. On je rekao da je napravio intervju sa nekim licima, starešinama VJ koji su mu rekli da su pripadnici vojske na Kosovu ubili oko 800 šiptarske dece i žena, da su navodno oni znali da nije bilo potrebe da vojska bude na Kosovu, da tamo nije bilo terorista, da su tenkovi VJ upotrebljeni za ubijanje civila. To je ono što je težišno. Ako zbog toga taj ne treba da odgovara, ako je izneo netačno ima da odgovara, a ako je tačno neka dokaže. To je problem..... Mi smo jedva namolili da kažem i MUP i Državnu bezbednost da uhapsi toga Filipovića i oni su to uradili i sa 150 kucanih stranica su dostavili predmet tužiocu i on nije našao za 24 da to izuči da donese odluku, hoće li da pokrene, ili neće i onda mene zove predsednik da ja odgovoram ono što ja neznam da mu odgovorim. To je suština.”

General Obrenčević se još jednom javio za reč:

“Filipović za sve te laže, ja sam rekao evidentno je iz onog materijala jer se radi o prodanoj duši, tom sitnom mufljuzu i po parama koje je uzimao a sa velikom štetom, jer kada on sa firmom odavde i sa imenom i prezimenom koje ima kao Srbijanac piše i objavljuje to što objavljuje to je nesumnjivo štetno i za ugled vojske. Na žalost mi ne možemo da štitimo ugled vojske ukoliko izvršilac nije personalno naš. Ajmo da iniciramo promenu zakona, ako nam prođe dobro jeste, ali u ovom trenutku je tako. Ja sam zato sa Acom Vasiljevićem i dogovarao da nađemo nešto čime ćemo ga prikopčati za sebe. Međutim to je u tom trenutku bilo toliko tanko i

ja neću da prejudiciram ali ostaće izgleda tako i to će opet otići civilima.

Problem je mudrim rečima rešio Ministar odbrane general Ojdanić:

“On nas sve živo kalja. Zamislite koji je to čovek kada tako nešto govori, da je to vojska uradila, on ne sme da izađe iz ćelije dok je živ po meni, neka dokaže. Znae šta to znači kod međunarodnog javnog mnjenja kada građanin ove zemlje pogotovu kompetentan čovek kaže nešto što je notorna neistina.”

Epilog je manje više poznat. General Obrenčević je ipak smenjen i ja sam dva meseca kasnije za samo sat vremena osuđen na sedam godina zatvora. Sud mi nije dozvolio da dokazujem svoje navode o zločinima sa obrazloženjem da je od komande Treće armije i komande Prištinskog korpusa dobio napismeno da ni jedan njihov pripadnik na Kosovu nije počinio zločin.

“Šta ‘očeš” – pitao me je sudija – pa vidiš da ljudi kažu da nisu činili zločine. I pečat su udarili. Ti kažeš da jesu, oni kažu da nisu. Sud će da proceni.”

Sud je i procenio i ja sam za širenje lažnih vesti dobio maksimalnu kaznu od tri godine zatvora. Pošto su me, kako kaže general Obrenčević ipak prikopčali za sebe, za špijunažu sam dobio pet godina. U zbrajanju kazne, poklonili su mi jednu godinu i ja sam osuđen na sedam godina.

Sud je priznao da sam ja sve vojne tajne za čije sam odavanje stranom neprijatelju bio optužen, saznao iz “domaće i strane štampe i Interneta”, a ipak mi je dosudio pet godina. Priznao je da je “to što sam pisao o zločinima vojske na Kosovu možda i tačno”, ali me je ipak osudio na tri godine zatvora.

Napolju sa kampanja za moje oslobađanje zahuktavala.

Nova vlast baš i nije nova

Ja sam duboko verovao da će ta kampanja trajati neko kratko vreme, da će ljudi vođeni emocijama i srcem vrlo brzo “ispucati” svu energiju i da će, kad vide da od vike i dreke po novinama nema nikakve vajde, polako dizati ruke od mene. Tako bi i bilo da nije bilo moje Slavice i naše dece i moje redakcije iz Lonodona. Slavičini motivi su bili jasni a redakcija iz Lonodona je shvatila, prvo, da su i oni odgovorni za moje stradanje, a drugo, da je moj slučaj medijski i finansijski veoma iskoristiv na zapadnom tržištu koje je jedva dočekalo hapšenje i suđenje jednom novinaru zbog toga što je, najzad u Srbiji, rekao ono što oni u svojim zemljama odavno govore.

Ja sam, međutim, i pored gromoglasne podrške u kojoj se nije znalo ko me više podržava, da li kolege, da li javni radnici i građani, da li političari, vrlo brzo primetio da prilikom davanja podrške političari uglavnom izbegavaju da se solidarišu sa mojim tekstovima, čak su ih veoma nerado i pominjali. Sticao sam utisak da su me domaći političari i domaća javnost branili samo zato što me je Miloševoć uhapsio, a da pri tome niko nije ni video, a kamo li pročitao tekstove zbog kojih sam optužen. Svi su protestovali zbog mog hapšenja i suđenja, ali niko nije rekao da sam ja u pravu i da nije u redu i dalje zataškavati zločine nad albanskim civilima koje su počinili pripadnici oružanih snaga i za koje su najodgovorniji funkcioneri Jugoslavije i Srbije, uz poternicu i nalog za hapšenje, optuženi pred međunarodnim sudom, a srpski narod i njegova država prokuženi i zatvoreni u geto od kojeg teško da postoji teži i sramotniji.

Ja sam u to vreme imao puno razumevanje, naročito za političare jer sam znao

da nam predstoje izbori, a da zalaganjem za priznavanje ratnih zločina i njihovu javnu osudu, ni jedan političar ne bi podigao sopstveni rejting, niti dobio kojeg glasača više. Pošto sam i ja želeo da opozicija dobije izbore, nisam smatrao ni malo mudrim da se bilo ko od njih javno solidariše sa mojim tekstovima. Isto tako mi nije odgovaralo što se ni jedan moj tekst, iako sam za njih optužen i osuđen, ali i dobio veoma prestižne nagrade, još uvek nije pojavio ni u jednim domaćim novinara. Podgoričke "Vijesti" su objavile tekst "Dečje suze protiv Miloševića", ali u Srbiji – niko. I za kolege sam u to vreme imao razumevanje. Ja sam bio optužen zbog tih tekstova i možda nije bilo mudro objavljivati inkriminisane tekstove. Mogla bi Miloševićeva kosa da zahvati još nekog, mislio sam.

Ali, ma koliko tada imao razumevanja za sve koje sam naveo i koje nisam naveo, što nisu govorili o predmetu mojih tekstova dok je Milošević bio "živ", nije mi jasno zašto i sada, tri godine posle pada njegovog režima tih tekstova još uvek nema u srpskoj štampi. Iz toga mogu da izvedem samo jedan jedini zaključak, nije Milošević niti strah od njega, a još manje strah od gubljenja birača bio razlog što političari nisu hteli ni da govore o zločinima srpskog naroda protiv pripadnika albanskog naroda, a kamo li da ih javno osude. Isto važi i za urednike domaćih glasila.

Za vreme mog boravka u zatvoru i naročito posle puštanja iz zatvora moji tekstovi su bili prevedeni na gotovo sve svetske jezike. Ti tekstovi su se nalazili na više od 2000 internet sajtova, od Japana, preko Amerike, Kanade, afričkih zemalja, Indije, pacifičkih i atlantskih ostrva, jednom rečju cela planeta je čitala tih petnaestak tekstova. Mislim da smem da kažem da je Srbija jedina zemlja na planeti u kojoj ti tekstovi nisu objavljeni, i još dugo neće biti objavljeni. Sasvim sam siguran da nije u pitanju strah. Ne mogu da verujem da bi bilo koji list snosio bilo kakvu odgovornost ako to učini. Ni medijska "zastarelost" odnosno neinteresantnost ne može da bude razlog. Tekstovi su i dalje veoma zanimljivi i aktuelni. Ako izuzmemo ljubomoru kolega sa čijim sam se posledicama već susreo, razlog može da bude samo jedan – nespremnost političara i novinara, pa i čitavog društva da govore o patnjama koje smo kao narod naneli nedužnim ljudima u drugom ili drugim narodima, i to najnezaštićenijem delu populacije, deci i ženama.

Postoji još jedan fenomen, koji možda to i nije ali ja ne znam kako da ga drugačije nazovem. Ja sam za svoje tekstove dobio nekoliko značajnih nagrada. Prva je Nagrada za novinarsku hrabrost lista "Danas" iz Beograda, druga je "Evropski Internet novinar 2000", priznanje koje dodeljuje britanska "Net Medija" na osnovu glasanja žirija koji čine urednici virtuelnih medija iz svih zemalja Evrope. Na kraju, kao kruna dosadašnjeg rada, došlo je izuzetno priznanje "British press anjard 2001" za najboljeg internet novinara godine u kolevci novinarstva, Velikoj Britaniji. "British press anjard" je britanski ekvivalent Pulicerove nagrade za američke novinare i u Engleskoj se nezvanično naziva Oskarom za novinarstvo. Te godine je ceremonija dodele nagrada obavljena u "London Hilton" hotelu. U konkurenciji za 23 priznanja u isto toliko kategorija bilo je 820 novinara, a žiri je činilo 80 najpoznatijih urednika britanskih listova. U takvoj fantastičnoj konkurenciji, ja sam dobio priznanje kao, do sada, jedini nebritanac u istoriji. Na kraju, iste godine sam dobio nagradu nemačkog udruženja novinara za slobodu štampe.

Dakle, ja sam za neke svoje tekstove kao prvi i jedini Jugosloven, ili Srbin, sve jedno, dobio Oskara za novinarstvo, što me zajedno sa ostalim nagradama čini najnagrađivanijim novinarom u istoriji srpskog novinarstva. To bi, po svim principima novinarstva kao profesije trebalo da znači maksimalno medijsko interesovanje, i za mene kao dobitnika i za moje tekstove koji su na "hladne Britance" ostavili takav utisak da su u obrazloženju nagrade napisali: "Članovi žirija su u njemu prepoznali hrabrog novinara koji nas sve čini ponosnim na našu profesiju".

Sve osim novinara i urednika srpskih medija.

Predsednik

Za vreme mog boravka u zatvoru, Slavici i mojim redakcijama su se javljali brojni, uglavnom nepoznati ljudi. Preko redakcije lista "Danas" meni je upućeno nekoliko hiljada pisama podrške. Ljudi su nudili reči podrške, utehe, neki su nudili pomoć, neki novac. Svi su oni verovali u moje priče, svi su oni znali da su te priče samo deo strašne istine o strašnim događajima koji su se desili na Kosovu. Posebno je zanimljivo bilo ponašanje rezervista iz Kraljeva i okoline. Nudili su se da svedoče na sudu, da oni sudu ispričaju šta su policija i vojska radili na Kosovu, da oni ispričaju svoje snove i svoje nemire. Nudili su se da blokiraju Kraljevo, nudili su se da naprave protestni marš do Niša, nudili su se da opkole sud u Nišu i ne dozvole sramno suđenje.

Začuđujuće je, međutim ponašanje nekih političara. Ja ću ovde navesti samo tri pisma koja su u vezi sa mojim slučajem. Prvo je otvoreno pismo koje mi je uputio Vojislav Koštunica, tada "samo" predesdnik DSS. Ono je objavljeno 30. avgusta 2000. u listu "Danas" pod naslovom "Filipoviću nije mesto u zatvoru".

Evo pisma:

"Kazna na koju je osuđen Miroslav Filipović je drakonska i zbog nje, kao pravnik, protestujem. Filipović sasvim izvesno nije špijun. Ta teška i ozbiljna optužba u ovom slučaju je potpuno bespredmetna, jer je izrečena za tekstove koji su objavljeni javno. Osuđujem, dakle, to što je Filipović uopšte poslat u zatvor, posebno na tako dug period.

Demokrata sam, što znaci da verujem u neprikosnovenost ljudskih prava i sloboda. Zato sam još pre petnaestak godina bio jedan od osnivača Odbora za odbranu slobode misli i izražavanja. Odbor je protestovao povodom hapšenja i utamničenja zbog napisane ili izgovorene reči, bez obzira na to koje je stavove osuđenik zastupao. Tako smo ustali u odbranu beogradske šestorice – Vladimira Mijanovića, Pavluška Imširovića, Miodraga Milića, Gordana Jovanovića, Dragomira Olujića, ali i Vojislava Šešelja, Dobrosava Parage, Alije Izetbegovića, Janeza Janše, Franje Tuđmana, Vladimira Šeksa i Gojka Đoga. Naveo sam sva ova imena da bi se shvatilo da čin protesta zbog suđenja nekome ko je nešto rekao ili napisao nikako ne znači saglasnost sa stavovima koje je taj neko izneo. Teško da je moguće i zamisliti šta bi ti ljudi mogli da imaju zajedničko, sem činjenice da su zbog reči robijali.

Sa onim što je Miroslav Filipović pisao i načinom na koji je pisao ne mogu da se složim. Svaki tekst koji pretenduje na dokumentarnost morao bi da počiva na proverenim podacima iz pouzdanih izvora. Neke tvrdnje u Filipov-

ićevim tekstovima, kao ona da su pripadnici jugoslovenskih snaga odgovorni za smrt 800 albanske dece mlađe od pet godina, očigledno su nastale iz težnje ka senzacionalizmu. Te vrste krajnje neodgovornosti prema čitaocima bilo je mnogo u minulih deset godina, i među ratnim, i među antiratnim novinarskim profiterima.

Osuđujem, dakle, presudu Miroslavu Filipoviću i smatram da mu zaista nije mesto u zatvoru. Istovremeno, nisam spreman da se složim sa stavom da je Filipović osuđen zbog toga što je, navodno, iznosio istinu. Da je ovo pravna država, Filipović svakako ne bi dospao u zatvor zbog ovakvih tekstova. Istovremeno, da je ovo pravna država, i da kod nas ne vlada toliki moralni i duhovni rascep, verovatno bi se potrudio da proveri ono o čemu piše.”

Ja sam pismo pročitao istog dana i veoma se rastužio. Meni su pisma koja su mi upućivana zaista mnogo značila, ali pre svih pisma koja su mi pisali Slavica i deca. Ostala sam čitao, bila su mi draga, ali, pisma nepoznatih ljudi, znate i sami..... Vojino pismo me je, međutim, rastužilo. Bilo mi je krivo što me neko naziva profiterom, senzacionalistom, neodgovornim čovekom i novinarom, pa ako hoćete i lažovom, a ja sam upravo u zatvoru na strašnim primerima potvrdio svoja saznanja, ne samo da sam duboko u pravu, već da su oni događaji koje sam ja opisivao dečja igra za ono što su naši momci činili kosovskim civilima. Danima i noćima sam slušao strašne priče koje su potvrđivale svaku moju reč, a sada Koštunica tako o meni. Od završetka NATO kampanje prošlo je godinu dana, stručnjaci UN su već bili iskopali nekoliko hiljada leševa ubijenih Albanaca, Postojali su izveštaji o stotinama zapaljenih sela, desetinama hiljada zapaljenih albanskih kuća, a ja senzacionalista.

Dok sam bio u zatvoru, pisali su mi i naši sveštenici koji su u vreme NATO kampanje službovali na Kosovu. Oni su, ti časni oci vodili dnevnike u kojima su iz dana u dan opisivali grehote koje su činili naši policajci i vojnici. Upravo ti svestenički i monaški dnevnik su puni ubijenih Albanaca, silovanih Albanci, mrtve dece i zapaljenih u opljačkanih albanskih radnji i kuća. Naši političari, pa i Koštunica ni jednom rečju nisu ni prokomentarisali te događaje, a kamo li ih osudili, a mene nazivaju lažovom i profiterom.

Jedno od najlepših pisama podrške uputio mi je protosinđel Sava iz manastira Dečani, monah koji je sve vreme NATO kampanje, ali i operacije “Potkovicica” bio na Kosovu, gledao šta se radi i iz dana u dan vodio dnevnik. Za časnog oca Savu, za tog živog i krajnje kompetentnog svedoka kosovskih zbivanja u čije poštenje ne treba sumnjati, ja nisam ni profiter, ni lažov, niti bilo šta rđavo. Na protiv!

Evo delova iz pisma oca Save objavljenog u “Danasu”:

“Sav greh i krivica Miroslava Filipovića jeste u tome što je profesionalno vršio svoju novinarsku dužnost i iznad svega trudio se da progovori i o onim teškim istinama koje je trebalo da probude uspavanu savest srpskog naroda, naročito njegove indiferentne inteligencije.....Za savesnog i odgovornog novinara nema tabu tema već jedino obaveza prema istini i čitaocima koje je potrebno ne samo obavestiti o zbivanjima već i dovoljno slobodno isprovocirati da se za tu istinu odlučnije bore i žrtvuju. Miroslav Filipović je upravo novinar takve vrste i njegovi izveštaji su uvek ne samo objektivni i profesionalni, već pozitivno provokativni i predstavljaju izazov javnosti da se određenije postavi prema kontroverzним pitanjima našeg

svakodnevnog života, ne kao prema senzaciji već kao prema ozbiljnim problemima za koje svi snosimo deo odgovornosti, ako ničim drugim onda barem svojim ćutanjem i pasivnošću. I suviše je mnogo bilo ovih godina događaja o kojima se nije još rekla završna reč i o kojima predstoje ne samo meseci, već i godine dubokog svenarodnog preispitivanja, pokajanja i preumljenja–promene uma.”

Tako je meni pisao otac Sava a ja sam shvatio da je Bog svačiji, i moj i Koštuničin i oca Save i da svi mi imamo pravo na svoj stav, pa sam, pod pritiskom narednih događaja zaboravio Koštunicu i zaboravio bih njegovo pismo potpuno da prilikom sledeće posete Slavica nije donela jedno drugo pismo, u stvari odgovor Koštunici od našeg sina Saše, tada osamnaestogodišnjaka. Saša je takođe napisao otvoreno pismo i tražio od “Danasa” da ga objavi, ali je Gruja odbio, sa obrazloženjem da bi to pismo umanjilo šanse opozicije na predstojećim izborima. Možda je sada vreme da kroz reči mog sina odgovorim Vojislavu Koštunici. Evo tog odgovora:

Poštovani gospodine Koštunica,

“Najpre želim da izrazim zahvalnost što ste osudili zatvaranje i osudu mog oca, Miroslava Filipovića. Sasvim sam siguran da Vi moga oca znate jako dugo, još dok je radio u Ibarskim Novostima iz Kraljeva, i dok ste Vi sa gospodom Mićunovićem i Đinđićem vodili jedinstvenu Demokratsku stranku. Sledstveno tome, znate da sasvim sigurno nije ono za šta su ga osudili, i zato Vam hvala što ste stali u njegovu odbranu. Međutim, postoji jedna stvar koju nisam mogao da razumem, a tiče se Vašeg teksta u Danasu od 30. avgusta. Naime, iz konteksta nekih Vaših rečenica shvatio sam da Vi zapravo smatrate da je Miroslav Filipović izneo neistine u nekim svojim tekstovima, naročito o ubijanju albanske dece. Zna li Vi, gospodine Koštunica, da je Miroslavu Filipoviću suđeno za širenje lažnih vesti? Sigurno znate da je on za to krivično delo dobio tri godine zatvora. Da li vi selektivno osuđujete tamničenje novinara? Niko se ne može naterati da brani i zastupa nečije stavove, ali se čak ni ispod plašta velikosrpstva ne može kriti istina. Ukoliko Vi ne znate da li je tačno što je moj otac napisao, nemojte tvrditi ni da nije, a naročito nemojte Miroslava Filipovića da smatrate profiterom.

U Kraljevu ima dosta ljudi koji ne mogu da zaspe jer im se stalno vraćaju prizori koje su videli na Kosovu. Ako Vi, poštovani gospodine Koštunica, niste imali kontakta sa ljudima koji su bili u ratu na Kosovu, moj otac je imao. Niti su ti tekstovi senzacionalizam, niti profiterstvo, ti tekstovi su samo reprodukcija onoga što je čuo od nebrojenih rezervista. I Miroslav je smatrao da će na taj način ograditi Vojsku kao instituciju od zločina koje su vršili pojedinci. I to ne treba kriti. Miroslav Filipović je, poštovani gospodine, iznosio samo istinu. Proverene informacije. Da li Vi u to verujete, zavisi samo od Vas. I nemojte mog oca braniti samo što je osuđen zbog pisane reči, jer nekim Vašim tvrdnjama Vi ga osuđujete kao čoveka. Kao, nadamo se, budući predsednik Vi ćete morati da se izjasnite kako ćete braniti javnu reč. Način na koji ste osudili zatvaranje Miroslava Filipovića nije baš najbolji, jer to što prebacujete mom ocu, da je iznosio nešto neprovereno, uradili ste baš Vi.

Uz najlepše želje za uspehom na izborima,
Aleksandar Filipović.”

O čemu mi govorimo?

U nizu pitanja koja se postavljaju u vezi sa zločinima jedno od njih je, da li je bilo organizovanog zločina. Da li je bilo ko bilo kome naredio zločinačko postupanje prema Albancima.

Posle nekoliko mojih razgovora sa velikom brojem rezervista i oficira VJ, pa i samim generalom Pavkovićem, definitivno sam se uverio da u Vojski Jugoslavije nije bilo naređenja da se čine zločini, niti se preko prijavljenih zločina prelazilo. Svedok sam postojanja značajnog broja sudskih dosijea u Vojnom sudu 3. armije u Nišu Takođe, prilikom razgovora sa visokim oficirima službe bezbednosti VJ rečeno mi je da vojska krivično goni slučajeve ne samo ratnih zločina, nego i slučajeve nečovečnog postupanja sa civilima, naročito ako se to postupanje okončalo smrtnim ishodom.

“Doduše – rekao mi je taj oficir – ima slučajeva u kojima smo odlučili da ne pokrećemo postupak. Čak i u tim slučajevima bilo je polemike, bilo je mišljenja da treba taj delikt goniti, ali je prevladalo mišljenje da ne treba ići na sud.”

Šta se može reći za drugog učesnika u operaciji “Potkovicica”, jedinice policije. Mislim da ni policiji niko nije naredio da ubijaju albanske civile. Međutim, oni su to ipak činili. Mislim da se, na osnovu mojih saznanja o onome šta su radili i kako su se ponašali na terenu, ne može isključiti sumnja da su oni, od strane svojih pretpostavljenih bili unapred abolirani za sve što učine sa albanskim civilima i njihovom imovinom. Sa druge strane, sam cilj operacije “potkovicica” je bio zločinački, ma koliko neki mislili da je on bio nacionalno opravdan i potreban, i ako hoćete “nacionalno koristan”. On je bio onoliko nacionalno koristan i opravdan koliko i istrebljenje Jermena u Turskoj sa početka ovog veka.

Postojanje plana “Potkovicica” je nekoliko puta pominjano i brže–bolje demantovano. Moja saznanja o tom planu sežu još u polovinu sedamdesetih godina kada je grupa srpskih komunista počela da brine šta će biti sa Srbima kad Tito umre. Kako sačuvati Jugoslaviju i komunizam u njoj i naročito, kako se spasti albanske najezde. Tada je stvoren idejni projekt “Potkovicice”, plana koji se sastvojavao iz onoliko malih potkovicica koliko ima albanskih sela. Prema planu, oko svakog sela je trebalo postaviti naoružane ljude ljude u obliku potkovicice, sa “otvorom” prema Albaniji i dati meštanima nekoliko desetina minuta da sa najnužnijim stvarima napuste kuću. Selo bi, zatim bilo zapaljeno, a imovina opljačkana ili uništena. Ljudima bi na “otvoru” potkovicice oduzimana dokumenta i suvišan novac, a vršila bi se i trijaža. Tako bi se nekoliko stotina hiljada ljudi jednostavno proteralo iz Jugoslavije u Albaniju. Uništene kuće i svirepi zločini koji bi pratili realizaciju plana obeshrabrili bi i one najupornije da se vrate. Čak i ako bi smo morali da vratimo deo albanskog stanovništva, vratili bi smo samo one koje mi hoćemo. Iza leđa formalne srpske vlasti još tada su formirani eskadroni sastavljeni od Srba, koji su napadali Srbe na Kosovu i njihovu imovinu i tako podizali međunacionalne tenzije.

Milošević je prihvatio to idejno rešenje, i ono je za vreme njegove vladavine pretočeno u operativni plan za čiju realizaciju je bio potreban bar lokalni sukob ako ne neki veći rat. Generalna proba plana je izvedena početkom devedesetih u naseljima na desnoj obali Drine, kada je bošnjačko stanovništvo silom iseljeno, a taj

deo teritorije etnički očišćen. Sam plan nije mogao da se sprovede u mirnodopskim uslovima, sa NATO kampanjom je došao dar sa neba.

Tako je stvoren okvir za "Potkovicu", ali i alibi i izgovor za ubijanje. Sto pedeset hiljada ljudi se stušilo na kosovska i metohijska sela. Elitne tenkovske jedinice su čistile selo za selom. Samo je od čovečnosti komandira četa zavisilo da li će biti žrtava među civilima. Policija nije imala te "humanističke dileme". Posle gotovo tri meseca orgijanja, mit o zločinu je definitivno dograđen i utvrđen. Srbi su postali najveći zločinci kraja 20. veka.

Da li smo mogli da se odupremo?

I da li još uvek možemo? Naravno da možemo. Možemo, recimo da koristimo iskustvo Nemačke u kojoj je dan-danas neumesno i neukusno pričati viceve na račun Jevreja. Mogli smo, ali nismo, pre svih, zbog srpskih intelektualaca.

Suočeni sa činjenicom da će morati, ako zločini postoje, ne samo da moralno osude zločine koje smo učinili drugim narodima, već i da sude izvršiocima tih zločina, srpski intelektualci su zaključili da je najbolje ignorisati i nepriznavati postojanje tih zločina. Ako zločina nema, onda nema ni potrebe određivanja prema njima. Ako zločina ima, onda oni moraju da se osude, takvi delikti moraju da se, ne samo ocene, već i učine kažnjivim. A onda dolazimo do malog lokalnog srpskog Nirnberga. Međutim, ništa nije dalje od razmišljanja prosečnog srpskog intelektualca od tog kolektivnog suđenja ratnim zločincima. Tako su srpski intelektualci zaslužili svoju sudbinu koja se najlepše može opisati jednom rečenicom bivšeg predsednika Miloševića izrečenu na nekom od brojnih mitinga, da je jedan akademik njemu i Srbiji potpuno ravan jednom običnom seljaku. Mi smo to pogrešno preveli na teren glasača, pa jedan akademik ima samo jedan glas kao i seljak, ali suština je malo drugačija, intelektualci, pa ni akademici, odavno nisu narodni predvodnici.

.....

Naime, običan čovek počinje da se brani od opasnosti kad ona postane izvesna, kad počne da ga ugrožava, i kad je, gotovo uvek prekasno da se sa uspehom odbrani, a ljudi koji, svako na svoj način predvode narod, oni su dužni da opasnost koja preti narodu uoče mnogo pre nego sam narod, da mu skrenu pažnju na nju, pa ako treba i da je unište pre nego bude kasno. Zato narod ima svoje prvake i predvodnike i zato im je i dao tu ulogu i taj zadatak. Tu funkciju. Ako tako ne bi bilo, čemu bi bilo postojanje narodnih prvaka i predvodnika, u čemu bi se sastojala razlika između narodnih predvodnika i običnog naroda. Predvodnici imaju autoritet, njima se ljudi klanjaju, poštuju ih, uvažavaju, idu za njima, a sve to čine upravo zato što oni za njihovo dobro i za njihov račun treba da odrade, pored ostalog i taj posao predviđanja opasnosti koje u skoroj ili daljoj budućnosti stoje pred. Ako tako ne bi radili, predvodnici bili bi smo beskorisni, i narod bi to brzo uvideo i odbacio ih kao trutove.

A baš se to dogodilo. Dogodilo se to mnogo puta do sada, ali ti događaji nisu tema ovog teksta. Teško je pronaći nacionalnu instituciju koja je učinila pokušaj da sačuva srpski narod od činjenja zločina, a naročito je teško naći instituciju koja nije huškala srpski narod na zločine. Gde su bile Akademija nauka, Crkva, Univerzitet, političke partije? Šta se dogodilo sa Crkvom koja je bila najavila otvaranje

sopstvenog dosijea o srpskim zločinima na Kosovu. Najavila je, u ime srpskog naroda pokajanje i traženje oprostaja od naših žrtava. Ko je to zaustavio, ko je Njegovu Svetost Patrijarha i ceo Sveti Arhijerejski sabor SPC "lupio po ušima", a da li je tim kukavičkim odustajanjem od najavljene namere i Crkva postala saučesnik u našim zločinima.

Miloševića su na zapadu odavno prozvali "balkanski kasapin" i odavno su ga uporedili sa Hitlerom. Nemačka pred drugi svetski rat ne može baš da se uporedi sa Srbijom početkom devedesetih godina. Kad je Hitler počeo da besni, kad je Nemačka počela da liči na pomahnitalu zver, napustilo ju je mnogo vrhunskih intelektualaca, naučnika, glumaca. Miloševiću Srbiju nije napustio ni jedan Oto Štraser, ni jedan Stremberg, ni jedan Plavi Andjeo. Naprotiv, mnogi su se stavili u njegovu službu iako su znali da sa njegovim naređenjem, odbrenjem ili bar znanjem, svaki dan od "srpske ruke" strada na stotine nedužnih ljudi. Sada, od takvih ljudi tražiti da govore o zločinima, znači tražiti od njih da priznaju sopstvenu krivicu.

Ko se to u Srbiji pobunio protiv Srebrenice, ko se postideo Štrbaca, ko se to užasn timer Vukovara. Ko je podstrekače, komandante i izvršioce tih nedela nazvao pravim imenom, ko je tražio da se ti ljudi, ako im takav naziv priliči odvoje u neki zatvoreni prostor i pokazuju turistima....Niko! Zato su naši sunarodnici koji su kao takvi, dakle, kao podanici države Srbije i pripadnici srpskog naroda, počinili nečuvene zločine, nezapamćene na ovim prostorima za nas još uvek heroji. A, dokle god je tako, dokle god su zločinci heroji i na slobodi, mi ćemo kao narod biti zločinci i bićemo u manjem ili većem zatvoru.

Ničega od normalne reakcije zrelog i odgovornog društva i zrele i odgovorne vlasti još uvek nema, ima samo pojedinačnih pokušaja koji, upravo zato što su pojedinačni dobijaju daleko veći publicitet i značaj od njihovih objektivnih dometa, često i zato što protagonisti tih pokušaja trpe teške posledice svoje profesionalne hrabrosti. Jedan od tih skromnih pokušaja je i moj pokušaj koji bi, da nije bilo, za režim, glupog i nepotrebnog hapšenja, suđenja, zatvora i, uopšte, slučaja "Filipović", prošao potpuno nezapaženo i ne bi Srbe ni malo približio toliko potrebnom i neophodnom očišćenju.

Kad bi takvih pokušaja bilo više, brzo bi smo došli do saznanja i javnog priznanja da je tih strašnih zločina bilo i da su ih naši sunarodnici činili. Tada bi demokratski potencijali koje ovo društvo nesporno ima lako naveli političare i pravosuđe da autonomno dejstvujući pronađu i imenuju krivce. Moja borba i borba nekolicine istomišljenika danas je osuđena na neuspeh, ali jednog dana ćemo uspeti. Da bi taj dan došao, potpuno sam svestan te činjenice, neko danas mora da se za njega bori makar i neuspešno i makar sopstvenim stradanjem koje podrazumeva i zatvor.

Možda će tog lepog dana, kao u bajci o Trnovoju Ružici, prestati za Srbe zla vradžbina pa će i moj narod da se probudi, prene i počne za onim narodima koji su taj mučan, ali neophodan posao odavno uradili.

Miroslav Filipovic